

Δημόσια Βιβλιοθήκη Λευκάδας

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Βιβλιοθήκη Λευκάδας

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ

ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΙΝ
ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ.

ΣΥΝΤΑΧΘΕΙΣΑ

ΥΠΟ

Α. Α. ΚΩΤΣΑΚΗ.

Σχολάρχου ἐν Ἀθήναις.

Ἐγκρίσει τῆς Κυβερνήσεως.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ «ΜΕΝΤΟΡΟΣ»

(Ὁδὸς «Μενάνδρου», ἀριθ. 3).

1877.

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Βιβλιοθήκη Λευκάδας

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ

ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΙΝ
ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ

ΣΥΝΤΑΧΘΕΙΣΑ

ΓΡΟ

Α. Α. ΚΩΤΣΑΚΗ,

Σχολάρχου ἐν Ἀθήναις.

Ἐγκρίσει τῆς Κυβερνήσεως.

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΛΕΥΚΑΔΑΣ 3332

ΑΡ. ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ 7845

ΗΜΕΡ. ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ 19/5/93

ΣΤΑΣΙΝ. ΑΡΙΘΜΟΣ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ «ΜΕΝΤΟΡΟΣ».

(Ὁδὸς «Μενάνδρου», ἀριθ. 3).

1877.

Δημόσια Βιβλιοθήκη Λευκάδας

372

1961

ΠΑΝ ΑΝΤΙΤΥΠΟΝ, ΜΗ ΦΕΡΟΝ ΤΗΝ ΙΔΙΟΧΕΙΡΟΝ ΥΠΟΓΡΑΦΗΝ ΤΟΥ
ΕΚΔΟΤΟΥ, ΛΟΓΙΖΕΤΑΙ ΚΛΕΨΙΤΥΠΟΝ.

Ἀριθ. Πρωτ. 3,908.
Διεκπ. 2,675.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.
ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ
ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πρὸς τὸν Κ. Α. Κωτσάκη, Σχολάρχην.

Κοινοποιούμεν ὑμῖν ὀπισθογράφως εἰς γνῶσιν ὑμῶν τὴν περὶ τῆς ὑμετέρας Γραμματικῆς τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσης ἡμετέραν ἀπόφασιν.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 6 Ἰουνίου 1877.

Ὁ Ὑπουργὸς

ΘΕΟΔΩΡΟΣ Π. ΔΗΛΙΓΙΑΝΝΗΣ.

Ἀλ. ἑξ. Βλ. ἄχ. ος.

Λαβόντες ὑπ' ὄψιν τὴν ἀπὸ 28 Μαΐου ε. ε. καὶ ὑπ' ἀριθ. 3,908 κρίσιν τῆς Ἐπιτροπῆς, ἥτις ἐκληρώθη ἵνα ἐξετάσῃ τὴν Γραμματικὴν τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσης ὑπὸ Α. Κωτσάκη, ἀποφαινόμεθα ὅτι δύναται νὰ εἰσαχθῇ ἢ νὰ χρησιμεύσῃ εἰς διδασκαλίαν ἐν τοῖς Ἑλληνικοῖς Σχολείοις ἡ εἰρημένη Γραμματικὴ, ὀρίζοντες τιμὴν ἐκάστου ἀντιτύπου αὐτῆς δραχμὰς νῆας δύο.

Ἀθῆναι, τῇ 6 Ἰουνίου 1877.

Ὁ Ὑπουργὸς

Θ. Π. ΔΗΛΙΓΙΑΝΝΗΣ.

Ἀλ. ἑξ. Ι. Βλ. ἄχ. ος.

ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΑ.

Χάρων τῶν μαθητῶν τάσσομεν καὶ ἐν ἀρχῇ τῶ ἐν σελίδι 175 τυπωθέντα παροράματα.

Σελ.	Στίχ.	ἀντί	ἀνάγνωθι
5	28	ὑπὸ	διὰ
"	29	ὑπὸ	διὰ
9	24	Ἑλμινς	Ἑλμινς
12	15	καὶ	μαί
"	37	τεκ	τεμ
49	13	αἰτησίαι, αἰτησίων.	ἐπησίαι, ἐπησίων,
23	5	νόος	νόος
24	13	ἡ Κῶς τὴν Κῶ	ἡ Κῶς τὴν Κῶ
27	31	ἀκτίνε	ἀκτίνε
29	15	οἱοί,	οἰσί,
34	33	συναιρούμενον	συναίρεται
"	34	καθαρόν, συναίρεται εἰς α'	καθαρόν εἰς α'
33	4	ὑδος	ὑδος
48	14	ἡδίστος,	ἡδίστος,
52	8	θγλικῶ	θγλικῶ
73	7	ἐδεληλώμην	ἐδεδηλώμην
88	15	κ	μ
91	11	κενος	μενος
95	(**)3	θειψθ-εἴμεν,-εἴτε,	λειψθ-εἴμεν,-εἴτε,
131	4	-ἔρευσα,	ἔρρευσα,
152	14	Ἑλευσινά-	Ἑλευσινά-
164	14	Συρακούσιος	Συρακόσιος καὶ Συρακούσιος.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ.

Ἐκ τῶν πολυαριθμῶν παρ' ἡμῖν τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς γλώσσης Γραμματικῶν, ἀφ' ὧν πλεῖστα ὠφελήθην, κρείττονα εἶρον τὴν ὑπὸ τοῦ ἀοιδίου Γερραδίου συνταχθεῖσαν διὰ τε τὸ εὐληπτον, τὴν μετ' ἐπιστημοσύνης οἰκονομίαν καὶ τὴν ἐν γένει ταξινομήσειν τῆς ὕλης καὶ ταύτην ἐδιδάσκον καὶ διδάσκω, συμπληρῶν, ὡς πάντες, ἐξ ἀκριβοῦς περὶ τοῦς δοκιματέ-
ρους Ἀττικῶς λογογράφους μελέτης.

Ἄλλ' ἐπειδὴ ἡ ἐπιστημονικὴ ἔρευνα καὶ ἀναγωγή εἰς ἀνα-
λογίαν τῶν γλωσσικῶν φαινομένων ὑπὸ τὴν δῆδα τῆς συγκρι-
τικῆς γλωσσολογίας ὁσημέραι προάγεται, ὥστε πλεῖστα μὲν
δυσεξήγητα διευκρινήθησαν, πλεῖστα δὲ κακῶς ἐρρημένα καὶ
γεγραμμένα διωρθώθησαν, ἀνεπαρκῆς κρίνεται καὶ ἡ γραμμα-
τικὴ αὕτη πάντες δὲ συμφωνοῦσιν, ὅτι ἔχομεν ἀνάγκην γραμ-
ματικῆς καὶ ἐπιστημονικῶς τελείας καὶ ὀρθῆς, καὶ πρὸς τοὺς
ψυχολογικοὺς νόμους συμφώνου, καὶ πρὸς τὴν ἀπαλὴν τῶν
μειρακίων ἡλικίαν, τὴν ὑπὸ τοσοῦτων μαθημάτων βαρυνομέ-
νην, ὅσον οἶδ' ἐν ἀνεπαχθῇ.

Ὑπὸ τοῦ πάθους τούτου κινούμενος καὶ ὑπὸ τῆς καθημερινῆς
πείρας καὶ ἀνάγκης τριακορταετοῦς σχεδὸν διδασκαλικοῦ βίου
ὁδηγούμενος, συνετέλεσα τὸ παρὸν ἔργον, ἀποθησαυρίσας ὅ,τι
καλὸν εὗρισκον ἐν ἐκάστη τῶν παρ' ἡμῖν γραμματικῶν καὶ εὐ-
μεθόδως διατάξας τὴν ὕλην, τὴν τοῦ ἀοιδίου Γερραδίου
ἔχωρ πάντοτε βᾶσιν, καὶ διὰ προσφόρων παραδειγμάτων
πλουτίσας.

Ἐπειδὴ δὲ ἐκ τοῦ πολυτίμου γλωσσικοῦ πλούτου, ὅνπερ διέ-
σωσεν ἡ ὁμιλουμένη, πρὸς ἣν συγκριτικῶς ἀπὸ τῆς κατωτάτης
τοῦ Σχολείου τάξεως δεῖν νὰ διδάσκηται ἡ ἀρχαία, πλεῖστα,
καὶ τοῖς διασημοτέροις τῶν Ἑλληνιστῶν παρέχοντ' ἀράγμα-
τα, πειρωμένοις νὰ ἐξηγήσωσι διὰ συγκρίσεως πρὸς συγγεγεῖς

γλώσσας, ἄριστα διαλευκαίνονται, εἰσῆγαγον τὸ j (ιώτ) καὶ F (διγάμμα), δι' ὧν οὐ μόνον τὰ τοῖς μύθοις τῆς ἐπιστήμης βα-
τὰ ἐξηγουῦνται καὶ ὑπὸ τῶν παιδῶν κατανοοῦνται, ἀλλὰ καὶ
πλεῖστοι τῶν ἀκερδῶς βασιριζουσῶν τὴν ψυχὴν τῶν παιδῶν
ἐξαιρέσεις ἐκλείπουσι. Καὶ τὸ μὲν j (ιώτ), ἀπαιτῶν ἐν μυθίοις
τῆς ὁμιλουμένης λέξει, παρ' ἀρχαίοις λειτουργεῖ ὅτε μὲν ὡς
φωνῆεν ἢ ε, ὅτε δὲ ὡς σύμφωνον σ ἢ λ ἢ ν, δι' ὧν ἐξέτεινον
τὰς ἀρχαῖας βραχυίας ρίζας, τὸ δὲ F (διγάμμα) ἐν ἀρχῇ μὲν
τῶν λέξεων ἐτράπη εἰς πνεῦμα ἢ εἰς φ, ἐν μέσῳ δὲ ἢ ἀπεβλήθη,
ἢ ἐτράπη εἰς υ, κυρίως δὲ ἀμφότερα λειτουργοῦσιν ἐν τῷ περὶ
ἀνωμαλίας τῶν ρημάτων, ὅτι ἀκριβέστατα ἐν τῇ γραμματικῇ
ἐκτιθενται. Ἐταῦθα δὲ γερόμενοι τοῦ λόγου, ὧφελον γὰρ εἶ-
πω περιληπτικῶς τὰς ἐπεξεχθείσας μεταβολάς, πλὴν τοσαῦται
ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους τῆς γραμματικῆς εἰσιν, ὥστε ἀρκοῦ-
μαι γὰρ βεβαιώσω, ὅτι καὶ τὰ ἐλάχιστα εὐαντιλήπτως ἐξηγοῦν-
ται καὶ τύποι παρ' Ἀπτικοῖς ἀκριβῶς εὐχρηστοὶ εἰσῆχθησαν
καὶ παραδείγματα, δι' ὧν τὰ μᾶλλον δυσνόητα γίνονται κα-
ταληπτά, ἐφρόντισα γὰρ παραθέσω πλεῖστα, οἷοι οἱ ἀξιώτιμοι
συνάδελφοι, ἀπὸ ἀληθοῦς πρὸς μὀρφωσιν τῆς νεότητος ὁρμώμε-
νοι πόθου, λογάδην ἐκ τῶν δοκίμων συγγραφέων θέλουσι
προσθέτει.

Τὸ μέχρι τῶν ρημάτων μέρος ἐξετέθη περιληπτικώτερον,
τὸ δὲ ὑπὸ τῶν ρημάτων μέχρι τέλους, ὡς δυσκολώτερον, ἐξε-
τέθη ἐκτενέστερον καὶ ἀκριβέστατα. Ἐπεμελήθη δέ, ὅση μοι
δύναμις, γὰρ καταστήσω τέλειον καὶ εἰδίδακτον τὸ ἔργον καὶ
τοιούτων, ὥστε ἀπὸ τῶν εὐκολωτέρων πρὸς τὰ δυσκολώτερον
βαίνων ὁ μαθητὴς εἰς διατεὺς χρονικῶν διάστημα ἄνευ πολλοῦ
κόπου ἐκμανθάνει τὸ τε τεχνολογικὸν καὶ ἐτυμολογικόν, ἔαν
μάλιστα τύχῃ διδασκαλίας ἐνθουσιώσης.

Καὶ εἰ μὲν ἐπέτυχον, ὁ χρόνος θέλει ἀποδείξει, εἰ δ' ἄλλως πα-
ρέχω ἀφορμὴν εἰς κρείττονας γὰρ συγγράψωσι τελειώτερον ἔργον.

Ἐγραψεν ἐν Ἀθήναις κατὰ Φεβρουάριον 1877.

A. A. ΚΩΤΣΑΚΗΣ.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ.

§. 1. ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ λέγεται ἡ τὸ ὀρθῶς λαλεῖν καὶ γράφειν τὴν γλῶσσαν διδάσκουσα ἐπιστήμη.

Σημ. Αἱ διαφοραὶ γλώσσης τινὸς καλοῦνται διάλεκτοι. Τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς γλώσσης διάλεκτοί εἰσι τέσσαρες κυριώτεραι, ἡ Αἰολικὴ, ἡ Δωρικὴ, ἡ Ἰωνικὴ καὶ ἡ Ἀττικὴ, κατὰ τοὺς τέσσαρας, ἐξ ὧν ἀπετελεῖτο τὸ ἑλληνικὸν φθλον, κλάδους, τοὺς Αἰολεῖς, Δωριεῖς, Ἴωνες, καὶ τοὺς κατοικοὺς τῆς Ἀττικῆς, ἀνήκοντας μὲν εἰς τοὺς Ἴωνας, καλλιεργήσαντας δὲ τὴν Ἰωνικὴν διάλεκτον οὕτως, ὥστε ἀπετέλεσαν ἰδίαν διάλεκτον, Ἀττικὴν κληθεῖσαν, ἣν ἔγραφον οἱ εὐδοκίμωτατοι τῶν Ἑλλήνων πεζογράφων καὶ περὶ ἧς ἰδίως διαλαμβάνει ἡ παρούσα Γραμματικὴ.

§. 2. Τῆς Ἑλληνικῆς Γραμματικῆς διακρίνομεν τρία μέρη, τὸ *Τυπικόν*, τὸ *Ἑτυμολογικόν*, καὶ τὸ *Συντακτικόν*. Ἡμεῖς ἐνταῦθα πραγματευόμεθα περὶ τῶν δύο πρώτων μερῶν, καλουμένων *Τετυμολογικῶν*. Καὶ τὸ μὲν τυπικὸν μᾶς διδάσκει τοὺς κανόνας, καθ' οὓς σχηματίζονται καὶ κλίνονται τὰ μέρη τοῦ λόγου. Τὸ δὲ ἐτυμολογικὸν τὸ περὶ παραγωγῆς καὶ συνθέσεως τῶν λέξεων.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ.

ΤΥΠΙΚΟΝ.

ΤΜΗΜΑ ΠΡΩΤΟΝ.

Α'. Διαίρεσις τῶν Γραμμάτων.

§ 3. Τὰ σημεῖα, δι' ὧν παρίστανται αἱ ἑλληνικαὶ λέξεις, εἰσὶν εἰκοσι τέσσαρα, α, β, γ, δ, καὶ ἐξ' ὀνομαζόμενα *γράμματα*.

§ 4. Τούτων τὰ μὲν ἑπτὰ α, ε, η, ι, ο, υ, ω, ὀνομάζονται *φωνήητα*, ἢ *στοιχεῖα*, καθ' ἑαυτὰ ἀποτελοῦντα φωνήν, τὰ δὲ λοιπὰ

δεκαεπτὰ β, γ, δ, ζ, θ, κ, λ, μ, ν, ξ, π, ρ, σ, τ, φ, χ, ψ, ὀνομάζονται *σύμφωνα*, καθ' ἑαυτὰ καὶ ἄνευ φωνηέντων μὴ ἐκφωνούμενα.

§ 5. Τῶν ἐπτὰ φωνηέντων τὰ μὲν α, ε, ι, ο, υ λέγονται *βραχέα* ὡς ἐκφωνούμενα μετ' ἴσου χρονικοῦ διαστήματος, θεωρούμενου ὡς μονάδος, τὰ δὲ η καὶ ω *μακρὰ* ὡς ἀποτελούμενα τὸ μὲν η ἐκ δύο ε, τὸ δὲ ω ἐκ δύο ο, ἥτοι ἐξεφισσύνονται μετὰ διπλασίου παρὰ τὰ ε καὶ ο χρόνου. Τῶν δὲ α, ι, υ μακρῶν, σημεῖα ἰδιαίτερα δὲν ἐφεύρον, ἀλλὰ τὰ αὐτὰ εἶχον βραχέα καὶ μακρὰ διὸ λέγονται *δίχρονα*.

Σημ. α'. Θέλοντες νὰ σημειώσωμεν τὸ μακρὸν ἢ βραχὺ τῶν διχρόνων, τοῖσιν ἐπ' αὐτῶν διὰ μὲν τὸ βραχὺ τὸ σημεῖον τοῦτο (—), διὰ δὲ τὸ μακρὸν τοῦτο (—)· οἷον, τ ἰ μ ἔ ο ς.

Σημ. β'. Ἡ προφορά τοῦ υ πιθανῶς ἦν διάφορος τοῦ ι, διακρινομένη ἐν ταῖς τῆς καθωμιλημένης λέξεσιν ἔχουσα, σκόλος, ἐν αἷς προσφέρουσί τινες τὸ υ ὡς τὸ γαλλικὸν υ οἶον, ἀ γ λ ο υ ρ α, σ κ ι ο υ λ ο ς.

§ 6. Τῶν ἐπτακκίδεκα συμφώνων α') τὰ μὲν ἑννέα κ, π, τ, γ, β, δ, χ, φ, θ λέγονται *ἄφωνα*, ὡς μὴ ἀκουόμενου τοῦ ἤχου αὐτῶν, ἐὰν δὲν συναφθῶσι μετὰ φωνήεντος.

Ἀντίστοιχα.

ψιλὰ	μέσα	δασέα	
κ	γ	χ	οὐρανισκώφωνα
π	β	φ	χειλεσώφωνα
τ	δ	θ	ὀδοντόφωνα

Ταῦτα καθέτως μὲν συγγενέοντα κατὰ τὸν πνευματισμὸν, μεθ' οὗ προσφέρονται, λέγονται *σύστοιχα*· (εἰσὶ δὲ ψιλὰ κ, π, τ· μέσα γ, β, δ· δασέα χ, φ, θ)· ὁρίζοντίως δὲ κατὰ τὸ ὄργανον, δι' οὗ προσφέρονται, λέγονται *ἀντίστοιχα*, ὡς ἀντικαθιστάμενα ἐν ταῖς λέξεσιν οἷον, ἐπτά, ἑβδομος, ἐφθήμερος· τόσσα, νεφθήμερον· ὁκτώ, ὅγδοος· (εἰσὶ δὲ οὐρανισκώφωνα κ, γ, χ· χειλεσώφωνα π, β, φ· ὀδοντόφωνα τ, δ, θ.)

β') Τὰ δὲ ὁκτώ ξ, ψ, ζ, λ, μ, ν, ρ, σ λέγονται *ἡμίφωνα*. Τούτων δὲ τὰ μὲν ξ, ψ, ζ λέγονται *διπλὰ*, ὡς ἀποτελούμενα τὸ μὲν ξ ἐξ οὐρανισκώφωνου καὶ σ(κς), τὸ δὲ ψ ἐκ χειλεσώφωνου καὶ σ(πς), τὸ δὲ ζ ἐκ σ καὶ δ.

Τὰ δὲ λ, μ, ν, ρ λέγονται *ἀμετάβολα*, ὡς μὴ μεταβαλλόμενα ἐν τῇ κλίσει. Ἔτι δὲ καλοῦνται καὶ ἁγρὰ. Τὸ δὲ σ καλεῖται *συριστικόν*.

§ 7. Δύο φωνήεντα μονοφώνως προσφερόμενα ἀποτελοῦσι *δίφθογον*· εἰσὶ δὲ αἱ *δίφθογγοι* δύο εἰδῶν.

α) Κύριαι αἰ, αὐ, εἰ, εὐ, οἰ, οὐ.

β) Καταχρηστικά α, η, ω, υἱ, ηυ, ωυ, ἐξ ὧν ἡ μὲν ηυ γίνε-
ται ἐκ τῆς ηυ καὶ εὐ, ἡ δὲ ωυ ἐκ τῆς αὐ ἰωνικῶς.

Σημ. α'. Τὸ μὲν πρῶτον φωνῆεν τῶν διφθόγγων καλεῖται προσῶν καὶ
κόν, τὸ δὲ δεύτερον ἐπιπῶν καὶ τικόν· τὸ δὲ ὑπὸ μὲν τὰ α, η, ω κα-
λεῖται ὑπογεγραμμένον, δεξιὰ δὲ τοῦ υ προσγεγραμμένον
καὶ ἐν τοῖς κεφαλαιογραφουμένοις προσγράφεται· οἶον, ΤΗ: ΑΡΕΤΗ: ΤΗ:
ΔΗΜΩ.

Σημ. β'. Αἱ διφθόγγαι ἀποτελοῦνται ἐκ δύο βραχέων αἰσὶ μακράι. Αἱ
αἰ καὶ οἰ ὅμως ἐν τέλει λέξεων ἀνευ ληκτικῶν συμφώνων λογίζονται βρα-
χεῖαι ὡς πρὸς τὸν τονισμόν· οἶον, μοῦσαι, βῆλοι· λογίζονται δὲ μακραί
ἐν τῇ εὐκταῇ τῶν ῥημάτων ἐγγράφεται καὶ ἐν τοῖς ὁστικισμοῖς ἐπιρρημα-
σιν· οἶον, ποιήσαι, ἴσθαι, Πύθοι, Φαληροί, οἶκοι κ.λ.π.

Σημ. γ'. Ἐν τοῖς γράμμασι τῆς ἑτα ἀμορφώτου γλώσσης ἀνάμειθα συγ-
καταλέξαι καὶ τὰ ἰώτα, ἦ δῖγαμμα, ὧν τὸ μὲν ἰ συμπύπτον μετὰ μὲν τὰ
φωνήεντα α, ε, ο, υ, καὶ λεπτύνθην ἀπέτελεσε τὰς διφθόγγους αἰ, εἰ, οἰ, α, η,
ω, υἱ· μετὰ δὲ τῶν οὐρανισκωμένων καὶ ὀδοντοσφύων ἀπέτελεσε δύο σ, ὡς
Θράκια—Θράσσα· Φοινίκια—Φοίνισσα· Κρήτια—Κρήσσα· πενήτια—
πένησσα κ.λ. Τὸ δὲ ρ μετὰ μὲν τὸ α καὶ ε, τὰς διφθόγγους αὐ καὶ εὐ, ἐν
αἷς προσφέρεται τὸ υ ὡς δὲ μὲν πρὸ φωνήεντος, μέσσω, τοῦ ζ καὶ ἀμεταβά-
λου· π. γ. αὖτος, εὐήλιος, αὐλός, εὐζωνος, αὐγή, εὐδίας· ὡς δὲ πρὸ ἐτέ-
ρου συμφώνου· π. γ. αὐτός, εὐτυχής, αὐξάνω· μετὰ δὲ τὸ η ἀπέτελεσε
τὴν ου.

Β'. Περὶ συλλαβῆς καὶ συλλαβισμού.

§ 8. Σύμφωνον ἢ σύμφωνα μετὰ φωνήεντος ἢ διφθόγγου συμ-
προφερόμενα ἀποτελοῦσι *κρίται συλλαβή*· οἶον, *βασι-λεύς, πα-
τήρ, στρατός*, ἀλλὰ καὶ μόνον φωνῆεν ἢ διφθόγγος ἀποτελεῖ *κν-
ταχρηστικὴν συλλαβήν*· οἶον, *αἰ-ὠ-νι-ος*.

§ 9. Ἡ ἀπὸ φωνήεντος ἢ διφθόγγου ἀρχομένη συλλαβὴ καλεῖ-
ται *καθαρά*· οἶον, *ἄ-γι-ος*.

§ 10. Ἐκ μιᾶς ἢ πλειόνων συλλαβῶν ἀποτελοῦνται αἱ λέξεις·
οθεν καλοῦνται αἱ λέξεις *μονοσύλλαβοι, δισύλλαβοι καὶ πολυσύλ-
λαβοι*· οἶον, *ὄος, ρίος, χεῖρ, Θεός, πᾶν-σὺ-τος*.

§ 11. Ἡ τελευταία συλλαβὴ ἐκάστης λέξεως καλεῖται *λήγουσα*,
ἢ πρὸ τῆς ληγουσῆς *παράληγουσα* καὶ ἢ πρὸ τῆς παραληγουσῆς
προπαρλήγουσα· οἶον, *ἦ-λι-ος*.

§ 12. Ἡ συλλαβὴ καλεῖται α) *γύσει μακρά*, ἐὰν ἔχει μακρὸν
φωνῆεν ἢ διφθόγγον· οἶον, *Μή-ρᾱ, πετ-ρᾱ*, β) *βραχεῖα*, ἐὰν ἔχει
βραχὺ φωνῆεν· οἶον, *λέ-γῳ-μεν, γνῶ-σις*, γ) *θέσει μακρὴ*, ἐὰν ἔχει
βραχὺ πρὸ δύο συμφώνων, ἢ πρὸ διπλοῦ· οἶον, *ἐστ-με-ρς*.

§ 13. *Συλλαβισμός* καλεῖται ἡ πρὸς ὁρὰ ἐκάστης συλλαβῆς

χωριστά· πρὸς τὸ ὁρθῶς δὲ συλλαβίζειν ἔχομεν τοὺς ἐξῆς κανόνας.

α) Σύμφωναν μεταξὺ φωνηέντων συλλαβίζεται μετὰ τοῦ ἐπομένου· οἷον, *τι-μω-ρός*· ὁμοίως συλλαβίζονται καὶ δύο ἢ τρεῖς σύμφωνα, ἂν εὐρίσκονται ἐν ἀρχῇ λέξεως ἑλληνικῆς· οἷον, *πέρ-τρας*, *ἐστρε-φέν*· εἰ δ' ἄλλως χωρίζονται ἐν τῷ συλλαβισμῷ, ὡς *ἀλ-λος*, *ἀλ-μυρ-ρός*, *ἀν-τρον*.

β) Τὰ σύνθετα χωρίζονται ἐν τῷ συλλαβισμῷ· οἷον, *προσ-ελ-δέ-χο-μαι*, *συν-εξ-ῆλ-θον*· τὸ μετ' ἐκθλιψιν ὁμοῦς σύμφωνα συλλαβίζεται μετὰ τοῦ ἐπομένου· οἷον, *ἐπῆλ-θον*· κατ' ἐμοῦ.

Γ'. Περὶ τόνων.

§ 14. Εἰς τὸν συλλαβισμόν ἐκάστη συλλαβὴ προσφέρεται μετὰ τῆς αὐτῆς τάσεως τῆς φωνῆς, ἣτις καλεῖται *τόνος*· βαρὺς ἢ βαρεῖα, παριστάμενος οὕτω (·)· ὅθεν ἐκάστη συλλαβὴ ἔχει τὴν βαρὺν τόνον μὴ σημειούμενον· ἡ δὲ ὀξυτέρα τάσις τῆς φωνῆς εἰς μίαν τῶν συλλαβῶν τῆς λέξεως καλεῖται *τόνος* ὀξύς ἢ ὀξεῖα, παριστάμενος οὕτως (´)· ἐκ δὲ τῆς συναρρέσεως ὀξεῖας καὶ βαρεῖας ἀποτελεῖται ὁ *περισπωμένος τόνος* ἢ ἡ *περισπωμένη*· οἷον, *τί-μω-ών-τιμω*· μεταβληθεῖσα ἐκ ταχυγραφίας εἰς τὸ σημεῖον (˘) καὶ

α) Ἡ ὀξεῖα τίθεται ἐπὶ ληγούσης, παραληγούσης καὶ προπαραληγούσης καὶ ἡ λέξις καλεῖται *ὀξύτονος*· μὲν, ἂν τονίζεται ἐπὶ τῆς ληγούσης· οἷον, *καλός*, *παροξύτονος* δέ, ἂν ἐπὶ τῆς παραληγούσης· οἷον, *λόγος*, καὶ *προπαροξύτονος* ἂν ἐπὶ τῆς προπαραληγούσης· οἷον, *ἄνθρωπος*.

β) Ἡ βαρεῖα τίθεται ἐπὶ μόνῃς τῆς ληγούσης, ὀξύτονου λέξεως, μὴ χωριζομένης ἀπὸ τῆς ἐπομένης διὰ στιγμῆς· οἷον, *χρηστός*· ἀνὴρ κοκὸν οὐ ποιεῖ. Τὸ ἐρωτηματικὸν τίς, τί ὀξύνεται πάντοτε.

γ) Ἡ περισπωμένη τίθεται ἐπὶ μακρᾷς ληγούσης καὶ παραληγούσης· ἡ δὲ λέξις καλεῖται *περισπωμένη*· μὲν, ἂν περισπᾶται ἐπὶ τῆς ληγούσης· οἷον, *τιμῶ*, *προπερισπωμένη* δέ, ἂν περισπᾶται ἐπὶ τῆς παραληγούσης· οἷον, *τιμῶμεν*.

Σημ. α. Τὸ ἐπιτακτικὸν φωνῆεν τῶν διεθόγγων τονίζεται· οἷον, *μοῖρα*·

Σημ. β. Πᾶσα λέξις μὴ τονιζομένη ἐπὶ τῆς ληγούσης λέγεται βαρύτονος· οἷον, *λέγομεν*, *τρέχω*.

§ 15. Δέκα μονοσύλλαβοι λέξεις, συμπροφερόμεναι μετὰ τῶν ἐπομένων, οὐδένα τόνον δέχονται· εἰσὶ δὲ αἱ ἐξῆς· ὁ, ἡ, αἰ, αἶ, ἐν, εἰς καὶ ες, ἐκ καὶ ἐξ, ὡς, οὐ, εἰ. Τούτων δὲ ὁ αἰ συντιθέμενος μετὰ τοῦ ὡς ὀξύνεται· οἷον, ὡσεῖ· ὀξύνεται δὲ καὶ τὸ οὐ ἐν τέλει λόγου· οἷον, *πῶς γὰρ οὐ*·

§ 16. Ὁξεῖται δέχεται· α) Πᾶσα βραχεῖα συλλαβή· οἶον, *καλός*, *λόγος*.

β) Μακρὰ παραλήγουσα πρὸ μακρᾶς ληγούσης· οἶον, *εκτείνω*.

γ) Ἡ προπαραλήγουσα πάντοτε· οἶον, *ἥλιος*.

δ) Ἡ ἀσυναίρετος ὀνομαστική καὶ αἰτιατική· οἶον, ἡ *τιμὴ*, τῇ *τιμῇ*.

ε) Ἡ ἐνικὴ γενικὴ τῶν ὀξυτόνων ἀττικῶν· οἶον, ὁ *λεώς*, τοῦ *λεώ*.

Σημ. Ἡ θέσει μακρὰ συλλαβὴ τονίζεται ὡς βραχεῖα· οἶον, *λέξις*.

§ 17. Περισπωμένην δέχεται· α) μακρὰ παραλήγουσα πρὸ βραχείας ληγούσης· οἶον, *οἶκος*.

β) Ἡ μακροκατάληκτος γενικὴ καὶ δότικὴ τονιζομένη ἐπὶ τῆς ληγούσης· οἶον, τῆς *τιμῆς*, τῇ *τιμῇ*.

γ) Πᾶσα λέξις λήγουσα εἰς *ευ* ἢ *ου*· οἶον, *βασιλεῦ*, *ποῦ*· πλὴν τῶν *ἰδοῦ*, *ιοῦ*, καὶ *οὔ*.

§ 18. Αἱ προπροξύτοναι καὶ προπερισπώμεναι λέξεις, ὅσας ἂν μακροκαταληκτῶσι, παροξύνονται· οἶον, *ἄγγελος*, *ἄγγελου*· *οἶκος*, *οἰκείου*· πλὴν τῶν ἀττικῶν· οἶον, *Εὐγέως*, *ἀξιόχρεως*, *πόλεως* κ.τ.λ.

§ 19. Τῶν μὲν πρωτοτύπων λέξεων τονίζεται ἡ ῥιζικὴ συλλαβή· οἶον, *φιλ-ος*, τῶν δὲ παραγώγων ἡ συνθέτων ἡ προσδιορίζουσα συλλαβή· οἶον, *φιλ-ικός*, *ἄ-φι-λος*, *ἔθεν*.

§ 20. Ὅσας ἂν ἡ λέξις αὐξάνῃ ἐν ἀρχῇ, ὁ τόνος ἀναβιβάζεται εἰς τὴν προπαραλήγουσαν, ἐάν δὲν ἐμποδίζει μακρὰ λήγουσα· οἶον, *πατρίς*, *φιλοπατρίς*, *λέγω*, *ἐλεγον*.

Δ'. Περὶ πνευματισμοῦ.

§ 21. Φωνῆεν ἢ δίφθογγος ἐν ἀρχῇ λέξεως προφέρεται μετὰ λεπτοῦ ἢ παχέος πνεύματος· σημειοῦται δὲ τὸ μὲν λεπτὸν ὑπὸ τῆς *ψιλῆς* ('), τὸ δὲ παχὺ ὑπὸ τῆς *δασείας* (').

§ 22. Πᾶσα λέξις ἀπὸ φωνήεντος ἀρχομένη πνευματίζεται.

§ 23. Τῶν διφθόγγων τὸ ἐπιτακτικὸν φωνῆεν πνευματίζεται· οἶον, *οἶκος*.

§ 24. Τὸ *υ* ἀρκτικὸν λέξεως δασύνεται· οἶον, *ὑπρος*.

§ 25. Τὸ *ρ* ἐν ἀρχῇ λέξεως δασύνεται· τῶν δὲ ἀλλεπαλλήλων δύο *ρ* τὸ πρῶτον ψιλοῦται καὶ τὸ δεύτερον δασύνεται· οἶον, *ῥῆμα*, *ἐπιρῥημα*.

Σημ. α'. Οἱ ἀρχαιότεροι γραμματικοὶ δὲν ἐσημείωνον πνεῦμα ἐπὶ τῶν ἀλλεπαλλήλων δύο ρ.

Σημ. β'. Τὰ ἐν τῇ σημειώσει γ'. τῆς § 7. στοιχεῖα ι καὶ F σπλυνόντα μετὰ τῶν φωνηέντων καὶ συμφώνων ἢ πνεύματος ἀπηγγέλλοντο τὰ μὲν ι ὡς ἐν ταῖς τῆς καθωμιλημένης λέξεσι, φωτὰ, παιδία· τὸ δὲ F ἢ ὡς β. διατηρηθὲν ἐν τῇ λατινικῇ· οἶον, ονίς=δύς=πρόβατον· νίσου=οἶνος· νίδω=ἰδω, ἐξ οὗ ἀόριστος εἶδον, ἢ ὡς γ διατηρηθὲν ἐν τῇ καθωμιλημένῃ· οἶον, ἄωρας, προφερόμενον ἄγασυρος· αἶμα προφερόμενον γαῖμα· ἀλλεπαλλήλα δὲ ἀπαντῶσιν ἐν τῇ τῆς καθωμιλημένης καὶ ὡς ἀκαλεῖται δὲ τὸ δεύτερον αἰολικὸν εἰ γ α μ α ἐκ τε τοῦ σχηματισμοῦ καὶ τῆς ἐπὶ πολλῶν χρόνων ὑπὸ τῶν Αἰολέων διατηρήσεως, τραπὲν ὑπὸ τῶν Ἀττικῶν κυρίως εἰς υ πρὸ συμφώνων· οἶον, πνεύσω=πνεύσω ἐνίστατε καὶ πρὸ φωνηέντος· οἶον, ἀπόλω=ἀπώλω.

Ε'. Περὶ τῶν λοιπῶν γραπτῶν σημείων τοῦ λόγου.

§ 26. Τὰ κυριώτερα τῶν γραπτῶν σημείων τοῦ λόγου εἰσὶ τὰ ἑξῆς.

α'. Ἡ τελεία στιγμή (·), δι' ἧς διακρίνονται αἱ διαφοραὶ τοῦ λόγου περίοδοι.

β'. Ἡ μέση στιγμή (·), δι' ἧς διακρίνονται τὰ διάφορα τῶν περιόδων κῶλα.

γ'. Ἡ ὑποστιγμή (·), δι' ἧς διακρίνονται αἱ διαφοραὶ τῶν κῶλων προτάσεις.

δ'. Τὸ διαιρητικὸν (·), τιθέμενον ἐπὶ τοῦ ἐπιτακτικοῦ φωνηέντος τῶν διφθόγγων, ὅσάκις, μὴ συμπροφερόμενον μετὰ τοῦ προτακτικοῦ, ἀποτελεῖ ἰδίαν συλλαβὴν· οἶον, ἄλλος, αἶθλος, προῖπάρχω.

ε'. Ἡ ὑποδιαστολή (·), τιθεμένη ἐν τῷ μεταξύ τῶν κατ' ἐγκλισιν ὁμοῦ γραφομένων λέξεων πρὸς διάκρισιν ἄλλων ὁμοίων κατὰ τὴν γραφὴν· οἶον, τότε, πρὸς διαστολὴν τοῦ ἐπιρρηματος τότε· ὅτι πρὸς διαστολὴν τοῦ συνδέσμου ὅτι.

ς'. Ἡ ἀπόστροφος ('), δι' ἧς σημειοῦται ἡ ἐκθλιψίς, τελικοῦ φωνηέντος· οἶον, παρ' ἐμοῦ (παρὰ ἐμοῦ).

ζ'. Ἡ κορωνίς ('), δι' ἧς σημειοῦται ἡ κρᾶσις· οἶον, καὶ γὰρ, τοῦλάχιστον (καὶ ἐγὼ, τὸ ἐλάχιστον).

η'. Τὸ ἐρωτηματικὸν (?), δι' οὗ στίζεται τὸ τέλος τῶν ἐρωτηματικῶν λόγων.

θ'. Τὸ ἐπιφωνηματικὸν ἢ θαυμαστικὸν (!), τιθέμενον εἰς τὸ τέλος περιόδων, λόγων καὶ λέξεων, ἐκφραζουσῶν πάθος· ψυχῆς σπινθῆρα, πρὸς ἐρχόμενον ἐκ θαυμασμοῦ, ἐκστάσεως, χαρᾶς, θλίψεως καὶ παρομοίων.

ι. Ἡ παρένθεσις (), ἐν ᾗ ἐγκλείομεν πρότασιν, ἢ λέξιν δευτερεύουσιν χάριν ἐπεξηγήσεως.

ιζ. Τὰ εἰσαγωγικά « » ἐν οἷς ἐγκλείομεν αὐτολεξεῖ τὸν λόγον τρίτου, ἢ περικοπὴν ποιητοῦ ἢ συγγραφέως.

ΣΤ'. Περὶ παθῶν τῶν α'. εἰωτ'.

§ 27. Οἱ Ἕλληνες, διώκοντες τὸ εὐρυθμον ἐν πᾶσι καὶ ἑμμελές, ἀπέφευγον τὴν ἐν τῇ αὐτῇ λέξει ἢ ἐν δυσὶν ἄλλεπαλλήλοις λέξεσιν ἐκ συμπτώσεως δυσπροσέρτων συμφώνων ἢ φωνηέντων προκύπτουσαν χασμωδίαν διὰ τροπῆς, ἀποβολῆς, μεταθέσεως, προσλήψεως γραμμάτων, συναλοιφῆς, ἐκτάσεως ἢ συστολῆς καὶ ἐγκλίσεως τόνου.

α. Περὶ τροπῆς ἁφώνων πρὸ ἁφώνων ἐν τῇ αὐτῇ λέξει.

§ 28. *Οσάκις χειλεύφωνον (π, β, φ) ἢ οὐρανισχύφωνον (κ, γ, χ) εὐρεθῇ πρὸ ὀδοντοφώνου (τ, δ, θ) συμπνευματίζεται μετ' αὐτοῦ οἶον, τρίβω-τέτριπται, ἐτρίβθη (ἀντὶ τέτριβται, ἐτρίβθη)* β. λέπω-βίβλεπται, ἐβλέφθη (ἀντὶ ἐβλέπηθη)* γράφω-γράφεται (ἀντὶ γέγραπται)* πλέκω-ἐπλέχθη (ἀντὶ ἐπλέκθη)* λέγω-λέλεκται, ἐλέχθη (ἀντὶ λέλεγται, ἐλέγθη)* ἐπτά, ἐβδομος (ἀντὶ ἐπδομος)* ὄκτω, ὀκθοος (ἀντὶ ὄκδοος).

§ 29. Ὀδοντοφώνον πρὸ ὀδοντοφώνου συνήθως τρέπεται εἰς σ' οἶον, φράζω, πέφρασται, ἐφράσθη (ἀντὶ πέφραδται, ἐφράδθη)* πείθω, πέπεισται, ἐπείσθη (ἀντὶ πέπειθται, ἐπείσθη)* ἡνύται, ἡνύσθη (ἀντὶ ἡνύτται, ἡνύσθη).

§ 30. Ἐκαστον ἁφώνον δυνατόν νὰ διπλασιασθῇ οἶον, ἵππος, θάλαττα κ.τ.λ. ὁσάκις δὲ τὸ διπλασιαζόμενον ἐστὶ δασύ, τὸ πρῶτον τρέπεται εἰς τὸ ἀντίστοιχον ψιλόν οἶον, Σαπφώ, Βάχχος, Ἀτθίς (ἀντὶ Σαφφώ, Βάχχος, Ἀθθίς).

§ 31. Καὶ ὅταν ἐν δυσὶν ἄλλεπαλλήλοις συλλαβαῖς τῆς αὐτῆς λέξεως εὐρεθῇ τὸ αὐτὸ δασύ, τότε τῆς προηγουμένης τρέπεται εἰς τὸ ἀντίστοιχον ψιλόν οἶον, θεωρέω, τεθεώρηκα (ἀντὶ θεθεώρηκα)* χεῖρῶ, κεχώρηκα (ἀντὶ χεχώρηκα)* φορέω, πεφόνευκα (ἀντὶ φεφόνευκα)* ἔχω (ἀντὶ ἔχω) ἀφῇ (ἀντὶ ἀφῇ).

§ 32. Τροπὴ δὲν γίνεται α) ὅταν κατὰ σύνθεσιν συμπέσῃ τὸ αὐτὸ δασύ οἶον, ὀρνιθοθήρας=ὀρνιθα θηράω, πλὴν τοῦ ἐκ χειρὸς=ἐχω χεῖρα· β) ὅταν τῆς ἐτέρας συλλαβῆς τὸ δασύ ἢ συμπεπλεγμένον μετ' ἄλλου συμφώνου οἶον, ὠρθώθην, πείθεσθαι. Ἀλλ' ὅμως

ἐν τῷ ἀναδιπλασιασμῷ γίνεται τροπή· οἶον, θρήσκω, τέθνηκα (ἀντί θέ-θνηκα).

Σημ. α. Ὅταν τὰ δασέα ᾖεν διαφόρων ὀργάνων, μόνον τὸ θ ἢ θρ, ἐάν
ᾖεν, τρέπεται· οἶον, τάφος (ἀντί θάφος), τρέψω (ἀντί θρέψω).

Σημ. β. Αἱ παθητικοὶ ἄριστοι ἐν τῇ προστακτικῇ τρέπουσι τὸ δεύ-
τερον· οἶον, ποιεῖν (ἀντί ποιή-ηθι), γράβωθι (ἀντί γράπτ-ηθι).

§ 33. Ὅταν τῆς δευτέρας, ἡλλαβῆς τὸ δασὺ λείψῃ, ἐπανερχε-
ται τὸ ἐν τῇ προηγουμένῃ δι' αὐτὸ φωνῶν δασύ· οἶον, θρή-τρι-
ψος-θρεῖ· ἔχω-ἔξω· ἀφή-ἄπτομαι.

β'. Περὶ τῶν ἀρῶνων πρὸ τοῦ μ.

§ 34. Χειλεόφωνον πρὸ τοῦ μ. τρέπεται εἰς μ· οἶον, τρίθω-τέ-
τριμαι (τέτριβ-μαι)· βλέπω-βέβλεμμαι (βέβλεπ-μαι)· γράφω-
γέγραμμαι (γέγραφ-μαι).

§ 35. Οὐρανισκόφωνον πρὸ τοῦ μ. τρέπεται εἰς γ· οἶον, πλέκω-
πέπλεγμαι (πέπλεκ-μαι)· βρέχω-βέβρεγμαι (βέβρεχ-μαι).

Σημ. α καὶ γ μένουσιν ἐνίοτε ἄτρεπτα πρὸ τοῦ μ· οἶον, ἀκμή, ἄκμων,
αἰχμή, αἰχμηρός.

§ 36. Ὅδοντόφωνον πρὸ τοῦ μ. τρέπεται εἰς σ· οἶον, ἐρείδω-ἤρει-
σμαι (ἤρειθ-μαι)· πείθω-πέπεισμαι (πέπειθ-μαι)· ἀνύτω-ἤνυσμαι
(ἤνυτ-μαι).

Σημ. Εὐρίσκειται ἐνίοτε ὀδοντόφωνον πρὸ τοῦ μ ἄτρεπτον· οἶον, ἄτ-
μός, πυθμήν, ὁμή.

γ'. Περὶ τῶν ἀρῶνων πρὸ τοῦ σ.

§ 37. Χειλεόφωνον πρὸ τοῦ σ ἐνοῦται εἰς ψ· οἶον, τρίθω-τρί-
ψω (τρίθ-σω)· βλέπω-βλέψω (βλέπ-σω)· γράφω-γράψω (γράφ-σω).

§ 38. Οὐρανισκόφωνον πρὸ τοῦ σ ἐνοῦται εἰς ξ· οἶον, στέργω-
στέρεξω (στέργ-σω)· πλέκω-πλέξω (πλέκ-σω)· βρέχω-βρέξω
(βρέχ-σω).

§ 39. Ὅδοντόφωνον πρὸ τοῦ σ ἀποβάλλεται· οἶον, ἐρείδω-ἐρεί-
σω (ἐρείθ-σω)· πείθω-πείσω (πειθ-σω)· ἀνύτω-ἀνύσω (ἀνύτ-σω).

δ'. Περὶ τοῦ j ἰώτ.

§ 40. Ἐπιτασσόμενον τοῖς χειλεόφωνοις πολλάκις τρέπεται εἰς
τ· οἶον, κλέπω-κλέπτω, τύπω-τύπτω, κόπω-κόπτω, βλάβω-
βλάπτω, καλύβω-καλύπτω, ῥάβω-ῥάπτω, θάβω-θάπτω.

§ 41. Ἐπιτασσόμενον τοῖς οὐρανισκοφώνοις ἢ ὀδοντοφώνοις δὲ
μὲν τρέπεται μετ' αὐτῶν εἰς σσ ἢ ττ· οἶον, πράγγω-πράσσω
ἢ πράττω, κηρύβω-κηρύσσω ἢ κηρύττω, ταραχγω-ταράσσω ἢ τα-

ράττω, λίττομαι-λίτσομαι, ἐρέττω-ἐρέσσω, τάχων-θάσσω, ἐλάχων-ελάσσω· ὅτε δὲ εἰς ζ· οἶον, κράχῳ-κράζω, στενάχῳ-στενάζω, φράδῳ-φράζω, ἐρίδῳ-ἐρίζω, μέγῳ-μείζων.

§ 42. Ἐπιτασσόμενον δὲ τοῖς ὕγρασις μετὰ μὲν τὸ λ τρέπεται εἰς λ· οἶον, βάλῳ-βάλλω, στέλῳ-στέλλω, μάχῳ-μάλλον· προηγουμένων δὲ τῶν ν καὶ ρ, τρεπόμενον εἰς ι καὶ μετατιθέμενον ἐκτείνειτ' ἄντ' αὐτῶν φωνῆεν· οἶον, φάνῳ-φαίνω, τένῳ-τείνω, αῖρῳ-αῖρω, σπέρῳ-σπείρω, κρίνῳ-κρίνω, πλύνῳ-πλύνω· προηγουμένου δὲ τοῦ μ, τρέπεται εἰς ν· οἶον, τέμῳ-τέμνω, κάμῳ-κάμνω.

ε. Περὶ τοῦ ν.

§ 43. Τὸ ν πρὸ τῶν χιλισοφώνων τρέπεται εἰς μ· οἶον, σάμβουλος, συμ-πολίτης, συμ-φοιτητής, σύμ-ψηφος, παλλίμ-παις.

§ 44. Πρὸ τῶν σφρανισκοφώνων τρέπεται εἰς γ· οἶον, συγ-γρηγής, συγ-καινωτής, ἐγ-γέω, ἐγ-καλέω, συγ-ξέω.

45. Πρὸ τῶν ὀδοντοφώνων μένει ἀμετάβλητον· οἶον, συν-δέω, συν-θηράω, ἐν-τείνω.

§ 46. Πρὸ τῶν ἀμεταβόλων τρέπεται εἰς τὸ ἐπόμενον ἀμετάβολον· οἶον, συν-δολή, συμ-μαθητής, παλλίρ-ροια, παφ-ρησία (παν-ρησία).

Σημ. Τῆς ἐν τῷ ν πρὸ τοῦ ρ μένει τὰ πολλὰ ἄτρεπτον· οἶον, ἐν-ράπτω.

§ 47. Πρὸ τοῦ σ καὶ ζ συνήθως ἀποβάλλεται· οἶον, μείζω(ν)σι, σί(ν)ζυγος, συ(ν)ζῶ.

Σημ. Τὸ ν τῆς μὲν ἐν φυλάττεται πρὸ τοῦ σ καὶ ζ· οἶον, ἐν-σάρκος, ἐν-ζυμος· ὡσαύτως ν πρὸ τοῦ σ ἀπαντᾷ ἅ) ἐν τοῖς Ἑλλήσιν, Ἰόνις καὶ Περσίν· β') ἐν τοῖς ἐνικοῖς δευτέροις προσώποις τοῦ παθητικοῦ παρακειμένου, τοῦ ἔχοντος χαρακτῆρα ν· οἶον, πέψανσαι· γ') ἐν τοῖς εἰς σ ις ἀφρημένοις· οἶον, θέρμαν-σις, ἀπόφανσις.

Σημ. δ'. Τῆς δὲ σὺν πρὸ τοῦ σ τρέπεται εἰς σ' οἶον, σὺς-σιτος, σὺς-σωμος· εἰ δὲ εὐρεται τὸ σ ἡνωμένον μετ' ἄλλου ἀφώνου, ἀποβάλλεται τὸ ν· οἶον, συ-στέλλω· τὸ αὐτὸ πάσχει καὶ τοῦ π ἅλιν, ἐνθ' πρὸ τοῦ ζ φυλάττεται· οἶον, παλίνζωος.

ς'. Περὶ τοῦ σ.

§ 48. Τὸ σ μεταξὺ δύο συμφώνων ἀποβάλλεται· οἶον, γράφωμαι-γέγραψ(σ)θε-γέγραψθε· ἐνίοτε δὲ καὶ μεταξὺ φωνηέντων· οἶον, ἐγράψας-ἐγράψεν-ἐγράφον.

§ 49. Ὅσακις πρὸ τοῦ σ ἀποβλήθῃ μόνον ν ἢ μόνον ὀδοντόφωνον τὰ πρὸ αὐτοῦ βραχέα φωνήεντα μένουσιν ἀμετάβλητα· οἶον, δαίμο(ν)σι-δαίμωσι, πατρί(δ)αι-πατρίσιν. Ἐξαίρουνται τὰ εἰς ἐκ

τοῦ ἔνς, κτείς ἐκ τοῦ κτένς, μέλας ἐκ τοῦ μέλανς, τάλας ἐκ τοῦ τάλανς καὶ ποδς ἐκ τοῦ πόδς· ἅτινα ἐκτείνουσι τὸ πρὸ τοῦ σ φωνήεν ἐν τῇ ἐνικῇ ὀνομαστικῇ.

§ 50. Ὅσακις πρὸ τοῦ σ ἀποβλήθῃ ν μετὰ ὀδοντοφώνου τὰ πρὸ αὐτοῦ βραχέα φωνήεντα ἐκτείνονται· τὸ μὲν ε εἰς ει, τὸ δὲ ο εἰς ου, τὰ δὲ ᾱ, ι, ῥ εἰς ᾶ, ῖ, ῡ οἷον *πείθεσθαι* *πείθεσθαι*, *τιθένται* *τιθένται*, *λέγουσι* *λέγουσι*, *ιστάνται* *ιστάνται*, *δεικνύται* *δεικνύται*.

ζ'. Περὶ εὐφωνικῶν.

§ 51. Εὐφωνικά εἰσι τὰ ν, σ, κ, χ, θ, δ, ὧν τὸ μὲν ν προσλαμβάνουσιν ἐν τῇ λήγουσῃ πρὸ φωνήεντος· 1) τὰ ἐνικά καὶ πληθυντικά τρίτα τῶν ῥημάτων πρόσωπα, τὰ λήγοντα εἰς ε ἢ ι· οἷον, *εἶπεν* *αὐτός*· *λέγουσιν* *αὐτοί*· 2) ἡ τῆς τρίτης κλίσεως πληθυντικὴ δοτικὴ οἷον, *τοῖς* *ρηθείσιν* *ἄνθρώποις*· 3) τὸ εἰκοσι καὶ πέρυσι· οἷον, *εἴκοσιν* *ἔτη*, *πέρυσιν* *ἀπὸ*· 4) τὸ ι, ὁ προσχηματισμὸς τῶν δεικτικῶν ἀντωνυμιῶν, ὅσακις πρὸ αὐτοῦ ὑπάρχει σ· οἷον, *οὐτοσί* *ὁ ἄνθρωπος*· 5) τὰ εἰς σι τοπικὰ ἐπιρρήματα· οἷον, *Πλαταιᾶσιν* *ἐνίκησαν*· 6) τὸ στερετικὸν α συντιθέμενον μετὰ λέξεων ἀπὸ φωνήεντος ἀρχομένων· οἷον, *ἀνάξιος*, *ἀνωφελής*· ὅσακις δὲ μεσολαθεῖ δίγαμμα δὲν προσλαμβάνει ν· οἷον, *ἄσφοδ*, *ἄσφοδ* κτλ.

§ 52. Τὸ δὲ σ προσλαμβάνουσι τὰ ἐπιρρήματα ἄχρι, μέχρι, ὑτρέμα καὶ ἡ πρόθεσις ἐκ πρὸ φωνήεντος.

§ 53. Τὸ δὲ κ προσλαμβάνει τὸ ἀνηκτικὸν οὐ πρὸ φωνήεντος ψιλουμένου· οἷον, *οὐκ* *ἔρω*, *οὐκέτι* καὶ τὸ μὴ πρὸ τοῦ ἔτι· ὡς *μηκέτι*.

§ 54. Τὸ δὲ χ προσλαμβάνει τὸ οὐ πρὸ φωνήεντος θασυνομενομένου· οἷον, *οὐχ* *οὕτως*, *οὐχ* *ἡμῶν*.

§ 55. Τὸ δὲ θ καὶ δ παρεντίθενται ὅσακις ἐκ συγκοπῆς ἢ μεταθέσεως γραμμάτων συμπέσωσι δυσπρόφερτα ἀμετάβολα· καὶ εἰ μὲν προηγείται μ, παρεντίθεται θ· οἷον, *μεση(ε)ρία* *μεσημβρία*, *γαμ(ε)ρός* *γαμβρός* καὶ ἐν ἀρχῇ ἀποβάλλεται τὸ μ· οἷον, *βλώσσω* ἐκ τοῦ μόλω, *παράμ. μέμ-θ-λωκα*, *βροτός* ἐκ τοῦ μορός· *στησίμ-θ-ρατος*· εἰ δὲ προηγείται ν, παρεντίθεται δ οἷον, *ἀν(ε)ρος* *ἀνδρός*.

η'. Περὶ Συναλοιφῆς.

§ 56. *Συναλοιφή* λέγεται ἡ συγχώνευσις δύο ἀλλεπαλλήλων φωνηέντων ἐν τῇ αὐτῇ λέξει, ἢ ἐν τέλει τῆς μιᾶς καὶ ἐν ἀρχῇ τῆς ἐπομένης· εἶδη δὲ τῆς συναλοιφῆς εἰσι τρία· συναίσεις, κοῆσις καὶ ἐκθλιψις.

1. Συναίσεις.

§ 57. *Συναίσεις* λέγεται ἡ ἐν τῇ αὐτῇ λέξει συγχώνευσις δύο

ἀλλεπαλλήλων φωνήεντων εἰς ἓν μακρόν ἢ δίφθογγον· οἷον γῆα γῆη· τιμάτε· τιμάτε, γένει· γένει, γῆραι· γῆραι.

§ 58. Τὸ ἐκ συναίρεσεως προκύπτον φωνήεν περισπᾶται μὲν, τονίζομένου τοῦ πρώτου τῶν συναιρετέων φωνήεντων· οἷον, τιμάω· τιμῶ, πλὴν τῆς διῆκῃς ὀνομαστικῆς καὶ αἰτιατικῆς τῆς Β' συναιρεμένης κλίσεως· οἷον, ἐὼ δατέω δατώ καὶ τῆς ἐνίκῃς αἰτιατικῆς τῶν εἰς ω θηλυκῶν· οἷον, ἡ· πειθῶ, τῇ· πειθῶ πειθῶ· ὁξύνεται δὲ, τονίζομένου τοῦ δευτέρου· οἷον, ἐσταῶς ἐστώς, θαῖς θάς, φαῖς φῆς, ῥησὲ ῥρή·

Σημ. Ἡ συναίρεσις λέγεται α') κυρίᾳ, ὅταν τὰ συναιρετέα φωνήεντα συνάπτονται εἰς ἓν, περιλαμβάνον· ἐν ἐνυμφῶ ἀμφοτέρω· οἷον, θέλει· ἀκ· θη· λος, τε· χεῖ· τει· χει, ἡ· χ· οἰ· ἡ· χ· οἰ, δί· τος· δ· ἴος· β') κατὰ χρεῖσιν καὶ, ὅταν τὸ ἐν ὑπερισχύῃ· οἷον, τεί· γε· α· τεί· χ· η, τί· μα· ε· τί· μα, βό· ας· βο· υς, νικᾷ· μεν· νικῶ· μεν.

§ 59. Περὶ συναίρεσεως ἐκτίθεμεν γενικῶς τὰ ἑξῆς.

α') Ὅπου τύχῃσιν οἱ φθόγγοι α καὶ ε ὑπερισχύει ὁ προηγούμενος· οἷον, τί· μα· ε· τί· μα, ἀ· λη· θέ· α· ἀ· λη· θέ· α.

Σημ. Τὸ εα ἐν τῇ δευτέρᾳ κλίσσει πάντοτε, ἐν τῇ πρώτῃ, προηγούμενου ρ καὶ ἐν τοῖς λήγουσιν εἰς εὐς καὶ ης καθαρὸν τριτοκλίταις συναίρεται· εἰς α'· οἷον, ὅ· σ· τ· ε· α· ὅ· σ· τ· α, ἀ· ρ· γ· υ· ρ· ε· ἀ· ρ· γ· υ· ρ· α, Π· εἰ· ρ· αἰ· ε· α· Π· εἰ· ρ· αἰ· α, ὄ· γ· ι· ε· α· ὄ· γ· ι· α.

β') Ὅπου τύχῃ ὁ φθόγγος ο ὑπερισχύει· οἷον, θό· ας· θο· υς, φει· δό· α· φει· δῶ, τι· μῶ· ιοι· μ· τι· μῶ· ι, κα· τε· ον· κα· τῶ· ν.

Σημ. Συναίρεται δὲ ἐν τοῖς ἐπιθέτοις τὸ μὲν οη εἰς ῆ· οἷον, ἀ· πλῶ· η ἀ· πλῆ· η, τὸ δὲ οα εἰς α'· οἷον, ἀ· πλῶ· α ἀ· πλῆ· α.

2. Κράσις.

§ 60. Κράσις λέγεται, ὅταν δύο ἀλλεπαλλήλων λέξεων τὰ διεστῶτα φωνήεντα συγκρινῶνται εἰς ἓν καὶ οὕτως αἱ δύο λέξεις γίνονται μία. Σημεῖον δὲ τοῦ πάθους τούτου ἐστὶν ἡ κορωνίς, τιθεμένη ἐπὶ τοῦ ἐκ τῆς κράσεως προκύπτοντος φωνήεντος· οἷον, καὶ ἐγὼ· καί· γῶ, τὸ ἐλ· ἰ· μισ· τον· τοῦ ἐλ· ἰ· μισ· τον.

§ 61. Τὸ ἐκ τῆς κράσεως προκύπτον φωνήεν μακρόν ἐστὶ καὶ τὰ προηγούμενα φιλά· σύμφωνα δασύνονται, ἐάν τὸ ἀρκτικὸν τῆς ἐπιφερομένης δασύνεται· οἷον, καὶ εἰτα· κῆ· τα, τὸ ἰ· μᾶ· τι· ον· τοῦ ἰ· μᾶ· τι· ον.

Σημ. Τὸ φωνήεν τῶν ἀθροῶν, μὴ μεσολαβούντος διγαμμοῦ, ἐξα· νίσ·εται, καὶ μεταδιδοζομένης τῆς δασείας τῆς ὀνομαστικῆς εἰς τὸ ἀρκτικὸν τῆς ἐπιφερομένης ἀποβάλλεται ἡ κορωνίς· οἷον, ὁ· ἀ· νῆ· ρ· ἀ· νῆ· ρ, τὰ· ν· δρῶ· ε· τὰ· ν· δρῶ, τὸν· ἀ· νδρᾶ· Ἐπίσης καὶ τὸ ἰ τοῦ καί· οἷον, καὶ ἐγὼ· καί· γῶ, καὶ ἀ· ν· κᾶ· ν, καὶ ἐν· κᾶ· ν. Τὸ δὲ ὁ ἕτερος διὰ τῆς κράσεως γίν·εται ἄ· τε· ρ· ος, θ· α· τ· ἐ· ρ· ος, θ· α· τ· ἐ· ρ· ος, τὸν· ἑ· τ· ἐ· ρ· ον.

§ 62. Ὑπὸ τὸ ἐκ τῆς κατάρσεως προκύπτων φωνῆν ὑπογράφεται τὸ ι, ὅταν εὐρίσκῃται εἰς δίφθογγον τῆς ἐπιφερομένης λέξεως· οἷον, ἐγὼ οἶμαι ἐγφῶμαι, καὶ εἶτα κῆτα.

3. Ἑκθλιψις.

§ 63. Ἑκθλιψις λέγεται, ὅταν τελικὸν βραχὺ φωνῆν προηγουμένης λέξεως ἀποβάλλῃται πρὸ ἀρκτικοῦ ἐπομένης λέξεως καὶ αὐτ' αὐτοῦ τίθεται ἢ ἀπὸστροφος· πᾶ δὲ μένοντα ψιλὰ σύμφωνα τρέπονται εἰς δασέα, δασυνομένου τοῦ ἀρκτικοῦ τῆς ἐπομένης· οἷον, μετὰ ἡμῶν = μεθ' ἡμῶν, ῥύκτα ὀλην = ῥύκθ' ὀλην.

§ 64. Ἑκθλιβέται δὲ μάλιστα τὸ τελικὸν φωνῆν, ἢ ἡ δίφθογγος α) τῶν δισυσλλαβίων προθέσεων, πλὴν τῆς περὶ πάντοτε, τῆς ἐπὶ ἐν τοῖς συνθέτοις ἐπιτορκος καὶ ἐπιεικής, καὶ τῆς ὁπρὸ μετὰ τοῦ ἔργω, οἷον, ὑπουργός. β') τῶν μορίων ἀλλὰ, ἄμα, ἄρα, εἶτα, μάλα, τάχα, γὰρ, δέ, τὲ, καὶ. γ') τῶν καταλήξεων τῶν ῥημάτων, μι, ναι, αἰ, ται, τε, το, σο, σθε καὶ τὸ ι τοῦ ἐστὶ ἐνίοτε. δ') τὸ α τῆς ἐνικῆς τριτοκλιτοῦ αἰτιατικῆς καὶ τῆς πληθυντικῆς αἰτιατικῆς τῶν οὐδετέρων ἐνίοτε.

§ 65. Ὁ τόνος τοῦ ἐκθλιβέντος φωνήεντος τῶν μὲν μορίων συναποβάλλεται, τῶν δὲ κλιτῶν ἀναβιβάζεται εἰς τὴν παραλήγουσαν ὡς ὀξύς· οἷον, μετὰ ἐμοῦ-μετ' ἐμοῦ, δευρὰ ἔπαθον-δεῖν' ἔπαθον, φημί ἐγὼ-γῆρ' ἐγὼ.

Σημ. Ἐνίοτε ἀποστρέφεται τὸ ἀρκτικὸν τῆς ἐπομένης, διότι τὸ τελικὸν τῆς προηγουμένης ἐστὶ μακρόν· οἷον, ὦ γὰθῃ, ὅπερ καλοῦσιν ἀ ψ α ῖ ρ ε σ ι ν.

θ'. Περὶ ἐκτάσεως καὶ συστολῆς.

§ 66. Ἑκτασις μὲν λέγεται τροπὴ βραχέος φωνήεντος εἰς μακρόν ἢ δίφθογγον.

§ 67. Ἐκτείνονται δὲ τὸ μὲν α εἰς ᾱ, η, αι, αυ. Τὸ δὲ ε εἰς η, ει, ευ. Τὸ δὲ ο εἰς ω, ου, οι. Τὸ δὲ ι εἰς ῑ ἢ ει καὶ τὸ υ εἰς ῡ, ευ, υι, ὡς βλέπομεν ἐν τῇ κλίσει καὶ σχηματισμῷ.

§ 68. Συστολή δὲ λέγεται τροπὴ μακροῦ φωνήεντος εἰς βραχὺ.

§ 69. Συστελλομένη δὲ ἢ ἀπ' ἀρχῆς βραχεῖα συλλαβὴ ἐπανέρχεται εἰς τὴν ἀρχαίαν μορφήν. Τὰ μακρὰ λοιπὸν φωνήεντα καὶ τὰ διπλασιαζόμενα σύμφωνα, ἐκ δύο ἀποτελούμενα, ἀποβάλλουσι τὸ ἐν, κυρίως τὸ δεῦτερον· πλὴν τῆς ευ, ἀποβαλλούσης πάντοτε τὸ πρῶτον, ὡς καὶ τοῦ ζ. Ἐπίσης καὶ τῆς ει πρὸ ἀφώνου.

Ὅθεν τῶν συλλαβῶν αἱ μὲν αἰρ, τειν, ακου, εἰαν, τεμν, τυπτ, βαλλ, συστελλόμεναι γίνονται αρ, τειν, ακο, ψα, τευ, τυπ, βαλ'.

αὶ δὲ τευχῆ, γραῖ, λειπ συστέλλονται εἰς τὰς τευχ, γραθ, λιπ, ἥτοι ἀποβάλλουσι τὸ πρὸς ἔκτασιν προσλαμβάνονμενον.

§ 70. Αἱ βραχεῖαι ῥίξαι εἰσὶ πρωτότυποι καὶ ἀπ' αὐτῶν ἐγένοντο κατ' ἔκτασιν αἱ μακραί· διὸ ἀπαντῶσι ῥίξαι εἰς τὴν αὐτὴν λέξιν μακραί καὶ βραχεῖαι· οἶον, ὀλισθαίνω καὶ ὀλισθαίνω. τη καὶ τε, βαλλω καὶ βάλλω.

Γ. Περὶ ἐγκλίσεως τόνου.

§ 71. Μονοσύλλαβοι καὶ δισύλλαβοι τινες λέξεις συνεκφωνοῦνται μετὰ τῶν προηγουμένων οὕτως, ὥστε ἀκούονται ὡς συννηγόμεναι μετ' ἐκείνων κατὰ τὸν τόνον· οἶον, πατήρ μου, καλοῦ τίτος. Αἱ τοιαῦται λέξεις λεγόμεναι ἐγκλινόμεναι εἰσιν αἱ ἑξῆς.

α) Αἱ ἀντωνυμίαι μοῦ, μοί, μέ, σοῦ, σοί, σέ, οὐ, οἱ, ἐ, σφέ, σφίσι, τίς, τί.

β) Ὁ ἐνσπρώξας τῆς ὀριστικῆς τοῦ εἰμι καὶ γημι, πλὴν τοῦ δευτέρου προσώπου εἰς, εἰ καὶ γήης.

γ) Τὰ μόρια πῶς, πῶ, ποί, πῆ, ποῖ, ποθεῖ, ποτέ, τὲ, τωί, γέ, κέν, γῆν, πέρ, δέ, αἵτινες

1) ἀποβάλλουσι τὸν τόνον, προηγουμένης ὀξύτονου ἢ περισπωμένης λέξεως· οἶον, καλός τις, καλοῦ τίτος. Ἐπίσης ἀποβάλλει τὸν τόνον ἡ μονοσύλλαβος, προηγουμένης παραξυτόνου· οἶον, γίλος τις.

2) Ἐγκλινουσι τὸν τόνον, ὡς ὀξεῖαν εἰς τὴν λήγουσαν τῆς προηγουμένης προπαραξυτόνου ἢ προπερισπωμένης ἢ ἀτόνου λέξεως· οἶον, ἄνθρωπός τις, οἶκός μου, εἴ τε.

3) Ὁρθοτονοῦνται αἱ δισύλλαβοι ἐγκλινόμεναι, προηγουμένης παραξυτόνου· οἶον, λόγος πατέ· καὶ αἱ προσωπικαὶ ἀντωνυμίαι ἀντιθετικῶς ἐμφερόμεναι· οἶον, ἐμὲ μὲν, αὐτὸν οὐ σέ· μάλιστα δὲ μετὰ τῶν προθέσεων· οἶον, ἀντ' ἐμοῦ, παρὰ σοί.

4) Ὅταν πολλὰ ἐγκλινόμενα ἀκολουθῶσιν ἀλλεπάλληλα συνεγκλινόνται, ὥστε τὸ τελευταῖον μένει ἄτονον· οἶον, εἴ τις τινα γηαί μοι παρεῖται.

Δ'. Περὶ λέξεως καὶ ῥίξης.

§ 72. Ἐκ μιᾶς ἢ πλειόνων συλλαβῶν ἀποτελοῦνται αἱ λέξεις. Πᾶσα λοιπὸν λέξις ἐστὶν ἢ μονοσύλλαβος ἢ πολυσύλλαβος. Γίνονται δὲ αἱ λέξεις πολυσύλλαβοι διὰ κλίσεως ἢ παραγωγῆς· ὡς χεῖρ, χεῖρως, χεῖρ, χεῖρα κ.τ.λ. ἴς, ἰσχύς, ἰσχυρός, ἰσχυρίζομαι.

§ 73. Πολλάκις ἐκ δύο λέξεων, ἐξ ὧν ἡ μία προσδιορίζει τὴν ἄλλην, ἀποτελεῖται μία λέξις, λεγόμενη σύνθετος· οἶον, ῥόμος

τίθημι-τρομοθέτης, βιβλία-πώλω-βιβλιοπώλης κ.τ.λ.* ὁσάκις δὲ ἀπὸ συνθέτου παράγεται ἄλλη, λέγεται παρασύνθετος* οἶον, ἱπποτρόφος, ἱπποτροφία, ἱπποτροφῶ.

§ 74. Τὸ ἀναλλοίωτον μέρος τῆς λέξεως τὸ φανερώον τὴν σημασίαν λέγεται *ρίζα** αἱ συλλαβαὶ δὲ ἡ τὰ γράμματα, ὅσα προσλαμβάνει ἡ ρίζα πρὸς δήλωσιν διαφόρων σχέσεων λέγονται *καταλήξεις* μὲν, προσλαμβανόμενα κατὰ τὸ τέλος, *αὔξεις* δὲ καὶ *ἀναδιπλασιασμός*, προσλαμβανόμενα ἐν ἀρχῇ* οἶον, *μῆρ*, *μῆρ-ος*, *μῆρ-ι*, *μῆρ-α** γράφ-ω, *ἔ-γραφ-ον*, *γέ-γραφ-α*. Αἱ συλλαβαὶ *μῆρ* καὶ *γραφ*, ρίζαι οὐσαι, διατελοῦσιν ἀμετάβλητοι* αἱ δὲ συλλαβαὶ *ος*, *ι*, *α*, *ω*, *ον*, *α*, καταλήξεις οὐσαι, ἐπιδέχονται μεταβολήν* αἱ δὲ *ε*, *γε* εἰσὶν αὔξεις καὶ ἀναδιπλασιασμός* τὸ δὲ τελευταῖον γράμμα τῆς ρίζης λέγεται *χαρακτήρ*.

§ 75. Ἐὰν εἰς λέξιν ὑπάρχουσι δύο ρίζαι, ὀνομάζεται *μακρά* μὲν, ἡ ἔχουσα τὴν λήγουσαν μακράν, *βραχεῖα* δὲ, ἡ ἔχουσα τὴν λήγουσαν βραχεῖαν* οἶον, *ἄκου* καὶ *ἄκο*.

§ 76. Αἱ βραχεῖαι ρίζαι εἰσὶ πάντοτε αἱ πρωτότυποι καὶ ἀπ' αὐτῶν ἐγένοντο αἱ μακραι.

Η'. Περὶ τῶν εἰδῶν τῶν λέξεων ἢ τῶν μερῶν τοῦ λόγου.

§ 77. Ἡ πρὸς ἄλλους ἀνακοίνωσις τῶν ἡμετέρων διανοημάτων ἢ αἰσθημάτων λέγεται *λόγος*, ἐκφερόμενος διὰ λέξεων* ὅθεν αἱ λέξεις λέγονται *μέρη* τοῦ λόγου, ὅντα δέκα, τὰ ἐξῆς* *Οὐσιαστικόν*, *ἐπίθετον*, *ῥήμα*, *μετοχή*, *ἄρθρον*, *ἀντωνυμία*, *πρόθεσις*, *ἐπίρρημα*, *σύνδεσμος* καὶ *ἐπιφώνημα*.

§ 78. *Οὐσιαστικόν* μὲν λέγεται τὸ δηλοῦν πρόσωπον, ζῶν ἢ πᾶνμα* οἶον, *ἄνθρωπος*, *ἵππος*, *τράπεζα*.

§ 79. Τὸ οὐσιαστικόν, ἀποδιδόμενον εἰς ἓν μόνον ἄτομον, λέγεται *κρίον** οἶον, *Γεώργιος*, *Ἑλλῆς*, *Ἀθηναί*, *Ὀλυμπία** ἀποδιδόμενον δὲ εἰς πολλὰ ὁμοειδῆ, λέγεται *προσηγορικόν** οἶον, *ἄνθρωπος*, *πόλις*, *ποταμός*, *ὄρος*.

§ 80. *Ἐπίθετον* δὲ λέγεται τὸ δηλοῦν ὅποιον τὸ οὐσιαστικόν ἐστίν* οἶον, *ἄνθρωπος ἀγαθός*, *κακός*, *ἐπιμελής*, *ἀμελής*, *λευκός*, *μέλας* κ.τ.λ.* ὅθεν τὰ ἐπίθετα προσδιορίζοντα τὰ οὐσιαστικά διακρίνουσιν αὐτά.

§ 81. Θέλοντες δὲ νᾶ δηλώσωμεν ποιότητα ἢ ιδιότητα ἄνευ οὐσιαστικοῦ, παράγωμεν ἐκ τῶν ἐπιθέτων ὀνόματα, ἅτινα πάντα ὄντα θελυκὰ οὐσιαστικά λέγονται *ἀγνηρέμενα** οἶον, *σοφία*, *κακία*, *ἐπιμελία*, *λευκότης* κ.τ.λ.

§ 82. Ῥῆμα δὲ λέγονται αἱ λέξεις, δι' ὧν δηλοῦται, ὅτι τὸ οὐσιαστικὸν ὑπάρχει, ἐνεργεῖ, ἢ πάσχει, ἢ εὐρίσκεται ἐν τινι καταστάσει· οἷον, ἔστι Θεός, ὁ Δημήτριος διδάσκει, διδάσκεται, κίθηται, ὑγιάνει, ἀσθενεί.

§ 83. Ἡ δὲ Μετοχή ἐστὶν ἐπίθετον, δηλοῦσα καὶ τὴν χρόνον, καθ' ὃν τὸ οὐσιαστικὸν ἔχει τὴν ιδιότητα ταύτην· ἕκαστος δὲ χρόνος τῶν ῥημάτων λαμβάνων ἐπιθετικὴν κατάληξιν σχηματίζει μετοχήν· οἷον, Δημήτριος διδάσκων, διδασκόμενος, καθύμενος, ὑγιάων, ἀσθενῶν.

§ 84. Ἄρθρα δὲ λέγονται μονοσύλλαβοι τινες λέξεις ὁ, ἡ, τὸ, ἅτινα προτασσόμενα τῶν οὐσιαστικῶν μερικεύουσιν αὐτὰ· οἷον, ὁ μαθητὴς οὗτός ἐστι· ἐπιμελεστάτος πάντων τῶν μαθητῶν τῆς τάξεως.

§ 85. Ἄρτων ῥήματα δὲ λέγονται αἱ ἀντὶ ὀνομάτων τιθέμεναι λέξεις· οἷον, ἐγὼ, σὺ, ἐκεῖνος, αὐτός, τίς κ.τ.λ.

§ 86. Αἱ Προθέσεις δηλοῦσι τὰς οὐσιαστικοῦ πρὸς οὐσιαστικὸν σχέσεις· οἷον, ἀπέρχομαι ἐξ Ἀθηνῶν, ὁ Γεώργιος ἐξέρχεται εἰς Ὄραν.

§ 87. Τὰ Ἐπιρρήματα προσδιορίζουσι τὰ ῥήματα καὶ ἐπίθετα κατὰ τόπον, χρόνον, τρόπον καὶ διαφόρους ἄλλας σχέσεις· οἷον, ὁ Γεώργιος πανταχοῦ διδάσκει καλῶς, σήμερον ἦλθε κ.τ.λ.

§ 88. Οἱ Σύνδεσμοι συνδέουσιν λέξιν μετὰ λέξεω; ἢ λόγον μετὰ λόγον· οἷον, ἐγὼ καὶ σὺ μελετῶμεν· ὁ μὲν διδάσκαλος ὑπαγορεύει, ὁ δὲ μαθητὴς γράφει.

§ 89. Τὰ Ἐπιφωνήματα δηλοῦσι πάθος ψυχῆς, προερχόμενον ἐκ θαυμασμοῦ, λύπης, χαρᾶς, ἐκπλήξεως· οἷον, φεῖ τῶν κικλῶν! βαβαὶ τῆς κακίας! ὦ τῆς ἀπληστίας!

§ 90. Τὰ μέρη τοῦ λόγου διαιροῦνται εἰς κλιτὰ καὶ εἰς ἄκλιτα· καὶ κλιτὰ μὲν εἰσιν ἕξ· οὐσιαστικόν, ἐπίθετον, ῥῆμα, μετοχή, ἄρθρον καὶ ἀντωνυμία· ἄκλιτα δὲ τέσσαρα· πρόθεσις, ἐπιρρήμα, σύνδεσμος καὶ ἐπιφώνημα, λεγόμενα καὶ μόρια.

§ 91. Τῶν κλιτῶν τὰ μὲν οὐσιαστικόν, ἐπίθετον, ἄρθρον καὶ ἀντωνυμία λέγονται καὶ πτωτικά· διότι πρὸς δῆλωσιν τῆς πρὸς ἄλληλα τῶν ἀντικειμένων σχέσεως ἐπιδέχονται ἐν τῇ καταλήξει μεταβολάς, αἵτινες λέγονται πτώσεις. Τὰ δὲ ῥήματα καὶ αἱ μετοχαὶ ἐπιδέχονται καὶ ἐν ἀρχῇ καὶ ἐν τέλει μεταβολάς.

Θ'. Περὶ τῶν παρεπομένων τῶν κλιτῶν καὶ περὶ κλίσεως.

§ 92. Τὰ παρεπόμενα τῶν πτωτικῶν εἰσι· γένος, ἀριθμός, πτώσις καὶ κλίσις.

§ 93. Γένη εἰσὶ τρία· ἀρσενικόν, θηλυκόν καὶ οὐδέτερον, δη-

λα δὴ οὔτε ἀρσενικόν, οὔτε θηλυκόν οἶον, Ἀλέξανδρος, Ἑλένη, ξέλος· καὶ

1. Ἀρσενικά μὲν εἰσι τὰ σημαίνοντα ἀρσενικά ὄντα οἶον, ἄνθρωπος, Πάυλος, ἔπικος κ.τ.λ.

2. Θηλυκά δὲ τὰ σημαίνοντα θηλυκά ὄντα οἶον, γυνή, Ἑλένη, ἀλώπηξ κ.τ.λ.

3. Οὐδέτερα δὲ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τὰ ἄψυχα οἶον, φῶς, δένδρον, ὄρος κ.τ.λ.

Σημ. α'. Πολλὰ ὀνόματα ἀψύγων ἔχουσι κατάληξιν ἀρσενικὴν ἢ θηλυκὴν, ἐν ᾗ κατὰ σημασίαν εἰσὶν οὐδέτερα οἶον, λίθος, οἰκία κ.τ.λ.

Σημ. β'. Τὰ ὀνόματα ζώων εἰσι κοινὰ γένους, ἤτοι ἡ αὐτὴ κατάληξις ἐκφράζει ἀρσενικόν καὶ θηλυκὸν γένος οἶον, ἄνθρωπος, ἔπικος, βοῦς, κύων, κ.τ.λ. Τινὰ δὲ ἔχουσι θηλυκὸν ἴδιον οἶον, λέων, λέαινα, λύκος, λύκαινα. Τινὰ δὲ εἰσὶν ἑτερογενῆ· ὅπλα δὴ ἢ μόνον ἀρσενικά οἶον, ἀετός, ὄφις κτλ. ἢ μόνον θηλυκά οἶον, ἀλώπηξ, γαλήνη κτλ. ἵνα δὲ γνωσθῇ τὸ ἀληθὲς γένος τούτων εἰσὶν ἐν χρήσει τὰ ἐπιθετά ἄρσεν καὶ θήλυς.

§ 94. Ἀριθμοὶ εἰσι τρεῖς, ἐνικός, δυνικός καὶ πληθυντικός οἶον, ἄνθρωπος, ἄνθρώπων, ἄνθρωποι.

§ 95. Πτώσεις εἰσι πέντε, ὀνομαστική, γενική, δοτική, αἰτιατική καὶ κλητική. Τούτων ἡ μὲν ὀνομαστικὴ καὶ κλητικὴ λέγονται ὀρθαί καὶ εὐθεταί, αἱ δὲ ἄλλαι πλάγιοι.

§ 96. Αἱ κλίσεις, ἤτοι οἱ τρόποι, καθ' οὓς μεταβάλλονται αἱ πτωτικαὶ κατάληξεις τῶν πτωτικῶν, τρεῖς εἰσιν. Αἱ δὲ πτωτικαὶ κατάληξεις τῶν κλίσεων εἰσιν αἱ ἑξῆς.

Α'. ΚΛΙΣΙΣ.

	Ἐνικός.	Δυνικός.	Πληθυντικός.
Θηλυκά.	Ἀρσενικά.		
Ὄνομ.	α, η, ᾱς, ης.	ᾱ, αἱ,	
Γενικ.	ας ἢ ης, ης, ου, ου.	αιν, ων,	
Δοτικ.	α ἢ η, η, α, η.	αιν, αἰς,	
Αἰτιατ.	αν, ην, ᾶν, ην,	ᾶ, ᾶς,	
Κλητικ.	α, η, ᾶ, η ἢ ᾶ.	ᾶ, αἱ.	

Β'. ΚΛΙΣΙΣ.

	Ἀρσ.	Θηλ.	Οὐδ.	Ἀρσ.	Θηλ.	Οὐδ.
Ὄνομ.	ας, αν,			ω, οἱ, ᾶ,		
Γενικ.	ου, ου,			οιν, ων, ων,		
Δοτικ.	ω, ω,			οιν, οἰς, οἰς,		
Αἰτιατ.	ον, ον,			ω, ους, ᾶ,		
Κλητικ.	ε ἢ ος, ον.			ω, οἱ, ᾶ.		

Γ'. ΚΛΙΣΙΣ.

Ἑνικός.

Δυϊκός.

Πληθυντικός.

Ἀρσ. Θηλ. Οὐδ.

Ἀρσ. Θηλ. Οὐδ.

Ὄνομ.	—	—	ε,	ες,	ᾶ,
Γενικ.	ος,	ος,	οιν,	ων,	ῶν,
Δοτικ.	ῖ,	ῖ,	οιν,	σί,	σί,
Αἰτιατ.	ᾶ ἢ ν,	—	ε,	ᾶς,	ᾶ,
Κλητικ.	—	—	ε.	ες,	ᾶ.

§ 97. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω καταλήξεων ἐξάγομεν ὅτι:

α.) Τὰ οὐδέτερα ἐν πᾶσι τοῖς ἀριθμοῖς ἔχουσι τὴν ὀνομαστικὴν, αἰτιατικὴν καὶ κλητικὴν ὁμοίως, αἰτινες ἐν τῷ πληθυντικῷ λήγουσιν εἰς α βραχύ.

β.) Ἡ ἐνικὴ δοτικὴ πασῶν τῶν κλίσεων ἔχει τελικὸν ι, ὅπερ ἐν τῇ ᾶ. καὶ β'. κλίσει ὑπογράφεται, ἐν δὲ τῇ γ'. προσγράφεται.

γ.) Ἡ ἐνικὴ αἰτιατικὴ καὶ κλητικὴ τῆς ᾶ. καὶ β'. κλίσεως φυλάττει καὶ τὸν τόνον καὶ τὸν χρόνον τῆς ὀνομαστικῆς.

δ.) Τῆς ᾶ. καὶ β'. κλίσεως, ἡ ἐνικὴ γενικὴ καὶ δοτικὴ, ἅπας ὁ δυϊκὸς ἀριθμὸς καὶ αἱ πλάγια τοῦ πληθυντικοῦ μακροκαταληκτοῦσιν.

ε.) Αἱ καταλήξεις τῶν πλαγίων πτώσεων ι, α, ας τῆς γ'. κλίσεως, μὴ προκύπτουσαι ἐκ συναίρέσεως, εἰσὶ βραχεῖαι.

ς.) Τὰ δίχρονα ἐν τέλει τῶν οὐδετέρων, μὴ προκύπτοντα ἐκ συναίρέσεως, εἰσὶ βραχεῖα.

Γ'. Περὶ ἄρθρου.

§ 98. Προτάσσεται ἡ κλίσις τῶν ἄρθρων, διότι δι' αὐτῶν καὶ τὸ γένος τῶν πτωτικῶν διακρίνεται.

Ἑνικός.

Δυϊκός.

Πληθυντικός.

ἄρσ. θηλ. οὐδ.

ἄρσ. οὐδ. θηλ. ἄρσ. θηλ. οὐδ.

Ὄνομ.	ὅ,	ἡ,	τό,	ὀν.	αἰτ.	τώ,	τά,	οί,	αί,	τά,
Γεν.	τοῦ,	τῆς,	τοῦ,	Γεν.	δοτ.	ταῖν,	ταῖν,	τῶν,	τῶν,	τῶν,
Δοτ.	τῷ,	τῇ,	τῷ,					τοῖς,	ταῖς,	τοῖς,
Αἰτ.	τόν,	τήν,	τό.					τούς,	τάς,	τά.

§ 99. Τὸ ἀρσενικὸν καὶ οὐδέτερον κλίνεται κατὰ τὴν β'. κλίσειν, τὸ δὲ θηλυκὸν κατὰ τὴν ᾶ.

§ 100. Ἡ ἄρθρα κλητικὴν δὲν ἔχουσι τῆς δὲ κλητικῆς τῶν ἄλλων πτωτικῶν προτάσσομεν τὸ κλητικὸν ἐπιφώνημα ὦ.

§ 101. Τὰ ἀπὸ φωνήεντος ἀρχόμενα ἄρθρα δασύνονται μὴ το-
νίζόμενα.

ΙΑ'. Πρώτη κλίσις.

§ 102. Ἐν τῇ πρώτῃ κλίσει κλίνονται θηλυκά, λήγοντα εἰς α ἢ
εἰς η, καὶ ἀρσενικά, λήγοντα εἰς ᾱς ἢ εἰς ης.

Παραδείγματα.

Ἐνικά.

	Θηλυκά.	Ἀρσενικά.
ὄνομ.	ἡ γλῶσσα, ἀλήθεια,	τιμὴ, ὁ ταμίης, ποιητής,
γεν.	τῆς γλώσσης, ἀληθείας,	τιμῆς, τοῦ ταμίου, ποιητοῦ,
δοτ.	τῇ γλώσσῃ, ἀληθείᾳ,	τιμῇ, τῷ ταμίᾳ, ποιητῇ,
αἰτ.	τὴν γλῶσσαν, ἀληθειαν,	τιμὴν, τὸν ταμίαν, ποιητὴν,
κλητ.	ὦ γλῶσσα, ἀλήθεια,	τιμὴ, ὦ ταμίᾱ, ποιητᾶ,

Δυνικά.

ὄν. αἰτ.	τὰ γλῶσσα,	ἀληθεία,	τιμὰ,	τὼ ταμίᾱ,	ποιητᾶ,
γεν.δοτ.	ταῖν γλῶσσαιν,	ἀληθειῶν,	τιμαῖν,	τοῖν ταμίαιν,	ποιηταῖν
κλητ.	ὦ γλῶσσα,	ἀληθείᾱ,	τιμὰ,	ὦ ταμίᾱ.	ποιητᾶ.

Πληθυντικά.

ὄνομ.	αἱ γλῶσσαι,	ἀλήθειαι,	τιμαί,	οἱ ταμίαι,	ποιηταί,
γεν.	τῶν γλῶσσῶν,	ἀληθειῶν,	τιμῶν,	τῶν ταμιῶν,	ποιητῶν,
δοτ.	ταῖς γλῶσσαις,	ἀληθείαις,	τιμαῖς,	τοῖς ταμίαις,	ποιηταῖς
αἰτ.	τὰς γλῶσσας,	ἀληθείας,	τιμάς,	τοὺς ταμίους,	ποιητάς,
κλητ.	ὦ γλῶσσαι,	ἀλήθειαι,	τιμαί,	ὦ ταμίαι.	ποιηταί.

Ὁ ὀλυμπιονίκης, τοῦ ὀλυμπιονίκου, τῷ ὀλυμπινίῃ, τὸν ὀλυμπιο-
νίκην, ὧ ὀλυμπιονίκε. — Δυνικός τῷ ὀλυμπιονίκε, τοῖν ὀλυμπιονί-
καιν, ὧ ὀλυμπιονίκε. — Πληθ. οἱ ὀλυμπιονίκαί, τῶν ὀλυμπιονικῶν,
τοῖς ὀλυμπιονίκαίς, τοὺς ὀλυμπιονίκας, ὧ ὀλυμπιονίκαί.

Ἡ σοφία, τῆς σοφίᾱς, τῇ σοφίᾱ, τὴν σοφίᾱν, ὧ σοφίᾱ. — Δυνί-
κα σοφίᾱ. ταῖς σοφίαιν, ὧ σοφίᾱ. — Πληθ. αἱ σοφαί, τῶν σοφιῶν,
ταῖς σοφαῖς, τὰς σοφίᾱς, ὧ σοφαί.

§ 103. Τὰ ἔχοντα μακρὸν τὸ α ἐν τῇ ἐνικῇ ὀνομαστικῇ, οἶον,
Ἀθήα, Γέλα, Φιλομήλα, Ἀνδραμέδα, ἡ καθαρὸν οἶον, ἀλήθεια,
ἡ λήγοντα εἰς ρα' οἶον, περισσότερᾶ, φυλάττουσιν αὐτὸ ἄτρεπτον ἐν
πάσαις ταῖς πτώσεσι τοῦ ἐνικοῦ ὥσαύτως γάρφα, ἀλάλῃ, σκαρ-
δάλα. Τινὰ δὲ κύρια ὀνόματα ἀρσενικά εἰς ᾱς, καταλήγουσιν ἐν τῇ

ἐνικῃ γενικῇ καὶ εἰς α' οἶον, *Λεωρίδα, Πυθαγόρα, Ἀγρίβα* ἐκ τοῦ δωρικοῦ *Λεωρίδαο* κτλ. Τοιαῦτά εἰσι καὶ τὰ πατραλοίας, ὁρμιθοθήρας.

§ 104. Ἡ ἐνικὴ κλητικὴ τῶν εἰς ης ἀρσενικῶν λήγει εἰς η' οἶον, *ἀρύσῃ, ὦ γρύσῃ, εἰρηνοδόκῃς, ὦ εἰρηνοδόκῃ.* Σχηματίζουσι δὲ αὐτὴν εἰς α βραχὺ τὰ λήγοντα εἰς της, τὰ ἐθνικὰ καὶ τὰ σύνθετον ἐκ τοῦ ὄψ-ὀπῃς καὶ τῶν ῥημάτων *πωλῶ, τρίβω, μετρῶ, ἀρχῶ, ὠροῦμαι, λατρεύω* οἶον, ὦ πολῖτα, Σκύθα, κυνῶπα, βιβλιοπῶλα, παιδοτρίβα, γεωμέτρα, γυμνασιῶρχα, τελῶρα, εἰδωλολάτρα. Τὸ δὲ δεσπότης ἀναθιβάσει καὶ τὸν τόνον, ὦ δέσποτα.

§ 105. Ἡ γενικὴ πληθυντικὴ περισπᾶται, *μοῦσαι, μουσῶν, ἀληθείαι, ἀληθειῶν, ῥηθεῖσαι, ῥηθεισῶν, πλὴν τῶν χρηστικῆς, χρηστων, χλοῦνης, χλοῦνων, αἰτησίαι, αἰτησίω, ἀφῆς, ἀφῶν, καὶ τῶν ἐπιθέτων, ὅσων τὸ ἀρσενικόν ἐστι δευτερόκλιτον* οἶον, ὁ Ἄγιος οἱ ἄγιοι, τῶν ἁγίων, ἡ ἁγία-αἱ ἁγίαι, τῶν ἁγίων διότι τὰ θηλυκὰ τῶν δευτερόκλιτων ἐπιθέτων ὁμοτοροῦσι τοῖς ἀρσενικοῖς ἐν πάσαις ταῖς πτώσεσι τοῦ πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ.

§ 106. Ἡ κατάληξις ας ἐν τῇ πρώτῃ κλίσει μακρά ἐστίν οἶον, *Αἰρείας, τῆς ἀληθείας, τῆς ἀληθείας.*

§ 107. Τῶν εἰς α θηλυκῶν ἔχουσι τὸ α ἐν τῇ ἐνικῇ ὀνομαστικῇ, αἰτιατικῇ καὶ κλητικῇ βραχὺ.

α) Τὰ ἐπιθετά, ὅσων τὸ ἀρσενικόν ἐστι τριτόκλιτον οἶον *παρ-πᾶσῃ, σωθεῖς-σωθειῖσῃ, ταχὺς-ταχεῖᾱ.*

β) Τὰ εἰς αἰα δισύλλαβα οἶον, *μαῖα, γρυῖα* καὶ ὀνόματα πόλεων ὑπερδισύλλαβα, *Φάκαια, Νίκαια, Π.ύταια.*

γ) Τὰ *μυῖα, ὄρνιθα, ἄρνια.*

δ) Τὰ ἐν τῇ γενικῇ τρέποντα τὸ α εἰς η' οἶον, *μοῦσᾱ, γλωσσᾱ.*

ε) Τὰ εἰς ρα παραλήγοντα εἰς διρθυγγον οἶον, *μοῖρᾱ, πλὴν τῶν Αἰθρᾱ, Φαίδρᾱ, Ἀῆρᾱ, Λαῆρᾱ, Σαῆρᾱ.*

ς) Πάντα τὰ προπαροξύτονα οἶον *Σώπειρα, ποιήτρια, τράπεζα, ἱέρεια, εὐσέβεια, εὐνοια.*

§ 108. Ἐχουσι δὲ τὸ α μακρόν

α) Τὰ ἐπιθετά, ὅσων τὸ ἀρσενικόν ἐστι δευτερόκλιτον οἶον, ἁγιος-ἁγία, πλὴν τοῦ πέπειρος-πέπειρα καὶ τῶν κυρίων ἐν τῇ παραληγοῦσῃ πασχόντων συναίρεσιν οἶον, *διος-δίοις-δία, Χίλος-Χίτοις-Χίτα.*

β) Πάντα τὰ ἀξύτονα οἶον, *χαρᾱ, δαδία.*

γ) Τὰ εἰς ια παροξύτονα οἶον, *σοφία, περία.*

δ') Τὰ εἰς ρα παραλήγοντα εἰς φωνῆεν· οἶον, ὦρᾶ, θήρᾶ, πλὴν τῶν πρῶρᾶ, χῆτᾶ, σφῆρᾶ.

ε') Τὰ εἰς εἰα δισύλλαβα· οἶον, μνείᾶ, λείᾶ καὶ τὰ ἀφαιρεμένα τῶν εἰς εὐὸ ῥημάτων· οἶον, βασιλείᾶ, πρεσβείᾶ, πολιτείᾶ.

ς') Τὰ εἰς οα καὶ εα παροξύτονα καὶ τὰ εἰς αἰα ὑπερδισύλλαβα· οἶον, χροῖᾶ, πόᾶ, μηλεῖᾶ, Τεγείᾶ, ἐλαίᾶ, κεραίᾶ.

Σημ. Τῶν εἰς ης ἀρσενικῶν ὑπάγονται εἰς τὴν ἁ. κλίσιν.

α) Πάντα τὰ ἀπλᾶ· οἶον, Χρόσης, Αἰσχίνης, Πέσσης, Σαύτης, Ἀριστείδης, Ἀτρείδης, ποιητής, πολίτης, Σπαρτιάτης. Ἐξαίρουται τὰ Ἀρης, Κράτης, Πάρης.

β') Ὅσα σύνθετα ἔχουσιν ἔσχατον συνθετικὴν τῆς ἁ. κλίσεως θηλοκόν· οἶον, Εἰρηνοδίκης (δίκη), Ὀλυμπιονίκης (νίκη)· καὶ ὅσα προσηγορικὰ ἔχουσιν ἔσχατον συνθετικὴν ῥημα' οἶον, βιβλιοπώλης (πώλῃ), πωλώνης (ἠνοῦμαι) κτλ. Ἐξαίρουται τὰ ἀπὸ τῶν φαίνω, χαίρω, λάμπω σύνθετα κύρια· οἶον, Ἀριστοφάνης, Τιμοχάρης, Χαραλάμπης.

§ 409. Τὰ Συνηρημένα τῆς πρώτης κλίσεως, διακρινόμενα ἀπὸ τῆς ἐπὶ τῆς ἐνικῆς ὀνομαστικῆς περισπωμένης, κλίνονται ὁμαλῶς· οἶον, ὁ βορέας-βορρᾶς, τοῦ βορέα-βορρά, τῷ βορέα-βορρά, τὸν βορέα-βορρά, ὧ βορέα-βορρά.

Ἡ ἰθνηά-ᾶ, τῆς ἰθνηᾶς, τῇ ἰθνηᾶ, τὴν ἰθνηᾶν, ὧ ἰθνηᾶ.

Ἡ γέα-γῆ, τῆς γῆς, τῇ γῆ, τὴν γῆν, ὧ γῆ.

Ἐνικός.

Ο.	ὁ	Ἐρμέας-ῆς	ῆ	μνάα-μνᾶ	λεοντέη-ῆ
Γ.	τοῦ	Ἐρμέου-οῦ	τῆς	μνάας-μνᾶς	λεοντέης-ῆς
Δ.	τῷ	Ἐρμέα-ῇ	τῇ	μνάα-μνᾶ	λεοντέῃ-ῇ
Α.	τόν	Ἐρμέαν-ῆν	τὴν	μνάαν-μνᾶν	λεοντέην-ῆν
Κ.	ὧ	Ἐρμέα-ῆ	ὧ	μνάα-μνᾶ	λεοντέῃ-ῆ

Δυϊκός.

Ο. Α.	τὸ	Ἐρμέα-ᾶ	τὰ	μνάα-μνᾶ	λεοντέα-ᾶ
Γ. Δ.	τοῖν	Ἐρμέαιν-αῖν	ταῖν	μνάαιν-μναῖν	λεοντέαιν-αῖν
Κ.	ὧ	Ἐρμέα-ᾶ	ὧ	μνάα-μνᾶ	λεοντέα-ᾶ

Πληθυντικός.

Ο.	οἱ	Ἐρμέαι-αῖ	αἱ	μνάαι-μναῖ	λεοντέαι-αῖ
Γ.	τῶν	Ἐρμέων-ῶν	τῶν	μναῶν-μνῶν	λεοντέων-ῶν
Δ.	τοῖς	Ἐρμέαις-αῖς	ταῖς	μνάαις-μναῖς	λεοντέαις-αῖς
Α.	τοῖς	Ἐρμέας-ᾶς	τάς	μνάας-μνᾶς	λεοντέας-ᾶς
Κ.	ὧ	Ἐρμέαι-αῖ	ὧ	μνάαι-μναῖ	λεοντέαι-αῖ.

Ἡ ἀπλόη-ῃ, τῆς ἀπλόης-ῆς, τῇ ἀπλόῃ-ῃ, τὴν ἀπλόην-ῃν, ᾧ ἀπλόῃ-ῃ. — Διῖκ. τὰ ἀπλόα-ᾶ, ταῖν ἀπλόαιν-αῖν, ᾧ ἀπλόα-ᾶ. — Πληθ. αἱ ἀπλόαι-ἀπλαῖ, τῶν ἀπλόων-ων, ταῖς ἀπλόαις-αῖς, τὰς ἀπλόας-ᾶς, ᾧ ἀπλόαι-αῖ.

Σημ. Ὅμοιως κλίνονται Ἄπελλέης-ῆς, σῦκέα-ῆς, ἀλωπεκέη-ῆς, γαλέη-ῆς προσέτι τὰ συγγενικά θυγατριδέη-ῆς, ἀδαλφιδέη-ῆς. Τὰ μετουσιαστικά ἐπιθετα ἀργυρέα-ᾶ, χρυσέη-ῆ καὶ τὰ πολλαπλασιαστικά διπλόη-ῆς, τριπλή-ῃ κτλ.

ΙΒ'. Δευτέρα κλίσις.

§ 110. Ἡ δευτέρα κλίσις περιέχει ἄρσενικά μὲν καὶ θηλυκὰ λήγοντα εἰς *ος*, οὐδέτερα δὲ εἰς *ον*, ἀσυναίρετα καὶ συνηρημένα καὶ τινὰ ἄττικὰ, διακρινόμενα ἀπὸ τῆς καταλήξεως, ἥτις ἐν πάσαις ταῖς πτώσεσιν ἐστίν *ω*.

Α'. Ἀσυναίρετα.

Παραδείγματα.

Ἐνικός.

	Ἀρσενικά.	Θηλυκά.	Οὐδέτερα.
Ο.	ὁ ἄνθρωπος	ἡ ὀδ-ὸς	τὸ μῆλ-ον
Γ.	τοῦ ἀνθρώπου	τῆς ὀδ-οῦ	τοῦ μῆλ-ου
Δ.	τῷ ἀνθρώπῳ	τῇ ὀδ-ῷ	τῷ μῆλ-ῳ
Α.	τὸν ἄνθρωπον	τὴν ὀδ-ὸν	τὸ μῆλ-ον
Κ.	ᾧ ἄνθρωπε καὶ ἄνθρωπος	ᾧ ὀδ-ὲ καὶ ὀδ-ὸς	ᾧ μῆλ-ον

Δυϊκός.

Ο. Α.	τὼ ἄνθρωποι	τὰ ὀδ-ῶ	τὼ μῆλ-ω
Γ. Δ.	τοῖν ἀνθρώποιν	ταῖν ὀδ-οῖν	τοῖν μῆλ-οιν
Κ.	ᾧ ἀνθρώπῳ	ᾧ ὀδ-ῶ	ᾧ μῆλ-ω

Πληθυντικός.

Ο.	οἱ ἄνθρωποι	αἱ ὀδ-οῖ	τὰ μῆλ-α
Γ.	τῶν ἀνθρώπων	τῶν ὀδ-ῶν	τῶν μῆλ-ων
Δ.	τοῖς ἀνθρώποις	ταῖς ὀδ-οῖς	τοῖς μῆλ-οις
Α.	τοὺς ἀνθρώπους	τὰς ὀδ-οὺς	τὰ μῆλ-α
Κ.	ᾧ ἀνθρώποι	ᾧ ὀδ-οῖ	ᾧ μῆλ-α.

§ 111. Ἡ ἐνικὴ κλητικὴ ἄττικῶς ὁμοία ἐστὶ τῇ ἐνικῇ ὀνομαστικῇ.

§ 112. Ὀνόματά τινα μεταβάλλοντα τὸ γένος συμμεταβάλλουσι καὶ τὴν σημασίαν· οἷον, ὁ ἱπποῦς = τὸ ἄλογον, ἡ ἱπποῦς = ἡ φορβὰς καὶ τὸ ἱππικόν.

§ 113. Ὀνόματά τινα ἐν τῷ ἐνικῷ ἀριθμῷ ἀρσενικά ἢ θηλυκά ὄντα, ἐν τῷ πληθυντικῷ ἀπαντῶσι καὶ οὐδέτερά· οἷον, ὁ πλοῦτος, πληθ. οἱ πλοῦτοι καὶ τὰ πλοῦτη (τῆς αὐτῆς σημασίας)· ὁ δεσμός, πληθ. οἱ δεσμοὶ καὶ τὰ δεσμά· ὁ σταθμός, πληθ. οἱ σταθμοὶ καὶ τὰ σταθμά (μεταβαλλομένης τῆς σημασίας)· ὁ αἶτος, πληθ. οἱ αἶτοι καὶ τὰ αἶτα· ἡ κέλευθος, πληθ. αἱ κέλευθοι καὶ τὰ κέλευθα· ὁ ῥῶτος, τὰ ῥῶτα· ὁ ἑρετμός, τὰ ἑρετμά. Τὸ δὲ στάδιον ἐν τῷ πληθυντικῷ ἀπαντᾷ, τὰ στάδια καὶ οἱ στάδιοι.

Β'. Σηνηρημένα.

§ 114. Συναίρουνται τὰ τῆς δευτέρας κλίσεως ὀνόματα, ὅταν πρὸ τῆς καταλήξεως ἔχωσιν ε ἢ ο· καὶ τὰ μὲν εο καὶ οο συναίρουνται εἰς ου· τὰ δὲ εα καὶ οα εἰς ᾠ· τὰ δὲ ε καὶ ο πρὸ τῶν μακρῶν καὶ διφθόγγων ἀποβάλλονται.

Παραδείγματα.

Ἐνικός.

Ο.	ὁ πλόος-πλοῦς	ὁ ἡ εύνους-εύνους	τὸ ὀξέον-ὀξοῦν
Γ.	τοῦ πλόου-πλοῦ	τοῦ τῆς εύνου-εύνου	τοῦ ὀξέου-ὀξοῦ
Δ.	τῷ πλόω-πλώ	τῷ τῇ εύνω-εύνω	τῷ ὀξέω-ὀξῶ
Α.	τόν πλόον-πλοῦν	τόν τήν εύνον-εύνουν	τόν ὀξέον-ὀξοῦν
Κ.	ὦ πλόε-πλοῦ	ὦ εύνοε-εύνου	ὦ ὀξέον-ὀξοῦν

Δυϊκός.

Ο. Α.	τῷ πλόω-πλώ	τῷ τᾷ εύνω-εύνω	τῷ ὀξέω-ὀξῶ
Γ. Δ.	τοῖν πλόοιν-πλοῖν	τοῖν ταιν εύνοιν-εύνοιν	τοῖν ὀξέοιν-ὀξοῖν
Κ.	ὦ πλόω-πλώ	ὦ εύνω-εύνω	ὦ ὀξέω-ὀξῶ

Πληθυντικός.

Ο.	οἱ πλόοι-πλοῖ	οἱ αἱ εύνοι-εύνοι	τὰ ὀξέα-ὀξᾶ
Γ.	τῶν πλόων-πλῶν	τῶν εύνων-εύνων	τῶν ὀξέων-ὀξῶν
Δ.	τοῖς πλόοις-πλοῖς	τοῖς ταῖς εύνοις-εύνοις	τοῖς ὀξέοις-ὀξοῖς
Α.	τούς πλόους-πλοῦς	τούς τὰς εύνους-εύνους	τὰ ὀξία-ὀξᾶ
Κ.	ὦ πλόοι-πλοῖ	ὦ εύνοι-εύνοι	ὦ ὀξέα-ὀξᾶ

Σημ. α'. Περὶ τονισμοῦ τῆς δοῦλης ὀνομαστικῆς, αἰτιατικῆς καὶ κλητικῆς ἴδε § 58.

Σημ. β'. Κατὰ πάντα κλίνονται· 1) Τὰ οὐσιαστικά· νόος-νόους,

ῥόος-ροῦς, θρόος-θροῦς. 2) Τὰ συγγενικά· θυγατριδέος-οῦς, ἀδελφιδέος-οῦς. 3) Τὰ πολλαπλασιαστικά· ἀπλόος-οῦς, ἀπλῶν-ων, διπλόος-οῦν κτλ. 4) Τὰ μετουσιαστικά· χρύσεος-οῦς, χρύσεον-οῦν, χαλκοῦς-οῦν κτλ.

§ 115. Τὰ ἀπὸ τοῦ ῥόος καὶ πλόος σύνθετα ὡς καὶ τὰ ἀντί-
 ῥοος καὶ πρόχους, συναιροῦνται ἐν μόνῃ τῇ ἐνικῇ ὀνομαστικῇ, αἰ-
 τιατικῇ καὶ κλιτικῇ· ἐν δὲ τῇ ἐνικῇ γενικῇ καὶ δοτικῇ, τῷ δυϊκῷ
 καὶ πληθυντικῷ ἀριθμῷ συγκόπτουσι τὸ ο. Ὅθεν παροξύνονται συ-
 ναιρούμενα καὶ προπερισπῶνται τὰ εὔροι καὶ εὔπλοι. Ἐν ταῦτοις
 τὸ ο τοῦ σα μένει ἀσύγκοπτον· οἶον, εὔροα, εὔπλοα· συγκόπτουσι
 δὲ τὸ ο καὶ κύρια ὀνόματα σύνθετα ἐκ τοῦ ῥόος, ἀλλὰ τότε ἐκτεί-
 νουσι τὸ πρὸ αὐτοῦ δίχρονον· οἶον, Εὐθύρος, Καλλιῆρος (Εὐθύνορος,
 Καλλιῆνορος).

§ 116. Τὸ κάρεον καὶ τὰ εἰς εος καὶ εον μετουσιαστικά συ-
 ναιρούμενα, περισπῶνται, καίτοι οὐδετέρου τῶν συναϊρετέων φωνηέν-
 των τονιζομένου· οἶον, κάρεον-καροῦν, χρύσεος-χρυσοῦς.

Σημ. Τὸ ὄγδοος καὶ λιθοξόος οὐδέποτε συναιροῦνται.

Γ'. Ἀττικά.

Ἐνικός.

Ο.	ὁ	λεῶς	ὁ	ῆ	εὔγεως	τὸ	ἀξιόχρεων
Γ.	τοῦ	λεῶ	τοῦ	τῆς	εὔγειω	τοῦ	ἀξιόχρεω
Δ.	τῷ	λεῶ	τῷ	τῇ	εὔγειω	τῷ	ἀξιόχρεω
Α.	τὸν	λεῶν	τὸν	τὴν	εὔγεων	τὸ	ἀξιόχρεων
Κ.	ὦ	λεῶ	ὦ		εὔγεως	ὦ	ἀξιόχρεων

Δυϊκός.

Ο. Α.	τὼ	λεῶ	τὼ	τὰ	εὔγειω	τὼ	ἀξιόχρεω
Γ. Δ.	τοῖν	λεῶν	τοῖν	ταῖν	εὔγεων	τοῖν	ἀξιόχρεων
Κ.	ὦ	λεῶ	ὦ		εὔγειω	ὦ	ἀξιόχρεω

Πληθυντικός.

Ο.	οἱ	λεῶ	οἱ	αἱ	εὔγειω	τά	ἀξιόχρεω
Γ.	τῶν	λεῶν	τῶν		εὔγεων	τῶν	ἀξιόχρεων
Δ.	τοῖς	λεῶς	τοῖς	ταῖς	εὔγεως	τοῖς	ἀξιόχρεως
Α.	τούς	λεῶς	τούς	τάς	εὔγεως	τάς	ἀξιόχρεως
Κ.	ὦ	λεῶ	ὦ		εὔγειω	ὦ	ἀξιόχρεω

Σημ. Περὶ τονισμού τῆς ἐνικῆς γενικῆς τῶν ὀξυτόνων ἴδε § 16, ε.

§ 117. Τὰ ἀττικά καταλήγουσιν ἐν πάσαις ταῖς πτώσεσιν εἰς

ω) καὶ ὑπογράφουσι τὸ ι, ὅπου καὶ κατὰ τὸν κοινὸν σχηματισμὸν προσγράφεται. Σχηματίζονται δὲ ἀπικῶς·

α) Τὰ εἰς εἰος καὶ εὐος κατὰ τροπὴν τοῦ εἰ καὶ εἰς εἰς οἶον, εὐγειος-εὐγεως, ὑγείος-υγείως, προφερομένου κατὰ συνίζησιν τοῦ εἰ διὸ προπαροξύνονται τὰ κοινῶς προπαροξύτονα.

β) Τὰ ἐκ τοῦ γέας, γήρας, κέρας, κρέας καὶ γρέας σύνθετα· οἶον, εὐγεως, ἀγήρας, μονόκερος, ἀπάκρεως, ἀετιόχρεως.

γ) Τὰ οὐσιαστικά· ἡ γάλας καὶ γαλάως, ἡ ἔως, ὁ λαγός, ὁ ἀρφός.

δ) Τὰ ἐπίθετα· ἀνεως, πλέως, σός.

§ 118. Τῆς ἐνικῆς αἰτιατικῆς τὸ γ ἐνίοτε παραλείπεται καὶ μάλιστα τῶν κυρίων ὀνομάτων· οἶον, ἡ ἔως τὴν ἔω, ὁ ἀγήρως τὸν ἀγήρω, ἡ Κέως τὴν Κέω, ἡ Κῶς τὴν Κῶ, ὁ Ἄθως τὸν Ἄθω.

Σημ. α. Ἡ πρώτη καὶ δευτέρα κλίσις λέγονται ἰσοσύλλαβοι, ὥς ἔχουσι ἐν πάσαις ταῖς πτώσεσιν ἴσας συλλαβάς, καὶ κλίνονται μεταβαλλομένης τῆς καταλήξεως τῆς ἐνικῆς ὀνομαστικῆς.

Σημ. β. Πάντα τὰ συννηρημένα τῶν δύο τούτων κλίσεων εἰσιν ὁλοπαθεῖς.

II'. Τρίτη κλίσις.

§ 119. Ἡ τρίτη κλίσις περιέχει ὀνόματα καὶ τῶν τριῶν γενῶν, καταλήγοντα ἐν τῇ ἐνικῇ ὀνομαστικῇ ἢ εἰς α, ι, υ, ω ἢ εἰς ν, ρ, σ, (ξ, ψ). Πάντα τὰ τῆς κλίσεως ταύτης ἔχοντα ἐν ταῖς ἄλλαις πτώσεσι μίαν συλλαβὴν περισσοτέραν παρὰ ἐν τῇ ἐνικῇ ὀνομαστικῇ καὶ κλητικῇ, λέγονται περιττοσύλλαβα· κλίνονται δὲ προσλαμβάνοντα τὰς πτωτικὰς καταλήξεις εἰς τὴν ῥίζαν· οἶον, μῆν, μῆν-ός, μῆν-ι, μῆν-α κ.τ.λ.

§ 120. Ἡ ῥίζα τῶν τριτοκλίτων διακρίνεται, ἐάν κυρίως ἀπὸ τῆς ἐνικῆς γενικῆς ἢ ἄλλης πλαγίας πτώσεως ἀποβληθῇ ἡ πτωτικὴ καταλήξις· π. χ. τοῦ κήρυκος, γίγαντος, γέροντος, ἀληθέος ῥίζα ἐστὶ τὸ κήρυκ, γίγαντ, γέροντ, ἀληθέ.

§ 121. Τὸ τελευταῖον γράμμα τῆς ῥίζης λέγεται χαρακτήρ· ἐπομένως τὰ τριτόκλιτα διακρίνονται ἀπὸ τοῦ χαρακτῆρος εἰς α) ἀφωρόληκτα· οἶον, ἀγραφ-ἄγραφ-ος, λαβ-λαβ-ος, λαπ-λαπ-ος, ἐλπ-ἐλπ-ος, γιν-γιν-ος· β) ἐγρωρόληκτα· οἶον, ἑλλ-ἐλλ-ος, ἐλλ-ἐλλ-ος, σιωτ-σιωτ-ος, ἄλ-ἄλ-ος· γ) φωρητορόληκτα· οἶον, σέ-λας-σε-λας-ος, ἔρ-ερ-ος, ἐχ-ἐχ-ος, ἀλθ-ἀλθ-ος, ἡρω-ἡρω-ος, πειθ-πειθ-ος.

Σημ. Πολλὰς χαρακτῆρ εὑρηται ὑγρόν πρὸ ἀφώνου, ὡς καὶ κ'· οἶον,

λέων-λέοντες, σάλπιγξ-σάλπιγγος, σᾶρξ-σαρκός, νύξ-νυκτός.

α. Παραδείγματα ἀφωρολήκτων.

*Ενικός.

1	2	3	4	5
Ο. ὁ ἄραψ	ἡ λαίλαψ	ἡ ἐλπὶς	ἡ φλόξ	ἡ κατήλιψ
Γ. τοῦ ἄραβ-ος	τῆς λαίλαπ-ος	ἐλπίδ-ος	φλογ-ός	κατήλιφ-ος
Δ. τῷ ἄραβ-ι	τῇ λαίλαπ-ι	ἐλπίδ-ι	φλογ-ι	κατήλιφ-ι
Λ. τὸν ἄραβ-α	τὴν λαίλαπ-α	ἐλπίδ-α	φλογ-α	κατήλιφ-α
Κ. ὦ ἄραψ	ὦ λαίλαψ	ἐλπίς	φλόξ	κατήλιψ

Δυϊκός.

Ο. Α. τὼ ἄραβ-ες	τὰ λαίλαπ-ε	ἐλπίδ-ε	φλόγ-ε	κατήλιφ-ε
Γ. Δ. τοῖν ἄραβ-οιν	ταῖν λαίλαπ-οιν	ἐλπίδ-οιν	φλογ-οῖν	κατήλιφ-οιν
Κ. ὦ ἄραβ-ε	ὦ λαίλαπ-ε	ἐλπίδ-ε	φλόγ-ε	κατήλιφ-ε

Πληθυντικός.

Ο. οἱ ἄραβ-ες	αἱ λαίλαπ-ες	ἐλπίδ-ες	φλόγ-ες	κατήλιφ-ες
Γ. τῶν ἄραβ-ων	τῶν λαίλαπ-ων	ἐλπίδ-ων	φλογ-ῶν	κατήλιφ-ων
Δ. τοῖς ἄραβ-ι	ταῖς λαίλαπ-ι	ἐλπί-σι	φλοξί	κατήλιψι
Λ. τοὺς ἄραβ-ας	τὰς λαίλαπ-ας	ἐλπίδ-ας	φλογ-ας	κατήλιφ-ας
Κ. ὦ ἄραβ-ες	ὦ λαίλαπ-ες	ἐλπίδ-ες	φλόγ-ες	κατήλιφ-ες

*Ενικός.

6	7	8	9	10
Ο. τὸ σῶμα	ἡ ἔρις	ἡ κόρυς	ὁ ἔρως	ἡ πλάξ
Γ. τοῦ σώματ-ος	τῆς ἐριδ-ος	κόρυθ-ος	ἔρωτ-ος	πλάκ-ος
Δ. τῷ σώματ-ι	τῇ ἐριδ-ι	κόρυθ-ι	ἔρωτ-ι	πλάκ-ι
Λ. τὸ σῶμα	τὴν ἐριδ-α	κόρυθ-α καὶ ἔριν	ἔρωτ-α	πλάκ-α
Κ. ὦ σῶμα	ὦ ἔρις	κόρυς	ἔρως	πλάξ

Δυϊκός.

Ο. Α. τὼ σώματ-ε	τὰ ἐριδ-ε	κόρυθ-ε	ἔρωτ-ε	πλάκ-ε
Γ. Δ. τοῖν σώματ-οιν	ταῖν ἐριδ-οιν	κόρυθ-οιν	ἔρώτ-οιν	πλάκ-οῖν
Κ. ὦ σώματ-ε	ὦ ἐριδ-ε	κόρυθ-ε	ἔρωτ-ε	πλάκ-ε

Πληθυντικός.

Ο.	τὰ σώματ-α	αἱ ἔριδ-ες	κόρυθ-ες	ἔρωτ-ες	πλάκ-ες
Γ.	τῶν σωμάτ-ων	τῶν ἐρίδ-ων	κορύθ-ων	ἐρώτ-ων	πλάκ-ων
Δ.	τοῖς σώμα-σι	ταῖς ἐρι-σι	κόρυ-σι	ἔρω-σι	πλάξι
Α.	τὰ σώματ-α	τὰς ἐριδ-ας	κόρυθ-ας	ἔρωτ-ας	πλάκ-ας
Κ.	ὧ σώματ-α	ὧ ἐριδ-ες	κόρυθ-ες	ἔρωτ-ες	πλάκ-ες

Ἑνικός.

	11	12	13	14	15
Ο.	ἡ διώρυξ	ὁ πένης	ἡ εὐθύτης	ὁ καὶ ἡ ὄρνις	τὸ πέρας
Γ.	τῆς διώρυχ-ος	πένητ-ος	εὐθύτητ-ος	ὄρνιθ-ος	πέρατ-ος
Δ.	τῇ διώρυχ-ι	πένητ-ι	εὐθύτητ-ι	ὄρνιθ-ι	πέρατ-ι
Α.	τὴν διώρυχ-α	πένητ-α	εὐθύτητ-α	ὄρνιθ-α καὶ ὄρνιν	πέρας
Κ.	ὧ διώρυξ	πένης	εὐθύτης	ὄρνις	πέρας

Αυτικός.

Ο. Α.	τὰ διώρυχ-ε	πένητ-ε	εὐθύτητ-ε	ὄρνιθ-ε	πέρατ-ε
Γ. Δ.	ταῖν διωρύχ-οιν	πενήτ-οιν	εὐθυτήτ-οιν	ὄρνιθ-οιν	περάτ-οιν
Κ.	ὧ διώρυχ-ε	πένητ-ε	εὐθύτητ-ε	ὄρνιθ-ε	πέρατ-ε

Πληθυντικός.

Ο.	αἱ διώρυχ-ες	πένητ-ες	εὐθύτητ-ες	ὄρνιθ-ες καὶ ὄρνεις	πέρατ-α
Γ.	τῶν διωρύχ-ων	πενήτ-ων	εὐθυτήτ-ων	ὄρνιθ-ων καὶ ὄρνεων	περάτ-ων
Δ.	ταῖς διωρύξι	πένη-σι	εὐθύτη-σι	ὄρνι-σι	πέρα-σι
Α.	τὰς διωρύχ-ας	πένητ-ας	εὐθύτητ-ας	ὄρνιθ-ας καὶ ὄρνεις	πέρατ-α
Κ.	ὧ διωρύχ-ες	πένητ-ες	εὐθύτητ-ες	ὄρνιθ-ες καὶ ὄρνεις	πέρατ-α

Ὁ Κράτης, τοῦ Κράτητ-ος, τῷ Κράτητ-ι, τὸν Κράτητ-α, ὧ Κράτης.—Ὁ Πάρνης, τοῦ Πάρνηθ-ος, τῷ Πάρνηθ-ι, τὸν Πάρνηθ-α, ὧ Πάρνης.

β. Παραδείγματα ὑπολήκτων καὶ ληγόντων
εἰς ὑγρόν πρὸ ἀφώρου.

Ἐνικός.

	1	2	3	4	5
Ο. ὁ	Ἑλλήν	ὁ ποιμήν	ὁ ἄηρ	ὁ γέρον	ὁ γίγας
Γ. τοῦ	Ἑλλήν-ος	ποιμέν-ος	ἄερ-ος	γέροντ-ος	γίγαντ-ος
Δ. τῷ	Ἑλλήν-ι	ποιμέν-ι	ἄερ-ι	γέροντ-ι	γίγαντ-ι
Α. τὸν	Ἑλλήν-α	ποιμέν-α	ἄερ-α	γέροντ-α	γίγαντ-α
Κ. ὦ	Ἑλλήν	ποιμήν	ἄηρ	γέρον σπανίως γέρον	γίγαν

Δυϊκός.

Ο. Α. τῷ	Ἑλλήν-ε	ποιμέν-ε	ἄερ-ε	γέροντ-ε	γίγαντ-ε
Γ. Δ. τοῖν	Ἑλλήν-οιν	ποιμέν-οιν	ἄερ-οιν	γέροντ-οιν	γίγαντ-οιν
Κ. ὦ	Ἑλλήν-ε	ποιμέν-ε	ἄερ-ε	γέροντ-ε	γίγαντ-ε

Πληθυντικός.

Ο. οἱ	Ἑλλήν-ες	ποιμέν-ες	ἄερ-ες	γέροντ-ες	γίγαντ-ες
Γ. τῶν	Ἑλλήν-ων	ποιμέν-ων	ἄερ-ων	γέροντ-ων	γίγαντ-ων
Δ. τοῖς	Ἑλλήν-σι	ποιμέ-σι	ἄερ-σι	γέρου-σι	γίγα-σι
Α. τοὺς	Ἑλλήν-ας	ποιμέν-ας	ἄερ-ας	γέροντ-ας	γίγαντ-ας
Κ. ὦ	Ἑλλήν-ες	ποιμέν-ες	ἄερ-ες	γέροντ-ες	γίγαντ-ες

Ἐνικός.

	6	7	8	9	10
Ο. ἡ	ἄλς (θάλας.)	ἡ χιῶν	ὁ κλύδων	ὁ τέκτων	ἡ ἀκτίς
Γ. τῆς	ἄλ-ός	χιόν-ος	κλύδων-ος	τέκτων-ος	ἀκτίν-ος
Δ. τῇ	ἄλ-ι	χιόν-ι	κλύδων-ι	τέκτων-ι	ἀκτίν-ι
Α. τὴν	ἄλ-α	χιόν-α	κλύδων-α	τέκτων-α	ἀκτίν-α
Κ. ὦ	ἄλς	χιῶν	κλύδων	τέκτων	ἀκτίς

Δυϊκός.

Ο. Α. τὰ	ἄλς	χιόν-ε	κλύδων-ε	τέκτων-ε	ἀκτίν-ε
Γ. Δ. ταῖν	ἄλ-οῖν	χιόν-οιν	κλύδων-οιν	τέκτων-οιν	ἀκτίν-οιν
Κ. ὦ	ἄλς	χιόν-ε	κλύδων-ε	τέκτων-ε	ἀκτίν-ε

Πληθυντικός.

Ο.	οἱ ἄλ-ες (ἄλ-ας)	χιδν-ες	κλυδων-ες	τέκτονες	ἀκτῖν-ες
Γ.	τῶν ἄλ-ων	χιδν-ων	κλυδων-ων	τεκτόν-ων	ἀκτίν-ων
Δ.	τοῖς ἄλ-σι	χιδ-σι	κλυδω-σι	τέκτο-σι	ἀκτῖ-σι
Α.	τοὺς ἄλ-ας	χιδόν-ας	κλυδων-ας	τέκτον-ας	ἀκτῖν-ας
Κ.	ὧ ἄλ-ες	χιδόν-ες	κλυδων-ες	τέκτον-ες	ἀκτῖν-ες

‘Ο φῶρ, τοῦ φωρ-ός, τῷ φωρ-ί, τὸν φῶρ-α, ὧ φῶρ. — Τῷ φῶρ-ε, τοῖν φωρ-οῖν, ὧ φῶρ-ε. — Οἱ φῶρ-ες, τῶν φωρ-ων, τοῖς φωρ-σι, τοὺς φῶρ-ας, ὧ φῶρ-ες. — ‘Ο ῥήτωρ, τοῦ ῥήτορ-ος, τῷ ῥήτορ-ι, τὸν ῥήτορ-α, ὧ ῥήτορ. — Τῷ ῥήτορ-ε, τοῖν ῥητόρ-οιν, ὧ ῥήτορ-ε. — Οἱ ῥήτορες, τῶν ῥητόρ-ων, τοῖς ῥήτορ-σι, τοὺς ῥήτορας, ὧ ῥήτορ-ες. ‘Ο μόςυν, τοῦ μόςυν-ος, τῷ μόςυν-ι, τὸν μόςυν-α, ὧ μόςυν. — Τῷ μόςυν-ε, τοῖν μοςύν-οιν, ὧ μόςυν-ε. — Οἱ μόςυν-ες, τῶν μοςύν-ων, τοῖς μόςυν-σι, τοὺς μόςυν-ας, ὧ μόςυν-ες.

‘Η γόρτυς, τῆς γόρτυνος, τῇ γόρτυν-ι, τὴν γόρτυν-α, ὧ γόρτυς. ‘Ο Κᾶρ, τοῦ Κᾶρ-ός, τῷ Κᾶρ-ί, τὸν Κᾶρ-α, ὧ Κᾶρ. — Τῷ Κᾶρ-ε, τοῖν Κᾶρ-οῖν, ὧ Κᾶρ-ε. — Οἱ Κᾶρ-ες, τῶν Κᾶρ-ων, τοῖς Κᾶρ-σί, τοὺς Κᾶρ-ας, ὧ Κᾶρ-ες.

γ. Παραδείγματα φωνηεντολήκτων.

Ἑνικός.

	1	2	3
Ο.	ὁ ἥρως	ὁ ἡ ἱδρεῖς	ὁ μῦς
Γ.	τοῦ ἥρω-ος	ἱδρεῖ-ος	μῦ-ός
Δ.	τῷ ἥρω-ϊ	ἱδρι-ϊ	μῦτ
Α.	τὸν ἥρω-α	ἱδριν	μῦν
Κ.	ὧ ἥρως	ἱδρι	μῦ

Δυϊκός.

Ο. Α.	τὸν ἥρω-ε	ἱδρι-ε	μῦ-ε
Γ. Δ.	τοῖν ἥρω-οιν	ἱδρι-οιν	μῦ-οῖν
Κ.	ὧ ἥρω-ε	ἱδρι-ε	μῦ-ε

Πληθυντικός.

Ο.	οἱ ἥρω-ες	ἱδρι-ες	μῦ-ες
Γ.	τῶν ἥρω-ων	ἱδρι-ων	μῦ-ων
Δ.	τοῖς ἥρω-σι	ἱδρι-σι	μῦ-σι
Α.	τοὺς ἥρω-ας	ἱδρι-ας	μῦ-ας
Κ.	ὧ ἥρω-ες	ἱδρι-ες	μῦ-ες

§ 122. Τῶν φωνητοληκτῶν ὀλίγα ἔχουσι χαρακτηρὰ ὡς ἡ ᾠ· οἶον, Τρῶς-Τρωῆς, γραῖς-γρᾶς, μὴ συναιρούμενα· τὰ δ' ἄλλα ἔχουσι βραχὺ φωνῆεν, καὶ συναιροῦντα ἐν τισὶ πτώσεσι τὸν χαρακτηρὰ μετὰ τοῦ φωνηέντος τῆς καταλήξεως λέγονται ὀλιγοπαθῆ· τὰ δὲ πάσχοντα συναίρεσιν ἐντὸς τῆς ῥίζης λέγονται ὀλοπαθῆ, ὅποια εἰσὶ πάντα τὰ τῆς Α' καὶ Β' κλίσεως συνηρημένα.

ΙΔ'. Συνηρημένα ὀλοπαθῆ τῆς γ' κλίσεως.

§ 123. Ἡ ἐντὸς τῆς ῥίζης συναίρεσις (122) μεταβαίνει εἰς πάσας τὰς πτώσεις· ὅθεν τὰ τῆς γ' κλίσεως ὀλοπαθῆ κλίνονται κατὰ τὰ παραδείγματα τῆς § 121. Συναίρεται δέ·

ἀ) Τὸ αἶω, αἶο καὶ αὐο εἰς ὦ· οἶον, τιμάω-ων, τιμάοντος-ων· τος, τιμάουσι-ῶσι (121, ξ', 4).

β') Τὸ αἶ εἰς χ· οἶον, Θράξ-Θρᾶς, Θραξός (121, α', 10).

γ') Τὸ οἶ εἰς οἰ· οἶον, ὅ ἡ ὄς-οῆς, οἴς, οἴε, οἶν, ὄν (ἀσυναίρετος)·—οἴε, οἴον·—οἴες καὶ οἴς, οἴωρ, οἴοι, οἴας καὶ οἴν (121, γ', 3).

δ') Τὸ εἰς ἡ· οἶον, ἔαρ σπανίως ἀπαντᾷ ἥρ, ἔαρως-ἥρας, δέ-λεαρ (ὄνομ. ἀσυναίρετος), δειλέατος-δειλήτος, στέαρ-αιτήης, στέατος-αιτητός, φρέαρ (ἀσυναίρετος), φρέατος-φρητός.

ε) Τὸ οἰ καὶ οε εἰς οὐ· οἶον, Ἀμαθόεις-οῦς, Ἀμαθόετος-οῦντος.

ς') Τὸ κσις εἰς κς καὶ τὸ κς εἰς κ' οἶον, τιμήεις-ῆς, τιμήετος-ῆντος.

§ 124. Ὅσα μετὰ τὴν συναίρεσιν ἔχουσι μονοσύλλαβον ῥίζαν, τονίζονται ὡς μονοσύλλαβα, πλὴν τοῦ ἔαρ, τὸ δὲ δέ-λεαρ ἀναβιβάζει τὸν τόνον μετὰ τὴν συναίρεσιν.

ΙΕ'. Συνηρημένα ὀλιγοπαθῆ.

§ 125. Τὰ τριτόκλιτα ὀλιγοπαθῆ ἔχουσι χαρακτηρὰ βραχὺ φωνῆεν, α, ε, ι, ο, υ, ὅπερ συναιροῦσι μετὰ τοῦ ἀρκτηκοῦ φωνηέντος τῆς καταλήξεως.

§ 126. Παραδείγματα.

α) Τὸ γῆρας, τοῦ γήραος-ως, τῷ γῆρά-α, τὸ γῆρας, ὃ γῆρας·—Τὸ γήραε-α, τοῖν γηράοιν-ων, ὃ γήραε-α. —Τὰ γήραα-α, τῶν γηράων-ων, ταῖς γήρασι, τὰ γήραα-α, ὃ γήραα-α.

Σημ. Ὁμοίως συναιροῦνται τὸ γέρας καὶ κρέας, τὸ δὲ δέπας καὶ σέλας συναιροῦνται ἐν τῇ ἐνικῇ δοτικῇ καὶ ἐν τῇ πληθυντικῇ. Τὸ δὲ

τέρας συναίρεται ἐν μόνῃ τῷ πληθυντικῷ ἀριθμῷ. Τὸ δὲ κέρατ' κοινωνῶς κληνόμενον διὰ τοῦ τ, παρ' Ἀττικοῖς ἀπαντᾷ ἄνευ τοῦ τ. π. γ. τὸ κέρατ, τοῦ κέρατος κοινῶς καὶ ἀττικῶς κέρως, τῷ κέρατι καὶ κέρφ κτλ.

β') Ὁ ἰχθυΐς, τοῦ ἰχθυός, τῷ ἰχθυί, τὸν ἰχθύν, ὃ ἰχθύ. — Τῷ ἰχθυε, τοῖν ἰχθυοῖν, ὃ ἰχθυε. — Οἱ ἰχθυές-ες, τῶν ἰχθυῶν, τοῖς ἰχθυοῖσι, τοὺς ἰχθυάς-ες, ὃ ἰχθυές-ες.

Σημ. Κατὰ τὸ παράδειγμα τοῦτο κλίνονται πάντα τὰ οὐσιαστικά εἰς υς (πλὴν τοῦ πηχὺς καὶ πέλεκυς)· οἶον, ὄρως, μῦς, πληθύς, τριτύς, καὶ τὰ ἐκ τοῦ δάκρυ καὶ ἰχθύς σύνθετα ἐπίθετα· οἶον, δάκρυς, πολύχλυς.

γ') Ὁ βασιλεύς, τοῦ βασιλέως, τῷ βασιλεῖ-ει, τὸν βασιλεῶ, ὃ βασιλεῦ. — Τῷ βασιλέε, τοῖν βασιλέοιν, ὃ βασιλέε. — Οἱ βασιλέες-εις, τῶν βασιλέων, τοῖς βασιλεῦσι, τοὺς βασιλεῶς-εις, ὃ βασιλέες-εις.

Σημ. Οἱ ἄρχαιοι Ἀτικοὶ τὴν πληθυντικὴν ὀνομαστικὴν συνήρουν εἰς ἥς ἀπὸ τῆς Ἰωνικῆς καταλήξεως ης· οἶον, οἱ βασιλῆς, οἱ ἱππῆς· ἀλλ' ἀπαντᾷ καὶ εἰς ης· οἶον, οἱ βασιλῆς. Τοῦτων τὸ α τῆς ἑνικῆς καὶ πληθυντικῆς αἰτιατικῆς μακρόν ἐστι καὶ ἡ πληθυντικὴ αἰτιατικὴ εὐχρηστοτέρα ἐστὶν ἀσυναίρετος.

δ') Ἡ τριήρης, τῆς τριήρεος-ους, τῇ τριήρει-ει, τὴν τριήρεα-η, ὃ τριήρες. — Τῷ τριήρε-η, τοῖν τριηρέοιν-οῖν, ὃ τριήρε-η. — Αἱ τριήρες-εις, τῶν τριηρέων-ῶν καὶ τριήρων, ταῖς τριήρεσι, τὰς τριήρεας-εις, ὃ τριήρες-εις.

Σημ. α. Κατὰ τὸ παράδειγμα τοῦτο κλίνονται τὰ εἰς ης σύνθετα Κύρια, ἔχοντα ἔσχατον συνθετικὸν εἰς ος οὐδὲτερον, ἢ τὰ ῥήματα φαίνω, χαίρω, λάμπω καὶ πάντα τὰ εἰς ης ἐπίθετα· οἶον, Ἰσοκράτης, Δημοσθένης, Θεοφάνης, Τιμοχάρης, Χαραλάμπης, ὁ καὶ ἡ ἀληθής. Τὰ δὲ ἔχοντα ἔσχατον συνθετικὸν τὸ κλέος, εἰ μὲν Κύρια, εἰσὶν ὀλιγοπαθῆ, συναίρουντα ἐνίοτε καὶ δις τὴν αὐτὴν πτώσιν· οἶον, Πρακλέης-ῆς, Πρακλέος-έους, Πρακλεῖ-έει-ει, Πρακλέα-έα καὶ σπανίως ῆ, ὃ Πράκλεες-εις, εἰ δὲ Ἐπίθετα, εἰσὶν ὀλιγοπαθῆ· οἶον, ὁ ἡ εὐκλής, εὐκλέος-ους, εὐκλεῖ-ει, εὐκλέα-α, ὃ εὐκλέες καὶ εὐκλέης κτλ.

Σημ. β'. Πάντα γὰρ εἰς ης ἐπίθετα καὶ ὅσα Κύρια ἔχουσιν ἔσχατον συνθετικὸν εἰς ος οὐδὲτερον, ἢ τὰ ῥήματα φαίνω, χαίρω, λάμπω, ἡ τριήρης καὶ ἐκ τῶν ἀπλῶν ὁ Ἄρης εἰσὶν τριτάκις. Τὰ δὲ ἄλλα, εἰς ης λήγοντα, ὑπάγονται εἰς τὴν α. κλίσιν.

ε') Τὸ τεῖχος, τοῦ τείχεος-ους, τῷ τείχει-ει, τὸ τεῖχος, ὃ τεῖχος. Τῷ τείχε-η, τοῖν τειχέοιν-οῖν, ὃ τείχε-η. — Τὰ τείχεα-η, τῶν τειχέων-ῶν, τοῖς τείχεσι, τὰ τείχεα-η, ὃ τείχεα-η.

Σημ. Κατὰ τὸ παράδειγμα τοῦτο κλίνονται καὶ πάντα τὰ εἰς ος οὐδέτερα ἐπίθετα· οἶον, τὸ ἀληθές, τὸ εὐγενές.

ς') Ἡ ἡχώ, τῆς ἡχώος-οῦς, τῇ ἡχώϊ-οῖ, τὴν ἡχώα-ώ, ὡ ἡχοῖ.
 Δυϊκός καὶ πληθυντικός κατὰ τὴν δευτέραν· τὰ ἡχώ, ταῖν ἡχοῖν.
 Αἱ ἡχοῖ, τῶν ἡχῶν, ταῖς ἡχοῖς, τὰς ἡχούς, ὡ ἡχοῖ.

Σημ. Ὁμοίως κλίνονται ἡ πασιθώ, πασιθώ κ.λπ. εἰς ω λήγοντα, ὡν ἡ ἐνική αἰτιατική ὁμορρυνούσα τῇ ὀνομαστικῇ ὀξύνεται· ὁμοίως κλίνονται καὶ ἡ ἀλδώς καὶ ἡ ὥς, ὡν ἡ αἰτιατική περισπᾶται κατὰ τὸν περὶ συναιρέσεως κανόνα. Πάντα ταῦτα ἐν τῷ δυϊκῷ καὶ πληθυντικῷ εἰσιν ἐτερόκλητα.

ζ') Ἡ πόλις, τῆς πόλεως, τῇ πόλει-ει, τὴν πόλιν, ὦ πόλι. — Τὰ πόλεε, ταῖν πολέσιν καὶ πόλεων, ὦ πόλεε. — Αἱ πόλεες-εις, τῶν πόλεων, ταῖς πόλεσι, τὰς πόλεας-εις, ὦ πόλεες-εις.

Σημ. Κατὰ τὸ παράδειγμα τοῦτο κλίνονται καὶ ὁ πῆγος καὶ πέλεκος· ἡ δὲ ἐγγελευς κλίνεται κατὰ τὸ δεύτερον παράδειγμα· ἀττικῶς ὅμως ἔχει τὰ πληθυντικά κατὰ τὸ παράδειγμα τοῦτο.

η') Τὸ ἄστυ, τοῦ ἄστεος (καὶ ως), τῷ ἄστει-ει, τὸ ἄστν, ὦ ἄστν.
 Τῷ ἄστεε, τοῖν ἀστέοιν, ὦ ἄστεε. — Τὰ ἄστεα-η, τῶν ἀστέων, τοῖς ἀστέσι, τὰ ἄστεα-η, ὦ ἄστεα η.

Σημ. Κατὰ τὸ παράδειγμα τοῦτο κλίνονται καὶ ξενικά τινα φυτῶν καὶ μετέλλων εἰς ἡ λήγοντα ὀνόματα· οἷον, τὸ σίννη πι, κινάδαρι, πέπερι.

θ') Ὁ γλυκύς, τοῦ γλυκέος, τῷ γλυκεῖ-ει, τὸν γλυκύν, ὦ γλυκύ. — Τῷ γλυκέε, τοῖν γλυκέοιν, ὦ γλυκέε. — Οἱ γλυκέες-εις, τῶν γλυκέων, τοῖς γλυκέσι, τοὺς γλυκέας-εις, ὦ γλυκέες-εις.

ι') Τὸ γλυκύ, τοῦ γλυκέος, τῷ γλυκεῖ-ει, τὸ γλυκύ, ὦ γλυκύ.
 Τῷ γλυκέε, τοῖν γλυκέοιν, ὦ γλυκέε. — Τὰ γλυκέα, τῶν γλυκέων, τοῖς γλυκέσι, τὰ γλυκέα, ὦ γλυκέα.

Σημ. Κατὰ τὸ θ' καὶ ι' παράδειγμα κλίνονται πάντα τὰ εἰς υς, καὶ υ ἐπίθετα· τὸ ἡμισυ κατὰ τοὺς νεωτέρους Ἀττικοὺς συναιρεῖται οὕτως· γεν. τοῦ ἡμίσεος-ος, πληθ. τὰ ἡμίσεα-η.

§ 127. Ἡ συναιρέσις γίνεται κατὰ τοὺς γενικοὺς κανόνες, ἥτοι

α) Τὸ αε συναιρεῖται εἰς α' οἶον, γήρας-α. Τὸ αω καὶ αω εἰς ω' οἶον, γήραος-ωε, γηρώων-ων. Τὸ αοι εἰς ω' οἶον, γηράων-ων.

β) Τὸ εα συναιρούμενον ἐν μὲν τοῖς ἄλλοις εἰς κ ἐν δὲ τοῖς λήγουσιν εἰς εἰς καὶ ης καθαρὸν, συναιρεῖται εἰς α' οἶον, Πειραιεύς-Πειραιέα-α, χοεῖς-χοέα-χοά, ἡγυῖς-ἡγυέα-α· μένει δὲ ἀσυναίρετον ἐν τοῖς εἰς εἰς μὴ καθοροκαταλήκτοις καὶ ἐν τοῖς εἰς ν οὐδετέροις ἐπιθέτοις· οἶον, ὁ βασιλεύς, τὸν βασιλέα, τὸ ἡδύ, τὰ ἡδέα.

γ) Τὸ εας συναιρεῖται εἰς εἰς· οἶον, ἀληθέας-εις. Τινὰ ὅμως τῶν ληγόντων εἰς εἰς καθαρὸν συναιρούσιν αὐτὸ εἰς ας· οἶον, τοὺς χοεας-

ας, συναίρουσι δὲ καὶ τὸ ἕως τῆς ἐνικῆς γενικῆς εἰς ὧς· οἶον, Περαιέως-ῶς, χοέως-ῶς.

δ') Τὸ εε συναίρεται εἰς η' μένει δὲ ἀσυναίρετον ἐν τοῖς εἰς ις καὶ εἰς εὐς προσηγορικοῖς καὶ ἐν τοῖς εἰς υς καὶ υ ἐπιθέτοις· οἶον, ἡ πόλις-τὰ πόλεις, ὁ βασιλεὺς-τῷ βασιλεί, τὸ ἡδὺν-τῷ ἡδί.

ε') Τὸ εο συναίρεται εἰς ου' μένει δὲ ἀσυναίρετον ἐν τοῖς εἰς υ καὶ ι οὐσιαστικοῖς· οἶον, ἄστυ-ἄστεος, αἰνῆπε-αινῆπεος· καὶ ἐν τοῖς εἰς υς καὶ υ ἐπιθέτοις· οἶον, ταχὺν-ταχέος, ταχύν-ταχέος.

ς') Τὸ εω καὶ εοι συναίρουσιν εἰς ω καὶ οι τὰ εἰς ης, ες καὶ ος. Πάντα δὲ τὰ ἄλλα φυλάττουσιν αὐτὰ ἀσυναίρετα· οἶον, βασιλέων, βασιλείων, ταχέων, ταχείων. Καὶ τῶν ἀνθρῶς, κέρδους καὶ ὄρους τὴν πληθυντικὴν γενικὴν δὲν συναίρουσι συνήθως οἱ Ἀττικοί· οἶον, ἀνθρώων, κερδέων, ὀρέων.

ζ') Τὸ οα συναίρεται εἰς ω· οἶον, πειθόα-ώ. Τὸ αὐ εἰς ου' οἶον, πειθόος-ους καὶ τὸ οἶ εἰς οι' οἶον, πειθόῳ-οῖ.

η') Τὸ υς καὶ υας συναίρεται εἰς ὕς· οἶον, ἰχθύες-ὕς, ἰχθύας-ὕς.

ΙΣΤ'. Σχηματισμός τῶν πτώσεων τῶν τριτοκλίτων ὀνομάτων.

Α'. Ὀνομαστική.

§ 128. Τὰ πλεῖστα τῶν τριτοκλίτων πρὸς σχηματισμὸν τῆς ὀνομαστικῆς προσλαμβάνουσι σ εἰς τὴν ῥίζαν καὶ τὰ μὲν ἀφωρόληκτα ποιοῦσι τὰς περὶ εὐφωνίας μεταβολὰς καὶ ἀποβολὰς· οἶον, κύκλωπ-ος-κύκλωψ, πλακ-ός-πλάξ, πατριδ-ος-πατρίς, φωνή-εντ-ος-φωνήεις, ὀδόντ-ος-ὀδοῦς, ἰστιά-ντ-ος-ιστιάς, διδόντ-ος-διδούς, δεικνύ-ντ-ος-δείκνυς. Τὰ δὲ οὐδέ-τερα, εἰς ἵτος καὶ μᾶτος ἐν τῇ γενικῇ λέγοντα, δὲν προσλαμβάνουσι τὸ σ, ἀλλ' ἀποκόπτουσι καὶ τὸ ἀφωνον· οἶον, μέλιτ-ος-μέλι, πᾶργμᾶτ-ος-πᾶργμᾶ· ὁμοίως καὶ αἱ εἰς ογτος μετοχαί, ἐκτείνουσαι ἐν τῇ τοῦ ἀρσενικοῦ ὀνομαστικῇ καὶ κλητικῇ τὸ ο τῆς ῥίζικῆς καταλήξεως εἰς ω· οἶον, γράφοιτ-ος-ὁ γράφων, τὸ γράφω.

Σημ. Πά πρὸ τῶν ἀρσάνων βραχεία φωνήεντα καὶ μετὰ τὴν πρόσληψιν τοῦ σ μένουσι βραχεία· οἶον, φλόγ-ος-φλόξ, φλ-ῶ-ος-φλέψ, βώλ-ᾱ-ος-βώλαξ, κατ-ήλχ-ος-κατ-ήλιψ, πλὴν τοῦ ποδ-ός-ποδός καὶ ἄλ-ῶ-πος-άλ-ῶ-πηξ· πολλὰ ὅμως ἔχουσι μακρὸν τὸ ἐχρονον ἐν τῇ ῥίζῃ. Τούτων δὲ σημειώμεν ἐνταυθα τινα· οἶον, βλάξ-ᾱ-ος, θώ-ραξ-ᾱ-ος, ἰέραξ-ᾱ-ος, κόρδαξ-ᾱ-ος, λάθραξ-ᾱ-ος, Φαί-νιξ-ι-κος, βόμβυξ-υ-κος, οἰάξ-ᾱ-κος, φέν-ᾱξ-ᾱ-κος, Φαί-αξ-ᾱ-κος, κήρυξ-υ-κος, δοιδυξ-υ-κος, τέττιξ-ι-γος, κόκκυξ-υ-γος πάντα ἀρσενικά, ἡ βᾶξ-ῆ-γος, ἡ μάστιξ-ι-γος. Ἐτι δὲ καὶ

πολλὰ θηλυκά εἰς ες γεν. ἰδοῦς ἢ ἰθοῦς καὶ εἰς ὤς γεν. ὠθοῦς· οἶον, ἀψίς-τδοῦς, βαλβίς-τδοῦς, καρίς-τδοῦς, κηλίς-τδοῦς, κνημίς-τδοῦς, κρηπίς-τδοῦς, βαφανίς-τδοῦς, ψηφίς-τδοῦς, δαγύς-τδοῦς, ἄγλις γεν. ἰθοῦς, μέρμις-τθοῦς, ὀρνίς-τθοῦς, κώμυς-τθοῦς.

§ 129. Τῶν δὲ ὑδρολήκτων προσλαμβάνουσι εὖ πρὸς σχηματισμὸν τῆς ὀνομαστικῆς.

α) Πάντα τὰ ἐν τῇ γενικῇ λήγοντα εἰς ἴνας καὶ ὕνας· οἶον, ἀκτεῖν-ος-ἀκτεῖς, θιν-ός-θις, Γόρτυν-ος-Γόρτυς, Φόρκυν-ος-Φόρκυς, πλὴν τοῦ μόσυν-ος-μόσυν.

Σημ. Τοῦτων ἅπαντα τὰ μονοσύλλαβα καὶ τῶν πολυσυλλάβων τὰ μὲν ὀξύτονα ἔχουσιν ἰ ἐν τῇ ῥιζικῇ καταλήξει· οἶον Ἰς-ἰ-νός, Σαλαμῖς-ἴ-νος, τὰ δὲ βαρύτονα ἔχουσιν ὠ· οἶον, Γόρτυς, Φόρκυς κτλ.

β) Τὰ ἐν-ός-εἰς, κτεν-ός-κτεῖς, μέλαν-ος-μέλᾱς, τάλαν-ος-τάλᾱς, ἐκτείνοντα ἐν τῇ ὀνομαστικῇ τὴν βραχυῖαν ῥιζικὴν κατὰ λήξιν, ὡς καὶ τὸ πῦρ-ός-πῦρ, μὴ προσλαμβάνον ε.

γ) Τὰ ἀλ-ός-ἀλς μάρτυρ-ος-μάρτυς.

δ) Ἡ ἐρωτηματικὴ καὶ ἀόριστος ἀντωνυμία τί-ν-ος-τίς, τί-ν-ος-τίς.

Πάντα δὲ τὰ ἄλλα, τὰ μὴ προσλαμβάνοντα σ, ἔχουσι μακρὸν τὸ διχρονον ἐν τῇ ῥίζῃ· οἶον, παιᾶν-ος-παιᾶν. Κᾶρ-ός-Κάρ. Τῶν δὲ ἐχόντων φύσει βραχὺ φωνῆεν ἐν τῇ ῥιζικῇ καταλήξει, τὰ μὲν οὐδέτερα φυλάττουσιν αὐτὸ βραχὺ ἐν τῇ ὀνομαστικῇ· οἶον, ἥτορ-ος-τὸ ἥτορ, ἄρρεν-ος-τὸ ἄρρεν, τὰ δὲ ἀρσενικά καὶ θηλυκά ἐκτείνουσιν αὐτὸ· οἶον, πατέρ-ος-πατήρ, σόωρον-ος-σώωρων, γρεν-ός-γρην.

§ 130. Τῶν δὲ φωνηεντολήκτων δὲν προσλαμβάνουσι σ· α) Τὰ εἰς ω θηλυκά· οἶον, πειθῶ-ος-πειθῶ, πλὴν τῶν αἰδῶ-ος-αἰδῶς καὶ ἡό-ος-ἡόε.

β) Τὰ εἰς οὐ οὐδέτερα· οἶον, ἄστυ, γλυκύ, ἡδύ, σὺν τούτοις καὶ τινὰ ξενικά εἰς ι, λήγοντα· οἶον, πέπερι, σίνησι, κινάβαρι.

Πάντα δὲ τὰ ἄλλα προσλαμβάνουσιν ἐν τῇ ῥίζῃ εὖ πρὸς σχηματισμὸν τῆς ὀνομαστικῆς, καὶ

1) Τὸ ε ἐκτείνεται ἐν τοῖς ἀρσενικοῖς καὶ θηλυκοῖς· οἶον, τριήρ-ος-τριήρης, ἀληθέ-ος-ἀληθής καὶ ἐν τοῖς διγενέσει προσσηγορικῶς ἐκτείνεται διὰ προσλήψεως τοῦ αἰολικοῦ δίγαμμα· οἶον, βασιλέ-ως-βασιλεὺς κτλ., τῶν δὲ οὐδετέρων τὰ μὲν ἐπίθετα φυλάττουσιν αὐτὸ· οἶον, ἀληθέ-ος-τὸ ἀληθές· τὰ δὲ ὀνόμαστα καὶ τρεπουσιν εἰς ὠ· οἶον, τεύχε-ος-τὸ τεῖχος.

2) Τὸ ο ἐκτείνεται εἰς ω καὶ ἐν τοῖς μὴ προσλαμβάνουσιν τὸ ε·

οἶον, *Αἰτό-ος-Αἰτώ*, *φειδό-ος-φειδώ*, *αἰδό-ος-αἰδώς*, *ἡδ-ος-ἡώς*· ἐν δὲ τοῖς *βο-ός-βοῶς* καὶ *χο-ός-χοῶς* ἐκτείνεται διὰ προσλήψεως τοῦ *δίγαμμα*.

3) Τὸ *α* ἐν τοῖς οὐδετέραις τοῖς προσλαμβάνουσι τὸ *ς* μένει βραχύ· οἶον, *σέ.λᾱ-ος-τὸ σέ.λᾱς*.

4) Τὸ *ι* ἐν μὲν τοῖς μονοσύλλαβοις ἐκτείνεται, ἐν δὲ τοῖς πολυσύλλαβοις μένει βραχύ· οἶον, *κί.ρ-κίδος-κί.ρ*, *λί.ρ-λί.ρ*, *πό.λις*, *ποίησις*, *ἰδ.ός*.

ε) Τὸ *υ* μετὰ τοῦ *ς* ἐκτείνεται μὲν ἐν τοῖς φυλάττουσιν αὐτὸ ἐν τῇ κλίσει· οἶον, *δρῦ-ός-δρῦς*, *μῦ-ός-μῦς*, *πληθῦ-ός-πληθ-ῦς*, πλὴν τοῦ *ἐργε.λος*, ὡς διαφορομένον, καὶ τῶν ἐκ τοῦ δάκρυ καὶ ἰχθύος συνθέτων· οἶον, *ἰδάκρυς*, *πο.λύ.ιχθύς*· μένει δὲ βραχύ ἐν τοῖς τρέπουσιν αὐτὸ εἰς *ε*· οἶον, *ἡδέ-ος-ἡδύ.ς*.

B'. Γενική.

§ 131. Πάντα τὰ εἰς *ς* πολυσύλλαβα οὐσιαστικά καὶ τὰ πηγνῆ καὶ *πέ.λεως* ἐν πάσαις ταῖς πτώσεσιν ἐκτὸς τῆς ὀνομαστικῆς, αἰτιατικῆς καὶ κλητικῆς τοῦ ἐνικοῦ ἀριθμοῦ, τρέπουσι τὴν χαρακτηριστικὰ εἰς *ε*, καὶ ἐκτείνοντα τὸ *ο* τῆς γενικῆς παντός ἀριθμοῦ, παραβῶνουσιν αὐτήν, διότι τὸ *ε* διὰ τὴν ἄκραν βραχύτητα προεφέρετο κατὰ συνήθειαν· οἶον, *πό.λις*, *πό.λεως*, *πό.λει*—*πό.lee*, *πό.λεωρ* καὶ *πό.λειωρ*—*πό.leeς*, *πό.λεωρ* κτλ.—*πηγνῆς*, *πή.γεως*—*πη.χέειν* καὶ *πή.χρω*—*πή.χρωρ*. Ὅμοιως τρέπουσι τὸ *υ* εἰς *ε* πάντα τὰ εἰς *ος* καὶ *υς* ἐπίθετα, μὴ ἐκτείνοντα τὸ *ο* τῆς γενικῆς· οἶον, *ἡδός*, *ἡδέος*—*ἡδέειν*—*ἡδέων*—*γ.λυκὲς*, *γ.λυκέος*—*γ.λυκέειν*, *γ.λυπέων*, πλὴν τῶν ἐκ τοῦ δάκρυ καὶ ἰχθύος συνθέτων, ἅτινα φυλάττουσι τὸ *υ*.

Γ'. Αἰτιατική.

§ 132. Ἡ τῆς ἐνικῆς αἰτιατικῆς κατάληξις ἐστὶν *αι*· σχηματίζουν δὲ αὐτὴν εἰς *υ* ἰσοσύλλαβως καὶ ὁμοτόνως τῇ ὀνομαστικῇ τὰ εἰς *ος*, *υς*, *ανς* καὶ *ους* φωνηεντόληκτα· οἶον, *πό.λις-πό.λεως-πό.λιν*, *μῦς-μῦδος-μῦν*, *γραῦς-γραδός-γραῦν*, *βοός-βοδός-βοῦν*· διαφοροῦνται δὲ τὰ ἀφωνόληκτα μὴ ὀξύτονα· οἶον, *ἔρις-ἐριδός-ἐριδα* καὶ *ἔριν*, *κόρυς-κόριθος-κόρυθα* καὶ *κόρυν*, *πο.λύπους-πο.λύποδος-πο.λύποδα* καὶ *πο.λύπουρ*.

Σημ. Ἡ εἰς *α* αἰτιατικὴ τῶν ἀφωνολήκτων εὐχρηστὴς ἐστὶ παρὰ ποιηταῖς. Τὸ δὲ *Λάρις* (ἢ *θῆα*) ἔχει πάντοτε τὴν αἰτιατικὴν εἰς *α*· οἶον, *Λάρια*.

Δ'. Κλητική.

§ 133. Ἡ κλητική ἐστίν

Α') Ὁμοία τῇ ὀνομαστικῇ.

1) ἐν ταῖς μετοχαῖς· οἶον, γράφων-ὦ γράφων, ποιῆσαι-ὦ ποιῆσαι, ληφθεῖς-ὦ ληφθεῖς, τετυθῶς-ὦ τετυθῶς, δεικνύς-ὦ δεικνύς, διδούς-ὦ διδούς.

2) Ἐν τοῖς ὀξυτότοις ὑγρολήκτοις· οἶον, ποιμὴν-ὦ ποιμήν, πλὴν τῶν πατὴρ-ὦ πάτερ καὶ ἀνὴρ-ὦ ἄνερ.

3) Ἐν τοῖς ἀφωρολήκτοις· οἶον, πατρίε-ὦ πατρίς, πλὴν τῶν παῖς-ὦ παῖ, ποῖς-ὦ ποῦ, Ἀρτεμις-ὦ Ἀρτεμι, Δωρία-ὦ Δωρί, τυραννίς-ὦ τυραννί, γυνή-ὦ γύναι, ἄναξ-ὦ ἄνα (ἐπὶ Θεοῦ) καὶ ὦ ἄναξ (ἐπὶ ἀνθρώπου).

4) Ἐν τοῖς ἔχουσι μακρὰν ῥίζαν· οἶον, Πλάτων-ὦ Πλάτων, φιλότης-ὦ φιλότης, πλὴν τῶν Ἀπόλλων-ὦ Ἀπολλοῦ, Ποσειδῶν-ὦ Ποσειδῶν, Σωτήρ-ὦ Σωτέρ.

5) Ἐν τοῖς εἰς εὐς, αὐς, ους, ιε καὶ υς φωνηεντολήκτοις, ἅτινα ἀποβάλλουσι τὸ ς ἐν τῇ κλητικῇ· οἶον, βασιλεὺς-ὦ βασιλεῦ, ραῦς-ὦ ραῦ, βοῦς-ὦ βοῦ, πόλις-ὦ πόλι, βότρως-ὦ βότρω.

6) Ἐν τοῖς εἰς ης γενικῇ εὐς, ἅτινα συστέλλουσι τὴν κατὰληξιν τῆς ὀνομαστικῆς· οἶον, ἀληθής-ὦ ἀληθές, Σωκράτης-ὦ Σώκρατες.

Β') Ὁμοία τῇ ῥίζῃ· οἶον, θυγάτηρ-θυγατέρ-ος-ὦ θύγατερ, δαίμων-δαίμων-ος-ὦ δαίμων.

§ 134. Τροποποιοῦσι τὴν ῥίζαν πρὸς σχηματισμὸν τῆς κλητικῆς.

1) Τὰ εἰς ω καὶ ως ἐκτείνοντα τὸν χαρακτῆρα ο εἰς οἰ· οἶον, πειθῶ-πειθό-ος-ὦ πειθαῖ, αἰδῶς-αἰδῶ-ος-ὦ αἰδοῖ.

2) Τὰ ἔχοντα ῥίζαν εἰς ντ λήγουσαν, ἀποβάλλοντα τὸ τ' οἶον, χιρίεις-χαρίετ-ος-ὦ χαρίετ, Ἰλας-Ἰλατ-ος-ὦ Ἰλατ. Τινὰ δὲ κύρια ἀποβάλλοντα καὶ τὸ ρ μετὰ τοῦ τ' οἶον, Ἰτλας-Ἰτλατ-ος-ὦ Ἰτλα, Πολυδάμας-Πολυδάματ-ος-ὦ Πολυδάμα.

Ε'. Δοτική πληθυντικῇ.

§ 135. Τὰ εἰς αὐς, εὐς καὶ ους φωνηεντολήκτα προσλαμβάνουσι πρὸ τῆς κατὰλήξεως σι τῆς δοτικῆς τὸ αἰολικὸν δίγραμμα, δι' οὗ ἐκτείνουσι τὴν ἐνικὴν ὀνομαστικὴν· οἶον, βασιλέ-ως-βασιλεὺς-βα-σι-λεῦσι, γρα-ός-γραῖς-γραυσί, βο-ός-βοῖς-βοῦσί, ρο-ός-ροῖς-ροῦσί.

ΙΖ'. Περὶ συγκοπῆς τῶν εἰς ηρ.

§ 136. Ὀνόματά τινα εἰς ηρ, ὧν ἡ ῥίζα λήγει εἰς ερ, συγκό-

πτοντα ἐν τισὶ πτώσεσι τὸ ε, σχηματίζουσι διπλοῦς τύπους· οἷον, πατήρ-πατέρας καὶ πατρός. Ταῦτα ἐν τῇ πληθυντικῇ δοτικῇ παρενθίσαι ἅ μεταξὺ τῆς καταλήξεως καὶ τῆς συγκατομένης ῥίζης· οἷον, ἠνδρ-ά-σι, πατρ-ά-σι, μητρ-ά-σι.

Παραδείγματα.

α) Ὁ ἀνὴρ, τοῦ (ἀνέρος) ἀνδρός, τῷ (ἀνέρι) ἀνδρί, τὸν (ἀνέρα) ἄνδρα, ὧ ἀνερ. — Τῷ (ἀνέρε) ἄνδρε, τοῖν (ἀνέροιν) ἀνδρῖν. — Οἱ (ἀνέρες) ἄνδρες, τῶν (ἀνέρων) ἀνδρῶν, τοῖς ἀνδράσι, τοὺς (ἀνέρες) ἄνδρας, ὧ (ἀνέρες) ἄνδρες. (Περὶ τῆς παρενθέσεως τοῦ δ ἴδε § 55).

β) Ὁ πατήρ, τοῦ (πατέρος) πατρός, τῷ (πατέρι) πατρί, τὸν πατέρα, ὧ πάτερ. — Τῷ πατέρε, τοῖν πατέροιν, ὧ πατέρε. — Οἱ πατέρες, τῶν πατέρων, τοῖς πατέραςι, τοὺς πατέρας, ὧ πατέρες.

§ 137. Κατὰ τὸ πατήρ κλίνονται ἡ μήτηρ καὶ θογάτηρ. — Τὸ γαστήρ ἔχει κλητικὴν. ὧ γαστήρ, καὶ δοτικὴν πληθυντικὴν γαστήρσι καὶ γαστράσι. — Τὸ Δημήτηρ συγκατοπόμενον, προπαροξύμεται· οἷον, Δημήτερος-Δήμητρος, Δήμητρι, Δήμητρα (καὶ Δημητραι).

Ὁμοίως συγκοπτεται ὁ ἈΡΗΝ. (ἀρένος) ἀρνός, ἀρνί, ἄρνα. — Ἄρνε, ἀρνοῖν. — Ἄρνες, ἀρνῶν, ἀρνάσι, ἄρνας, ἄρνες.

ΙΒ'. Τονισμός τῶν τριτοκλήτων.

§ 138. Τὰ μονοσύλλαβον ὀνομαστικὴν ἔχοντα σφύρονται· οἷον, μῆρ, θῆρ, γείρ, γρήρ, κτείρ, ἱε. Ὅσα ὁμοῦς ἐκτείνουσιν ἐν τῇ ὀνομαστικῇ τὸ ριζικὸν φωνῆεν καὶ λήγουσιν εἰς ας, εν, και ους περὶσπῶνται· οἷον, μῦ-δε-μῦε, πᾶντ-δε-πᾶε, ποδ-έε-ποῦε· ὁμοίως καὶ τὰ ἐν-δε-εῖε, πῦρ-δε-πῦρ, πᾶντ-δε-πᾶν.

§ 139. Ἐν τοῖς πολυσυλλάβοις τὸν τόνον τῆς ὀνομαστικῆς φυλάττουσιν ἐπὶ τῆς αὐτῆς συλλαβῆς πᾶσαι αἱ λοιπαὶ πτώσεις, μὴ ἐμποδιζούσης μακρᾶς ληγούσης· οἷον, ρήτωρ-ρήτορος-ρήτορες-ρητόρων, ἡμεῶν-ἡμετέρως, ποιήμα-ποιήματος-ποιημάτων.

§ 140. Πάντα δὲ τὰ μονοσύλλαβα καὶ τὸ γυνή τῆς μὲν γενικῆς καὶ δοτικῆς παντὸς ἀριθμοῦ τονίζουσι τὴν πτωτικὴν κατάληξιν, τῶν δὲ ἄλλων πτώσεων τὴν ῥιζικὴν συλλαβὴν· οἷον, μῆρ-μῆρ-δος-μῆρ-ε-μῆρ-α· ἡγε-μῆρ-ος· μῆρες-μῆρ-ων-μῆρ-ε-μῆρ-ας, γυνή-γυναικός-γυναικί-γυναικα-γύναι κτλ. Ἐξαίρουσινται

α) Αἱ μονοσύλλαβοι μετοχαί, αἵτινες, ὀξύνουσαι τὴν ἐνικὴν ὀνομαστικὴν, τονίζουσι πάντοτε τὴν παραλήγουσαν τῶν ἄλλων πτώσεων· οἷον, στᾶ-ε-στᾶ-έρος-στάντι-στάντα κτλ.

6') Αἱ γενικαὶ δυϊκαὶ καὶ πληθυντικαὶ τῶν ἐξῆς ὀνομάτων·
παῖς-παίδου-παίδων, δῆς-δέδων, φῶς (ῆ)-φῶδων, ΚΡΑΣ (τὸ)-
κράτων, οἶς-ῶτοιρ-ῶτων, δμῶς-δμῶοιρ-δμῶων, Τρώς-Τρώων,
ῥοῖς-ῥῶων, θῶς-θῶων, φῶς (τὸ)-φῶτοιρ-φῶτων. Τὸ δὲ ὁ φῶς=
ἀνὴρ περισπᾶται· οἶον, φῶτοιρ-φῶτων.

γ') Ἡ γενικὴ καὶ δοτικὴ πληθυντικὴ τοῦ πᾶς καὶ πᾶ· οἶον,
πάντων-πάσι.

δ') Ἡ ἐρωτηματικὴ ἀντωνυμία τίς, τί, ἀκολουθοῦσα τῇς μονο-
συνθέτου μετοχᾶς· οἶον, γενικ. τίσορ-τίτι-τίνα κτλ.

ε') Ἡ ἀόριστος ἀντωνυμία τίς, τί, τονίζουσα ἐν πάσαις ταῖς
πτώσεσι τὴν κατὰλῃ· οἶον, τινὲς-τινί-τινά· τινέ-τινοῖν κ.τ.λ.

§ 141. Ἡ βραχυκατάληκτος Κλητικὴ ἀναβιβάζει συνήθως τὸν
τόνον μέχρι τῆς προπαρκαλιγούσης· οἶον, ὦ θύγατερ, Ἀπολλοῦ.
Πόσειδον, Πάτερ, Πάτερ, Σώκρατες, εὐδαιμον, ἄσπορ· πλὴν 1)
τῶν ἐκ τοῦ φρηι· συνθέτων· οἶον, ὦ εὐθύφρον, Ἀνκόφρον· 2) τῶν
εἰς ὧν ὀξύτων καὶ τῶν ἀπλῶν εἰς μω· οἶον, ὦ χελιδόν, ἀη-
δόν, ροήμον, Φιλήμον.

§ 142. Τῶν εἰς ης συνθέτων ἐπιθέτων τὰ προπαροξύνοντα τὸ
οὐδέτερον παροξύνουσι τὴν γενικὴν πληθυντικὴν· οἶον, ὁ ἡ συνή-
θης-τὸ σνρήθης-τῶν σνρήθων· ὁ ἡ αὐθάδης-τὸ αὐθαδής-τῶν αὐ-
θάδων.

10'. Ἀνωμαλία κλίσεως.

§ 143. Ἀνωμαλία κλίσεως ἔστιν, ὅταν πτωτικοῦ τινος πτώ-
σεις δὲν ἀκολουθῶσι τὴν κλίσιν τῆς ὀνομαστικής.

§ 144. Ἀνωμαλία λοιπὸν εἰσιν, ὅσων πτώσεις τινές, ἢ πᾶσαι
κλίνονται κατὰ δύο κλίσεις, καὶ ταῦτα λέγονται δίκλητα. Τοιαῦτα
δ' εἰσὶ·

1) Ὁ Οἰδίπους-τοῦ Οἰδίποδος κατὰ τὴν γ'. καὶ Οἰδίπου κατὰ
τὴν ε'. ἀπαντᾷ δὲ καὶ Οἰδιπόδης-Οἰδιπόδου κατὰ τὴν α'.

2) Ὁ Ἰφικλος τοῦ Ἰφίκλου καὶ Ἰφικλῆς-Ἰφικλέους.

3) Ὁ θαλῆς-τοῦ θάλειω καὶ θαλοῦ-τῷ θαλῇ, -τόν θαλῆν· ἀπαντᾷ
δὲ καὶ γενικὴ θάλητος, ὡς ἀπὸ θάλης.

4) Τὸ δάκρυον-τοῦ δακρύου καὶ τὸ δάκρυ-τοῦ δάκρυος.

5) { Ὁ σκύφος-τοῦ σκύφου καὶ τὸ σκύφος-τοῦ σκύφους.
 { Ὁ σκότος-τοῦ σκότου καὶ τὸ σκότος-τοῦ σκότους.

6) { Ὁ πάτριος-τοῦ πάτρω καὶ πάτριος { Τὰ πληθυντικὰ συ-
 { Ὁ μήτριος-τοῦ μήτρω καὶ μήτριος { νηθέστατα κατὰ τὴν γ'
 { Ὁ Μίνως-τοῦ Μίνω καὶ Μίνως { κλίσιν.

Σημ. Κατὰ ταῦτα κλίνονται καὶ τὰ ἔχοντα ἔσχατον συνθετικὸν τὸ γέλωτος καὶ κέρας ἐπιθετὰ· οἶον, ὁ, ἡ φιλόγελως, τὸ φιλόγελων, γεν. φιλόγελῳ καὶ φιλόγελωτος, ὁ ἡ μονόκερως, τὸ μονόκερων, γεν. μονόκερῳ καὶ μονόκερωτος κ.τ.λ. μετὰ τὴν διαφορὰν ὅτι τὰ τριτόκλιτα εἰσιν ἀφωλόγητα· τὰ δὲ δύοσερως ἔχον τὴν ὀνομαστικὴν δευτερόκλιτον ἀπεικῶς, τὰς λοιπὰς πτώσεις σχηματίζει τριτόκλιτως· οἶον, γεν. δύοσερωτος κ.τ.λ.

7) Ὁ Ἄρης-τοῦ Ἄρεος (καὶ ὡς), τὸν Ἄρη καὶ πρωτοκλίτως Ἄρην.

Σημ. Πάντα τὰ εἰς τῆς σύνθετα κύρια φωνηεντόληκτα, σχηματίζουσι τὴν ἐνικὴν αἰτιατικὴν καὶ τοῦ πληθυντικοῦ τὴν ὀνομαστικὴν, αἰτιατικὴν καὶ κληρικὴν καὶ πρωτοκλίτως· ἐκτὸς τῶν ἀπὸ τοῦ κλέος συνθετῶν· οἶον, ὁ Σωκράτης, τοῦ Σωκράτους, τὸν Σωκράτη καὶ Σωκράτην. Πληθ. οἱ Σωκράταις καὶ Σωκράται, τοὺς Σωκράτας καὶ Σωκράτας.

8) Ὁ υἱός-υἱοῦ καὶ υἱός-υἱῶ καὶ υἱεῖ-υἱόν καὶ υἱέα-υἱέ·—υἱῶ-υἱοῖν·—υἱοὶ καὶ υἱεῖς-υἱῶν καὶ υἱέων-υἱοῖς καὶ υἱεῖσι-υἱοῦς καὶ υἱέας. Τὰ τριτόκλιτα ἐξ ἀρχήσ του ὀνομαστικῆς (υἱός).

9) Ὁ πρέσβυς=γέρον-πρεσβύτου-πρεσβύτη-πρεσβυ-πρέσβυ·—πρεσβύτα κ.τ.λ. ἐκ τοῦ πρεσβύτης.

10) Ὁ πρεσβευτής=ἀπεσταλμένος-τοῦ πρέσβεως-πρεσβευτή-πρεσβευτήν-πρεσβευτά·—πρέσβεες-πρεσβέοι καὶ πρέσβεων·—πρέσβεες-εἰς-πρέσβεων-πρέσβεσι-πρέσβεας-εἰς. Πάντα ταῦτα λέγονται ἐτερόκλιτα.

§ 445. Ἐκτίθεμεν τὴν κλίσιν καὶ τῶν ἐξ ἧς·

1) Ὁ χοῦς-χοῦς-χοῖ-χόα καὶ χοῦν. — Πληθ. χόες-χόων-χουσί-χόας. Τοῦτο ἔχει καὶ παρασχηματισμοὺς ἐκ τοῦ χοῦς· ἥτοι, γεν. χοῶς καὶ χοῶς, αἰτ. χοῖα καὶ χοῖ, πληθ. αἰτίατ. χόεας καὶ χοάς.

2) Ὁ βοῦς-βοῦς-βοῖ-βοῦν-βοῦ. Πληθ. βόες καὶ βοῦς-βοῶν-βουσι-βόας καὶ βοῦς.

3) Τὸ γραῖς καὶ ραῖς ἔχουσι ῥίζαν εἰς ᾱ· οἶον, ἡ γραῖς-γραῖς-γραῖ-γραῖν-γραῖν·—τὰ γραῖς-γραῖν·—αἱ γραῖς καὶ γραῖς-γραῖν-γραυσί-γραῖας καὶ γραῖς.

4) Ἡ ναῖς-νηός καὶ νεός-νηῖ-ναῖν-ναῖ· — τὰ νῆς-νηοῖν· — αἱ νῆες-νηῶν καὶ νεῶν-ναυσί-ναῖς.

§ 446. Τὰ ἐξ ἧς σχηματίζουσι τὰς πτώσεις ἐκ διαφόρου χαρακτῆρος·

1) Τὸ οἶος τὴν μὲν ἐνικ. ἀνομα., αἰτ. καὶ κλητ. ἐκ τῆς οἶατ, τὰς δὲ λοιπὰς πτώσεις ἐκ τῆς ὡς· οἶον, γεν. ὡτός κ.τ.λ.

2) Ἡ γυνή· τὴν μὲν ἐνικ. ὁρομ. ἐκ τῆς γυνά, τὰς δὲ λοιπὰς πτώσεις ἐκ τῆς γυναικ' οἶον, γεν. γυναικός κτλ.

3) Τὸ δόρυ· τὴν μὲν ἐνικ. ὁρομ., αἰτ. καὶ κλητ. ἐκ τῆς δορυ, τὰς δὲ λοιπὰς πτώσεις ἐκ τῆς δορατ' οἶον, γεν. δόρατος κτλ.

4) Τὸ γόρυ· τὴν μὲν ἐνικ. ὁρομ., αἰτ. καὶ κλητ. ἐκ τῆς γορυ, τὰς δὲ λοιπὰς πτώσεις ἐκ τῆς γορατ' οἶον, γεν. γόρατος κτλ.

5) Ὁ κύων· τὴν μὲν ἐνικ. ὁρομ. καὶ κλητ. ἐκ τῆς κυον, τὰς δὲ λοιπὰς πτώσεις ἐκ τῆς κυν' οἶον, γεν. κυνός κτλ.

6) Τὸ γάλα· τὴν μὲν ἐνικ. ὁρομ., αἰτ. καὶ κλητ. ἐκ τῆς γαλά, τὰς δὲ λοιπὰς πτώσεις ἐκ τῆς γαλακτ' οἶον, γεν. γάλακτος.

7) Τὸ ὕδωρ· τὴν μὲν ἐνικ. ὁρομ., αἰτ. καὶ κλητ. ἐκ τῆς ὕδωρ, τὰς δὲ λοιπὰς πτώσεις ἐκ τῆς ὕδατ' οἶον, γεν. ὕδατος κτλ.

8) Τὸ σκάωρ· κλίνεται κατὰ τὸ ὕδωρ· οἶον, γεν. σκατός.

9) Ἡ χεὶρ σχηματίζει καὶ τινὰς πτώσεις ἐκ τῆς βραχείας χερ' οἶον, ὁρομ. χεῖρ-χειρός-χειρὶ καὶ χερί-χεῖρα-χεῖρ—χεῖρε-χεροῖν-χεῖρε—χεῖρες-χειρῶν-χερσὶ-χείρας-χεῖρες.

§ 147. Ἀνωμαλία ἐστὶ καὶ ὅταν ἀρσενικά ἢ θηλυκά ἐν τῷ ἐνικῷ ὄντα, γίνωνται ἐν τῷ πληθυντικῷ οὐδέτερα, τῆς αὐτῆς ἢ μεταβαλλομένης τῆς σημασίας, (ἴδε § 113).

§ 148. Ἀνωμαλία ὡσαύτως εἰσὶ καὶ τὰ ἐκ διαφόρων ταύτασήμων ῥιζῶν σχηματίζοντα τὰς πτώσεις· π. χ.

α) Ζεὺς ἔχει ῥίζας Ζε, Ζην, Δι.

Ὁ Ζεὺς-Διὸς καὶ Ζηνός-Διὸ καὶ Ζηνι-Δία καὶ Ζήνα-Ζεῦ. Τοῦτου ἡ ῥίζα ἐστὶ Δε καὶ διὰ τροποποιήσεως παρήχθησαν αἱ ἐν χρήσει.

β) Ἄμνός ἔχει ῥίζας ἄμνο καὶ ἄρεν.

Ὁ ἄμνός-ἄρνός-ἄρνι-ἄρνα-ἄμνέ—ἄρνε-ἄρνοιν-ἄρνε—ἄρνες-ἄρνων-ἄρνάσι-ἄρνας-ἄρνες (ἴδε 137). Τοῦτο μᾶλλον ὑπάγεται εἰς τὰ ἐλλειπτικά. Ἐκ τῆς ἄρεν γίνεταί ὁ ἀνήρ καὶ τὸ ἐπίθετον ὃ ἡ ἄρσην, τὸ ἄρσειν.

§ 149. Εἰς τινὰ, ἔχοντα ὀδοντόφωρον ἢ κ χαρὰκτῆρα, πτώσεις τινὲς συγκόπτουσαι τοῦτον, ἀπαντῶσι μόνον συνηρημένα. Ἡ γοὺν συγκόπτεται·

α) τ. Ἡ χάρις, δοτ. χάριτι καὶ χάρι (χάριϊ). Ἐτι ὁ ἰδρώς, δοτ. ἰδρώτι καὶ ἰδρῶ, αἰτ. ἰδρώτα καὶ ἰδρῶ· ὁ χρώς, χρωτός, χρωτί καὶ χρωῖ. Κατὰ τοιαύτην συγκοπὴν καὶ συναίρεσιν ἐγένετο καὶ κρέας, κρέατος καὶ κρέως (κρέαος).

β) δ. Ἡ κλεῖς, κλειδός, αἰτ. κλειδα καὶ κλεῖν. Πληθ. κλειδες, κλειδας καὶ κλεῖς (κλειεας, κλειείας).

γ') θ. Ὁ ἢ ὄρνις, ὄρνιθος. Πληθ. ὄρνιθες καὶ ὄρνεις, ὄρνίθων καὶ ὄρνεων, ὄρνιθας καὶ ὄρνεις.

δ') ρ. Ὁ Ἀπόλλων, τὸν Ἀπόλλωνα καὶ Ἀπόλλω· ὁ Ποσειδῶν, τὸν Ποσειδῶνα καὶ Ποσειδῶ.

§ 150. Τῶν εἰς *ωρ* ἀρσενικῶν καὶ θηλυκῶν καὶ εἰς *οι* οὐδετέρων συγκριτικῶν αἰ εἰς *ορα*, *ορες*, *ορας* λήγουσαι πτώσεις, συγκρίπτουσαι τὸ *ν*, ἀπαντῶσιν ἐν συναιρέσει τοῦ *οι* εἰς *ω* καὶ τῶν *οες* καὶ *οας* εἰς *οις*· οἶον,

Παραδείγματα. Ὁ ἢ ἀμείνων, ἀμείνους, ἀμείνονι, ἀμείνονα καὶ ἀμείνω, ὦ ἀμεινον·—τὼ τὰ ἀμείνονε, ἀμεινόνοι, ὦ ἀμείνονε·—οἱ αἰ ἀμείνονες καὶ ἀμεινούς, ἀμεινόνων, ἀμεινοσι, ἀμεινονας καὶ ἀμεινούς, ὦ ἀμείνονες καὶ ἀμεινούς.

Τὸ ἀμεινον, ἀμείνους, ἀμεινόνοι, ἀμεινον, ὦ ἀμεινον·—τὼ ἀμεινονε, ἀμεινόνοι, ὦ ἀμεινονε·—τὰ ἀμείνονα καὶ ἀμείνω, ἀμεινόνων, ἀμεινοσιν, ἀμεινόνα καὶ ἀμείνω, ὦ ἀμείνονα καὶ ἀμείνω.

§ 151. Ἑλλειπτικά λέγονται τὰ ἀπαντῶντα ἐν ἐνὶ ἀριθμῷ ἢ ἐν τισι πτώσει· τοιαῦτα δ' εἰσὶ.

α) Ὁ αἰθήρ, ἢ γῆ, ἀπαντῶντα ἐνικῶς· τὰ ἔργατα, οἱ ἑτησίαι, αἱ δεσμαί, καὶ τὰ τῶν ἑορτῶν ὀνόματα· οἶον, τὰ Διονύσια, Ὁλύμπια, Ἑλευθέρια κ.τ.λ. (τοιοῦτον παρ' ἡμῖν· τὰ Θεοφάνια) ἀπαντῶντα πληθυντικῶς.

β) Τὰ τόπων, πόλεων, ποταμῶν, ὁρέων ὀνόματα, κλινόμενα εἰς ὄντινα ἀριθμὸν ἀπαντῶσιν· οἶον, Ἑλλάς, Ἀθῆναι, Πάτριαι, Μαγνηθόν, Ἄργος, Ἀλφειός, Ταύρετος κ.τ.λ.

Σημ. Τὰ κύρια ὀνόματα ἀνθρώπων κλίνονται καὶ εἰς τὸν πληθυντικὸν ἐπὶ ὁμονόμων· οἶον, οἱ Ἀριστέδαι, ἢ ἔταν παριστώμεν ἄλλους ἔχοντας ὁμοίους τῷ ὀνομαζομένῳ χαρακτηρισ· οἶον, οἱ Πλάτωνα, οἱ Ἀριστοτέλεις.

γ) Τὰ ἀπόλυτα ἀριθμητικά· οἶον, εἰς, δύο, τρεῖς κ.τ.λ.

δ) Τὰ ἐν τισι πτώσειν ἀπαντῶντα· οἶον, ὄραρ, ἔπαρ, ὄφελος κατ' αἰτιατικὴν, μάλα κατὰ γενικὴν μετὰ τῆς ὑπὸ (ὑπὸ μάλας)· πρώτα κατ' αἰτιατικὴν μετὰ τῆς ἐς (ἐς πρώτα)· πάντα ταῦτα λαμβάνονται ἐπιρρηματικῶς ὁμοίως· τὰ μάλα, αἰθρῆς, εἰκῇ, πανταχοῦ, οὐδαμοῦ κ.τ.λ. ὡς θέλομεν ἰδεῖ ἐν τοῖς ἐπιρρήμασι.

§ 152. Ἰδιώματα λέγονται τὰ μὴ ὑπαγόμενα εἰς οὐδεμίαν τῶν τριῶν κλίσεων, ἀλλ' ἐπὶ τὸ σιωπητικώτερον ἢ ὑποκριστικώτερον συγκριπτόμενα κλίνονται ἰδιορρυθμῶς· καταλήγοντα δὲ εἰς μακρὸν φωνῆν μετὰ τελικοῦ ς, περισπῶνται, ἐκτός τοῦ Ἀπαλλῶς· οἶον,

1) Ὁ Διονῦς (Διονύσις), τοῦ Διονῦ, τῷ Διονῦ, τὸν Διονῦν, ὦ Διονῦ,

2) Ὁ Φιλῆς (Φιλήμων), τοῦ Φιλῆ, τῷ Φιλῇ, τὸν Φιλῆν, ᾧ Φιλῇ.

3) Ὁ Ἀλεξῆς (Ἀλεξάνδρος), τοῦ Ἀλεξῆ, τῷ Ἀλεξῇ, τὸν Ἀλεξῆν, ᾧ Ἀλεξῇ.

4) Ὁ Δημᾶς (Δημήτριος), τοῦ Δημᾶ, τῷ Δημᾷ, τὸν Δημᾶν, ᾧ Δημᾶ.

5) Ὁ Ἀπολλῶς (Ἀπολλώνιος), τοῦ Ἀπολλῶ, τῷ Ἀπολλῷ, τὸν Ἀπολλῶν, ᾧ Ἀπολλῶ.

Σημ. Τοῦτοις συγκαταλέγονται καὶ τινὰ κύρια ξενικά ὀνόματα, κλινόμενα ὁμοίως οἷον, Ἰησοῦς, Θωμᾶς, Μανασῆς· τὸ δὲ Μωϋσῆς κλίνεται οὕτως· γενικ. Μωϋσῆ καὶ Μωϋσέως κ.τ.λ.

§ 153. Ἀκλιτα λέγονται τὰ ἐν πάσαις ταῖς πτώσεσι φυλάττοντα ἀμετάβλητον τὴν κατάληξιν· τοιαῦτα δὲ εἰσι.

1) Ὀνόματά τινὰ ξένων γλωσσῶν παραδεχθέντα ἐν τῇ ἑλληνικῇ ἄνευ μεταβολῆς καταλήξεως· οἷον, τὸ πᾶσχα, ὁ Ἀδάμ, ὁ Δαβὶδ, ὁ Βεριαμ, κ.τ.λ.

2) Τὰ τῶν γραμμάτων ὀνόματα· οἷον, τὸ ἄλφα, τὸ βῆτα κ.τ.λ.

3) Τὰ ἀπόλυτα ἀριθμητικά ἀπὸ τῶν πέντε μέχρι τῶν ἑκατὸν.

ΚΑ'. Περὶ ἐπιθέτου.

§ 154. Ἐπειδὴ τὸ ἐπιθετὸν δηλοῖ ὅποιον τὸ οὐσιαστικόν, τὸ δὲ γένος τῶν οὐσιαστικῶν δηλοῦται ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ διὰ καταλήξεως, διὰ τοῦτο τῶν ἐπιθέτων τινὰ μὲν ἔχουσιν ἰδίαν δι' ἕκαστον γένος κατάληξιν, λεγόμενα τρικατάληκτα, τινὰ δὲ μίαν μὲν κοινὴν εἰς τὸ ἀρσενικόν καὶ θηλυκόν, ἰδίαν δὲ εἰς τὸ αὐδέτερον, λεγόμενα δι-κατάληκτα, καὶ ὀλίγα μίαν, λεγόμενα μοροκατάληκτα, μὴ ἔχοντα αὐδέτερον γένος. Πᾶσαι δὲ αἱ μετοχαὶ εἰσι τρικατάληκτοι· καὶ

Α'. Τὰ μὲν τρικατάληκτα, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν μετοχῶν, ἔχουσι καταλήξεις τὰς ἑξῆς·

	Ἀρσ.	Θηλ.	Οὐδ.	
1	{ ὄν. ᾶς,	αινα,	ᾶν,	{ τάλας-αινα-αν,
	{ γεν. ἄνος,	αίνης,	ἄνος.	{ τάλανος-αίνης-ανος.
2	{ ὄν. ᾶς,	ᾶσα,	ᾶν,	{ πᾶς-πᾶσα-πᾶν,
	{ γεν. ἄντος,	ᾶσης,	ἄντος.	{ παντός-πάσης-παντός.
3	{ ὄν. εἰς,	εσσα,	εν,	{ φωνῆεις-εσσα-εν,
	{ γεν. εντος,	εσσης,	εντος.	{ φωνήεντος-εσσης-εντος.
4	{ ὄν. ἦν,	εινα,	εν,	{ τέρην-εινα-εν,
	{ γεν. ενος,	είνης.	ενος.	{ τέρενος-είνης-ενος,

- 5 { ὄν. ος, α, ον, { Ἅγιος-α-ον,
 { γεν. ου, ας, ου. { Ἀγίου-ας-ου.
 6 { ὄν. ος, η, ον, { σοφός-ῆ-όν,
 { γεν. ου, ης, ου. { σοφοῦ-ῆς-οῦ.
 7 { ὄν. ὤς, εἶα, ὤ, { ὁξὺς-εἶα-ὤ,
 { γεν. ἑός, εἶας, ἑός. { ὁξέος-εἶας-εὖος.

Σημ. Τῶν εἰς υς, εἶα, ὑ μόνᾳ τὰ ἡμισυς-εἶα-υ καὶ θῆλυς-εἶα-υ εἰσι βαρύτερα.

Αἱ δὲ μετοχαὶ καταλήγουσιν οὕτως·

- 1 { ὄν. μένος, η, ον, { λυόμενος-ῆ-ον,
 { γεν. μένου, ης, ου. { λυομένου-ῆς-ου.
 2 { ὄν. ὠν, ουσα, ον, { γράφων-ουσα-ον,
 { γεν. ὄντος, ούσης, ὄντος. { γράφοντος-ούσης-όντος.
 3 { ὄν. ὥς, υῖα, ὅς, { γεγραπώς-υῖα-ός,
 { γεν. ὅτος, υῖας, ὅπος. { γεγραφότος-υῖας-ότος.
 4 { ὄν. ᾶς, ᾶσᾶ, ᾶν, { γράψας-ᾶσᾶ-ᾶν,
 { γεν. ἀντος, ᾶσης, ἀντος. { γράψαντος-ᾶσης-ἀντος.
 { ιστᾶ'ς-ᾶσα-ᾶν,
 { ιστᾶ'ντος-ᾶσης-ᾶντος.
 5 { ὄν. εἰς, εἰσᾶ, ἐν, { γραφεῖς-εἰσα-ἐν,
 { γεν. ἐντος, εἰσης, ἐντος. { γραφέντος-εἰσης-ἐντος.
 { τιθεῖς-εἰσα-ἐν,
 { τιθέντος-εἰσης-ἐντος.

- 6 { ὄν. οὖς, οὔσα, ὄν, { διδοὺς-οὔσα-όν,
 { γεν. ὄντος, ούσης, ὄντος. { διδόντος-ούσης-όντος.
 7 { ὄν. ὤς, ὤσα, ὤν, { δεικνύς-ὤσα-ὤν,
 { γεν. ὤντος, ὤσης, ὤντος. { δεικνύντος-ὤσης-ὤντος.

Β'. Τὰ δὲ δικατάληκτα ἔχουσι καταλήξεις τὰς ἑξῆς·
 ἄρσ. θηλ. οὐδ.

- 1 { ὄν. ος, ον, { ὁ, ἡ εὖσμος, τὸ εὖσμον,
 { γεν. ου. { τοῦ, τῆς, τοῦ εὖσμου.
 2 { ὄν. ὠν, ον, { ὁ, ἡ σῶφρων, τὸ σῶφρον,
 { γεν. ὠνος. { τοῦ, τῆς, τοῦ σῶφρονος.
 3 { ὄν. ης, ες, { ὁ, ἡ εὐσεβής, τὸ εὐσεβές,
 { γεν. ερος-οὺς. { τοῦ, τῆς, τοῦ εὐσεβέος-οὺς.

4	{ ὄν. ην, γεν. ενος.	εν,	{ ὅ, ἡ ἄρσην, τὸ ἄρσεν, τοῦ, τῆς, τοῦ ἄρσενος.
5	{ ὄν. ις, γεν. ιος.	ι,	{ ὅ, ἡ ἰδρις, τὸ ἰδρι, τοῦ, τῆς, τοῦ ἰδριος.
6	{ ὄν. υς, γεν. υος.	υ,	{ ὅ, ἡ πολὺδάκρυς, τὸ πολὺδάκρυ, τοῦ, τῆς, τοῦ πολυδάκρυος.
7	{ ὄν. ους, γεν. οδος.	ουν,	{ ὅ, ἡ πολὺπους, τὸ πολὺπουν, τοῦ, τῆς, τοῦ πολυποδος.
8	{ ὄν. ους, γεν. οντος.	ουν,	{ ὅ, ἡ καρχαρόδους, τὸ καρχαρόδουν τοῦ, τῆς, τοῦ καρχαρόδοντος.

Γ'. Τὰ δὲ μορφοκατάληκτα, ὄντα διγενῆ, ἔχουσι καταλήξεις τὰς ἑξῆς.

αξ-αγος.	ὅ,	ἡ ἀρπαξ-ἀρπαγος.
ἀς-ἄδος.	ὅ,	ἡ λογᾶς-λογᾶδος.
ἥς-ἦτος.	ὅ,	ἡ ἡμιθνής-ἡμιθνήτος.
ἡξ-ἦγος.	ὅ,	ἡ ἡμιπλήξ-ἡμιπλήγος.
ις-ιδος.	ὅ,	ἡ ἀναλκίς-ἀνάλκιδος.
υς-υδος.	ὅ,	ἡ ἐπηλυς-ἐπήλυδος.
υξ-υχος.	ὅ,	ἡ μώνυξ-μώνυχος.
ὠξ-ὠγος.	ὅ,	ἡ ἀπορρώξ-ἀπορρώγας.
ὠς-ὠτος.	ὅ,	ἡ ἀγνώς-ἀγνώτος.

§ 155. Τὰ εἰς ος τρικατάληκτα σχηματίζουνσι τὸ θηλυκὸν εἰς α.

α) Τὰ καθαροκατάληκτα οἷον, ἄγριος-α, ἐκτὸς τῶν εἰς οος καὶ εος ληγόντων οἷον, ἄγριος-η, χυθῆρος-η.

β) Τὰ εἰς οος, ρεος καὶ ροος λήγοντα οἷον, καθαρὸς-ά, ἀργύρεος-ᾱ, ἄθροος-α. Τὰ δὲ λοιπὰ σχηματίζουνσι τὸ θηλυκὸν εἰς η' οἷον, σοφὸς-ῆ.

§ 156. Πάντα τὰ θηλυκὰ τῶν τρικατάληκτων εἰσι πρωτόκλιτα, καὶ τὰ τῶν τριτοκλιτῶν σχηματίζονται διὰ προσαρτήσεως εἰς τὴν ρίζαν τοῦ ἀρσενικοῦ τῆς καταλήξεως ια, ἥς τὸ ι μετὰ τοῦ ε συναϊρεῖται οἷον, γλυκὺς (γλυκέ-ια)-γλυκεῖα· ἐὰν δὲ ὁ χαρακτήρ ἔστι γ ἢ ρ, μετατιθέμενον τὸ ι πρὶ αὐτοῦ ἀποτελεῖ μετὰ τοῦ ρίζικου φωνήεντος διφθογγον οἷον, μέλας (μελάρ-ια)-μέλαιρα, τέληρ (τερέρ-ια)-τέρειρα, μάκαρ-μάκαιρα. Ἐὰν δὲ ἡ ρίζα λήγει εἰς γτ τρέπεται τὸ ι εἰς σ οἷον, διδοὺς (διδούτ-σα)-διδούσα, τιθεῖς (τιθέγτ-σα)-τιθεῖσα κτλ. μόνα τὰ εἰς εος γεν. εντος ἐπίθετα ἐκτείνουσι τὸ πρὶ τοῦ γτ φωνῆεν διὰ διπλασιασμοῦ τοῦ σ.

οἶον, χαρίεις-χαρίεσσα-χαρίεν (*). Πάντα δὲ ταῦτα τὰ θηλυὰ διατηροῦσι τὸν τόνον ἐπὶ τῆς συλλαβῆς, ἐφ' ἧς τονίζονται καὶ τὰ ἀρσενικά.

§ 157. Τὰ εἰς ος σχηματίζουσι τὸ οὐδέτερον εἰς ον' οἶον, καλός, ἡ, ὄν. Ἐκτὸς τῶν ἐξῆς ἑξ, σχηματίζοντων τὸ οὐδέτερον ἀνευ γ' οἶον, ἄλλος, ἄλλο' ὁ, τὸ' ὅς, ὁ' αὐτός, αὐτό' ἐκεῖνος, ἐκεῖνο' οὗτος, τοῦτο. Τὰ δὲ οὐδέτερα τῶν λοιπῶν δεικτικῶν ἀντωνυμιῶν διαφοροῦνται' οἶον τοιοῦτος-τοιοῦτο καὶ τοιοῦτον κτλ.

§ 158. Τὰ εἰς ος κυρίως εἰσὶ τρικατάληκτα' οἶον, καλός-ἡ-ὄν, καθάρς-ἡ-ὄν, ῥωμαλέος-ἡ-ὄν, βασιλικός-ἡ-ὄν, σοφώτερος-ἡ-ὄν, σοφώτατος-ἡ-ὄν. Τῶν λεγόντων ὅμως εἰς ἴος, εἰος, ἴμος, αἰος τὰ πλείστα εἰσὶ δικατάληκτα' οἶον, ὁ καὶ ἡ δαιμόνιος-τὸ δαιμόνιον, ὁ καὶ ἡ αὔλειος-τὸ αὔλειον, ὁ καὶ ἡ ὠφέλιμος-τὸ ὠφέλιμον, ὁ καὶ ἡ θροναῖος-τὸ θροναῖον' ἀλλ' ὅμως καὶ τινα τούτων ἀπαντῶσι τρικατάληκτα' οἶον, εἰρήνη βεβαία, γιγία χώρα.

§ 159. Τῶν εἰς ος κυρίως δικατάληκτά εἰσι τὰ σύνθετα, ἢ παρσύνθετα' οἶον, ὁ καὶ ἡ ἐτοιμόρροπος-τὸ ἐτοιμόρροπον' ὁ καὶ ἡ ἔξοχος-τὸ ἔξοχον (ἐκ τοῦ ἐξέρχω)' ἐκτὸς τῶν εἰς ἰχός κτητικῶν καὶ τῶν εἰς τός καὶ τέος ῥηματικῶν, ἅτινά εἰσι τρικατάληκτα' οἶον, ἐπιδεικτικός, ἡ, ὄν (ἐκ τοῦ ἐπιδεικτός), ἐκλεκτός, ἡ, ὄν (ἐκ τοῦ ἐκλέγω), ἀναιρετός, ἡ, ὄν κτλ.

Σημ. α'. Καί τινα τῶν συνθέτων ἀπαντῶσι τρικατάληκτα' οἶον, ἀθρόος, α, ὄν' ἀνόμοιος' αὐτόματος, ἡ, ὄν' ἐναντίας, α, ὄν' παντοδαπός, ἡ, ὄν.

Σημ. β'. Δικατάληκτά εἰσι καὶ τινα ἀπλά' οἶον, ὁ καὶ ἡ βάνυστος-τὸ βάνυστον, βάρβαρος, ἡμερος, ἡμερος, ἡσυχος, κίβδηλος, λάλος, λοιδορος, χέρσος. Πολλὰ δὲ ἀπλά καὶ σύνθετα διαφοροῦνται, ἥτοι ἀπαντῶσιν ὅτε μὲν τρικατάληκτα, ὅτε δὲ δικατάληκτα' τοιαῦτά εἰσι τὰ ἐξῆς' ἄθλιος, ἀΐσιος, ἀνάξιος, ἐπιτελής, νόθος, πάγκαλος, ἔρημος κτλ.

Σημ. γ'. Δικατάληκτα εἰσὶ καὶ τὰ εἰς ὡς Ἄττικά, εἴτε ἀπλά, εἴτε σύνθετα' οἶον, ὁ καὶ ἡ ἱλέως-τὸ ἱλέων, ὁ καὶ ἡ εὐγέως-τὸ εὐγεῶν. Ἐτι δὲ τὰ ἀπὸ τοῦ γέλωτος καὶ κέρως σύνθετα' οἶον, ὁ καὶ ἡ φιλόγελος-τὸ φιλόγελων, ὁ καὶ ἡ χυροσόκερως-τὸ χυροσόκερων' ἐπίσης καὶ τὸ ὁ καὶ ἡ δύσερος-τὸ δύσερων (ἐκ τοῦ δὺς καὶ ἔρω), ὧν τὴν κλίσιν ἴδε § 144, β. Σημ.

§ 160. Ἐτι δὲ δικατάληκτά εἰσι τινα ἔχοντα ἑσχατον συνθετικὸν οὐσιαστικόν, καταλήγον εἰς ις, υς, ος, ἅτινα φυλάττουσι τὴν κλίσιν τοῦ οὐσιαστικοῦ' οἶον, ὁ καὶ ἡ εὐχαρις-τὸ εὐχαρι, γεν.

(*) Ἐστὶ δὲ τὸ ι τῆς καταλήξεως, αὐτὸ τὸ ι ἰώτ (§ 7. γ.).

τοῦ, τῆς, τοῦ, εὐχάριτος, ὁ καὶ ἡ φίλερις-τὸ φίλερι, γεν. τοῦ, τῆς, τοῦ φίλεριδος, ὁ καὶ ἡ ἄδακρος-τὸ ἄδακρον, γεν. τοῦ, τῆς, τοῦ ἄδακρου, ὁ καὶ ἡ δίτιους-τὸ δίτιον, γεν. τοῦ, τῆς, τοῦ δίτιδος· τὰ δὲ ἐκ τοῦ πόλις σύνθετα, κλινόνται ἀφωολήκτως· οἶον, φιλόπολις-φιλοπόλιδος.

§ 161. Μοροκατὰ Ληκτά (154. Γ') εἰσι καὶ τινα, τὰ ὅποια, ὄντα σύνθετα ἐξ οὐσιαστικῶν, φυλάττουσιν αὐτὸ ἀμετάβλητον μετὰ τὴν σύνθεσιν· οἶον, ὁ καὶ ἡ ἄπαις (ἡ καὶ παῖς), μακρόχειρ (μακρά καὶ χεῖρ), εὖρις καὶ εὐρεῖν (εὖ καὶ εἶς), κλινόμενα κατὰ τὰ ἀπλᾶ. Τῶν τοιούτων διγενῶν μόνον αἱ γενικαὶ καὶ δοτικαὶ ἀπαντῶσι καὶ κατ' οὐδέτερον γένος παρὰ πονηταῖς. Τινὰ δὲ λήγοντα εἰς ἡς-άδος καὶ ἱς-ίδος ἀπλᾶ, εἰσι θηλυκά, μεταπεσύντα εἰς οὐσιαστικά κατ' ἑλλειψιν οὐσιαστικοῦ· οἶον, μαινὰς (γεννή), ὀλκὰς (ραῖς), πατρίς (γῶρα). Ἄλλα δὲ εἰσι μόνον ἀρσενικά· οἶον, γέρον-γέρωντος (ἀγήρ), πέρης-πέρητος, πρέσβυς-πρεσβύτου, καὶ τὰ πρωτόκλητα γεννάδας, ἐθελωτής, ἐκτομίας, πορίας, ἀρθοσμίαις (σῆμος).

ΚΒ'. Ἐπίθετα ἀνώμαλα καὶ ἑλλειπτικά.

§ 162. Τὸ μέγας καὶ πολὺς κατὰ τοῦτον τὸν τύπον σχηματίζουσι τὰ παραθετικά καὶ τὴν ἐνικὴν ὀνομαστικὴν, αἰτιατικὴν καὶ κλητικὴν τοῦ ἀρσενικοῦ καὶ οὐδέτερου· οἶον, ἀρσ. ὄν. μέγας, αἰτ. μέγας, κλ. μέγα· οὐδέτ. ὄν. αἰτ. κλ. μέγα· παραθετικά μειζων-μέγιστος· — πολὺς-πολὺν-πολύ· οὐδέτερον πολὺ· παραθετικά πλείων-πλείεστος· τὰς δὲ λοιπὰς πτώσεις καὶ πάσας τοῦ θηλυκοῦ σχηματίζουσιν ἀπὸ τῶν δευτεροκλίτων μεγάλος καὶ πολὺς.

Ὁ μέγας-τοῦ μεγάλου-τῷ μεγάλῳ-τὸν μέγαν-ὦ μέγα· — τῷ μεγάλῳ-τοῖν μεγάλοιν-ὦ μεγάλω· — οἱ μεγάλοι κτλ.

Ἡ μεγάλη-τῆς μεγάλης κτλ. πρωτοκλίτως.

Τὸ μέγα-τοῦ μεγάλου-τῷ μεγάλῳ-τὸ μέγα-ὦ μέγα· — τῷ μεγάλῳ-τοῖν μεγάλοιν-ὦ μεγάλῳ· — τὰ μέγα κτλ.

Ὁ πολὺς-τοῦ πολλοῦ-τῷ πολλῷ-τὸν πολύν-ὦ πολὺ· — τῷ πολλῷ-τοῖν πολλοῖν-ὦ πολλῷ· — οἱ πολλοὶ κτλ.

Ἡ πολλή-τῆς πολλῆς κτλ. πρωτοκλίτως.

Τὸ πολὺ-τοῦ πολλοῦ-τῷ πολλῷ-τὸ πολὺ-ὦ πολὺ· — τῷ πολλῷ-τοῖν πολλοῖν-ὦ πολλῷ· — τὰ πολλὰ κτλ.

§ 163. Τὸ πρᾶος ἔχει θηλυκὸν μόνον πρᾶία, τοῦ δὲ ἀρσενικοῦ καὶ οὐδέτερου κυρίως τὸν ἐνικὸν καὶ πληθυντικὸν σχηματίζει καὶ ἐκ τοῦ πρᾶος ἢ πρᾶος· τὰ δὲ παραθετικά ἐκ μόνου τοῦ πρᾶος· οἶον, πρᾶύτερος-πρᾶύτατος.

Ἄρσ. Ὁ πρᾶος (πρᾶϋς)-πράου-πράω-πρᾶον. — Πληθ. οἱ πρᾶοι (καὶ πραεῖς)-πράων καὶ πραέων-(πράοις) πραέσι-πράους.

Θηλ. Ἡ πραεῖα-τῆς πραείας κτλ.

Οὐδ. Τὸ πρᾶον (πραῦ) πράου-πράω-πρᾶον. — Πληθ. πρᾶα καὶ πράεα-πράων καὶ πραέων-(πράοις) πραέσι-πρᾶα καὶ πράεα.

§ 164. Τὸ σῶς (σῶος) ἔχει σῶς (ἐνικ. ὀνομαστικὴν τοῦ ἄρσενικοῦ καὶ θηλυκοῦ καὶ πληθ. αἰτιατικὴν τοῦ ἄρσενικοῦ) σῶν (ἐνικ. αἰτιατικὴν τοῦ ἄρσ. καὶ θηλ. καὶ ἐνικ. ὄνομ. καὶ αἰτ. τοῦ οὐδετέρου) καὶ σπανίως σᾶ (ἐνικ. ὄνομ. τοῦ θηλυκοῦ καὶ πληθ. ὄνομ. καὶ αἰτιατ. τοῦ οὐδετέρου). Πᾶσαι δὲ αἱ ἄλλαι πτώσεις γίνονται ἐκ τοῦ σῶος-σῶα-σῶων.

§ 165. Ἑλλησπτικά εἰσι·

1) Τὰ ἀπόλυτα ἀριθμητικά· ἐπειδὴ τούτων τὸ μὲν εἰς-μία-ἐκ κλίνεται ἐνικῶς, τὸ δὲ ἄλλο δυϊκῶς καὶ τὰ περαιτέρω πληθυντικῶς.

2) Τῶν ἀντωνυμιῶν αἱ μὲν αὐτοπαθεῖς, ὥς μὴ ἔχουσαι ὀρθὰς πτώσεις καὶ δυϊκὸν ἀριθμὸν· αἱ δὲ ἀλληλοπαθεῖς, ὥς μὴ ἔχουσαι ἐνικὸν ἀριθμὸν καὶ ὀρθὰς πτώσεις.

3) Τὸ φροῦδος, φροῦδη, φροῦδον (ἐκ τῆς πρὸ καὶ ὁδός), ἀπαντῶν ἐν μόνῃ τῇ ὀνομαστικῇ παντὸς γένους καὶ ἀριθμοῦ.

ΚΤ'. Βαθμοὶ παραθέσεως τῶν ἐπιθέτων.

§ 166. Τὸ ἐπίθετον λέγεται θετικὸν μὲν, ἐκφράζον ποιότητα οὐσιαστικοῦ ἀπλῶς, ἥτοι ἄνευ παραθέσεως πρὸς ποιότητα ἐτέρου ἢ ἐτέρων οὐσιαστικῶν· συγκριτικὸν δὲ, ἐκφράζον ὅτι ἡ ποιότης οὐσιαστικοῦ τινὸς ἔστιν ἄνωτέρα ἄλλου ὁμοφυοῦς· ὑπερθετικὸν δὲ, ἐκφράζον ποιότητα ἄνωτάτου βαθμοῦ· οἷον, σοφὸς (θετικόν) Σοφώτερος (συγκριτικόν) Εὐριπίδης· ἀνδρῶν δ' ἀπάντων Σωκράτης σοφώτατος (ὑπερθετικόν).

§ 167. Τὰ συγκριτικά καὶ ὑπερθετικά λέγονται κοινῶς παραθετικά, διακρινόμενα ἐκ καταλήξεων, προσαρτωμένων εἰς τοῦ θετικοῦ τὴν ῥίζαν· εἰσὶ δὲ αἱ παραθετικά καταλήξεις δύο, ἡ μὲν συνηθεστέρα τερος-α-ον τοῦ συγκριτικοῦ, τατος-η-ον τοῦ ὑπερθετικοῦ· ἡ δὲ σπανιωτέρα ἰωρ (ἄρσ. καὶ θηλ.) ἰωρ (οὐδ.) τοῦ συγκριτικοῦ, ἰστος-η-ον τοῦ ὑπερθετικοῦ.

§ 168. Καὶ τὰ μὲν εἰς ος θετικά, προσλαμβάνοντα τὰς παραθετικὰς καταλήξεις τερος καὶ τατος, παρεντιθεῖσι συνδετικὸν ο μὲν, μακροκαταλήκτου φύσει ἢ θέσει οὔσης τῆς ῥίζης· οἷον, ξηρὸν-ξηρ-ὁ-τερος-ξηρ-ὁ-τατος, ἐνδοξος-ἐνδοξ-ὁ-τερος-ἐνδοξ-ὁ-τατος, μακρὸς-μακρ-ὁ-τερος-μακρ-ὁ-τατος· ὡ δὲ, βραχυκαταλή-

ατου οὐσης τῆς ῥίζης· οἶον, σοφός-σοφ-ώ-τερος-σοφ-ώ-τατος, ἄγιος-ἀγί-ώ-τερος-ἀγί-ώ-τατος.

Σημ. α'. Τὰ ξένος καὶ στενός μικρογραφοῦσι τὰ παραθετικά κατὰ τοὺς ἀρχαίους γραμματικούς· οἶον, ξενότερος-ξενότατος, στενότερος-στενότατος.

Σημ. β'. Τὰ ἐκ τοῦ χάρις σύνθετα σχηματίζουσιν εἰς ὡ-τερος-ώ-τατος τὰ παραθετικά· οἶον, εὐχαρίς-εὐχαριτώτερος-εὐχαριώτατος.

§ 169. Τὰ εἰς εος συναίρουσι τὸ εω εἰς ὦ· οἶον, πορφύρεος-πορφυρώτερος-πορφυρώτατος (πορφυρεώτερος-πορφυρεώτατος).

§ 170. Τὰ εἰς οος-ους, παρεντιθέντα συνδεδεικὸν ες, συναίρουσι τὸ οε εἰς ὠ· οἶον, εὐροος-εὐροότερος-εὐροότατος (εὐρο-έσ-τερος-εὐρο-έσ-τατος). Τούτων δὲ τῇ μὲν εὐροος ἔχει συνδεδεικὸν ὦ· οἶον, εὐρο-ώ-τερος-εὐρο-ώ-τατος, τὸ δὲ εὐχροος διαφορεῖται· οἶον, εὐχροότερος-εὐχροότατος καὶ εὐχρο-ώ-τερος-εὐχρο-ώ-τατος.

Σημ. Κατὰ ταῦτα σχηματίζουσι παραθετικά καὶ αἰμετογαί, τοῦ ῥῶν-νομι καὶ ἡ δομαί· διότι ἔχουσιν ἐπιθετικὴν σημασίαν· οἶον, ἔρρωμένος-ἔρρωμενέσ-τερος-ἔρρωμενέσ-τατος, ἀσμενος-ἀσμενέσ-τερος-ἀσμενέσ-τατος.

§ 171. Τὰ εἰς ὠρ καὶ τὰ ἔχοντα χαρακτῆρα οὐρανισκόφωνον τριτόκλιτα παρεντιθεῖσι συνδεδεικὸν τὸ εω καὶ τινα τῶν τελευταίων ιω· οἶον, σώφρων-σώφρον-έσ-τερος-σώφρον-έσ-τατος, ἀγῆλιξ-ἀγῆληξ-έσ-τερος-ἀγῆληξ-έσ-τατος, ἄρπαξ-ἄρπαγ-έσ-τατος.

Σημ. Εἰς ἰσ-τερος-ίσ-τατος παραθετικά σχηματίζουσι τὰ ὀψογάγος, μονογάγος, ψευδής, κλέπτῃς, πλεονέκτης, τὰ δὲ λάλος διαφορεῖται, λαλίστερος-λαλίστατος καὶ λαλώτερος-λαλώτατος, τὸ δὲ ἄφθονος ἔχει συγκριτικὸν ἄφθονώτερος καὶ ἄφθονέστερος, ὑπερθετικὸν δὲ μόνον ἄφθονώτατος, τὸ δὲ βλάξ ἔχει συγκριτικὸν βλακότερος καὶ βλακικώτερος (βλακικός).

§ 172. Τὰ εἰς ης παρεντιθεῖσι σ· οἶον, ἀληθής-ἀληθέ-σ-τερος-ἀληθέ-σ-τατος.

§ 173. Ἄνευ δὲ συνδεδεικτοῦ σχηματίζουσι τὰ παραθετικά·

1) Πολλὰ τῶν εἰς αιοι· οἶον, παλαιός-παλαιότερος-παλαιότατος, γηραιός-γηραιότερος-γηραιότατος, σχολιαίος-σχολιαίτερος-σχολιαίτατος. Τὰ εἰς αἰτερος-αἰτάτος παραθετικά ἔχουσι καὶ τὰ μέσος, ἥσυχος, ὀδιος, εὐδιος, ὄψιος, πρῶτος, προύργου, πλησίον-πλησιαιότερος-πλησιαιότατος· ἀλλὰ καὶ πλησιέστερος-πλησιέστατος· γίλιος, ὅπερ ἅπαντὰ καὶ γίλιτερος-γίλιτατος καὶ γιλιώτερος-γιλιώτατος.

2) Τὰ ἔχοντα ῥίζαν εἰς εντ λήγουσαν, τρέποντα τὸ τ εἰς σ καὶ ἀποβάλλοντα τὸ ν· οἶον, χαρίεις (χαριέντ-τερος-χαριέντ-τατος)-χαρίεσ-τερος-χαρίεσ-τατος. Τὸ δὲ πέρης συστέλλει καὶ τὴν λήγουσαν τῆς ῥίζης· οἶον, περέσ-τερος-περέσ-τατος.

3) Τὰ εἰς υς· οἶον, γλυκὺς-γλυκύ-τερος-γλυκύ-τατος· ἐπίσης ἄνευ συνδετικοῦ σχηματίζουνσι τὰ παραθετικά καὶ τὰ λοιπὰ τοιόκλητα· οἶον, μέλας-μελάν-τερος-μελάν-τατος, μακάρ-μακάρ-τερος-μακάρ-τατος.

§ 174. Τὰς δὲ ἀνωμάλους παραθετικάς καταλήξεις ἰων (ἄρσ. καὶ θηλ.) ἰων (οὐδ.) ἰστος, η, ον ἔχουσι.

α) Τὰ ἡδύς-ἡδίω-ἡδίστ ε, ταχύν-ταχύων καὶ θάσσων-τάχιστος, ἀλλὰ καὶ εἰς υτερος-υτατος ἀπαντῶσιν· οἶον, ἡδύτερος-ἡδύτατος.

β') Τὰ λίσχρός-αἰσχρίων-αἰσχριστος, ἐχθρός-ἐχθίων-ἐχθιστος, κυδρός-κυδίω-κύδιστος, τὸ δὲ οἰκτρός ἔχει συγκριτικὸν μὲν οἰκτότερος, ὑπερθετικὸν δὲ οἰκτιστος.

§ 175. Τινὰ παραθετικά εἰς ἰων-ιστος, μὴ ἔχοντα εὐχρηστον θετικόν, ὑπάρχοντα εἰς ταυτόσημον· τοιαῦτα δὲ εἰσι·

Θετικόν. Συγκριτικόν. Ὑπερθετικόν.

Ἐκ ῥίζης

	(ἀμειν)	ὁ καὶ ἡ ἀμείνων, τὸ ἀμεινον	ἄριστος-η-ον (ἐξ ἀρε).
ἀγαθός	(βελτ)	βελτίων, βέλτιον,	βέλτιστος-ίστη-ιστον.
	(κρατ)	κρείσσων, κρείσσον	κράτιστος-ίστη-ιστον.
	(λω)	λώϊων, λώϊον	λῷστος-στη-στον.
		λῳών, λῳόν.	
ἀλγεινός	{ (ἀλγ)	ἀλγεινότερος,	ἀλγεινότατος-η-ον.
		ἀλγίων, ἀλγιον,	ἀλγιστος-ίστη-ιστον.
κακός	{ (χερ)	κακίων, κάκιον,	κάκιστος-ίστη-ιστον.
		χειρών, χείρον,	χείριστος-ίστη-ιστον.
καλός	(καλλ)	καλλίων, κάλλιον,	κάλλιστος-ίστη-ιστον.
μέγας		μείζων, μείζον,	μέγιστος-ίστη-ιστον.
μικρός	{ (ἐλαχ)	μικρότερος-α-ον,	μικρότατος-η-ον.
		ἐλάσσων, ἔλασσον,	ἐλάχιστος-η-ον.
ὀλίγος	{ (ήκ)	μείων, μείον,	ὀλίγιστος-η-ον.
		ῥσσων, ῥσσον,	ῥκιστα (ἐπίρρημα).
πολύς		πλείων, πλείον	πλείστος-η-ον.
		(καὶ πλέων), (καὶ πλέον ἢ πλεῖν),	
ῥᾶδιος		ῥᾶων, ῥᾶον,	ῥᾶστος-η-ον.

Σημ. α'. Τὸ ἀνώμαλον οὐδέτερον συγκριτικὸν πλεῖν εὐρηται μάλιστα ἐν χρήσει παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς πρὸ τῶν ἀριθμητικῶν οἷον, πλεῖν ἢ μύριοι (ἀντὶ πλέον ἢ μύριοι).

Σημ. β'. Τὸ εἰς τῆς συγκριτικῆς καταλήξεως ἰσὺν πιθανῶς εἶσι τὸ ἰ. ἰώτ, ὅπερ μετὰ τὸ λ τρέπεται εἰς λ' οἷον, μάλ' α-(μᾶλλον)-μᾶλλον, μετὰ δὲ οὐρανισκορῶντος ἢ ὁδοντορῶντος τρέπεται εἰς δύο σσ ἢ ττ' οἷον, τὰχ' ὅς- (τὰχ' ὅς)-θα' σσων ἢ θα' ττων (διότι ῥίξα τοῦ τὰχ' ὅς ἐστὶ θαχ' 32. α.), (κρείττω)-κρείσσων ἢ κρείττων· μακρὸν δὲ ὄν τὸ εἰς κτείνει τὸ πρὸ αὐτοῦ φωνῆν τρεπόμενον· προηγουμένου δὲ ν ἢ ρ μετατίθεται πρὸ αὐτοῦ, καὶ ἀποτελεῖ διέθογγον μετὰ τοῦ προηγουμένου φωνήεντος· οἷον, (ἀμενίων)-ἀμείνων, (χερίων)-χεῖρων.

Σημ. γ'. Γίνονται καὶ ἐξ οὐσιαστικῶν παραθετικά· οἷον, κέρδους-κέρδιον-κέρδιστος, ῥίγος-ρίγιον-ρίγιστος, βασιλεὺς-βασιλεύτερος, κύνων-κύντερος, μυχός-μυχαίτατος, κυρίως παρὰ ποιηταῖς. Παρὰ δὲ πεζογράφοις ἀπαντῶσι καὶ ἐκ προθέσεων καὶ ἐπιρρημάτων παραθετικά· οἷον, πρὸ-πρότερος-(πρότατος-πρόατος)-πρῶτος, ὑπέρ-ὑπέρτερος-ὑπέρτατος (καὶ κατὰ συγκοπὴν ὕπατος), ἄνω-ἀνώτερος-ἀνώτατος, ἐνδον-ἐνδότερος-ἐνδότατος.

ΚΔ'. Ἀριθμητικά.

§ 176. Τὰ ἀριθμητικά δηλοῦντα

1) Τὴν πληθὺν ἢ πολλαπλότητα τῶν προσώπων καὶ πραγμάτων, εἰσὶν ἐπίθετα.

2) Ἀριθμὸν τινα ἀφηρημένως, εἰσὶν οὐσιαστικά.

3) Ποσάκις γίνεται τι ἐν καιρῷ τινι, εἰσὶν ἐπιρρήματα.

§ 177. Τὰ ἀριθμητικά ἐπίθετα λέγονται

α) Ἰσόλυτα τὰ δηλοῦντα ἀπλῶς τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀντικειμένων· οἷον, εἰς-μία-ἕν, δύο, τρεῖς-τρία κτλ.

β) Τακτικά τὰ δηλοῦντα τάξιν καὶ ἀκολουθίαν· ταῦτα δὲ γινόμενα ἀπὸ τῶν ἀπλύτων, καταλήγουσι κυρίως εἰς τος μὲν τὰ ἀπὸ τοῦ εἰς μέχρι τοῦ δέκα παραγόμενα, εἰς στός δὲ τὰ ἀπὸ τοῦ εἴκοσι καὶ ἑφεξῆς· οἷον, πρῶτος, δεύτερος, τρίτος, εἰκοστός κτλ.

γ) Χρονικά τὰ δηλοῦντα τάξιν ἡμέρας, καθ' ἣν γίνεται τι. Ταῦτα δὲ παραγόμενα ἀπὸ τῶν τακτικῶν λήγουσιν εἰς αἶος, οἷον· προτεραῖος, δευτεραῖος, τριταῖος, ἵστεραῖος κ.τ.λ.

δ) Πολλαπλασιαστικὰ τὰ δηλοῦντα ποσάκις τι ἐμπεριέχει

ἄλλο. Ταῦτα δὲ γίνονται κατὰ σύνθεσιν ἀπὸ τοῦ ἀριθμητικοῦ ἐπιρ-
ρήματος (ἄς-εἷς, δῖς, τρεῖς, τετράκις, κτλ.), κατ' ἀπόβολήν τοῦ *ς*
καὶ τῆς συλλαβῆς *κις* καὶ τοῦ πλῆθος (ἐκ τοῦ πολλός), οἷον ἀπλοῦς
διπλοῦς, τριπλοῦς, τετραπλοῦς κτλ.

§ 178. Τὰ ἀριθμητικὰ οὐσιαστικά θηλυκὰ πάντα εἰσὶ παρ-
γόμενα δὲ ἀπὸ τῶν ἀπολύτων, καταλήγουσιν εἰς ἄς-άδος· οἷον,
εἷς-ἐνός-ἡ ἐνάς καὶ ἐκ τοῦ μόνος-ἡ μονάς, δυο-δυάς, εἴκοσι-
εικάς, τριάκοντα-τριακάς. Μόνον τέσσαρα, ἔχοντα τὴν κοινὴν
κατάληξιν εὐχρηστοτέραν, καταλήγουσι καὶ εἰς ὅς-ὄας· οἷον, τρεῖς

§ 180. Ὁ ἐξῆς πῖναξ δεικνύει τὸν σχηματισμὸν τῶν διαφορῶν εἰς

Ἀπλύτα.

Τακτικά.

Χροικά.

εἷς-μία-ἐν	πρῶτον-ἡ-ον	προτεραῖος-α-ον
δύο	δεύτερος-α-ον	δευτεραῖος-α-ον
τρεῖς-τρία	τρίτος-ἡ-ον	τριταῖος-α-ον
τέσσαρες-τέσσαρα	τέταρτος-ἡ-ον	τεταρταῖος-α-ον
πέντε	πέμπτος-ἡ-ον	πεμπταῖος-α-ον
ἕξ	ἕκτος-ἡ-ον	ἑκταῖος-α-ον
ἐπτὰ	ἕβδομος-ἡ-ον	ἑβδομαῖος-α-ον
ὀκτώ	ὀγδός-ἡ-ον	ὀγδοαῖος-α-ον
ἐννέα	ἐννατος-ἡ-ον	ἐνναταῖος-α-ον
δέκα	δέκατος-ἡ-ον	δεκταῖος-α-ον
εἴκοσι(ν)	εἰκοστός-ἡ-όν	εἰκοσταῖος-α-ον
ἑκατόν	ἑκατοστός-ἡ-όν	ἑκατοσταῖος-α-ον
διακόσιοι-αι-α	διακοσιοστός-ἡ-όν	διακοσιοσταῖος-α-ον
χίλιοι-αι-α	χιλιοστός-ἡ-όν	χιλιοσταῖος-α-ον
(*) μύριοι-αι-α=	μυριοστός-ἡ-όν	μυριοσταῖος-α-ον
δέκα χιλιάδες		

(*) Τὸ δὲ μ υ ρ ῖ ο ῖ σημαίνει ἄριστον ἀριθμὸν, ἥτοι μὴ ἡριθμημένοι.

τριῶν-ἡ τριάς καὶ τριτὺς (ἐκ τοῦ τρίτος), τέτταρες-ἡ τετράς καὶ τετρακτὺς (ἐκ τοῦ τετράκις), ἑκατὸν-ἡ ἑκατορτὰς καὶ ἑκατοστής (ἐκ τοῦ ἑκατοστής), χίλιον-ἡ χιλιάς καὶ χίλιοστής (ἐκ τοῦ χίλιοςτός).

§ 179. Τὰ ἀριθμητικὰ ἐπιρρήματα, παραγόμενα ἐκ τῶν ἀπολύτων, καταλήγουσιν εἰς ἀκίς· οἷον, τετράκις, πεντάκις κτλ. τοῦ δὲ εἰς τὸ ἐπίρρημά ἐστιν ἄπαξ ἐκ τοῦ τῶν Ταραντίνων ἄρ·εἰς καὶ τοῦ πᾶς. Τῶν δὲ δύο καὶ τρεῖς εἰσι δίς, τρίς.

δὼν τῶν ἀριθμητικῶν.

Πολλαπλασιαστικά.

Ὀνόμαστικά.

Ἐπιρρήματα.

(*) ἀπλοῦς-ἡ-οὖν	ένάς καὶ μονάς	ἄπαξ.
διπλοῦς-ἡ-οὖν	δυάς	δίς.
τριπλοῦς-ἡ-οὖν	τριάς καὶ τριτὺς	τρίς.
τετραπλοῦς-ἡ-οὖν	τετράς καὶ τετρακτὺς	τετράκις.
πενταπλοῦς-ἡ-οὖν	πεντάς	πεντάκις.
ἑξαπλοῦς-ἡ-οὖν	ἑξάς	ἑξάκις.
ἐπταπλοῦς-ἡ-οὖν	ἑβδομάς	ἐπτάκις.
ὀκταπλοῦς-ἡ-οὖν	ὀγδοάς	ὀκτάκις.
ἐννεαπλοῦς-ἡ-οὖν	ἐννεάς	ἐννεάκις.
δεκαπλοῦς-ἡ-οὖν	δεκάς	δεκάκις.
εἰκοσαπλοῦς-ἡ-οὖν	εἰκάς	εἰκοσάκις.
ἑκατονταπλοῦς-ἡ-οὖν	ἑκατοντάς ἔ ἑκατοσὺς	ἑκατοντάκις.
διακοσιαπλοῦς-ἡ-οὖν	διακοσιάς	διακοσιάκις.
χιλιαπλοῦς-ἡ-οὖν	χιλιάς καὶ χίλιοστος	χιλιάκις.
μυριαπλοῦς-ἡ-οὖν	μυριάς	μυριάκις.

§ 181. Τὰ ἀπόλυτα ἀριθμητικὰ ἀπὸ τῶν πέντε μέχρι τῶν ἑκατὸν εἰσὶν ἀκρίτα (153. 3), τὰ ἐπέκεινα δὲ κλίνονται ἐν τῷ πληθυντικῷ τριγενῶς καὶ τρικαταλήκτως· τὰ δὲ ἀπὸ τοῦ ἑνὸς μέχρι τῶν τεσσάρων κλίνονται οὕτως·

(*) Τὰ πολλαπλασιαστικά, ἐκτὸς τοῦ ἀπλοῦς, καταλήγουσι καὶ εἰς ἀκίς καὶ ἀσίων· οἷον, διπλάσιος καὶ διπλασίῳν.

Ἀρσ.Θηλ.Οὐδ. τῶν τριῶν γενῶν. Ἀρ.Θηλ. Οὐδ. Ἀρσ.Θηλ. Οὐδ.

Ο. εἰς μία ἑν	δύο καὶ (δύω)	τρεῖς	τρία	τέσσαρες	τέσσαρα
Γ. ἐνός μιᾶς ἐνός	δυοῖν καὶ δυεῖν	τριῶν	τριῶν	τεσσάρων	τεσσάρων
Δ. ἐνὶ μιᾷ ἐνὶ	δυοῖν (δυσὶ)	τρισὶ	τρισὶ	τέσσαρσι	τέσσαρσι
Α. ἕνα μίαν ἑν.	δύο.	τρεῖς	τρία.	τέσσαρες	τέσσαρα.

Σημ. α'. Τὸ μόνον ο-σ-η-ο-ν γίνεται ἀπὸ τοῦ ἐνός κατὰ πρόσληψιν τοῦ μ καὶ τροπὴν τοῦ εἰς ο. Τὴν πρόσληψιν τοῦ μ βλέπομεν καὶ ἐν τῇ θηλικῇ τοῦ εἰς οῖον, μία (ἴο-ς-ῖα-μία).

Σημ. β'. Ἐν τῇ συνθέσει τῶν ἀριθμῶν προτάσσεται ὁ μικρότερος, ἐπιτασσόμενος τοῦ μεγαλειότερου διὰ τοῦ καὶ, ἢ προτάσσεται ὁ μεγαλειότερος, μὴ μεσολαβοῦντος τοῦ καὶ οῖον, πέντε καὶ εἴκοσι ἢ εἴκοσι πέντε. Οἱ δὲ ἀπὸ τοῦ δεκά συνθετοί, εἴτε προτιχόμενοι, εἴτε ἐπιτασσόμενοι συνθέτως γράφονται οῖον, ἑνδεκά, δύοδεκά ἢ δεοκαίδεκά, τρεῖςκαίδεκά-τετρακαίδεκά (καὶ σπανίως δεκατρεῖς-δεκατρία-δεκατριῶν), τεσσαρεσκαίδεκά-τεσσαρακαίδεκά, πεντεκαίδεκά, ἑκκαίδεκά, ἑπτακαίδεκά, ὀκτωκαίδεκά, ἑννεακαίδεκά.

Σημ. γ'. Τὰ ἀπὸ φωνηέντος ἀρχόμενα ἀριθμητικὰ ἀσύνονται, πλην τοῦ ὀκτώ, ἑννέα, εἴκοσι καὶ τῶν ἐξ αὐτῶν παραγχομένων.

ΚΕ'. Ἀριθμητικὰ σημεῖα.

§ 182. Τὰ ἀπόλυτα καὶ τακτικά ἀριθμητικὰ ἐσημείωνον οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες διὰ τῶν τῆς ἀλφαβήτου γραμμάτων ὀξυτονουμένων. Ἐν τούτοις δὲ συγκατέλεγον καὶ τὸ στίγμα ζ' = 6, τὸ κόππα υ' = 90, καὶ τὸ σαρπὶ ρ = 900. Τοὺς δὲ ἀπὸ τοῦ 1000 καὶ ἐπέκεινα ἀριθμούς ἐσημείωναν διὰ τῶν αὐτῶν τῆς ἀλφαβήτου γραμμάτων σὺν τῇ ὀξείᾳ κάτωθεν, ὡς δεικνύει ὁ ἀκόλουθος πίναξ.

Σημ. Πλὴν τῶν ἀλφαβητικῶν γραμμάτων οἱ Ἀθηναῖοι ἰδίως μετεχειρίζοντο καὶ τὰ ἀρκτικά γράμματα τῶν ἀπολύτων Α' = ἴος (εἰς), Π = πέντε, Δ = δέκα, Η = ἑκατόν (HEKATON), Χ = χίλιοι, Μ = μύριοι, εἰς σημείωσιν τῶν ἀριθμῶν, ἐπαναλαμβάνοντες ἢ συντιθέντες αὐτά· ἰδίως δὲ τὸ Η περιλαμβάνον ἐντὺς τῶν σκελῶν τὰ λοιπὰ γράμματα, χρησιμεύει εἰς πολλαπλασιασμόν αὐτῶν οῖον, ϩΧΙΟ = 50, ϩΗ = 5Χ100 = 500 κτλ.

§ 183. Πίναξ τῶν ἀριθμητικῶν σημείων τῶν Ἑλλήνων καὶ Ἀθηναίων μετὰ τῶν ἀντιστοιχοῦντων Ἀραβικῶν.

1—ἀ—Ι	3—γ'—III	5—ε—Π
2—β'—II	4—δ'—IIII	6—ζ'—VI

7—ζ'—ΠΠ	30—λ'—ΔΔΔ	800—ω— Π ΗΗΗ
8—η'—ΠΠΠ	40—μ'—ΔΔΔΔ	900—ϛ'— Π ΗΗΗΗ
9—θ'—ΠΠΠΠ	50—ν'— Δ	1000—ϙ—X
10—ι'—Δ	60—ξ'— ΔΔ	2000—β—XX
11—ιζ'—ΔΙ	70—ο'— ΔΔΔ	5000—ε— X
12—ϛ'—ΔΠ	80—π'— ΔΔΔΔ	6000—ς— X
13—γ'—ΔΠΠ	90—ιγ'— ΔΔΔΔΔ	10000—ι—M
14—ιδ'—ΔΠΠΠ	100—ρ'—Π	20000—κ—MM
15—ιε'—ΔΠ	200—σ'—ΠΠ	30000—λ—MMM
16—ις'—ΔΠΠ	300—τ'—ΠΠΠ	50000—ν— M
17—ιζ'—ΔΠΠΠ	400—υ'—ΠΠΠΠ	100000—ρ— M M
18—ιη'—ΔΠΠΠΠ	500—φ'— Π	X Π ΗΗΗ ΔΔΔΠΠΠ=
19—ιθ'—ΔΠΠΠΠΠ	600—χ'— ΠΠ	1877.
20—κ'—ΔΔ	700—ψ'— ΠΠΠ	

ΚΣΤ'. Ἀντωνυμιαί.

§ 184. Αἱ ἀντωνυμιαί (85) εἰσὶν οὐσιαστικά καὶ ἐπιθετικά.
Καὶ αἱ μὲν οὐσιαστικά ὑποδιαίρουνται·

α) Εἰς τὰς κυρίως προσωπικάς ἢ πρωτοτύπους.

β') Τὰς αὐτοπαθεῖς καὶ

γ') Τὰς ἀλλοπαθεῖς.

Αἱ δὲ ἐπιθετικά ὑποδιαίρουνται·

α) Εἰς τὰς κτητικάς.

β') Ὀριστικάς.

γ') Συσχετικάς.

δ') Ἐπιμεριστικάς καὶ

ε) Ἀρνητικάς ἢ ἀπαγορευτικάς.

1. Οὐσιαστικά Ἀντωνυμιαί.

§ 185. Αἱ κυρίως προσωπικά ἢ πρωτότυποι ἀντωνυμιαί, ὀρίζουσαι τὰ πρόσωπα, ἅτινά εἰσι τρία, πρῶτον ὁ λαλῶν, δευτέρον ὁ πρὸς ὃν ἀποτείνεται ὁ λαλῶν, καὶ τρίτον τὸ ἀντικείμενον τοῦ λόγου, ἔχουσι τὸν αὐτὸν ἐν τοῖς τρισὶ γένεσι τύπον ἐκτὸς τῆς τοῦ γ'. προσώπου, ἥτις ἔχει ἰδιαιτέραν πληθυντ. ὀνομαστικὴν καὶ αἱ·

τιατικὴν τοῦ οὐδετέρου, καὶ αὐτὴν ὅμως σπανίως ἀπαντῶσαν. Κλι-
νόνται δὲ αἱ προσωπικαὶ ἀντωνυμιαὶ οὕτως·

ἀ. πρόσωπον.	β'. πρόσωπον.	γ'. πρόσωπον.
	Ἐνικός.	
Ο. ἐγὼ	σύ	—
Γ. ἐμοῦ καὶ μου	σοῦ καὶ σου	οὔ
Δ. ἐμοὶ καὶ μοι	σοὶ καὶ σοι	οἶ
Α. ἐμὲ καὶ με.	σὲ καὶ σε.	ἐ.
	Δυϊκός.	
Ο. Α. (νῶν) νῶ	(σφῶν) σφῶ	σφῶς
Γ. Δ. (νῶν) νῶν.	(σφῶν) σφῶν.	σφῶν.

Πληθυντικός.

Ο. ἡμεῖς	ὑμεῖς	σφεῖς, οὐδ. σφέα
Γ. ἡμῶν	ὑμῶν	σφῶν
Δ. ἡμῖν	ὑμῖν	σφίσιν
Α. ἡμᾶς.	ὑμᾶς.	σφᾶς, οὐδ. σφέα.

Σημ. Αἱ ἐγκλινόμεναι ἀντωνυμιαὶ ἐσημειώθησαν ἐν § 71. Πρὸς ἔμφασιν προσλαμβάνουσι τὸ μόριον γε, καὶ τότε ἡ ἐνικ. ὀνομαστικὴ καὶ δοτικὴ τοῦ ἀ. προσώπου ἀναβιβάζει τὸν τόνον· οἶον, ἐ γ ω γε, ἐ μ ο ι γε. Αἱ τῆς τοῦ γ'. προσώπου δοτικαὶ οἶ καὶ σ φ ῖ σ ι ν εὐρηνται παρ' Ἀττικοῖς ὡς προσωπικαί, αἱ δὲ λοιπαὶ πτώσεις τίθενται ἐπ' αὐτοπαθείας· διὰ τοῦτο παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς ὡς τριτοπρόσωπος ἀντωνυμία ἀπαντᾷ μᾶλλον ἢ ὀρι-
στικὴ α ὕ τ ό ς. Ἐὰ πληθυντικᾷ περισπῶνται, προκύπτοντα ἐκ συναίρε-
σεως. Αἱ προσωπικαὶ εἰσιν ἑλλειπτικά, ὡς σχηματιζόμεναι ἐκ διαφόρων
ρίζων.

§ 186. Αἱ αὐτοπαθεῖς ἀντωνυμιαὶ (165. 2.) σημαίνουσαι ἐνέρ-
γειαν ἐπιστρέφουσιν εἰς αὐτὸ τὸ ἐνεργοῦν πρόσωπον, ἔχουσι τρία
πρόσωπα, ὡς αἱ πρωτότυποι· γινόμεναι δὲ κατὰ σύνθεσιν ἐκ τῶν
γενικῶν τῶν προσωπικῶν καὶ τῆς ὀριστικῆς αὐτῆς, ἐκφέρονται ἐν
μὲν τῷ ἐνικῷ συνθέτως, ἐν δὲ τῷ πληθυντικῷ διηρημένως, καὶ τοῦ
μὲν ἀ καὶ ὅ' προσώπου εὐχρηστά εἰσι τὰ ἀρσενικά καὶ θηλυκά,
τοῦ δὲ γ' καὶ τὰ οὐδέτερα· ἀπαντᾷ δὲ καὶ σύνθετος πληθυντικὴς,
ἀνήλων καὶ εἰς τὰ τρία πρόσωπα· κλίνονται δὲ οὕτως·

Τοῦ α'. προσώπου. Τοῦ β'. προσώπου. Τοῦ γ'. προσώπου.

Ἐνικός.

Ἀρσ. Θηλ.

Ἀρσ. Θηλ.

Ἀρσ. Θηλ. Οὐδ.

Γ. ἐμ. αὐτοῦ-τῆς

σεαυτοῦ-τῆς καὶ

ἐαυτοῦ-τῆς-τοῦ καὶ

σαυτοῦ-τῆς

αὐτοῦ-τῆς-τοῦ

Δ. ἐμ. αὐτῶ-τῇ

σεαυτῶ-τῇ καὶ

ἐαυτῶ-τῇ - τῶ καὶ

σαυτῶ-τῇ

αὐτῶ - τῇ - τῶ

Α. ἐμ. αὐτὸν-τὴν

σεαυτὸν-τὴν καὶ

ἐαυτὸν-τὴν-τὸ καὶ

σαυτὸν-τὴν

αὐτὸν-τὴν-τὸ.

Πληθυντικός.

Γ. ἡμῶν αὐτῶν καὶ

ὕμῶν αὐτῶν καὶ

σφῶν αὐτῶν καὶ

ἐαυτῶν καὶ αὐτῶν

ἐαυτῶν καὶ αὐτῶν

ἐαυτῶν καὶ αὐτῶν

Δ. ἡμῖν αὐτοῖς-ταῖς καὶ

ὕμῖν αὐτοῖς-ταῖς καὶ σφίσι-αὐτοῖς-ταῖς-τοῖς καὶ

ἐαυτοῖς-ταῖς καὶ

ἐαυτοῖς-ταῖς καὶ

ἐαυτοῖς-ταῖς-τοῖς καὶ

αὐτοῖς-ταῖς

αὐτοῖς-ταῖς

αὐτοῖς-ταῖς-τοῖς

Α. ἡμᾶς αὐτοὺς-τάς καὶ

ὕμᾶς αὐτοὺς-τάς καὶ σφᾶς αὐτοὺς-τάς καὶ

ἐαυτοὺς-τάς καὶ

ἐαυτοὺς-τάς καὶ

ἐαυτοὺς-τάς-τὰ καὶ

αὐτοὺς-τάς

αὐτοὺς-τάς

αὐτοὺς-τάς-τὰ.

Σημ. Τὸ ε τῆς σ ε ο καὶ ε ο πολλάκις συγκόπτεται καὶ τότε ἡ τοῦ γ' προσώπου αὐτοπαθὲς δασύνεται.

§ 187. Ἡ ἀλλήλοπαθὲς ἀντωνυμία (165, 2), δηλοῦσα τὴν μεταξὺ δύο ἢ πλείονων ἀμοιβαίαν ἐνέργειαν, ἔχει μόνον τὰς πλαγίας πτώσεις τοῦ διῶκου καὶ πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ· γίνεται δὲ ἐκ τῆς ἄλλος κατ' ἐπένθεσιν τῆς συλλαβῆς .λη καὶ κλίνεται οὕτως·

Δυϊκός.

Ἀρσ.

Θηλ.

Οὐδ.

Γ. Δ. ἀλλήλοιν

ἀλλήλαιν

ἀλλήλοιιν

Α. ἀλλήλω

ἀλλήλα

ἀλλήλω.

Πληθυντικός.

Γ. ἀλλήλων

ἀλλήλων

ἀλλήλων

Δ. ἀλλήλοις

ἀλλήλαις

ἀλλήλοις

Α. ἀλλήλους

ἀλλήλας

ἀλληλα.

2. Ἀντωνυμῖαι ἐπιθετικά.

§ 188. Αἱ κτητικάι ἀντωνυμῖαι, δηλοῦσαι τὸν κτήτορα, ἰσοδυναμοῦσι ταῖς γενικαῖς τῶν προσωπικῶν, ἀφ' ὧν γίνονται προσαρτῆσαι εἰς τὴν ρίζαν τῶν μὲν ἐνικῶν τῆς καταλήξεως *δε-ή-ον*, τῶν δὲ θυϊκῶν καὶ πληθυντικῶν τῆς *τερος-α-ον*. π. χ. *ἐμός-ή-ον* = ἐμοῦ, *σὸς-ή-ον* = σοῦ, (*δε-ή-ον* = οὗ). — (*πρώτερος-α-ον* = *πρῶτη*), (*σφαίτερος-α-ον* = *σφαῖτη*). — *ἡμέτερος-α-ον* = ἡμῶν, *ὑμέτερος-α-ον* = ὑμῶν, *σφέτερος-α-ον* = σφῶν. Κλίνονται δὲ ὁμαλῶς.

Σημ. Αἱ διὰ μέσον κτητικάι εἰσιν ἄχρηστοι παρὰ τοῖς πεζογράφοις.

§ 189. Ὀριστική ἢ Ἐπαγαληπτική, δηλοῦσα διαστολὴν ἢ ἐπανάληψιν προηγουμένης οὐσίας, ἐστὶν ἡ αὐτός, αὐτή, αὐτό, γίνε-ται δὲ κατὰ σύνθεσιν ἀπὸ τοῦ αὐ καὶ τῆς ἀρχαίας δεικτικῆς τοῦ καὶ κλίνεται ὁμαλῶς.

Σημ. Αὕτη μετὰ τοῦ ἄρθρου σημαίνει ὁ ἴδιος καὶ πολλάκις πάσχει χρᾶσιν· οἶον, *τ α ὕ τ ο ὕ τ α ὕ τ ῶ*, *τ α ὕ τ ῆ*, *τ α ὕ τ ᾶ*· ἡ δὲ ἐνικ. ὀνομαστική καὶ αἰτιατική τοῦ οὐδετέρου ἐνίοτε προσλαμβάνει καὶ *ν'*· οἶον, *τ α ὕ τ ὸ* καὶ *τ α ὕ τ ὶ ν*.

§ 190. Αἱ συσχετικάι ἀντωνυμῖαι, ἐκφράζουσαι ἀμοιβαίαν σχέσιν καὶ ἀναφορὰν ἐν τῷ λόγῳ, εἰσὶ τεσσάρων εἰδῶν, ἐρωτηματικάι, ἀόριστοι, δεικτικάι καὶ ἀναφορικάι. Καὶ αἱ μὲν ἐρωτηματικάι καὶ ἀόριστοι συνήθως ἄρχονται ἀπὸ *π* ἐκτὸς τῆς τίς, αἱ δὲ δεικτικάι ἀπὸ *τ* ἐκτὸς τῆς ἐκεῖνος· αἱ δὲ ἀναφορικάι ἀπὸ φωνήεντος δατυνομένου, ὡς γινόμεναι ἀπὸ τῶν δεικτικῶν κατ'ἀφαίρεσιν τοῦ *τ*. Εἰσὶ δέ.

Ἐρωτηματικά. Ἀόριστοι. Δεικτικά. Ἀναφορικά.

Οὐσίας.	τίς-τί	τίς-τί	οὗτος-αὕτη-τοῦτο	ὅς-ἥ-ὅ
	δεῖνα	δεῖνα	ἐκεῖνος-ἡ-ο	
	ἐνιοι-αι-α	ἐνιοι-αι-α	ὅδε-ἧδε-τόδε	
Ποσῶν.	ποῖος-α-ον	ποῖός-ᾶ-ον	(τοῖος-α-ον)	οἶος-α-ον
			τοιόσδε-ᾶδε-όνδε	ὁποῖος-α-ον
			τοιούτος-αὕτη-οὗτο(ν)	
Ποσῶν.	πόσος-ῃ-ον	ποσὸς-ῃ-ον	τόσος-ῃ-ον	ὅσος-ῃ-ον
			τοσόςδε-ῃδε-όνδε	ὁπόσος-ῃ-ον
			τοσοῦτος-αὕτη-οὗτο(ν)	

Ἡ. λευκάς ἢ μενέβ.

Ἐπὶ—Δύο.

Ἐρωτημ.

Ἀοριστ.

Δεικτικ.

Ἀναφορικά.

πηλίκος-η-ον (πηλίκος-η-ον) (τηλίκος-η-ον) ἡλίκος-η-ον
 τηλικόσδε-ἡδε-ὄνδε ὀπηλίκος-η-ον
 τηλικούτος-αὐτή-
 οὔτο(ν)

πότερος α-ον πότερος α-ον (ἕτερος-α-ον) ὁπότερος-α-ον

§ 191. Ἡ ἐρωτηματικὴ τίς-τί, δικατάληκτος οὔσα, ἐν μὲν τῇ ὀνομαστικῇ ὁρῶνται, ἐν δὲ ταῖς ἄλλαις πτώσεσι παρορῶνται, ἡ δὲ ἐν. γενικὴ καὶ δοτικὴ τοῦ ἀρσενικοῦ καὶ οὐδετέρου ἔχει διπλοῦς τύπους· οἷον, γεν. τίνος καὶ τοῦ, δοτ. τίνι καὶ τῷ. Κλίνεται δὲ οὕτως·

Ἐνι κός.

Δυϊκός.

Πληθυντ.

Ἄρσ. καὶ Θηλ.

Οὐδ.

Ἄρ. Θηλ. Οὐδ.

Ἄρ. καὶ Θηλ. Οὐδ.

Ο.	τίς	τί	τίνε	τίνες	τίνα
Γ.	τίνος καὶ τοῦ		τίνων		τίνων
Δ.	τίνι καὶ τῷ		τίνων		τίσι
Α.	τίνα	τί	τίνε	τίνας	τίνα

Σημ. Αἱ λοιπαὶ ἐρωτηματικαὶ εἰσιν ὁμαλαί, κλινόμεναι αἱ μὲν ἄρσ. καὶ οὐδ. κατὰ τὴν ὁ. κλίσιν, αἱ δὲ θηλυκαὶ κατὰ τὴν ἁ.

§ 192. Ἡ ἀόριστος ἀντωνυμία τίς-τί, δικατάληκτος οὔσα, το-νίζεται παντοῦ ἐπὶ τῆς καταλήξεως, ἐγκλίνεται, τὸ ἀρσενικὸν καὶ οὐδέτερον ἔχει γεν. τίνος καὶ του, δοτ. τίνι καὶ τῷ, ἡ δὲ πληθ. ὀνομαστικὴ καὶ αἰτιατικὴ τοῦ οὐδετέρου ἀπαντᾷ τινὰ καὶ ἄττα. Κλίνεται δὲ οὕτως·

Ἐνι κός.

Δυϊκός.

Πληθυντικός.

Ἄρσ. καὶ Θηλ.

οὐδ.

Ἄρ. Θηλ. οὐδ.

Ἄρσ. καὶ Θηλ.

οὐδ.

Ο.	τίς	τί	τίνε	τίνες	τίνὰ καὶ ἄττα
Γ.	τίνος καὶ του		τινοῖν		τινῶν
Δ.	τίνι καὶ τῷ		τινοῖν		τισί(ν)
Α.	τίνα	τί	τίνε	τίνας	τίνὰ καὶ ἄττα

§ 193. Ἡ δεῖρα, οὖσα τριγενῆς μονοκατάληκτος, ἄλλοτε μὲν ἀπαντᾷ ἄκλιτος, ἄλλοτε δὲ κλίνεται οὕτως· ὁ, ἡ, τὸ δεῖρα, γεν. δεῖρος, δοτ. δεῖρι, αἰτ. δεῖρα. Πληθ. δεῖρες-δεῖρων-δεῖρας. Ὁμοίως καὶ ἡ ἔρι-αι-α, ἀπαντᾷσα ἐν μόνῳ τῷ πληθυντικῷ· γίνεται δὲ ἀπὸ τοῦ ἐρι-ἔρεστι καὶ τῆς ἀναφορικῆς αἰ-αἰ-ᾶ κατὰ σύνθεσιν.

Σημ. Αἱ λοιπαὶ ἀόριστοὶ εἰσιν ὁμαλαί.

§ 194. Τῶν δεικτικῶν ἀντωνυμιῶν ἡ μὲν οὗτος, αὕτη, τοῦτο δεικνύει τὰ πλησίον, ἡ δὲ ἐκεῖνος, ἐκείνη, ἐκεῖνο τὰ μακρὰν, ἡ δὲ ὅδε, ἥδε, τόδε τὰ κατωτέρω. Καὶ ἡ μὲν οὗτος γίνεται ἀπὸ τοῦ ἄρθρου ὁ, ἡ, τὸ διὰ προσαρτήσεως τῆς καταληξέως υτοϝ, υτή, υτο, πρὸ τῆς ὁποίας τὸ καταληκτικὸν τοῦ ἄρθρου ο, ου, ω, οι, τρέπεται εἰς ο, τὸ δὲ η, α, αι εἰς α· ἡ δὲ ὅδε γίνεται ἀπὸ τοῦ ἄρθρου καὶ τοῦ ἐγκλινομένου δεικτικοῦ δέ. Κλίνονται δὲ οὕτως·

Ἐνικός.

Δυϊκός.

Πληθυντικός.

ἀρσ. θηλ. οὐδ. ἀρσ. καὶ οὐδ. θηλ. ἀρσ. θηλ. οὐδ.

- 1) Ο. οὗτος-αὕτη-τοῦτο τούτω-ταῦτα οὗτοι-αὗται-ταῦτα
Γ. τούτου-ταύτης-τούτου τούτων-ταύταιν τούτων-τούτων-τούτων
Δ. τούτῳ-ταύτῃ-τούτῳ τούτων-ταύταιν τούτοις-ταύταις-τούτοις
Α. τούτον-ταύτην-τούτο τούτω-ταῦτα τούτους-ταύτας-ταῦτα.
Κ. ὁ οὗτος, ἡ αὕτη

Σημ. Ἐν τοῖς οὗτος, αὕτη ἀπαντᾷ καὶ κλητικῇ· οἶον, ὦ οὗτος, ὦ αὕτη, ὅταν ἀποτεινόμεθα πρὸς τινα, τὸν ὅποιον ἢ ἀγνοοῦμεν, ἢ δὲν θέλομεν νὰ ὀνομάσωμεν.

- 2) Ἡ ἐκεῖνος, ἐκείνη, ἐκεῖνο κλίνεται ὁμαλῶς κατὰ τὴν ε'. καὶ ἄ. κλίσιν.

Ἐνικός.

Δυϊκός.

Πληθυντικός.

- 3) Ο. ὅδε-ἥδε-τόδε τῶδε-τάδε-τῶδε οἷδε-αἶδε-τάδε
Γ. τούδε-τῆσδε-τούδε τοῖνδε-ταῖνδε-τοῖνδε τῶνδε-τῶνδε-τῶνδε
Δ. τῶδε-τῆδε-τῶδε τοῖνδε-ταῖνδε-τοῖνδε τοῖσδε-ταῖσδε-τοῖσδε
Α. τόνδε-τήνδε-τόδε τῶδε-τάδε-τῶδε τούσδε-τάσδε-τάδε

Σημ. ἄ. Τῶν λοιπῶν δεικτικῶν αἱ μὲν γινόμεναι κατὰ σύνθεσιν ἐκ τῆς οὗτος τονίζονται ἐπὶ τῆς παραληγουσῆς· οἶον, ποιοῦτος, ποσοῦτος, τηλικότος, αἱ δὲ γινόμεναι κατὰ σύνθεσιν ἐκ τοῦ

δεικτικοῦ δ' ἐκαταβιβάζουσι τὸν τόνον ἐπὶ τῆς ληγουσῆς· οἷον, τ ο ι ὁ σ -
δ ε, τ ο σ ὁ σ δ ε, τ η λ ι κ ὁ σ δ ε.

Σημ. β'. Πρὸς ἐπίτασιν τῆς δειξέως προσλαμβάνουσιν αἱ δεικτι-
καί, ὅπερ λέγεται «προσχηματισμός» ἐκκροῦον δὲ τὰ πρὸ αὐτοῦ βραχέα
φανήεντα ἄ, ε, ο ὀξύνεται· οἷον, ο ὗ τ ο σ ῖ, τ ο υ τ ο υ ῖ, τ ο υ τ ο ν ῖ·
α ὗ τ η ῖ, ἐ κ ε ι ν ω ν ῖ, ὁ δ ῖ, τ ο υ τ ῖ, τ α υ τ ῖ κ.τ.λ. Περὶ δὲ τοῦ
ἐφελευστικοῦ ν ἴδε § 51. 4.

§ 195. Ἡ ἀναφορική ὅς-ἥ-ὅ, κλινομένη ὁμαλῶς κατὰ τὴν β'
καὶ ἁ κλίσιν, προσλαμβάνει τὸ ἐγκλινόμενον πὲρ ἐν πάσαις ταῖς
πτώσεσιν· οἷον, ὅσπερ οὐ περ, ἥπερ-ἥσπερ, ὅπερ-ὅσπερ κτλ.
προσλαμβάνει καὶ τὴν ἀόριστον τις, συγκλινομένην μετὰ τῆς ἀνα-
φορικῆς οὕτως·

Ἐνικός.

	ἄρσενικόν.	θηλυκόν.	οὐδέτερον.
Ὅν.	ὅστις	ἥτις	ὅ,τι
Γεν.	οὗτινος καὶ ὅτου	ἥστινος	οὗτινος καὶ ὅτου
Δοτ.	ὧτινι καὶ ὅτῳ	ἥτινι	ὧτινι καὶ ὅτῳ
Αἰτ.	ὄντινα	ἥντινα	ὅ,τι

Δουτικός.

Ὅν.	Αἰτ.	ὧτινες	ἄτινες	ὧτινες
Γεν.	Δοτ.	οἴντινοιν	αἴντινοιν	οἴντινοιν

Πληθυντικός.

Ὅν.	οὔτινες	αἵτινες	ἅτινα καὶ ἅττα
Γεν.	ὧντινων καὶ ὅτων	ὧντινων-ἁδῶν	ὧντινων καὶ ὅτων
Δοτ.	οἷςτισι καὶ ὅτοις	αἷςτισιν	οἷςτισι καὶ ὅτοις
Αἰτ.	οὓςτινας	ἄςτινας	ἅτινα καὶ ἅττα.

Σημ. α'. Ἡ ὅς, ἥ, ὅ, ἐπιτεταμένη διὰ προσαρτήσεως τῆς τῖς ἐνίοτε
καὶ τοῦ πέρ, καὶ αἱ λοιπαὶ ἀναφορικαὶ προσλαμβάνουσι τὰ μόρια ο ὗ ν,
δ η, π ο τ ῖ, δ ἥ π ο τ ῖ, δ η π ο τ ο ὗ ν καὶ τότε αὐτὰ τονίζονται·
οἷον, ὁ σ π ε ρ ο ὗ ν, ὁ σ τ ι σ δ ἥ π ο τ ῖ, ὁ π ο ι ο σ σ ὗ ν, ὁ σ σ -
δ ἥ π ο τ ῖ, ὁ σ σ ὀ δ η π η τ α ὗ ν κτλ.

Σημ. β'. Αἱ λοιπαὶ πῶν συσχετικῶν κλίνονται ὁμαλῶς· πὰ μὲν ἄρα.
καὶ οὐδέτ, κατὰ τὴν β', τὰ δὲ θηλυκὰ κατὰ τὴν ἁ, κλίσιν.

§ 196. Ἐπιμεριστικαί, σημαίνουσιν χωρισμόν, εἰσὶν αἱ ἕτερος, ἐκάτερος, ἑκαστος, ἄλλος, κλινόμεναι πᾶσαι ὁμαλῶς.

Σημ. Ἡ ἕτερος-ἑναρθρος πᾶσιν κρᾶσιν, λαμβάνουσα τότε ἃ οἶον, ὁ ἕτερος-ἄτερος, τοῦ ἐτέρου-θατέρου, τῷ ἐτέρῳ-θατέρῳ, τὸν ἕτερον.- Τὸ ἐτέρου-θατέρου, τὰ ἕτερα-θατέρα.

§ 197. Ἀρνητικαὶ ἢ ἀπαγορευτικαὶ λέγονται αἱ γινόμεναι κατὰ σύνθεσιν ἐκ τοῦ οὐδὲ καὶ μηδέ, καὶ τοῦ ἀριθμητικοῦ εἰς μία-ἔν καὶ τῆς ἕτερος, κλινόμεναι κατὰ τὰ ἀπλᾶ οἶον,

Α'. Ο. Οὐδεῖς-οὐδεμία-οὐδέν.

Γ'. Οὐδένος-οὐδεμίας-οὐδενός.

Δ. Οὐδενὶ-οὐδεμῖα-οὐδενί.

Α. Οὐδένα-οὐδεμίαν-οὐδέν. Ὅμοιως καὶ ἡ μηδεῖς-μηδεμία-μηδέν, ὧν τὰ ἀρσενικά ἔχουσι καὶ πληθυντικόν οἶον, οὐδένας-οὐδένων-οὐδένας-μηδένας-μηδένων-μηδένας. Τὰ δὲ διηρημένα οὐδὲ εἰς-οὐδὲ μία-οὐδὲ ἓν, μηδὲ εἰς κ.τ.λ' μετὰ τῶν ὁποίων παρεντίθεται ἐνίοτε ὁ αἰ, ἢ πρόθεσις, συντασσόμενη μετ' αὐτῶν, χρησιμεύουσιν εἰς ἐπίτασιν τῆς ἀρνήσεως ἢ ἀπαγορεύσεως οἶον, οὐδὲ παρ' ἐνός ἑμαυτοῦ ταῦτα.

Β'. Οὐδέτερος-α-οῦ, μηδέτερος-α-οῦ.

Σημ. α. Αἱ ἀντωνυμίαι ἐκφέρονται ἀνάρθρως ἐκτὸς α) τῶν κ.τ.λ. οἶον, ὁ ἐμός, ὁ σός, ὁ σφέτερος. β) τῆς ὀριστικῆς οἶον, ὁ αὐτός, ὁπότε σημαίνει ὁ ἴδιος. γ) τῆς ἕτερος οἶον, ὁ ἕτερος-ἄτερος, ὁπότε σημαίνει ὁ εἰς τῶν δύο.

Σημ. β'. Ἐκ τῶν ἀπὸ φωνήεντος ἀρχομένων δασύνονται.

1) Ἡ τριτοπρόσωπος καὶ τὰ πληθυντικά τοῦ α. καὶ β'. πρώτου.

2) Ἡ οὕτος-αὕτη, οὗτοι-αὗται.

3) Πᾶσαι αἱ ἀναφορικαί.

4) Ἐκ τῶν ἐπιμεριστικῶν ἡ ἕτερος, ἐκ ἄτερος καὶ ἑκαστος.

ΠΕΡΙ ΡΗΜΑΤΟΣ.

§ 198. Ῥῆμα (82) κυρίως λέγεται τὸ εἶναι, ὅπερ δύο εἰδῶν ἔστιν ὑπαρκτικόν καὶ συνθετικόν.

1) Ὑπαρκτικόν, ἐὰν δηλοῖ, ὅτι ὑπάρχει τὸ οὐσιαστικόν, ὅπερ λέγεται ὑποκείμενον οἶον, ἔστι θεός, οὗκ ἦν χίμαιρα, εἰμὶ ἐγὼ κ.τ.λ.

2) Συνθετικόν, ἐὰν ἀποδίδει τῷ ὑποκειμένῳ ιδιότητα ἢ ποιότητα, δι' ἐπιθέτου τὰ πολλὰ ἐκφερομένην, ὅπερ λέγεται κατηγοροῦμενον· οἷον, ἐγὼ εἰμι διδάσκαλος, σὺ εἶ ἐπιμελής, τὸ ῥόδον ἐστὶν εὐώδες.

§ 199. Πάντα τὰ ἄλλα ῥήματα λέγονται κατηγορηματικά, ὡς γινόμενα ἐκ συγχωνεύσεως τοῦ συνθετικοῦ. Εἶναι καὶ τοῦ κατηγοροῦμενον· οἷον, ἐγὼ διδάσκω (εἰμι διδάσκαλος), σὺ ἐπιμελεῖ (εἶ ἐπιμελής), τὸ ῥόδον εὐωδιάζει (ἐστὶν εὐώδες).

§ 200. Τὸ κατηγορηματικὸν ῥῆμα δηλοῖ, ὅτι τὸ ὑποκείμενον

1) Ἐνεργοῦν μεταβιβάζει εἰς ἕτερον, λεγόμενον Ἀντικείμενον, τὴν ἑαυτοῦ ἐνέργειαν, καὶ λέγεται ἐνεργητικὸν μεταβατικόν· οἷον, ἡ μήτηρ ἐνδύει τὸ τέκνον.

2) Δέχεται τὴν ἐξ ἄλλου προσερχομένην ἐνέργειαν, ἥτοι πάσχει καὶ λέγεται παθητικόν· οἷον, τὸ τέκνον ἐνδύεται ὑπὸ τῆς μητρὸς.

3) Εὐρίσκεται ἐν τινι καταστάσει, ἥτοι οὔτε ἐνεργεῖ, οὔτε πάσχει καὶ λέγεται οὐδέτερον· οἷον, τὸ τέκνον καθεύδει, ἡγιάζει, ζῇ, κτλ.

4) Ἐνεργεῖ εἰς ἑαυτὸ καὶ λέγεται μέσον· οἷον, ἡ μήτηρ ἐνδύεται (ἐνδύει αὐτὴ ἑαυτήν, ἥτοι μόνῃ της).

§ 201. Ἡ τοιαύτη ιδιότης τοῦ ῥήματος λέγεται Διάθεσις. Τῶν ῥημάτων δὲ αἱ διαθέσεις εἰσὶ τέσσαρες, Ἐνεργητική, Παθητική, Οὐδέτερα, καὶ Μέση.

§ 202. Αἱ διαθέσεις διακρίνονται κυρίως διὰ καταλήξεων, αἰτινες, δύο οὔσαι, ὀνομάζονται φωναί..

1) Φωνὴ ἐνεργητικῇ· οἷον, λέ-ω τίθη-μι.

2) Φωνὴ παθητικῇ· οἷον, λέ-ομαι τίθε-μαι.

Σημ. α'. Ἡ οὐδέτερα διάθεσις περισταταὶ ἐν τοῖς ῥήμασι διὰ τῆς ἐνεργητικῆς φωνῆς· οἷον, ζῶ, εἰ μὴ, ἐνίστατο δὲ καὶ διὰ τῆς παθητικῆς· οἷον, κετ-μαι. Ἡ δὲ μέση διὰ τῆς παθητικῆς· οἷον, λοῦο-μαι, νίπτο-μαι.

Σημ. β'. Ὅσα ῥήματα ἀπαντῶσιν εὐχρηστα ἐν μόνῃ τῇ παθητικῇ φωνῇ, λέγονται ἀποθετικά· οἷον, ἐργάζο-μαι, ἀγωνίζο-μαι, ἔρχο-μαι κτλ.

§ 203. Τὸ ῥῆμα διὰ καταλήξεων παριστᾷ ἐτι

1) Τὸν ἀριθμὸν τοῦ ὑποκειμένου· οἷον, λέ-ει, λέ-ετε, λέ-ουσι.

2) Τὸ πρόσωπον αὐτοῦ· οἷον, λέ-ω, λέ-εις, λέ-ει..

3) Τὸν χρόνον, καθ' ὃν τὸ ὑποκειμένον ἔχει τὴν δεῖνα διάθεσιν οἶον, *λύ-ω*, *λύ-σω*, *λέλυ-κα*.

§ 204. Ἀριθμοὶ εἰσι τρεῖς· 1) ἐνικός· οἶον, *λύσ-μαι*, 2) οὐκός· οἶον, *λύσ-μεθον*, 3) πληθυντικός· οἶον, *λύσ-μεθα*.

§ 205. Πρόσωπα εἰσι τρία· πρώτου· οἶον, *λύ-ω*, δευτέρου· οἶον, *λύ-εις*· τρίτου· οἶον, *λύ-ει*.

§ 206. Χρόνοι εἰσὶν ἑξ·

1) Ἐνεστώς, ὅστις δηλοῖ τὴν διάθεσιν τοῦ ὑποκειμένου νῦν γινομένην· οἶον, *λύ-ω*.

2) Μέλλων, ὅστις δηλοῖ τὴν διάθεσιν τοῦ ὑποκειμένου μέλλουσαν γενέσθαι· οἶον, *λύ-σω* = θά λύσω.

3) Παρακείμενος, ὅστις δηλοῖ τὴν διάθεσιν τοῦ ὑποκειμένου γενομένην μὲν ἐν τῷ παρελθόντι, μένουσαν δὲ καὶ ἐν τῷ παρόντι· οἶον, *λέλυ-κα* = ἔχω λύσει.

4) Παρατατικός, ὅστις δηλοῖ τὴν διάθεσιν τοῦ ὑποκειμένου γινομένην καθ' ὃν χρόνον ἐγίνετο ἄλλο τι, ἢ κατὰ παράτασιν· οἶον, *ἔλυ-ον*.

5) Ἀόριστος, ὅστις δηλοῖ τὴν διάθεσιν τοῦ ὑποκειμένου ἐν τῷ παρελθόντι ἀπολύτως γενομένην· οἶον, *ἔλυ-σα*.

6) Ὑπερσυντελικός, ὅστις δηλοῖ τὴν διάθεσιν τοῦ ὑποκειμένου γενομένην πρὸ ἄλλης παρελθούσης πράξεως· οἶον, *ἔλελύ-κειν* = εἶχον λύσει.

§ 207. Τῶν ἑξ χρόνων ὁ μὲν Ἐνεστώς, Μέλλων καὶ Παρακείμενος λέγονται *Παράγοντες*· ὁ δὲ Παρατατικός, Ἀόριστος καὶ Ὑπερσυντελικός, *Παραγόμενοι*, ἔχοντες ἑκαστος τὴν χρονικὴν ρίζαν τοῦ παράγοντος· οἶον,

Παραγόν. Ἐνεστ. *λύ-ω*, Μέλλ. *λύ-σω*, Παρακ. *λέλυ-κα*
Παραγომ. Παράτ. *ἔ-λυ-ον*, Ἀορ. *ἔ-λυ-σα*, Ὑπερσ. *ἔ-λελύ-κειν*

Σημ. α'. Ἀπαντῶσι καὶ δεύτεροι χρόνοι ὑπὸ διάφορον τύπον· ἐν μὲν τῇ ἐνεργητικῇ Μέλλοντες, Ἀόριστοι, Παρακείμενοι καὶ Ὑπερσυντελικοί, ἐν δὲ τῇ παθητικῇ καὶ μέση Μέλλοντες καὶ Ἀόριστοι, ἔχοντες τὴν αὐτὴν μὲν τοῖς πρώτοις σημασίαν, ὥσπερ οἱ πρώτοι εἰσιν ἄχρηστοι, διάφορον δὲ, ὥσπερ καὶ οἱ πρώτοι εἰσιν εὐχρηστοί. Ἐν δὲ τῇ παθητικῇ ἀπαντᾷ καὶ τρίτος Μέλλων, λεγόμενος, Μεσ' ὁ λείγον μέλλων· οἶον, *λελύ-σονται*.

Σημ. β'. Οἱ δεύτεροι χρόνοι εἰσὶν ἀρχαιότεροι.

§ 208. Ἡ τοῦ ῥήματος ἐν πᾶσι τοῖς προσώποις, ἀριθμοῖς καὶ χρόνοις διάφορος κλίσις ὀνομαζέται ἐν τῇ γραμματικῇ Ἑγκλίσις. Εἰσὶ δὲ αἱ ἐγκλίσεις πέντε·

1) Ὀριστική· οἶον, *λύω*.

2) Ὑποτακτική· οἶον, *λύω*.

3) Εὐκτική· οἶον, *λύοιμι*.

4) Προστακτική· οἶον, *λύε*, λεγόμεναι *Παρεμφατικά*· διότι διὰ τῶν καταλήξεων διακρίνουσι τὸ πρόσωπον καὶ τὸν ἀριθμὸν τοῦ ὑποκειμένου.

5) Ἀπαρέμφατος· οἶον, *λύειν*, μὴ παρεμφαίνουσα διὰ καταλήξεως τὸ πρόσωπον καὶ τὸν ἀριθμὸν τοῦ ὑποκειμένου.

Σημ. Ἡ Μετοχή (83 καὶ 154), οὕσα ἐπίθετον, μετέχει χρόνου, διαθεσεως καὶ συζυγίας ἐκ τοῦ ῥήματος, μὴ συγκαταλεγομένη ἐν ταῖς ἐγκλίσεσι.

§ 209. Τὰ ῥήματα ἔχουσι δύο συστατικά μέρη, 1) τὴν *Ρίζαν*, ἐκφράζουσαν τὴν ἐννοιαν τοῦ ῥήματος, 2) τὴν *Κατάληξιν*, ἐκφράζουσαν τὴν διάθεσιν, τὸ πρόσωπον, τὸν ἀριθμὸν, τὸν χρόνον καὶ τὴν ἐγκλίσιν· ἄρουν τοῦ *λύω* καὶ *λυόμεθα* τὸ μὲν *λυ* λέγεται *ρίζα*, τὸ δὲ *ω* καὶ *όμεθα* λέγονται *κατάληξεις*, τὸ δὲ τελευταῖον γράμμα τῆς ρίζης λέγεται *Χαρακτήρ*.

§ 210. Οἱ διάφοροι τύποι, καθ' οὓς κλίνονται, ἡ σχηματίζονται τὰ ῥήματα, λέγονται *Συζυγίαι*, οὗσαι τρεῖς·

1η) Τῶν *βαρυντόρων*, ἐὰν τὸ ἐν. ἀ. πρόσωπον τοῦ ἐνεργητικοῦ ἐνεστῶτος τῆς ὀριστικῆς ἐγκλίσεως, ὅπερ ἐστὶ βάσις, λήγῃ εἰς *ω* ἄτονον· οἶον, *γράφω*, *λαμβάνω*.

2α) Τῶν *Συνηρημένων* ἢ *Περισπωμένων*, ἐὰν πάσχει συναίρεσιν· οἶον, *ἀγαπάω-ἀγαπῶ*.

3η) Τῶν εἰς *μι*, ἐὰν λήγῃ εἰς *μι*· οἶον, *ἵστημι*.

§ 211. Ἡ Ἑγκλίσις, ἡ Διάθεσις, ὁ Χρόνος, ὁ Ἀριθμὸς, τὸ Πρόσωπον καὶ ἡ Συζυγία λέγονται *Παραπόμενα* τοῦ ῥήματος.

§ 212. Πρὸς ὁρθὴν κλίσιν τῶν ῥημάτων πρέπει νὰ γνωρίζωμεν τὰ ἑξῆς·

α) Τὴν ρίζαν, ὡς βάσιν καὶ στοιχεῖον τῆς κλίσεως.

β) Τὰς προσθήκας ἢ μεταβολάς, ὅσαι κατὰ τὴν κλίσιν συμβαίνουσιν ἐν τε ἀρχῇ καὶ ἐν τέλει τῆς ρίζης.

ΚΘ'. Περὶ ῥίζης καὶ θέματος.

§ 213. Ἡ βραχεία ρίζα τοῦ ἐνεργητικοῦ ἐνεστώτος τῆς ὁριστικῆς ἐγκλίσεως, οὔσα θεμελιώδης βάσις τῆς κλίσεως τῶν ῥημάτων, λέγεται *θέμα*· οἶον. τοῦ πλέκ-ω, βρέχ-ω, γράφ-ω, τιμά-ω κτλ. *θέμα* ἐστίν· ἡ ρίζα, π.λεκ, βρεχ, γραφ, τιμα.

Σημ. Ἀπαντῶσι διπλὰ θέματα ἐν τισὶ ῥήμασιν· οἶον, βρεχ καὶ βραχ, πλεκ καὶ πλακ, τρεφ καὶ τραφ, κλεπ καὶ κλαπ, σπερ καὶ σπαρ, φθερ καὶ φθαρ κτλ. πρὸς σχηματισμὸν χρόνων τινῶν, ὡς θέλομεν ἰδεῖ ἐν τοῖς ἐπομένοις.

§ 214. Εἰς ῥήματα, ὅσα μὲν χαρακτῆρα ἔχουσιν ἐν τῷ ἐνεστώτι ἀπλοῦν σύμφωνον· οἶον, ἄδ-ω, λέγ-ω, πλέκ-ω, τρέβ-ω, γράφ-ω, ἢ φωνῆεν βραχύ· οἶον, τιμά-ω, καλέ-ω, δηλό-ω, ἢ ἀμετάβολον πρὸ ἀφώνου· π. χ. ρι-, λκ, μπ· οἶον, ἄρχ-ω, ἔλκ-ω, ἀμέλγ-ω, μέλπ-ω, πέμπ-ω, ἡ ρίζα ἐστίν ἡ αὐτὴ τῷ θέματι καὶ τότε ὁ ἐνεστώς λέγεται *θεματικός*· ὅσα δὲ χαρακτῆρα ἔχουσι διπλοῦν σύμφωνον· οἶον, γράβ-ω, κράβ-ω, αἰβ-ω, ἀλέβ-ω, ἔψ-ω, ἢ δύο ἄλλα σύμφωνα ὅχι ἀμετάβολον πρὸ ἀφώνου· οἶον, καλύπτ-ω, πράσσω, πλάσσω, ἀγγέλλ-ω, γιγνώσκ-ω, ἡ ρίζα μετασχηματισθεῖσά ἐστι διάφορος τοῦ θέματος καὶ τότε ὁ ἐνεστώς λέγεται *Μετασχηματισμένος*.

Σημ. Τῶν μετασχηματισμένων ἐνεστώτων ἡ θεματικὴ ρίζα ἀνευρίσκεται ἐν τοῖς δευτέροις χρόνοις καὶ κυρίως ἐν τῷ ἀορίστῳ δ', ὅστις ἐστὶ παρατατικός τοῦ πρωτοτύπου θεματικοῦ ἐνεστώτος, ἢ ἐν συγγενέσιν ὀνόμασιν· οἶον, λείπω, θέμα λιπ (ἀόρ. δ'. ἐλήπον), κραίω, θέμα κραγ (παρακ. δ'. κέκραγα), φεύγω, θέμα φύγ (ἀόρ. β'. ἐφυγον), φράζω, θέμα φραδ (ὁ καὶ ἡ εὐφραδής), μανθάνω, θέμα μαθ (ἀόρ. β'. ἔμαθον) κτλ.

§ 215. Πρὸς ἀνεύρεσιν τῆς θεματικῆς ρίζης πρέπει νὰ γνωρίζωμεν τὰ ἑξῆς·

1) Ὅσων ῥημάτων χαρακτῆρ ἐστὶν ἀφώνου καὶ πρὸ αὐτοῦ φωνῆεν μακρὸν η, ι, υ, ἢ δίφθογγος ει, ἢ ευ ἡ θεματικὴ ρίζα ἔχει πρὸ τοῦ χαρακτῆρος φωνῆεν βραχύ, α, ι, υ· οἶον, Τήκω, θέμα τὰκ, Τρέβω, θέμα τρέβ, Φρύγω, θέμα φρύγ, Αἰέπω, θέμα ἄπ, Φεύγω, θέμα φύγ.

2) Ὅσων χαρακτῆρ ἐστὶ πτ ἡ θεματικὴ ρίζα ἔχει χαρακτῆρα

χειλεόφωνον, *β, π, φ* οἶον, *Καλέπω*, θέμα *καλέδ*. *Κλέπω*, θέμα *κλεπ*. *Θάπτω*, θέμα *θάφ*.

3) Ὅσων χαρακτήρ ἐστὶ σσ-τι ἡ θεματικὴ ρίζα ἔχει χαρακτῆρα οὐρανισκόφωνον, *γ, κ, χ* οἶον, *Ἀλλάσσω*, θέμα *ἀλλάγ*. *Κηρύσσω*, θέμα *κηρυκ*. *Ταράσσω*, θέμα *ταραχ*.

Σημ. α'. Πολλάκις ὁ χαρακτήρ σσ-τι προκύπτει ἐκ θεματικοῦ χαρακτῆρος ὁδοντοφώνου *θ, ῥ, τ'* οἶον, *Κορύσσω*, θέμα *κορυθ* (ἡ κόρυς = περικεφαλαία). *Πλάσσω*, θέμα *πλάθ'*. *Λίσσομαι*, θέμα *λίτ'*. *Ἐρέσσω*, θέμα *ἐρετ* κτλ.

Σημ. β'. Τὸ Πέσσω ἔχει θέμα *πεπ*.

4) Ὅσων χαρακτήρ ἐστὶ ζ ἡ θεματικὴ ρίζα ἔχει χαρακτῆρα κυρίως μὲν *δ*, ἐνίοτε δὲ *γ* οἶον, *Φράζω*, θέμα *φράδ*. *Ἐζώ*, θέμα *ἐδ*. *Κράζω*, θέμα *κραγ*. Πολλάκις ἡ θεματικὴ ρίζα ἐστὶ φωνηεντόληκτος οἶον, *Βιάζω*, θέμα *βια*. *Ἀσπάζομαι*, θέμα *σπα* κτλ.

5) Ὅσων ὁ χαρακτήρ ἐστὶ *λλ* ἡ θεματικὴ ρίζα ἔχει ἐν *λ* οἶον, *Βάλλω*, θέμα *βάλλ*, *Στέλλω*, θέμα *στέλ*, *Τίλλω*, θέμα *τίλ*.

6) Ὅσων ὁ χαρακτήρ ἐστὶ *ν* ἢ *ρ* μετὰ προηγούμενου *αι*, *ει* ἢ μακροῦ *ι*, ἢ *υ* θεματικὴ ρίζα ἐστὶν ἡ συνεσταλμένη (69) οἶον, *Θερμαίνω*, θέμ. *θερμαίν*. *Καθαίρω*, θέμ. *Καθάρ*. *Κτείνω*, θέμ. *κτεν*. *Ἐγείρω*, θέμ. *ἐγερ*. *Κρίνω*, θέμ. *κρίν*. *Σύρω*, θέμ. *σύρ*.

7) Τῶν ἐχόντων *ρν* χαρακτῆρα ἡ θεματικὴ ρίζα ἀνευρίσκειται διὰ συστολῆς οἶον *Τέμνω*, θέμ. *τεμ*. *Κάμνω*, θέμ. *κάμ*.

8) Τῶν ἐχόντων χαρακτῆρα *σκ* ἡ θεματικὴ ρίζα ἐστὶ φωνηεντόληκτος οἶον, *Γηράσκω*, θέμ. *γηρα*. *Ἠβάσκω*, θέμ. *ἦβα* καὶ μόνον τοῦ *Πάσχω* θέμα ἐστὶ τὸ *πάθ*.

§ 246. Τὰ ῥήματα ἀπὸ τοῦ χαρακτῆρος διακρίνονται

1) Εἰς Ἀφωναύληκτα, ἐὰν χαρακτήρ ἐστὶν ἄφωνον οἶον, *Τρίβ-ω*, *Δείπ-ω*, *Δέρ-ω*, *Βρέχ-ω*, *Ἄδ-ω*, *Πείθ-ω* κτλ.

2) Εἰς Φωνηεντόληκτα ἢ Καθαρά, ἐὰν χαρακτήρ ἐστὶν φωνηεν οἶον, *Ἀδ-ω*, *Ἀκοφ-ω*, *Τιμάω*, *Κελεύω* κτλ.

3) Εἰς Ὑγρόληκτα, ἐὰν χαρακτήρ ἐστὶν ἀμετάβολον οἶον *φαίρ-ω*, *Σπείρ-ω*, *Στέλλω*, *Νέμω* κτλ.

Σημ. α'. Πρὸς σχηματισμὸν τοῦ Ἑνεστώτος τῆς Ὀριστικῆς Ὑγκλίσεως προσαρτᾶται εἰς τὴν θεματικὴν ρίζαν ἡ κατάληξις *ω*,

ἦς τὸ ι, ὃν τὸ j ἰώτ, ἐν μὲν τοῖς Ἀφωναλήκτοις καὶ Ὑπολήκτοις πάσχει τὰς ἐν § 40, 44 καὶ 42 μεταβολάς· ἐν δὲ τοῖς Φωνηεντολήκτοις οὐ μὲν ἐκθλίβεται· οἶον, *Τιμᾶω*, *Ποιέω*, *Δηλόω* κτλ. οὐ δὲ ἐκτείνεται τὸν χαρακτήρα· οἶον, *Λύω*, *θεμ. λυ*, *Καίω*, *θεμ. κῆ*, *Κλαίω*, *θεμ. κλᾱ* καὶ ἐν τῇ θέματι λε τρέπεται εἰς γ· οἶον, *Λέγω*· (ὅπερ ἡ καθωμιλημένη ἐν τούτῃ μὲν τῇ βήματι ἀποβάλλει· οἶον, *Λέω*, τὰ δὲ *Καίω*, *Κλαίω*, *Ἀκούω* προφέρει σὺν γ· οἶον, *Καίγω*, *Κλαίγω*, *Ἀκούω*). Καὶ ἐν ἀφωναλήκτοις ἐκτείνεται ἐνίοτε τὸ ριζικὸν φωνῆεν (§ 243, 4.)

Σημ. δ'. Ἡ μετασχηματισμένη ρίζα χρησιμεύει πρὸς σχηματισμὸν τοῦ ἐναστώτος καὶ παρατατικού, οἱ δὲ ἄλλοι χρόνοι σχηματίζονται ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον ἐκ τῆς θεματικῆς.

Α'. Περὶ αὐξήσεως.

§ 247. Ὁ Παρατατικός, Παρακείμενος, Ὑπερσυντελικὸς καὶ Ἀοριστος, ἀναφερόμενοι εἰς τὸ παρελθόν, λέγονται *Παρωχημένοι* καὶ *Ἰστορικοί*.

§ 248. Οἱ τῆς ὀριστικῆς παρωχημένοι λαμβάνουσιν ἐν ἀρχῇ τῆς ρίζης αὐξήσιν, ἥτις ἐστὶ δύο εἰδῶν·

1) *Συλλαβική*, ἥτις, οὔσα ε, προστίθεται εἰς τὰ ἀπὸ συμφώνου ἀρχόμενα βήματα· οἶον, *Στέλλω*, *Παρ. ἔσταλδ'ον*, *Παρακ. ἔσταλ-κα*, *Ὑπερ. ἐστάλ-χειν*, *Ἀορ. ἔσται-α*.

Σημ. Τὸ ἀρκτικὸν ρ μετὰ τὴν πρόσληψιν τῆς συλλαβικῆς αὐξήσεως διπλασιάζεται· οἶον, *ῥάπτω-ῥ-ραπτον-ῥ-ραψα-ῥ-ράφειν-ῥ-ραψα*.

2) *Χρονική*, ἥτις ἐστὶ τροπὴ τοῦ ἀρκτικοῦ βραχέος φωνήεντος εἰς μακρόν. Τρέπεται δὲ τὸ

α	εἰς	η	οἶον	ἀκούω	-ήκουον
ε		η		ἐλεώ	-ηλέουν
ο		ω		ὀλισθαίνω	-ὀλισθαίνον
αι		η		αἰσθάνομαι	-ῆσθάνομην
κυ		κυ		αὐξάνω	-ηύξανον
ευ		κυ		εὐχομαι	-ηύχομην
οι		φ		οἰκῶ	-ῶκουν
ι		ι		ἰκετεύω	-ἰκέτευον
υ		υ		ὕβριζω	-ὕβριζαν

Σημ. ε. Τὰ ἀπὸ ἄλλων φωνηέντων ἢ διφθόγων ἀρχόμενα δὲν αὐξάνουσιν· οἶον, *ἡχῶ-ἡχου*, *ὤφελῶ-ὤφελου*, *οὐρῶ-οὐ*

ρουν, εἰκάζω-εἰκάζον. Τὸ ἀρκτικὸν ομοῖαι ἐν ταῖς οὐδ' α καὶ εἰμι τρέπεται εἰς ἡ' οἶον, (εἰδ.) ἦδειν, ἦειν.

Σημ. δ'. Τὰ ῥήματα Ἄω, Ἄϊω, Ἀηδίζομαι, Ἀηθέσσω, καίτοι ἀπὸ βραχέος ἀρχόμενα, δὲν αὐξάνουσιν' οἶον, παρατ. ἄον, ἄϊον, ἀηδιζόμεν, ἀηθέσσαν καὶ τὸ Λυαίνω-αὔαινον' ὡσαύτως τὰ Οἰδαίνω-οἰδαινον, Οἰκουρῶ-οἰκούρου καὶ τὰ ἐκ τοῦ Οἰωνός, Οἰστρεός, Οἰαξ σύνθετα ἢ παράγωγα' οἶον, οἰωννίζομαι-οἰωννίζομένη, οἰστρηλάτῳ-οἰστρηλάτουν, οἰακροστροφῶ-οἰακροστροφούν. Τὰ δὲ ἀπὸ εὐ ἀρχόμενα διφοροῦνται' οἶον, εὐχσμαι-εὐχόμεν καὶ ηὐχόμεν, εὐξάμην.

Σημ. γ'. Τὸ ἀρκτικὸν εἰσέρχεται εἰς, (διότι ἀρχίζοντα ἀπὸ συμφώνου ἢ διγαμμάλαμβάνουσιν ἐν ἀρχῇ εἰς τὰ εἴης' Ἐχω-εἴχον-(ἐ-σε)χον, Ἐάω-εἴαον, (ἔθω)-Ἐἴωθα, Ἐθίζω-εἴθιζον, Ἐλίσσω-εἴλισσον, Ἐλκω-εἴλκον, Ἐλκύω-εἴλκυον, (ἔλω)-Ἐἴλον, Ἐρπω-εἴρπον, Ἐρπύζω-εἴρπυζον, Ἐπω-εἴπων-(ἐ-σε)πον, Ἐπομαι-εἴπομένη-(ἐ-σε)πόμην, Ἐστηκα-εἴστηκην, Εἶκα-Εἶμαι (παρακείμεν. τοῦ ἔημι), Ἐργάζομαι-εἴργαζόμεν, Ἐστίαω-εἴστίαν.

Σημ. δ'. Ῥήματά σιν ἀντὶ χρονικῆς λαμβάνουσιν ἐνταῖς χρόνοις συλλαβικὴν αὐξήσιν, εἰς ἣν μεταβαίνει καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ ἐνεστώτος' οἷον, ἤρχιζον ἀπὸ διγαμμά' οἶον, Ἀλτίζομαι, ἄρ. ἐάλων, παρακ. ἐάλωκα, Ἀγνυμι, ἄρ. ἐάγην, παρακ. ἐάγα, (εἴκω) παρακ. Ἐοικα, (ἔργω) παρακ. Ἐοργα, (ἐλπώ) παρακ. Ἐολπα, Ὠνοῦμαι-ἔωνούμην, παρακ. ἐώνημαι, Ὠθῶ-ἔωθουν-ἔωσάμην-ἔωπμαι, Οὐρῶ-εὐόρηκα, (ἴδω), ἄρ. Εἶδον (ἐFιδον).

Σημ. ε'. Τὸ Ἐορτάζω καὶ οἱ ὑπερσυντελικοὶ τοῦ Ἑοικα, Ἐοργα, Ἐολπα τρέπουσι τὸ ο καὶ φυλάττουσι τὸ ε' οἶον, ἐώρταζον, ἐώρκειν, ἐώργειν, ἐώλπειν.

Σημ. ς'. Τὸ Ὀράω, ἐνίστη τὸ Οἶνοχόσι καὶ Ἀγοίγω ἔχουσι καὶ τὰς δύο αὐξήσεις συγχρόνως' οἶον, ἐώραον, ἐφνωγόσου, ἡνέφξα. Τὸ Μέλλω, Βούλομαι, Δύναμαι, Ἀπολαύω καὶ Πάρανομῶ πολλάκις τὴν συλλαβικὴν αὐξήσιν τρέπουσιν εἰς ἡ' οἶον, ἐμέλλων καὶ ἡμέλλων' ἐδοσυλόμην καὶ ἡδοσυλόμην' ἐδυνάμην καὶ ἡδυνάμην' ἀπέλλαυον καὶ ἀπήλλαυον' παρενόμουν καὶ παρηνόμουν.

ΑΑ'. Περὶ αὐξήσεως τῶν συνθέτων.

§ 219. Τὰ ἐκ μιᾶς ἢ πλείονων προθέσεων σύνθετα ἢ παρασύνθετα ῥήματα αὐξάνουσι μετὰ τὴν πρόθεσιν ἐν ἀρχῇ τῆς ρίζης καὶ

τὸ ληκτικὸν φωνῆεν τῶν προθέσεων ἐκθλίβεται· οἶον, παρα-λαμ-
 βάτω-παρ-ε-λάμβανον, ἀντ-αν-αιρῶ-ἀντ-αν-ῆρουν, συγ-κατῶ-
 λέγω-συγ-κατ-έ-λεγον, ἀφ-οπλίζω-ἀφ-ώ-πλιζον, προφητε-
 προφητεύω-προ-ε-φήτευον, ἐκκλησία-ἐκκλησιάζω-ἐξ-ἐ-κκλησι-
 ζον, ἐπιθυμῶ (ἐπί-θυμός)-ἐπ-ε-θύμουν, ἐγ-γείρω (ἐν-γείρ) ἐν-ε-
 γείρουν.

Σημ. α'. Ἡ πρὸ καὶ περὶ δὲν πάσχαται ἐκθλίβειν τῆς δὲ πρὸ τῶν
 σκιναται ἐνίοτε μετὰ τοῦ ἀρκτικού τῶν ῥημάτων εἰ οἶον, προ-λέγων
 προ-έ-λεγον καὶ προὔ-λεγον, προ-έ-ρω καὶ προὔ-ρω, περὶ
 λαμβάνω-περι-ε-λάμβανον.

Σημ. β'. Τὰ παρὰ σύνθετα Ἀντιδικῶ (ἀντίδικος), Ἐμπεδῶ (ἐμπεδος),
 Προοιμιᾶζομαι (προοίμιον), Ἀντιβολῶ (ἀντιβολή),
 Ἐναντιοῦμαι (ἐναντίας) ἀξάνουσιν ἕξωθεν· οἶον, ἡντιδικούει, ἡν-
 πέδουει, ἐπροοιμιάζομεν, ἡντιβόλουει, ἡναντιοῦμεν.

Σημ. γ'. Τὸ Ἐγγύαζω (ἐν καὶ γύαζον) διαφορεῖται· οἶον, ἐν-ε-γύα-
 ζον καὶ ἡγγύαζον, ἀφρ. ἐν-ε-γύαζα καὶ ἡγγύαζα, παρακ. ἡγγύα-
 ζα, παθ. ἡγγύημα καὶ ἐγγεγύημα.

§ 220. Ῥήματα, ὧν τὸ ἀπλοῦν ἐστὶν ἀπηρεχαιωμένον ἢ παρὰ
 ποιηταῖς εὐχρηστον, αὐξάνουσιν ἕξωθεν· οἶον, Ἀμφιέννυμι-ἡμύνη-
 σα, Καθίζω-ἐκάθιζον, Ἐπίσταμαι-ἡπιστάμην. Τὸ Καθεῖδω
 ἀπαντᾷ καθήνδον καὶ ἐ-κάθευδον, τὸ Κάθημαι-καθήμην καὶ
 ἐ-καθήμην, τὸ Ἀγίημι-ἀφίην καὶ ἡγίην.

§ 221. Τινὰ ἀπὸ βραχέος ἀρχόμενα αὐξάνουσι καὶ πρὸ τῆς προ-
 θέσεως καὶ μετ' αὐτήν· οἶον, Ἀρ-έχομαι-ἡν-ειχόμεν, Ἀμπ-έ-
 χομαι-ἡμπτ-εσχόμεν, Ἀν-ορθῶ-ἡν-ώρθουν, Ἐν-οχλῶ-ἡν-ώ-
 χουν, Παρ-οινῶ-ἐ-παρ-ώρουν, Ἀν-οίγω-ἡν-έφξα.

Σημ. Τὸ Διακονῶ (ἐκ τοῦ διάκονος) καὶ Διαίτω (ἐκ τοῦ διαίτης)
 διαφορεῖται· οἶον, παρακ. δι-ηκόνουν, ἀλλὰ παρακ. δε-δε-ακόνου-
 δε-δε-ακόνουμαι, ἀφρ. δε-δε-ακονήθη καὶ δι-ηκονήθη, Δι-ή-
 τω καὶ δε-δι-ήτων (ἐν συνθέσει), δε-δι-ήτηκα, δε-δε-δι-ήτηκα ἐν-
 (ἐκ-δε-δι-ήτημένος).

§ 222. Πάντα τὰ παρὰ σύνθετα ἐξ ὀνομάτων, ὧν τὸ πρῶτον
 συνθετικόν ἐστὶν ὁποιαδήποτε λέξις ἄλλη ἐκτὸς προθέσεως, αὐξά-
 νουσιν ἕξωθεν· οἶον, (νομοθέτης)-Νομοθετῶ-ἐ-ρομοθέτουν, (ἄθυ-
 μος)-ἄθυμῶ-ἡθύμουν, (σώφρων)-Σωφρονῶ-ἐ-σώφρόνουν κτλ.
 μόνον τὰ ἀπὸ τοῦ εὖ καὶ οὐς σύνθετα αὐξάνουσιν ἕσωθεν, ἐὰν ἡ

ρίζα ἔχει ἀρκτικὸν βραχὺ φωνῆεν· οἶον, (εὐάρεστος)-*Εὐαρεστῶ-εὐ-ηρέστου*, (δυσάρεστος)-*Δυσαρεστῶ-δυσ-ηρέστου*· ἄλλως καὶ ταῦτα αὐξάνουσιν ἐξωθεν· οἶον, *Δυσήμερῶ-ἐ-δυσήμερον*, *Δυστυ-χῶ-ἐ-δυστυχον*, *Εὐδοκιμῶ-ηὐδοκίμουν* καὶ *εὐδοκίμουν*.

Σημ. Ὁ τόνος τῶν συνθέτων φυλάττεται πάντοτε ἐπὶ τῆς αὐξήσεως· οἶον, ἔχω-πρ-ο-σε-ἵ-χε (γ'. πρόσ. παρατακτοῦ), πρ-ό-σε-χε (δ'. πρόσ. προστακτικῆς)· εἶ-ρ-ω-ά-πε-τ-ρ-ε (γ'. πρόσ. παρατακτοῦ), ἄ-π-ε-ι-ρ-ε (δ'. πρόσ. προστακτικῆς).

ΑΒ'. Περὶ Ἀναδιπλασιασμοῦ.

§ 223. Ὁ παρακείμενος ῥημάτων τινῶν ἀπὸ συμφώνου ἀρχομένων ἐπαναλαμβάνει πρὸ τῆς συλλαβικῆς αὐξήσεως τὸ ἀρκτικὸν συμφώνον τῆς ρίζης, ὅπερ λέγεται Ἀναδιπλασιασμός· ὁ δὲ ὑπερσυντελιῶδης συνθήκως αὐξάνει πρὸ αὐτοῦ συλλαβικῶς· οἶον, *Λεῖπω*, παρακ. *Λ-ἐ-λοιπα*, ὑπερσ. *ἐ-λε-λοιπεῖν*.

§ 224. Ἀναδιπλασιάζουσι τὸν παρακείμενον

1) Τὰ ἀφ' ἐνὸς ἀπλοῦ συμφώνου ἀρχόμενα· οἶον, *Τιμάω-τ-ε-τί-μηκα-ἐ-τε-τιμήκειν*. Ποιῶ-π-ε-ποίηκα-ἐ-πε-ποίηκειν. Βιδῶ-β-ε-βίωκα-ἐ-βε-βίωκειν.

Σημ. Τὰ ἀπὸ ἀρχόμενα αὐξάνουσι μόνον συλλαβικῶς τὸν παρακείμενον· οἶον, ῥά-π-τ-ω-ἐ-ε-ρ-α-φ-α-ἐ-ε-ρ-ά-φ-ειν.

2) Τὰ ἀπὸ ἀφώνου πρὸ ἀμεταβόλου ἀρχόμενα· οἶον, *Γράφω-γ-ε-γραφα-ἐ-γε-γράφειν*.

Σημ. Ἐξαιροῦνται τὰ ἀπὸ γν ἀρχόμενα καὶ τὸ Γρηγορέω, ἅτινα αὐξάνουσι συλλαβικῶς τὸν παρακείμενον· οἶον, *Γνωρίζω-ἐ-γνώρικα-ἐ-γνώρισκεῖν*, *Γρηγορέω-ἐ-γρηγόρηκα-ἐ-γρηγόρηκειν*. Τὰ δὲ ἀπὸ βλ ἢ γλ ἀρχόμενα διαφοροῦνται· οἶον, *Διαγλύφομαι-δι-έ-γλυπται* καὶ *δι-α-γ-έ-γλυπται*, *Βλάπτω-β-έ-βλαμμαι*, *Βλαστάνω-ἐ-βλάστηκα*.

3) Τὸ Κτάομαι καὶ τὰ ἀπὸ μν ἀρχόμενα· οἶον, *Κτάομαι-κ-έ-κτημαι*, *Μνάομαι-μ-έ-μνημαι*, *Μνημοτεύω-με-μνημότευκα*. (Τοῦ Πίπτω ὁ πέ-πτωκά προκύπτει κατὰ συγκοπὴν ἐκ τοῦ πε-πέ-τωκα).

§ 225. Τὰ δὲ ἀρχόμενα ἐκ διπλοῦ συμφώνου ἢ τριῶν συμφώνων ἢ δύο ἀφώνων αὐξάνουσι συλλαβικῶς τὸν παρακείμενον· οἶον, *Ψάλλω-ἐ-ψαλλκα-ἐ-ψάλλειν*, *Ξέω-ἐ-ξεκα-ἐξέκειν*, *Ζώννυμαι-ἐ-*

ζῶσμαι-ἐ-ζῶσμη, Στρέφω-ἐ-στραφμαι-ἐ-στράμμη, Φθείρω-ἐ-φθάρκα-ἐ-φθάρκειν κτλ.

Σημ. α'. Ἐν τοῖς Ἀμβάνω, Ἀαγγάνω, Ἀέγω (ὅταν μετὰ προθέσεως συντίθεται), Μείρομαι καὶ (Ῥέω) οἱ Ἀττικοὶ ἀντὶ ἀναδιπλασιασμοῦ ἐκτείνουσι τὴν συλλαβικὴν αὐξήσιν εἰς εἰς ὄιον, εἴληφα (ἀντὶ λέ-ληφα), εἴ-ληχα, συν-εἰ-λογα-συν-εἰ-λεγμαί, ὁ-εἰ-λεγμαί, εἴ-μαρταί, εἴ-ρηκα-εἴ-ρημαί.

Σημ. β'. Ταῦτα πιθανώτατα ἤρχίζον ἀπὸ σ ἢ δίγαμμα, ὑπερ ἐκτείνει τὴν αὐξήσιν ὄιον, Ῥέω, παρακ. ἔ-ῤ-ρηκα, Σμείρομαι, παρακ. ἐσμαρταί· διό, ἀποβαλλομένου τοῦ σ ἢ δίγαμμα, τρέπεται εἰς εἰ ἢ συλλαβικὴ αὐξήσις.

§ 226. Εἶδομεν (218. 2.) πῶς αὐξάνουσι τὸν παρακείμενον τὰ ἀπὸ φωνήεντος ἀρχόμενα. Οἱ Ἀττικοὶ δὲ εἰς τινα, ἀπὸ α, ε, ο ἀρχόμενα, ἐπαναλαμβάνουσι τὰ δύο ἀρκτικά τῆς ῥίζης γράμματα, συστέλλοντες καὶ τὴν λήγουσαν αὐτῆς. Ῥήματα δὲ λαμβάνοντα τὴν ἀττικὴν ἀναδιπλασιασμόν εἰσι τὰ ἑξῆς.

Ἰγείρω-ἰγ-ήγερκα, Ἰγω-ἰγ-ή-ο-χα, Ἀκοῶ-ἀκ-ήκοα, Ἀλείφω-ἀλ-ήλιφα-ἀλ-ήλιμμαι, Ἐγείρω-ἐγ-ήγερκα, Ἐλαύνω-(ἐλα)-ἐλ-ήλακα, Ἐρχομαι-(ἐλεν)-ἐλ-ήλεθα, Ἐσθίω-(ἐδεδ) ἐδ-ήδοκα-ἐδ-ήδεσμαι, Ἐλέγχω-ἐλ-ήλεγμαί, Ἐμέω-ἐμ-ήμεκεν, Φέρω-(ἐνεκ)-ἐν-ήνηχα-ἐν-ήνεγμαί, Ἐρίζω-ἐρ-ήριχα, Ὀζω-(ὀδ)-ὀδ-ὠδα, Ὀλλυμι-(ὀλε)-ὀλ-ὠλεκα-ὀλ-ὠλα, Ὀμνυμι-(ὀμο)-ὀμ-ὠμοκα-ὀμ-ὠμοσμαι, Ὀράω-(ὀπ)-ὀπ-ῶπα, Ὀρέτω-ὀρ-ῶρευχα.

Σημ. α'. Το Ἐρείδω δὲν συστέλλει τὴν ῥίζαν πρὸς διαφορὰν τοῦ Ἐρίζω ὅσον ἐρ-ήρεικα-ἐρ-ήρυσμαι.

Σημ. β'. Τὰς ἐν ἀρχῇ τῆς ῥίζης προπὰς καὶ αὐξήσεις ὁ παρακείμενος φυλάττει ἐν πάσαις ταῖς ἐγκλίσεσι καὶ τῇ μετοχῇ ὅιον, γέγραφα, Ὑ. γεγράφω, Εὐ. γεγράφοιμι, Π. γέγραφε, Α. γεγραφέναί, Μ. γεγραφώς.

ΑΓ'. Χρονικαὶ καταλήξεις.

§ 227. Πρὸς σχηματισμόν τοῦ ἐνικοῦ α. προσώπου ἐκάστου τῶν χρόνων τῆς ὀριστικῆς ἐγκλίσεως, ἐκτὸς τῆς ἐν ἀρχῇ αὐξήσεως,

προσλαμβάνομεν εἰς τὴν ρίζαν τὰς Χρονικὰς κατὰ λήξεις, αἰτινές
εἰσιν αἱ ἑξῆς.

	Φ	ω	ν	ῥ
	Ἑνεργ.	Παθητ.	Μέσ.	
Ἑνεργ.	ω	ομαι	ομαι	
Παρατ.	ον	ομην	ομην	
Παρακ. ᾠ.	κα ῥ ᾠ	μαι	μαι	
Ἑπερσ. ᾠ.	κειν ῥ εἶν	μην	μην	
Παρακ. ῥ.	α	—	—	
Ἑπερσ. ῥ.	ειν	—	—	
Μέλ. ᾠ.	σω	θήσομαι	σομαι	
Ἀόρ. ᾠ.	σα	θην	σάμην	
Μέλ. ῥ.	έω-ώ	ήσομαι	έομαι-οῦμαι	
Ἀόρ. ῥ.	ον	ην	όμην.	

§ 228. Πάντες οἱ χρόνοι ἐκτὸς τοῦ ἐνεστώτος καὶ παρατατι-
κοῦ, ἐχόντων τὴν θεματικὴν ἢ μετεσχηματισμένην ρίζαν, σχημα-
τίζονται ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐκ τῆς θεματικῆς ρίζης (216. Σημ. ῥ').

§ 229. Ὁ ἐνεργητικὸς ᾠ. Παρακείμενος προσλαμβάνει τὴν κα-
τὰ λήξιν ᾠ εἰς ὅσα ῥήματα ἔχουσι χαρακτῆρα χειλεόφωνον (β, π, φ)
ἢ οὐρανισκόφωνον (γ, κ, χ), ὅστις δασύνεται ὡς οἶον, Τρίβω (τέτριβ-ᾠ)
τέ-τριφ-α, Πέμπω (πέπομπ-ᾠ)-πέ-πομφ-α, Λέγω (λέλεγ-ᾠ)-
λέ-λεχ-α, Πλέκω (πέπλεκ-ᾠ)-πέ-πλεχ-α. Εἰς πάντα δὲ τὰ
ἄλλα ῥήματα προσλαμβάνει τὴν κατὰ λήξιν κα, ἀποβαλλομένου τοῦ
ὀδοντοφώνου χαρακτῆρος (δ, θ, τ) ὡς οἶον, Πείθω-πέ-πεικα, Αἶω-
λέ-λω-κα, Σπείρω-ἐ-σπαρ-κα.

§ 230. Οἱ ἐνεργητικοὶ καὶ μέσοι ἄοριστοι ᾠ. Εἶπα-εἰπάμην,
ἔβηκα, ἔδωκα, ἔηκα-ἔηκάμην, ἔηρεκα-ἔηρεκάμην, ἔλθα-
ἔρεάμην δὲν φυλάττουσι τὸν χρονικὸν χαρακτῆρα α.

§ 231. Οἱ ῥ. Μέλλοντες καὶ Ἀόριστοι, ὅσαίς εἰσιν ἐν χρήσει,
ἔχουσι βραχείαν ρίζαν.

Σημ. ᾠ. Οἱ Μέλλοντες τοῦ Ἑσθίω, Πίνω, ἐνίοτε καὶ τοῦ Χέω
σχηματίζονται ἀνωμάλως ὡς ἐδομαι, πίομαι, χέομαι.

Σημ. ῥ. Τέσσαρες Ἀόριστοι ῥ. οἱ Ἑσθόμην, Εἶπον, ἔβρον καὶ
ἔβρισθον ἔχουσι μακρὰν ρίζαν.

§ 232. Ὅσαι ἄλλαι μεταβολαὶ γίνονται ἐν τῷ σχηματισμῷ τῶν χρόνων κατὰ τὰς τρεῖς τάξεις τῶν ῥημάτων (216) σημειοῦνται ἐν ταῖς ἐπομένοις.

ΑΔ'. Ῥήματα Ἀφωρόληκτα.

§ 233. Ὅσαι μεταβολαὶ γίνονται, ὅταν συμπέσῃ ἄφωνον πρὶ α, μ, τ, θ ἐσημειώθησαν ἐν ταῖς § τοῦ ε'. κεφαλαίου.

§ 234. Ὁ ἐνεργητικὸς ἄ. Παρακείμενος ἄττικῶς τρέπει τὸ ε τῆς ῥίζης εἰς ο' οἶον, *Συλλέγω-συνείδηχα, Πέμπω-πέπομφα.*

§ 235. Ὁ ε'. Παρακείμενος τρέπει τῆς ῥίζης τὰ μὲν ε εἰς ο, τὸ δὲ εἰ εἰς οἰ· οἶον, *Λέγω-λέλογα, Λείπω-λείλοιπα, Πείθω-πέποιθα.*

§ 236. Ὁ παθητικὸς Παρακείμενος τὸ ῥιζικὸν εὖ συστέλλει εἰς υ' οἶον, *Τέλλω-τέτυγμαι, Πεύθω-πέπυσμαι.*

§ 237. Οἱ παθητικοὶ ε'. Μέλλοντες καὶ Ἀόριστοι τῶν ἐχόντων ῥίζαν πλεα, κλεπ, βρεγ σχηματίζονται ἐκ θέματος πλακ, κλαπ, βραχ (213. Σημ.)· οἶον, *Πλέκω-πλάκησομαι ἐπλάκη, Κλέπτω-κλαπήσομαι ἐκλάπη, Βρέχω-βραχήσομαι ἐβράχη.*

§ 238. Ὁ παθητικὸς Παρακείμενος καὶ οἱ ε'. Μέλλοντες καὶ Ἀόριστοι τῶν ἐχόντων ῥίζαν τρεπ, θρεφ, στρεφ σχηματίζονται ἐκ θέματος τραπ, θραφ, στραφ (213. Σημ.)· οἶον, *Στρέφω-ἐστραφίμαι-στραφήσομαι-ἐστράφη, Τρέφω-ἐτρέφαιμαι-τροφήσομαι-ἐτράφη, Τρέπομαι-ἐτράψαιμαι-τραπήσομαι-ἐτράπη.*

§ 239. Εἰς τὰ εἰς ἰζω ὑπερδισύλλαβα ἅπαντ' ἐκτός τοῦ κοινοῦ μέλλοντος εἰς ἰσω καὶ Ἀττικὸς εἰς ἐω-ῶ οἶον, *Κομίζω, μέλ. κοινοῦς κομίσω καὶ Ἀττικὸς κομιῶ, Ἀγωνίζωμαι-ἀγωνίσομαι καὶ ἀγωνισῶμαι κτλ.*

ΑΕ'. Ῥήματα Καθαρὰ ἢ Φωνηεντόληκτα.

§ 240. Τὰ τοιαῦτα ῥήματα δευτέρους χρόνους συνήθως δὲν ἔχουσιν· ὥσπερ ὅμως συστέλλεται ἡ ῥίζα, ἅπαντ' ὡς καὶ δεῦτεροι χρόνοι· οἶον, *Αἰώ, ε'. παρὰ. δέδωκα, ε'. παθητ. ἄορ. ἐδάην. Καίω, ἄορ. ε'. ἐκάην.*

§ 241. Εἰς ὅσους χρόνους προστίθεται κατὰ ἁλῆς, ἀπὸ συμφώνου ἀρχομένη, ὁ χαρακτὴρ ἐκτείνεται· ἦγουν τὸ μὲν α' εἰς η' οἶον,

Τιμή-ω, τιμή-σω-ἐτίμη-σα, τετίμη-κα-ἐτετιμή-κειν, τιμή-σο-μαι-ἐτιμη-σάμην, τετίμη-μαι-ἐτετιμή-μην, τιμη-θήσομαι-ἐτιμή-θην· τὸ δὲ εἰς ἡ' οἶον, Ποιέ-ω, ποιή-σω-ἐποίη-σα, πεποίη-κα-ἐπεποίη-κειν, ποιή-σομαι-ἐποίη-σάμην, πεποίη-μαι-ἐπεποίη-μην, ποιη-θήσομαι-ἐποίη-θην· τὸ δὲ οἰ-ω, Δι-ω, δι-ώ-σω-ἐδί-ω-σα, δεδί-ω-κα-ἐδεδί-ω-κειν, δι-ώ-σομαι-ἐδι-ώ-σά-μην, δεδί-ω-μαι-ἐδεδί-ω-μην, δι-ώ-θήσομαι-ἐδι-ώ-θην· τὸ δὲ ι' και υ' βραχέα εἰς ι' και υ' μακρά.

§ 242. Πολλὰ τῶν καθαρῶν φυλάττουσιν ἄτρεπτον τὸν θεμα-
τικὸν χαρακτῆρα πρὸ τοῦ συμφώνου τῶν χρονικῶν καταλήξεων.
Τοιαῦτα δὲ εἰσι τὰ ἑξῆς.

α') Ἐκ τῶν εἰς αω φυλάττουσι τὸ α βραχύ.

1) Τινὰ τῶν ἐχόντων ι' πρὸ τοῦ α' οἶον, Γάλλω-γε. ἴξ-σω, Ἰάλλω-
ι. ἴξ'-σω, Κάλλω-κ. ἴξ'-σω, θάλλω-θ. ἴξ'-σω.

2) Πάντα τὰ ἔχοντα σύστοιχον εἰς ἀντρυμι ἢ ἀζω και τὸ σπάω
και δαμάω· οἶον, σκεδάω-αντρυμι-σκεδᾶ'-σω, δαμάω-δαμᾶ'-σω, σπάω
σπᾶ'-σω.

β') Ἐκ τῶν εἰς αω φυλάττουσι τὸν θεματικὸν χαρακτῆρα, ἀλλὰ
τὸν ἐκτείνουσιν, ὅσα πρὸ τοῦ α' ἔχουσι, ρ, ι, ε, ο' οἶον, φορᾶ'-ω-γρῶ-
ρᾶ'-σω, ἀνιᾶ'-ω-ἀνιᾶ'-σω, ἐᾶ'-ω-ἐᾶ'-σω, ἀκροᾶ'-ομαι-ἀκροᾶ'-
σομαι. Ἐκ τούτων ἐξαιρεῖται τὸ βοάω-βοή-σω, γοάω-γοή-σω,
ἀλοάω-ἀλόη-σω, χράω-χρή-σω, τιτραίνω-(τρα)-τρή-σω.

γ') Ἐκ τῶν εἰς εω φυλάττουσι τὸ ε βραχύ τὰ αἰδέομαι, ἀκέο-
μαι, ἀρέσκω-(ἀρε)-ἀρέσω, ἀρκέω, ἀχθομαι-(ἀχθε)-ἀχθέσομαι-
ἡχθέσθην, ἐμέω, ζέω, καλέω, ξέω, ὀκλύμι-(ὀλε)-ὀλέσω, τελέω·
και ὅσα ἔχουσι σύστοιχον εἰς ἐντρυμι· οἶον, ἀμφιέντρυμι-ἀμφιέω-
ἀμφιεν-σω, σθέννυμι-σθέω-σδέ-σω.

δ') Ἐκ τῶν εἰς οω φυλάττουσι τὸ ο βραχύ τὰ ἀρόω-ἀρό-σαι,
βρόω-βρό-σαι, ὀμόω-ὀμό-σαι, ὀρόω-ὀρό-σαι.

ε') Ἐκ τῶν εἰς έω φυλάττουσι τὸ υ βραχύ τὰ ἀνύω, ἀρύω, βύω,
ἐλκύω, ἐρύω, μεθύω, πτύω, τακτέω.

§ 243. Τινὰ τῶν τοιούτων ἐν ἄλλοις μὲν χρόνοις ἐκτείνουσι τὸν
χαρακτῆρα, ἐν ἄλλοις δὲ φυλάττουσι βραχύν. Τοιαῦτα δὲ εἰσι.

α') Ἐκ τῶν εἰς έω τὰ

Αἰρέω-αἰρέ-σω-αἰρέ-σονται-ἡρε-σα-ἡρε-σάμην-ἡρε-κα-ἡρη-μαι
αἰρε-θήσονται-ἡρέ-θην.

Δέω-δή-σω-δή-σονται-έδη-σα-έδη-σάμην-δεδή-σονται-δέδε-κα-
δέδε-μαι-δε-θήσονται-έδέ-θην.

Αἰρέω-αἰρή-σω-αἰρή-σονται-ἡρη-κα-ἡρη-μαι-ἡρή-σονται-αἰρέ-
θήσονται-ἡρέ-θην.

Ποθῶ-ποθή-σω-ποθή-σονται καὶ ποθέ-σονται-επόθη-σα-εποθη-
σάμην-πεπόθη-κα-πεπόθη-μαι-πιθεσ-θήσονται-εποθέ-σθην.

Ἐχῶ-(σχέ)-σχῆ-σω-σχῆ-σονται-έσχη-κα-έσχη-μαι-σχέ-θή-
σονται-έσχέ-θην.

Εὐρίσκω-(εὔρε)-εὔρή-σω-εὔρή-σονται-εὔρη-κα-εὔρη-μαι-εὔρε-
θήσονται-εὔρέ-θην.

β') Ἐκ τῶν εἰς ὥω τᾶ

Δύω-δύ-σω-έδύ-σα-δύ-σονται-έδύ-σάμην-δέδύ-κα-δέδύ-μαι
δύ-θήσονται-έδύ-θην.

Θύω-θύ-σω-έθυ-σα-θύ-σονται-έθυ-σάμην, τέθυ-κα, τέθυ-μαι.
τύ-θήσονται-έτύ-θην.

Λύω-λύ-σω-έλυ-σα-λύ-σονται-έλυ-σάμην-λέλυ-κα-λέλυ-
μαι-λύ-θήσονται-έλύ-θην.

γ') Ἐκ τῶν εἰς ὀω τᾶ

Πίρω-πό-πεπω-κα-πέπο-μαι-πο-θήσονται-έπό-θην.

§ 244. Οἱ παθητικοὶ χρόνοι ὧτων ρημάτων ὁ χαρακτήρ μένει
βραχύς ἐν πᾶσι τοῖς χρόνοις παρεντιθεῖσι σ μετὰ ζῦ τῆς ῥίζης καὶ
τῶν χρονικῶν καταλήξεων· οἷον, Γελάω-γελάσω-γεγέλα-σ-μαι-
γελά-σ-θήσονται-έγελά-σ-θην κτλ. παρεντιθεῖσι σ καὶ τινα τῶν
ἐχόντων χαρακτῆρα εν ἢ ου· οἷον, Κελεύω-κεκέλευ-σ-μαι, Ἀ-
κούω-ἤκου-σ-μαι.

Σημ. α. Ἐντα, καίτοι ἐκτείνοντα τὸν χαρακτῆρα, παρεντιθεῖσι σ ἐν
τισι χρόνοις· οἷον, Σώζω-σέσω-σ-μαι-σω-θήσονται-έσώ-θην
Ῥώννυμι-ῥώρω-μαι-ῥώσ-θῃσονται-ῥώρω-σ-θην, Κνέω-κέ-
κνη-σ-μαι-έκνη-θην, Μνάσμαι-μέμνη-μαι-μνη-σ-θῃ-
σονται-έμνη-σ-θην, Χράσμαι-έχρη-μα-έχρη-σ-θῃ-σ-
μαι-έχρη-σ-θην, Ποθέω-πεπόθη-μαι-ποθε-σ-θῃ-σ-
μαι-έποθε-σ-θην, Αούω-λέλου-μαι-λου-σ-θῃ-σ-
μαι-έλου-σ-θην. Τὸ δε Ἐλαύνω-(έλα) δὲν προσλαμβάνει σ, καίτοι φυ-
λάττον τὸν χαρακτῆρα βραχύν· οἷον, ἔληλπα-μαι-έλη-θῃ-σονται-
έλη-θῃ-θην.

Σημ. 6'. Δὲν πρέπει νὰ συγκρίζωμεν τὰ ἔχοντα διττὰς ρίζας (243. Σημ.)· οἷον, Πίμπλημι, ρίζα πλ και πλθ. Πίμπρημι, ρίζα πρ και πρηθ. Κλείω, ρίζα κλει και κλειδ. Ἀλέω, ρίζα ἀλε και ἀλεθ, ἀτινα τὸν μὲν ἐνεστώτα σχηματίζουσιν ἐκ τῆς φωνηεντολήτου, τοὺς δὲ ἄλλους χρόνους ἐκ τῆς ἀφωρολήτου ρίζης· οἷον, πέπλησμαι (πέπληθ-μαι)-πλησθήσομαι, κέκλεισμαι-(κέκλειδ-μαι)-κλεισθήσομαι.

§ 245. Τινῶν εἰς αω, αζω, εω και οω φυλαττόντων τὸν χαρακτῆρα βραχύν ὁ ἐνεσ. και μέσ. μέλλων ἀ. ἀποβάλλει τὸ σ και σχηματίζεται ὁμόφωνος τῷ ἐνεστώτι κατὰ τοὺς Ἀττικούς, μὴ ὧν εὐχρηστος ἐν τῇ εὐδικτῇ· οἷον, Ἐλαύνω-(ἐλα) κοινῶς ἐλά'σω και ἀττικῶς ἐλά-ᾱς-ᾱ, Βιβάζω-βιβάσω και βιβῶ, Κολάζω-κολά'σω και κολῶ, Ἐξετάζω-ἐξετά'σω και ἐξετῶ, Δικάζω-δικά'σω και δικῶ, Ἐργάζομαι-ἐργά'σομαι και ἐργῶμαι, Τελέω-τελέ'σομαι και τελοῦμαι-εὔ-εῖται, Ὀμνῶμι-ὁμνῶσομαι και ὁμοῦμαι οἷ-οῦται.

ΑΣΤ'. Ῥήματα Ὑπολόγητα.

§ 246. Τὰ Ὑπολόγητα σχηματίζουσι τὸν μὲν ἐνεστώτα και παρατατικὸν ἐκ μετεσχηματισμένης ρίζης, ἥτοι μακρᾶς, τοὺς δὲ ἄλλους χρόνους ἐκ τῆς θεματικῆς (216. Σημ. ἀ. 6').

Σημ. Τὰ Βρέμω, Δέμω, Θέλω, Μέλει, Νέμω ἔχουσι θεματικὴν ρίζαν και ἐν τῷ ἐνεστώτι.

§ 247. Ὁ 6'. Παρακείμενος τρέπει τὸ ριζικὸν α εἰς η, τὸ ε εἰς ο, τὸ ι εἰς ῑ· οἷον, φαίρω-φαρ-πέφηρα, Κτείνω-κτεν-ἔκτορα, Γίγνομαι-γεν-γέγονα, (πλὴν τοῦ Μέμηλα ἐκ τοῦ μέλει), Τί'λλω-τί.λ-τέτι.λα.

§ 248. Ἐν τοῖς ὑπολόγητοις ὁ ἐνεργητικὸς και μέσος Μέλλων ἀπαντᾷ μόνον δεύτερος και ὁ ἐνεργητικὸς και μέσος Ἀόριστος ἀ. δι' εὐφωνίαν ἀποβάλλει τὸ σ και ἐκτείνει τὸ ριζικὸν φωνήεν, τὸ μὲν α εἰς η, τὸ δὲ ε εἰς ει, τὸ δὲ ι και ῑ εἰς ι και ῡ· οἷον, φαίρω-φαρ-φαίρωμαι-ἐφηράμην, Στέλλω-στελ-στελῶ-στελοῦμαι-ἔστειλα-ἔστειλάμην, Κρίνω-κρίν-κρίνω-κρίνομαι-ἐκρίνα-ἐκρίνάμην, Πύνω-πύν-πύνω-πύνομαι-ἐπύνα-ἐπύνάμην.

Σημ. Τῶν εἰς τ αἶνω και ρ αἶνω ὁ Ἀόριστος ἀ. δὲν τρέπει τὰ α εἰς η, ἀλλὰ τὸ ἐκτείνει· οἷον, Μι αἶνω-ἐμί.α να, Μα ρ αἶνω-ἐμ. ἀ.

ρ ἄν α. Ταῦτα ἐκολουθεῖ καὶ τοῦ Α' ῥω ὁ ἄοριστος ἄ. ἤ ρ α· ἢ ρ ἄ μ η ν, ὅστις ἐν μὲν τῇ ὀριστικῇ τρέπει τὸ α εἰς η διὰ τὴν αὐξήσιν, ἐν δὲ ταῖς λοιπαῖς ἐγκλίσει· τὸ ἐκτείνει· οἶον, ὑποτ. ἄ' ρω, εὐκτ. ἄ' ρ α τ μ ε, προσ· ἄ ρ ο ν, ἀπαρ. ἄ ρ α ι κ τ λ.

§ 249. Τὰ ἔχοντα μονοσύλλαβον ρίζαν εἰς ε.λ, εη, ερ σχηματίζουσι τὸν ἐνεργητικὸν καὶ παθητικὸν Παρακείμενον, μέλλοντα καὶ ἄοριστον· παθητικούς ἐκ θέματος εἰς α.λ, α, αρ (213. Σημ.)· οἶον, *Στέλλω* - ἔσταλ-κα - ἔσταλ-μαι - σταλ-(θ)ήσομαι-εστάλ-(θ)η, *Τείρω* - τέτᾱ-κα-τέτᾱ-μαι-τᾱ - θήσομαι - ἐτᾱ'-θην, *Σπείρω* - ἔσπαρ-κα-ἔσπαρ-μαι-σπαρ-(θ)ήσομαι-ἔσπαρ-(θ)η.

§ 250. Τὰ εἰς ειρω, ιρω, υρω δυσύλλαβα σχηματίζουσι τὸν ἐνεργητικὸν καὶ παθητικὸν παρακείμενον, παθητικὸν μέλλοντα καὶ ἄοριστον ἐκ φωνηεντολήκτου εἰς α, ι, υ θέματος (213. Σημ.)· οἶον, *Κτείρω* - κτα-ἐκτᾱ-κα-ἐκτᾱ-μαι - κτᾱ - θήσομαι - ἐκτᾱ'-θην, *Κρίω* - κρι-κέρῃ-κα-κέρῃ-μαι-κρί - θήσομαι - ἐκρί'-θην, *Πλύνω* - πλν-πέπλῃ-κα-πέπλῃ-μαι-πλῃ-θήσομαι - ἐπλῃ'-θην. Ἄλλ' ἀπαντῶσι παρὰ ποιηταῖς οἱ τούτων ἄοριστοι καὶ μέλλοντες μετὰ κ' οἶον, ἐκ.λίνθην-κλινθήσομαι, ἐκτάνθην-κατανθήσομαι.

§ 251. Ὁ χαρακτήρ λ καὶ ρ φυλάττεται πρὸ τῶν συμφώνων τῶν χρονικῶν καταλήξεων, ὡσαύτως δὲ καὶ τὸ ρ, ὅπερ πρὸ μὲν τοῦ κ τρέπεται εἰς γ, πρὸ δὲ τοῦ μ εἰς σ, ἐνίοτε δὲ καὶ εἰς μ' οἶον, *Στέλλω* - ἔσταλ-κα - ἔσταλ-μαι - σταλ-θήσομαι-εστάλ-θην, *Σπείρω* - ἔσπαρ-κα-ἔσπαρ-μαι-σπαρ-θήσομαι-ἔσπαρ-θην, *Φαίνω* - πέφαγ-κα-πέφασ-μαι, *Αἰσχύρω* - ἤσχυμ-μαι-αἰσχύρ-θήσομαι-ἤσχύρ-θην.

ΑΖ'. Διάκρισις καταλήξεων.

§ 252. Ἐν § 227. εἶδομεν πῶς σχηματίζεται τὸ ἐν. ἄ. πρόσωπον ἐκάστου χρόνου τῆς ὀριστικῆς ἐγκλίσεως· ἵνα δὲ κλίνωμεν τὸ ῥῆμα κατὰ τὰ λοιπὰ πρόσωπα, ἀριθμούς καὶ Ἑγκλίσεις, μεταβάλλομεν τὰς καταλήξεις. Διακρίνομεν λοιπὸν ἐν παντὶ ῥήματι

1) Τὴν *Θεματικὴν ρίζαν*, οὗσαν βάσιν τῶν σχηματισμῶν πάντων τῶν χρόνων.

2) Τὴν *Χρονικὴν ρίζαν*, ἀφ' ἧς σχηματίζονται τὰ πρόσωπα καὶ οἱ ἀριθμοὶ πῶν χρόνων ἐν πάσαις ταῖς ἐγκλίσεσι.

3) Τὸ Ἑγκλιτικὸν φωνῆεν, δηλοῦν τὴν ἑγκλισιν, καὶ

4) Τὴν Προσωπικὴν κατάληξιν, δηλοῦσαν τὸ πρόσωπον. *Η-
γουν ἐν τοῖς *Αυθήσομαι καὶ Ἐλυσάμην*· τὸ μὲν θήσομαι καὶ
σάμην εἰσὶ χρονικαὶ καταλήξεις, καὶ τούτων τὸ μὲν μαι καὶ μνη
προσωπικαὶ καταλήξεις, τὸ δὲ ο καὶ α ἑγκλιτικὰ φωνήεντα. Τὸ
Αυθῆσ δὲ καὶ *ελυσ* χρονικαὶ ρίζαι, φυλατιζόμεναι ἀμετάβλητοι ἐν
πᾶσι τοῖς προσώποις καὶ ταῖς ἐγκλίσεσι.

Σημ. Ἡ μὲν χρονικὴ ρίζα εὐρίσκεται, ἀφ’ οὗ ἀφαιρέσωμεν τὴν προσω-
πικὴν κατάληξιν μετὰ τοῦ ἑγκλιτικοῦ φωνήεντος, ἡ δὲ θεματικὴ, ἀφ’ οὗ
ἀφαιρέσωμεν τὴν χρονικὴν κατάληξιν καὶ τὰς ἐν ἀρχῇ αὐτήσεσι.

ΑΗ'. Περὶ Ἑγκλιτικῶν φωνηέντων.

§ 253. Τρία εἰσὶ τὰ ἐν χρήσει Ἑγκλιτικὰ φωνήεντα. τιθέμενα
πρὸ τῶν προσωπικῶν καταλήξεων, ο, ε, α, ὧν τὸ μὲν ο ἔχουσι τὰ
ἀ. πρόσωπα καὶ τὸ πληθυντικὸν γ'. τῆς ὁριστικῆς, τὸ δὲ ε τὰ
λοιπὰ ἐν δὲ τῇ ὑποτακτικῇ ἔχουσι τὰ αὐτὰ ἐκτεταμένα εἰς ω καὶ
η' ἐν δὲ τῇ εὐκτικῇ πάντα ἔχουσι τὸ ο καὶ ἐν τῇ μετοχῇ· ἐν δὲ
τῇ προστακτικῇ καὶ ἀπαρραφάτῳ ἔχουσι τὸ ε, ὡς καὶ τὸ ἐνικ. γ'.
πρόσωπον τοῦ ἐνεργητικοῦ Παρακειμένου καὶ Ἀορίστου ἀ. ἐν τῇ
ὁριστικῇ τὸ δὲ α ἐστὶν ἴδιον τοῦ ἐνεργητικοῦ Παρακειμένου ἐν
μόνῃ τῇ ὁριστικῇ καὶ τοῦ ἐνεργητικοῦ καὶ μέσου Ἀορίστου ἀ. ἐν
πάσαις ταῖς ἐγκλίσεσιν, ἐκτὸς τῆς ὑποτακτικῆς, ἐν ᾗ ἔχει τὰ ἐγ-
κλιτικὰ φωνήεντα τοῦ Ἑνεστῶτος, ὃ δὲ ἐνεργητικὸς Ὑπερσυντε-
λικὸς ἔχει ἑγκλιτικὸν φωνῆεν ε ἐκτεταμένον εἰς ει.

ΑΘ'. Περὶ προσωπικῶν καταλήξεων.

§ 254. Αἱ προσωπικαὶ καταλήξεις ἐκτὸς τινῶν ἐξαιρέσεών εἰσιν
αὐταί.

§ 255. Τῶν Παραγόντων χρόνων τῆς ὁριστικῆς καὶ ὅλων τῆς
ὑποτακτικῆς·

	1	2	3
Ἐνικ.	ο	ις	ι
Δούκ.	μεν	τον	τον
Πληθ.	μεν	τε	νται

§ 256. Τῶν Παραγομένων χρόνων τῆς ὀριστικῆς καὶ ὅλων τῆς εὐκτικῆς·

	1	2	3
Ἑνικ.	ν	ς	—
Δυϊκ.	μεν	τον	την
Πληθ.	μεν	τε	—

§ 257. Τῆς Προστακτικῆς·

	2	3
Ἑνικ.	θι	τω
Δυϊκ.	τον	των
Πληθ.	τε	τωσαν

Σημ. Ἐπὶ παντός ἀριθμοῦ ἡ προστακτικὴ ἔχει μόνον δ' καὶ γ', πρόσ-
ωπον.

§ 258. Ἡ ἀπαρέμφατος κατάληξιν ἔχει ιν.

§ 259. Ἡ μετοχὴ κατάληξιν ἔχει ον, ντσα, ν.

Μ'. Σχηματισμός τῆς ὀριστικῆς.

§ 260. Οἱ Παράγοντες χρόνοι, ἐκτὸς τοῦ Παρακειμένου, ἔχουσιν ἐγκλιτικὰ φωνήεντα καὶ προσωπικὰ καταλήξεις τὰ ἑξῆς·

	Διηρημένως.			Συνημμένως.		
	1	2	3	1	2	3
Ἑνικ.	ο-ο	ε-ις	ε-ι	ω	εις	ει
Δυϊκ.	ο-μεν	ε-τον	ε-τον	ομεν	ετον	ετον
Πληθ.	ο-μεν	ε-τε	ο-ντσι	ομεν	ετε	ουσι.

§ 261. Οἱ Παραγόμενοι χρόνοι, ἐκτὸς τοῦ Ὑπερσυντελικοῦ καὶ Ἀορίστου ἄ., ἔχουσιν ἐγκλιτικὰ φωνήεντα καὶ προσωπικὰ κατα-
λήξεις τὰ ἑξῆς·

	Διηρημένως.			Συνημμένως.		
	1	2	3	1	2	3
Ἑνικ.	ο-ν.	ε-ς,	ε-	ον,	ες,	ε
Δυϊκ.	ο-μεν,	ε-τον,	ε-την	ομεν,	ετον,	ετην
Πληθ.	ο-μεν,	ε-τε,	ο ν	ομεν,	ετε,	ον,

§ 262. Παράδειγμα τῆς ὀριστικῆς.

1. Παράγοντες χρόνοι.

Ἐνεσ.	λείπ	ω,	εις,	ει
Μέλ. α.	λείψ	ομεν,	ετον,	ετον
Μέλ. β.	λίπέ	ομεν,	ετε,	ουσι.

2. Παρακείμενος.

	α,	ας,	ε
ἐλελοίπ	αμεν,	ατον,	ατον
	αμεν,	ατε,	ᾶσι.

3. Παραγόμενοι χρόνοι.

Παρατ.	ἐλείπ	ον,	ες,	ε
Ἀόρ. β.	ἐλίπ	ομεν,	ετον,	ετην
		ομεν,	ετε,	ον.

4. Ὑπερσυντελικός.

	ειν,	εις,	ει
ἐλελοίπ	ειμεν,	ειτον,	είτην
	ειμεν,	ειτε,	είσαν καὶ εσαν ἄττικῶς.

5. Ἀόριστος Α'.

	α,	ας,	ε
ἐλείψ	αμεν,	ατον,	άτην
	αμεν,	ατε,	αν.

Μ. Α'. Σχηματισμός τῶν λοιπῶν Ἐγκλίσεων.

§ 263. Ἡ Ὑποτακτικὴ ἐγκλιτικὰ φωνήεντα καὶ προσωπικὰς καταλήξεις ἔχει τὰ ἑξῆς·

Διηρημένως.

Συνημμένως.

	1	2	3		1	2	3
Ἐνικ.	ω-ο,	η-ις,	η-ι		ω,	ης,	η
Δυϊκ.	α-μεν,	η-τον,	η-τον		ωμεν,	ητον,	ητον
Πλῆθ.	ω-μεν,	η-τε,	ω-ντσι.		ωμεν,	ητε,	ωσι.

Παράδειγμα.

Ἑνες.	λείπ	ω,	ης,	η
Παρακ.	λελοίπ	ωμεν,	ητον,	ητον
Ἀόρ. ἄ.	λείψ	ωμεν,	ητε,	ωσι.
Ἀόρ. β'.	λίπ			

§ 264. Εὐκτική ἐγκλίσις. Τούτης τὸ ἐνικὸν ἄ. προσώπον κατὰ λήγει εἰς *μι*, τὸ πληθυντικὸν γ' εἰς *ει*, κατὰ δὲ τὰ ἄλλα ἀκολουθεῖ τοὺς παραγομένους τῆς Ὀριστικῆς, ἔχουσα παντοῦ πρὸ τῶν προσωπικῶν καταλήξεων χαρακτήρα.

Ἐγκλιτικὸν ᾠοῦν καὶ προσωπικὴ κατάληξις.

	Διηρημένως.			Συνηρημένως.		
	1	2	3	1	2	3
Ἑνικ.	ο-ιμι,	ο-ις,	ο-ι	οιμι,	οις,	οι
Δυϊκ.	ο-ιμεν,	ο-ιτον,	ο-ίτην	οιμεν,	οιτον,	οίτην
Πληθ.	ο-ιμεν,	ο-ιτε,	ο-ιεν.	οιμεν,	οιτε,	οιεν.

Παράδειγμα.

Ἑνες.	λείπ	οιμι,	οις,	οι	Ἀόριστος ἄ.			
Παρακ.	λελοίπ	οιμεν,	οιτον,	οίτην	οιμι,	αις ἕξαις,	αι ἕξει	
Μέλ. ἄ.	λείψ	οιμεν,	οιτον,	οίτην	λείψ	αιμεν,	αιτον,	αίτην
Μέλ. β'.	λιπέ	οιμεν,	οιτε,	οιεν.	αιμεν,	αιτε,	αιεν	καὶ
Ἀόρ. β'.	λίπ						εἰαν.	

Σημ. ἄ. Ὁ Παρακείμενος ἐν τῇ ὑποτακτικῇ καὶ εὐκτικῇ ἀπαντᾷ συνήθως περιφραστικῶς διὰ τῆς μετοχῆς καὶ τοῦ ἐνεστώτος τοῦ Ἰπαρκτικοῦ ῥήματος· οἶον, ὑποτακτ. ἐνικ. λελοῖπώς, υἷα, ὅς-ω, ἦς, ἦ. Δυϊκ. λελοῖπότεις, υἷα, ὅτε-ωμεν, ἦτον, ἦτον. Πληθ. λελοῖπότεις, υἷα, ὅτε-ωμεν, ἦτε, ὦσι. Εὐκτικῇ ἐνικ. λελοῖπώς, υἷα, ὅς-εἴην, εἴης, εἴη. Δυϊκ. λελοῖπότεις, υἷα, ὅτε-εἴημεν, εἴητον, εἴητην. Πληθ. λελοῖπότεις, υἷα, ὅτε-εἴημεν, εἴητε, εἴεν.

Σημ. β'. Οἱ Ἀστικοὶ ἐν τῇ Ἀόριστῃ ἄ. τῆς εὐκτικῆς ἔχουσι καὶ τὸν Αἰολικὸν σχηματισμόν, οὗ τινος εὐχρηστά εἰσι τὸ ἐνικὸν β', καὶ γ'. προσώπον καὶ τὸ πληθυντικὸν γ', καταλήγοντα οὕτως· ἐν. β'. εἰας, γ'. εἰς καὶ πληθ. γ'. εἰαν.

§ 265. Προστακτική. Ἡ τοῦ ἐνικοῦ β'. προσώπου κατάληξις θι ἐν τοῖς Βαρυτόνοις καὶ Συνηρημένοις ῥήμασιν ἀποκόπτεται, ἐκτὸς τοῦ Ζάω, ἀπαντῶντος καὶ μετὰ τῆς θι· οἶον, ζῇ καὶ ζῆθι. Ὁ δὲ Ἀόριστος ἄ. καταλήγει ἐν τῷ ἐνικῷ β'. προσώπῳ εἰς *ον*.

Ἑγκλιτικὸν φωνῆεν καὶ προσωπικὴ κατὰ-λήξεις.

Διηρημένως.

Συνημμένως.

2

3

2

3

Ἑνικ.

ε-θι,

έ-τω

ε,

έ-τω

Αὐτ.

ε-τον,

έ-των

ε-τον,

έ-των

Πληθ.

ε-τε,

έ-τωσαν.

ε-τε,

έ-τωσαν.

Παράδειγμα.

Ἑνεσ.

λείπ

ε,

έ-τω

ον,

ά-τω,

Παρακ.

λέλοιπ-ετον,

έ-των

Ἄορ. α. λείψ

ατον,

ά-των,

Ἄορ. β'.

λίπ

ετε,

έ-τωσαν.

ατε,

ά-τωσαν.

Σημ. α. Τὸ πληθ. γ'. πρόσωπον ἀπαντᾷ καὶ ὁμοίωσιν τῇ γενικῇ πληθ. τῆς ἰδίας μετοχῆς· οἶον, λ ε ι π - ὄ ν τ ω ν - λ ι π - ὄ ν τ ω ν - λ ε ι ψ - ὄ ν τ ω ν.

Σημ. β'. Τοῦ Ἀορίστου β'. τὸ ἐνικὸν β'. πρόσωπον τονίζεται ἐπὶ τῆς ῥίζης· οἶον, λ ί π ε, λ ά θ ε· ἐπὶ δὲ τῆς καταλήξεως τονίζονται τὰ ἐλθέ, εὐρέ, εἰπέ, καὶ διαφοροῦνται τὰ λάθε καὶ λαθεῖ. ἴδε καὶ ἰδέ.

§ 266. Ἡ Ἀπαρέμφατος ἐγκλιτικὸν φωνῆεν ἔχει ε καὶ κατὰ-λήξιν α· συνημμένως ειν· οἶον, ἐνεσ. λείπ-ειν, μέλ. β'. λιπ-εῖν· ἐξαιρεῖται ὁ παρακείμενος, ἔχων έ-ναι· οἶον, λελοιπ-έναι, καὶ ὁ ἀόριστος α., ἔχων α-ι· οἶον, λείψ-αι.

§ 267. Ἡ Μετοχὴ ἐγκλιτικὸν φωνῆεν καὶ κατὰ-λήξιν ἔχει τοῦ μὲν ἀρσενικοῦ ο-ον, τοῦ δὲ θηλυκοῦ ο-ντσα, τοῦ δὲ οὐδέτερου ο-ι, καὶ συνημμένως ωι, ωσα, ωι· οἶον,

Ἑνεσ.

λείπ

Μέλ. α.

λείψ

ων,

ουσα,

ον.

Μέλ. β'.

λιπέ

Ἄορ. β'.

λιπ

Ἐξαιροῦνται

1) Ὁ Παρακείμ. κατὰ-λήξιν εἰς ὤρ-ναι-ός· οἶον, λελοιπ-ὤρ-ναι-ός.

2) Ὁ Ἀορ. α. εἰς ἄρ-ἄρ-ἄρ· οἶον, λείψ-ἄρ-ἄρ-ἄρ.

Σημ. α. Ὁ β. Ἀόριστος ἐν τῇ ἀπαρεμφάτῃ καὶ μετοχῇ τονίζεται ἐπὶ τῆς καταλήξεως· οἶον, ἀπαρέμφ. λιπ-εῖν, μετοχ. λιπ-ὄν-όντος, λιπ-οὔσα-ούσης, λιπ-όν-όντος.

Σημ. β'. Ὁ Μέλλων β'. ἀπαντᾷ ἐν συναίρεσει μόνον, ὡς βλέπομεν, ἐν τῇ παραδείγματι.

	ΟΡΙΣΤΙΚΗ.	ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ.	ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ.
ἐν εστ.	ω, εις, ει λείπ ομεν, ετον, ετον ομεν, ετε, ουσι	ω, ης, η λείπ ωμεν, ητον, ητον ωμεν, ητε, ωσι	ε, έτω, ετον, έτων λείπ ετε, έτωσαν και όντων
παρ.	ον, ες, ε ε-λείπ ομεν, ετον, έτην ομεν, ετε, ον		
παρ. α.	ά, άς, έ λέ-λείφ άμεν, άτον, άτον άμεν, άτε, άπι	* ω, ης, η λε-λείφ ωμεν, ητον, ητον ωμεν, ητε, ωσι	ε, έτω λέ-λείφ ετον, έτων ετε, έτωσαν
παρ. β.	λέ-λοιπ α, ας, ε κτλ. ως ό ά	ω, ης, η λε-λοιπ κτλ. ως ό ά	ε, έτω λέ-λοιπ κτλ. ως ό ά
υπερ. α.	* ειν, εις, ει ε-λε-λείφ ειμεν, ειτον, ειτην ειμεν, ειτε, εισαν και εσαν		
υπερ. β.	ε-λε-λοιπ ειν, εις, ει κτλ. ως ό ά		
μελ. α.	ω, εις, ει λείψ ομεν, ετον, ετον ομεν, ετε, ουσι		
μελ. β.	ω, εις, ει λιπ ουμεν, ειτον, ειτον ουμεν, ειτε, ουσι		
αορ. α.	α, ας, ε ε-λείψ αμεν, ατον, άτην αμεν, ατε, αν	ω, ης, η λείψ ωμεν, ητον, ητον ωμεν, ητε, ωσι	ον, άτω ατον, άτων ατε, άτωσαν και άντων
αορ. β.	ον, ες, ε ε-λιπ ομεν, ετον, έτην ομεν, ετε, ον	ω, ης, η λίπ ωμεν, ητον, ητον ωμεν, ητε, ωσι	ε, έτω ετον, έτων ετε, έτωσαν και όντων

(*) Οι ἐν τῷ παραδείγματι μετ' ἀστερίσκου σεσημειωμένοι τύποι εἰσὶν ἀχρη-
στὰς διὰ τοὺς δευτέρους εὐχρηστούς. (**) Περὶ τοῦ υποτακτικοῦ καὶ εὐχτικοῦ σχη-

τῆς ἐνεργητικῆς φωνῆς.

ΕΥΚΤΙΚΗ.	ΑΠΑΡΕΜΦ.	ΜΕΤΟΧΗ.
οἶμι, οἷς, οἰ λείπ οἶμεν, οἶτον, οἶτην οἶμεν, οἶτε, οἶεν	λείπ εἶν	ἄρσ. ὦν, ὄντος θηλ. λείπ οὔσα, ούσης οὐδ. ὄν, ὄντος
οἶμ, οἷς, οἰ λε-λείφ οἶμεν, οἶτον, οἶτην οἶμεν, οἶτε, οἶεν	λε-λείφ ἐναι	ὥς, ὅτος λε-λείφ υἷα, υἷας ὅς, ὅτος
οἶμι, οἷς, οἰ λε-λοιπ κτλ. ὥς ὁ ἄ.	λε-λοιπ ἐναι	ὥς, ὅτος λε-λοιπ υἷα, υἷας ὅς, ὅτος
οἶμι, οἷς, οἰ λείψ οἶμεν, οἶτον, οἶτην οἶμεν, οἶτε, οἶεν	λείψ εἶν	ὦν, ὄντος λείψ οὔσα, ούσης ὄν, ὄντος
οἶμι, οἷς, οἶ λίπ οἶμεν, οἶτον, οἶτην οἶμεν, οἶτε, οἶεν	λίπ εἶν	ὦν, οὔντος λίπ οὔσα, ούσης οὔν, οὔντος
αἶμι, αἷς καὶ εἰας, αἰ καὶ εἰε λείψ αἶμεν, αἶτον, αἶτην αἶμεν, αἶτε, αἶεν καὶ εἶαν	λείψ αἰ	ᾱς, ἄντος λείψ ἄσα, ἄσης ἄν, ἄντος
οἶμι, οἷς, οἰ λίπ οἶμεν, οἶτον, οἶτην οἶμεν, οἶτε, οἶεν	λίπ εἶν	ὦν, ὄντος λίπ οὔσα, ούσης ὄν, ὄντος

στοι, συνεκτιθέμεναι ὁμῶς, διότι τῶν ῥημάτων τινὰ μὲν ἔχουσι τοὺς πρῶτους ματισμοὺ τοῦ παρακειμένου. Ἰδε ἐν § 264, ἄ.

ΜΓ'. Περὶ τῆς Παθητικῆς φωνῆς.

§ 269. Ἑγκλιτικὰ φωνήεντα οἱ Παθητικοὶ καὶ Μέσοι χρόνοι ἔχουσι παντοῦ τὰ αὐτὰ τοῖς Ἑνεργητικοῖς, ἐκτὸς τοῦ Παρακειμένου καὶ Ὑπερσυντελικοῦ, ὅτινας ἐπισυνάπτουσι τὰς προσωπικὰς καταλήξεις εἰς τὴν ῥίζαν ἄνευ ἐγκλιτικοῦ φωνήεντος.

§ 270. Ὁ Παθητικὸς ἁ. καὶ ῥ'. Ἀόριστος τῆς παθητικῆς φωνῆς σχηματίζεται ἄνευ ἐγκλιτικοῦ φωνήεντος κατὰ τὸν ἐνεργητικὸν τύπον τοῦ ῥ'. εἰς μι, φυλάττων τὸ πρὸ τῶν καταλήξεων ἢ ἐν πᾶσι τοῖς ἀριθμοῖς τῆς Ὀριστικῆς καὶ ἐν τῇ Προστακτικῇ καὶ Ἀπαρεμφάτῳ. Ἐν τῷ παραδείγματι δὲ τῆς παθητικῆς φωνῆς συνεκτίθεται καὶ ὁ σχηματισμὸς αὐτῶν.

§ 271. Οἱ Μέσοι Μέλλοντες καὶ Ἀόριστοι ἔχουσιν ἐντελὴ παθητικὸν σχηματισμὸν τῶν προσωπικῶν καταλήξεων.

§ 272. Ἐν τῇ Παθητικῇ φωνῇ ἅπαντ' αὐτὰ καὶ τρίτος Μέλλων, λεγόμενος Μετ' ὀλίγον ἢ Συρτετελεσμένος Μέλλων, ὅστις, σχηματιζόμενός ἐκ τῆς χρονικῆς ῥίζης τοῦ Παρακειμένου καὶ τῆς καταλήξεως σομαι, σημαίνει τὸ ἐν τῷ μέλλοντι τετελεσμένον.

Σημ. ἁ. Ὁ Μετ' ὀλίγον μέλλων μονολεκτικῶς ἀπαντᾷ κυρίως, ὅταν ὁ παρακειμένος ἐπιδέχεται ἀναδιπλασιασμόν, ἐκτείνων καὶ τὸν γαραντήρα, ἔνθα ὁ παρακ. φυλάττει αὐτὸν βραχύν' οἶον, Δέδε-μαι-Δε-δῆ-σο-μαι. Δεδίδα-μαι-Δεδιδά-ξο-μαι. Ἀέλει-μαι-Ἀελέψο-μαι. Εἶρη-μαι-Εἶρή-σο-μαι. (ὅστις λαμβάνεται ἀντὶ τοῦ παθητικοῦ Ῥηθή-σο-μαι). Ἡτίμω-μαι-Ἡτιμώ-σο-μαι. Συνήθως ὁμοῦς ὁ Μετ' ὀλίγον μέλλων τῶν μὴ ἀναδιπλασιαζομένων σχηματίζεται περιφραστικῶς διὰ τῆς μετοχῆς τοῦ παθητικοῦ παρακειμένου καὶ τοῦ Ἔσομαι (Μέλλοντος τοῦ Ὑπαρκτικοῦ Ῥήματος) οἶον, Ἀπήλ-λα-μαι-Ἀπηλλά-γμένος ἔσομαι. Περιφραστικῶς σχηματίζεται καὶ τῆς ἐνεργητικῆς φωνῆς ὁ Μετ' ὀλ. μι. οἶον, Δεδίδα-χα-Δεδι-δά-χω-ς ἔσομαι. Πέπλε-υκα-πέπλε-υκώς ἔσομαι. Οἱ δὲ Τεθνή-ξομαι καὶ Ἔσθη-ξομαι εἰσι μέλλοντες ἀρχήστων ἐνεστώτων Τεθνήκω, Ἔσθηκω.

Σημ. β'. Ἐν τοῖς Ὑπολήκτοις καὶ τοῖς εἰς μι ῥήμασι Μετ' ὀλίγον μέλλων δὲν ἀπαντᾷ, ἐκτὸς τοῦ Μείξομαι ἐκ τοῦ μίγνυμι.

ΜΔ'. Προσωπικαὶ καταλήξεις.

§ 273. Προσωπικὰς καταλήξεις ἔχουσιν

1) Οἱ παράγοντες χρόνοι τῆς ὀριστικῆς καὶ πάντες τῆς Ὑποτακτικῆς.

	1	2	3
Ἑνικ.	μαι,	σαι,	ται,
Δυϊκ.	μεθον,	σθον,	σθον,
Πληθ.	μεθα,	σθε,	νται.

2) Οἱ Παραγόμενοι τῆς Ὀριστικῆς καὶ πάντες τῆς Ἐγκλιτικῆς.

	1	2	3
Ἑνικ.	μην,	σο,	το,
Δυϊκ.	μεθον,	σθον,	σθην,
Πληθ.	μεθα,	σθε,	ντο.

3) Ἡ Προστακτική.

Ἑνικ.	σο,	σθω,
Δυϊκ.	σθον,	σθων,
Πληθ.	σθε,	σθωσαν καὶ σθων.

Σημ. Τὸ πληθυντικὸν γ'. ἀπαντᾷ καὶ ὁμοίῳ σχήμῳ τῷ δυϊκῷ γ'. προσ-
ώπῳ.

4) Ἡ Ἀπαρέμφατος.—σθαι

5) Ἡ Μετοχή.—μενος, μένη, μενον.

ΜΕ'. Σχηματισμός τῆς Ὀριστικῆς.

§ 274. 1) Τῶν παραγόντων χρόνων ἐγκλιτικὸν φωνῆεν καὶ προσωπικαὶ καταλήξεις εἰσὶν αἱ ἑξῆς·

Διηρημένως

Συνημμένως

	1	2	3	1	2	3
Ἑνικ.	ο-μαι,	ε-σαι,	ε-ται.	ομαι,	(εσαι-εαι)-η,εται.	
Δυϊκ.	ο-μεθον,	ε-σθον,	ε-σθον.	ομεθον,	εσθον,	εσθον.
Πληθ.	ο-μεθα,	ε-σθε,	ο-νται.	ομεθα,	εσθε,	ονται.

2) Τῶν Παραγόμενων χρόνων ἐγκλιτικὸν φωνῆεν καὶ προσωπι-
καὶ καταλήξεις εἰσὶν αἱ ἑξῆς·

Διηρημένως

Συνημμένως

	1	2	3	1	2	3
Ἑνικ.	ο-μην,	ε-σο,	ε-το.	ομην,	(εσο-εο)ου,	ετο.
Δυϊκ.	ο-μεθον,	ε-σθον,	ε-σθην.	ομεθον,	εσθον,	εσθην.
Πληθ.	ο-μεθα,	ε-σθε,	ο-ντο.	ομεθα,	εσθε,	οντο.

§ 275. Τῆς τοῦ ἐνικοῦ ᾠ'. προσώπου καταλήξεως *σαι* καὶ *σο* ἐκθλίβεται τὸ *σ*, ὅταν ἔχῃ πρὸ αὐτοῦ ἐγκλιτικὸν φωνῆεν *ε*, *η*, *α*, καὶ τὰ διεστώτα φωνήεντα συναιροῦνται, ἦγουν τὸ μὲν *σαι* καὶ *ηαι* εἰς *η*, τὸ δὲ *εο* εἰς *ου*, τὸ δὲ *αο* εἰς *ω*.

Σημ. Τὸ *εαι* οἱ Ἀττικοὶ συναιροῦσιν εἰς *ει*. Τὴν δὲ ἄττικὴν ταύτην συναίρεσιν ἔχει ἡ κοινὴ γλῶσσα ἐν τοῖς ῥήμασιν *Οἴομαι-οἶει*, *Βοῦλομαι-βούλει*, *Ὀψομαι-ὄψει*, *Εἰμι* (*ἔμαι-ἔσαι-ἔαι*)-*εἶ*.

§ 276. Ἐάν εἰς τὴν χρονικὴν ρίζαν ἐπισυναφθῇ τὸ ἐγκλιτικὸν φωνῆεν μετὰ τῆς προσωπικῆς καταλήξεως, σχηματίζονται οἱ χρόνοι τῆς Ὀριστικῆς ἐγκλίσεως πάντες ἐκτὸς τοῦ παρακειμένου καὶ ὑπερσυντελικοῦ.

Παράγοντες χρόνοι

ἐνεστ.	λείπ	}	ομαι, (εσαι-σαι) ἢ ἔει, ῥται.
μέσ. μελ. α	λείψ		
μετ' ὄλ. μελ.	λελείψ	}	όμεθον, εσθον, εσθον.
μέσ. μελ. ᾠ'	λιπέ		
Παθ. μελ. α.	λειφθήσ	}	όμεθα, εσθε, ονται.
Παθ. μελ. ᾠ'	λιπήσ		

Σημ. Ὁ μέσ. Μέλλων ᾠ'. ἅπαντα ἐν συναίρεσει πάντοτε ὡς ἐν τῇ παραδείγματι βλέπομεν.

Παραγόμενοι χρόνοι.

Παρατ.	ἐλείπ-	}	όμεν, (εσο-εσ)ου, ετο
μέσ. ὁρ. ᾠ'.	ἐλίπ -		όμεθον, εσθον, ἐσθην
			όμεθα, εσθε, οντο
μέσ. ὁρ. ᾠ'.	ἐλείψ-	}	όμεν, (ασο-αο)ω, ατο
			όμεθον, ασθον, ἀσθην
			όμεθα, ασθε, αντο.

Σχηματισμός τοῦ Παρακειμένου καὶ Ὑπερσυντελικοῦ.

§ 277. Πρὸς σχηματισμὸν τοῦ παθητικοῦ Παρακειμένου καὶ Ὑπερσυντελικοῦ ἐπισυνάπτονται αἱ προσωπικαὶ καταλήξεις ἀμέσως εἰς τὴν ρίζαν. Καὶ εἰ μὲν ὁ χαρακτήρ ἐστὶ φωνῆεν, λαμβάνει τὰς κανονισθείσας μεταβολάς (241—245). Εἰ δὲ ὁ χαρακτήρ ἐστὶν ἄφωνος ἢ ἡγρόν, ἐπισυναπτομένων τῶν προσωπικῶν καταλήξεων,

συνεπισωρεύονται σύμφωνα, ἅτινα τρέπονται ἢ ἀποβάλλονται κατὰ τοὺς περὶ εὐφωνίας κανόνες (Κεφ. ΣΤ'). Πρὸς ἀκριβεστέραν δὲ ἐκμάθησιν τοῦ παθ. Παρακειμένου καὶ Ὑπερσυντελικοῦ ἐκτίθεμεν τόδε τὸ διάγραμμα.

Α') Ῥήματα Καθαρόληκτα ἔχουσι καταλήξεις τὰς ἐξῆς·

1) Μὴ προσλαμβάνοντα σ' οἶον,

Παρακείμενος (τιμάω).

Ὑπερσυντελικός (δηλώω).

Ἐνικ.		μαι, σαι, ται.		μην, σο, πο.
Δυνκ.	τε-τίμη	μεθον, σθον, σθον.		ἐ-δε-δήλω
Πληθ.		μεθα, σθε, νται ᾱ		μεθα, σθε, ντο ᾱ

τετιμημένοι, αι, α, εἰσί. δεδηλωμένοι, αι, α ἦσαν.

2) Προσλαμβάνοντα σ' οἶον, Γελάω, Τελέω, Σώζω (244 καὶ Σημ.).

(ἐ)γεγάλα	μαι, σαι, σται.		σμην, σο, στο.
(ἐ)τετέλε	μεθον, σθον, σθον.		σμεθον, σθον, σθην.
(ἐ)τέσω	μεθα, σθε, σμένοι,		σμεθα, σθε, σμένοι, αι,

αι, α εἰσί. α ἦσαν.

Β') Ῥήματα Ἀφωρόληκτα.

1) Ἔχοντα χαρακτῆρα Ὀδοιόφωνον (δ, θ, τ), συμπεριλαμβανομένου ἐν ταῖς καταλήξεσι τοῦ χαρακτῆρος, ἔχουσι καταλήξεις τὰς ἐξῆς· οἶον, Ἐρεῖδω, Πείθω, Ἀρύτω.

ἐορῆει (δ)	{	(36)μαι, (39)σαι, (29)σται.		σμην, σο, στο.
(ἐ)πέπει (θ)		σμεθον, (39)σθον, (39)σθον.		σμεθον, σθον, σθην.
ἦνύ (τ)		σμεθα, σθε, ατε,		σμεθα, σθε, ατο ᾱ

φυλαττομένου τοῦ θεματικοῦ χαρακτῆρος καὶ (36)σμένοι, αι, α εἰσί. σμένοι, αι, α ἦσαν.

2) Ἔχοντα χαρακτῆρα Χειλέοφωνον (ε, π, φ), συμπεριλαμβανομένου ἐν ταῖς καταλήξεσι τοῦ χαρακτῆρος, ἔχουσι καταλήξεις τὰς ἐξῆς· οἶον, Τρίβω, Λείπω, Γράφω.

(ἐ)τέτρι (ε)	{	(34)μαι, (37)ψαι, (28)πται.		μμην, ψο, πτο
(ἐ)λέλει (π)		μμεθον, (48,28)φθον, φθον.		μμεθον, σθον, φθην
(ἐ)γέγρα (φ)		μμεθα, (48,28)φθε, φατε		μμεθα, φθε, φατο

μμένοι, αι, α εἰσί. μμμενοι, αι, α ἦσαν.

3) Ἐχοντα χαρακτηριστῆρα Οὐρανισκόφωνον (γ, κ, γ), συμπεριλαμβανομένου ἐν ταῖς καταλήξεσι τοῦ χαρακτηριστῆρος, ἔχουσι καταλήξεις τὰς ἑξῆς· οἶον, Διαλέγομαι, Πλέκω, Βρέγω.

διελίξ (γ)	(35) γμαι,	(38) ξαι,	(28) κται.	γμην, ξο, κτο
(ἐ)πέπλε(κ)	γμεθον,	(48, 28) χθον,	χθον.	γμεθον, χθον, χθην
(ἐ)δεδρέ(γ)	γμεθα,	(48, 28) χθε,	χται καὶ	γμεθα, χθε, χατοχ
	γμένοι, αι, α εἰσί.			γμένοι, αι, α ἦσαν.

Γ'. Ῥήματα Ῥ' ῥόληκτα.

1) Ἐχοντα χαρακτηριστῆρα Δ' ῥ, ὡς Ἰγγέλλω, Ἐγείρω.

ἰγγέλλ (251)	}	μαι,	σαι, ται.	μην, σο, το.
ἰγγέρο		μεθον,	(48) θον, θον.	μεθον, θον, θην.
		μεθα,	(48) θε, αται καὶ	μεθα, θε, ατο καὶ
		μένοι, αι, α εἰσί.		μένοι, αι, α ἦσαν.

2) Ἐχοντα χαρακτηριστῆρα Γ'. Ἐν τούτοις ὁ χαρακτήρ πρὸ μὲν τοῦ ἡ τρέπεται συνήθως εἰς σ ἐνίοτε δὲ εἰς μ, πρὸ δὲ τῶν λοιπῶν συμφώνων φυλάττεται (251)· ὡς Φαίρω, Διστρέφω.

(ἐ)πέφρα(ν)	}	μαι,	(47 Σημ.) νσαι, νται.	σμην, νσο, ντο
		σμεθον,	(48) νθον, νθον	σμεθον, νθον, νθην
		σμεθα,	(48) νθε, ναται &	σμεθα, νθε, νατο &
		σμένοι, αι, α εἰσί.		σμένοι, αι, α ἦσαν.

ἰστρέ(ν)	}	μαι,	(47 Σημ.) νσαι, νται	μμην, γσο, γτο
		μμεθον,	(48) νθον, νθον	μμεθον, νθον, νθην
		μμεθα,	(48) νθε, ναται &	μμεθα, νθε, νατο &
		μμένοι, αι, α εἰσί.		μμένοι, αι, α ἦσαν.

Σημ. Τὸ πληθ. γ', πρόσωπον τοῦ παθ. Παρὰ καὶ Ὑπερσυντελικῷ οὐ μόνον τῶν συμφωνολήκτων, ἀλλὰ καὶ τῶν φωνηεντολήκτων συνήθως σχηματίζεται περιφραστικῶς διὰ τῆς πληθ. μετοχῆς καὶ τοῦ πληθ. γ'. προσώπου τοῦ Ὑπαρκτικοῦ Ῥήματος· τὸ δὲ μονόλεκτικόν, ἴδιον τῶν Ἰωνίων, εὐχρηστον δὲ καὶ παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς, σχηματίζουσι, τρέποντες μὲν τὸ ν τῆς καταλήξεως εἰς α, θαύνοντες δὲ τοὺς χειλεοφώνους καὶ οὐρανισκοφώνους χαρακτηριστῆρας, φυλάττοντες δὲ τοὺς ὀδοντοφώνους· οἶον, Τρίδω-(τέτρεδ-νται)-τετρίφαται, Πλέκω-(πέπλεκ-νται)-πεπλέχεται, Ἐρείδω-(ἐρήρειδ-νται)-ἐρηρίδαται.

ΜΣΤ'. Σχηματισμός τῶν λοιπῶν Ἑγκλίσεων.

§ 278. Ὑποτακτική.

Ἑγκλιτικὸν φωνῆεν καὶ προσωπικαὶ καταλήξεις.

Διηρημένως

Συνηρημένως

	1	2	3	1	2	3
Ἔνικ.	ω-μαι,	η-σαι,	η-ται	ωμαι,	(ησαι-ηαι)ρ,	ηται
Δυν.	ώ-μεθον,	η-σθον,	η-σθον	ώμεθον,	ησθον,	ησθον
Πληθ.	ώ-μεθα,	η-σθε,	ω-νται	ώμεθα,	ησθε,	ωνται.

Παράδειγμα.

ένεστ.	λείπ	ωμαι,	η,	ηται
μεσ. ἀόρ. ἀ.	λείψ	ώμεθον,	ησθον,	ησθον
μεσ. ἀόρ. β'.	λίπ	ώμεθα,	ησθε,	ωνται.

§ 279. Εὐκτική.

Ἑγκλιτικὸν φωνῆεν καὶ προσωπικαὶ καταλήξεις.

Διηρημένως

Συνηρημένως

	1	2	3	1	2	3
Ἔνικ.	ο-ίμην,	ο-ισο,	ο-ιτο	οίμην,	(οισο)οιο	οιτο,
Δυν.	ο-ίμεθον,	ο-ισθον,	ο-ίσθην	οίμεθον,	οισθον	οίσθην,
Πληθ.	ο-ίμεθα,	ο-ισθε,	ο-ιντο	οίμεθα,	οισθε,	οιντο.

Παράδειγμα.

ένεστ.	λείπ	}	οίμην,	οιο,	οιτο
μέσ. μελ. ἀ.	λείψ		οίμεθον,	οισθον,	οίσθην
μέσ' ὄλ. μελ.	λειψίψ				
μέσ. μελ. β'.	λιπέ				
μέσ. ἀόρ. β'.	λίπ		οίμεθα,	οισθε,	οιντο
παθ. μελ. ἀ.	λειφθήσ				
παθ. μελ. β'.	λιπήσ				
μέσ. ἀόρ. ἀ.	λείψ	}	αίμην,	(αισο)αιο,	αιτο
			αίμεθον,	αισθον,	αίσθην
			αίμεθα,	αισθε,	αιντο.

§ 280. Προστακτική.

Ἑγκλιτικὸν φωνῆεν καὶ προσωπικαὶ καταλήξεις.

	Διηρημένως		Συνηρημένως	
	1	2	1	2
Ἑνικ.	ε-σο,	έ-σθω	(εσο-εο)-ου,	έσθω
Δυν.	ε-σθον,	έ-σθων	εσθον,	έσθων
Πληθ.	ε-σθε,	έ-σθωσαν & έ-σθων	εσθε,	έσθωσαν & έσθων.

Παράδειγμα.

ένεστ.	λείπ	ου,	έσθω
μεσ. άορ. β'.	λιπ	εσθον,	έσθων
		εσθε,	έσθωσαν καὶ έσθων
μεσ. άορ. ά.	λείψ	αι	άσθω
		ασθον,	άσθων
		αθε,	άσθωσαν καὶ άσθων.

Σημ. ά. Τοῦ μέσ. Ἀορ. ά. τὸ ἐνικὸν β' προσ. καταλήγον εἰς αἰ, τονίζεται ἀνωτέρω τῆς παραληγούσης· οἷον, φύλαξαι, ποιῆσαι, περιστέλλαι. Ἐκ τούτου δὲ διακρίνεται ἀπὸ τοῦ γ'. προσώπου τῆς εὐκτικῆς τῆς ἐνεργητικῆς φωνῆς, καθ' ὃ μακροκαταλήκεται· οἷον, φύλαξαι, ποιήσαι, περιστέλλαι καὶ τῆς Ἀπαρεμφάτου τῆς ἐνεργητικῆς, τονιζομένης, καίτοι βραχυκαταλήκτου, ἐπὶ τῆς παραληγούσης· οἷον, φύλαξαι, ποιήσαι, περιστέλλαι.

Σημ. β'. Τὸ ἐνικὸν β', προσ. τῆς προστακτικῆς τοῦ μέσου Ἀορ. β'. καὶ συνθέτου ἔτι, τονίζεται ἐπὶ τῆς καταλήξεως· οἷον, γενεοῦ, ἀντιλαβοῦ, προαισθοῦ, ἐξελοῦ, πλὴν τῶν Ἑράπου σπανίως, Ἀφίκου, Ἑπιλάθου καὶ τῶν ἐχόντων μονοσύλλαβον τὸ πρόσωπον τοῦτο, ὅταν συντίθωνται μετὰ δισύλλαβων προθέσεων· οἷον, παράσχου, παράθου, ἀπόδου· τὰ λοιπὰ ὅμως τονίζονται ἀνωτέρω τῆς ληγούσης.

§ 281. Ἐν τῇ Ἀπαρεμφάτῳ πάντες οἱ χρόνοι καταλήγουσιν εἰς ε-σθαι καὶ τονίζονται ἐπὶ τῆς ρίζης, πλὴν τοῦ μεσ. άορ. β'. τονιζομένου ἐπὶ τῆς παραληγούσης· ὃ δὲ μεσ. άορ. ά. καταλήγει εἰς α-σθαι.

Παράδειγμα.

ἐνες.	λείπ-ε σθαι.
μέσ. μέλ. α'.	λείψ-ε-σθαι.
μετ' ὄλ. μέλ.	λελειψ-ε-σθαι.
μέσ. μέλ. β'.	λιπέ-ε-σθαι=λιπεῖσθαι.
μέσ. ὀόρ. β'.	λιπ-έ-σθαι.
παθ. μέλ. α'.	λειφθῇ-ε-σθαι.
παθ. μέλ. β'.	λιπήσ-ε-σθαι.
μέσ. ὀόρ. α'.	λείψ-α-σθαι.

§ 282. Ἐν τῇ Μετοχῇ πάντες οἱ χρόνοι καταλήγουσιν εἰς ὀ-μενος, ο-μένη, ὀ-μενον καὶ ὁ μέσ. ὀόρ. α'. εἰς ἄ-μενος, α-μένη, ἄ-μενον καὶ τονίζονται ἀνωτέρω τῆς παραλήγουσας.

ἐνες.	λείπ-όμενος, η, ον.
μέσ. μέλ. α'.	λείψ-όμενος, η, ον.
μετ' ὄλ. μέλ.	λελειψ-όμενος, η, ον.
μέσ. μέλ. β'.	λιπε-όμενος, η, ον=λιπούμενος, η, ον.
μέσ. ὀόρ. β'.	λιπ-όμενος, η, ον.
παθ. μέλ. α'.	λειφθῇ-όμενος, η, ον.
παθ. μέλ. β'.	λιπήσ-όμενος, η, ον.
μέσ. ὀόρ. α'.	λείψ-όμενος, η, ον.

§ 283. Ὁ Παρακειμένος ἐν ταῖς λοιπαῖς ἐγκλίσεσι σχηματίζεται οὕτως.

α) Ἐν μὲν τῇ Ὑποτακτικῇ καὶ Εὐκτικῇ περιφραστικῶς διὰ τῆς μετοχῆς τοῦ ἰδίου παρακειμένου καὶ τοῦ ὑπαρκτικοῦ ῥήματος.

Παράδειγμα.

Ἐνικ.	ος,	η,	ον.
Δυν.	ω,	α,	ω.
Πληθ.	οι,	αι,	α.

λελειμμέν

Ὑποτακτική.

ὦ,	ῆς,	ῆ.
ᾶμεν,	ῆτον,	ῆτον.
ᾶμεν,	ῆτε,	ᾶσι.

Εὐκτική.

εἶην,	εἶης,	εἶη.
εἶμεν,	εἶητον,	εἶήτων.
εἶμεν,	εἶητε,	εἶεν.

6') Ἐν δὲ τῇ Προστακτικῇ, Ἀπαρεμφάτω καὶ Μετοχῇ μονολεκτικῶς, ὡς ἐν τῇ Ὁριστικῇ, δι' ἀποβολῆς καὶ μεταβολῆς συμφώνων.

Παράδειγμα.

1) Ἐχόντων *χαρακτῆρα Ὁδοιπόφωρον* οἶον, *πείθω*

	Προστ.	Ἀπαρέμφ.	Μετοχή.
πέπει(θ)	(39)σο, σθω.		
	σθον, σθων.		
	σθε, σθωσαν καὶ σθων.	(39)σθαι.	(36)σμένος, η, ον.

2) Ἐχόντων *Χειλέφωρον* οἶον, *Γρίδω*

τέτρι(6)	(37)ψο, (48,28)φθω.		
	φθον, φθων.		
	φθε, φθωσαν καὶ φθων.	(48,28)φθαι.	(34)μμένος, η, ον.

3) Ἐχόντων *Ὀυρανισκόφωρον* οἶον, *Πλέκω*

πέπλέ(κ)	(38)ξο, (48,28)χθω.		
	χθον, χθων.		
	χθε, χθωσαν καὶ χθων.	(48,28)χθαι.	(35)γμένος, η, ον.

4) Ἐχόντων *λ ἡ ρ* οἶον, *Ἀγγέλλω*, *Ἐγείρω*

ἡγγέλ(254) ἐγγέρ	σο, (48)θω.		
	θον, θων.		
	θε, θωσαν καὶ θων.	(48)θαι.	μένος, η, ον.

5) Ἐχόντων *τ* οἶον, *Φαίρω*, *Δισχύρω*

πέφά(ν)	(47 Σημ.) νσο, (48)νθω.		
	νθον, νθων.		
	νθε, νθωσαν καὶ νθων.	(48)νθαι.	σμένος, η, ον.
ῥσχύ(ν)	(47 Σημ.) νσο, (48)νθω.		
	νθον, νθων.		
	νθε, νθωσαν καὶ νθων.	(48)νθαι.	(277. Γ. 2.) μμένος, η, ον.

Σημ. α. Ὁ Παρακείμενος ἐν τῇ Ἀπαρεμφάτῳ καὶ Μετοχῇ τονίζεται ἐπὶ τῆς παραληγοῦσης, πλὴν τῆς Μετοχῆς τοῦ *Κ ἄ θ η μ α ι* οἶον, *Κ α θ ἡ μ ε ν ο ς*. — Ὁ παθ. Παρακείμενος τῶν συνηρημένων συνηθέσται ἐν

τῇ Ὑποτακτικῇ καὶ Εὐκτικῇ σχηματίζεται, ὡς καὶ τῶν βαρυτόνων διὰ τῆς Μετοχῆς καὶ τοῦ ὑπαρκτικοῦ ῥήματος· οἷον,

Ὑποτακτικῇ.

Εὐκτικῇ.

τετιμη- πεποιη- θεὸς ἦλθω	μένος, ἡ, ον.	ᾧ, ῆς, ῆ.	εἶην, εἶης, εἶη.
	μένω, α, ω.	ᾧμεν, ῆτον, ῆτον	εἶημεν, εἶητον, εἶήτην.
	μένοι, αι, αι.	ᾧμεν, ῆτε, ᾧσι.	εἶημεν, εἶητε, εἶεν.

Καὶ μονολεκτικῶς δύναται νὰ σχηματισθῇ, ἐὰν χαρακτηρίζῃ ἔχει ἡ ᾧ καὶ σημασίαν ἐνιστώτος· οἷον,

Ὑποτακτικῇ.

μεμνημένος ᾧ, ῆς, ῆ κτλ. καὶ μέμν

Εὐκτικῇ.

μεμνημένος εἶην, εἶης, εἶη καὶ μέμν

ωμαι,	ῆ,	ῆται.
ᾧμεθον,	ῆσθον,	ῆσθον.
ᾧμεθα,	ῆσθε,	ῶνται.
ῆμεν,	ῆτο,	ῆτο.
ῆμεθον,	ῆσθον,	ῆσθον.
ῆμεθα,	ῆσθε,	ῆντο.

ὁ δὲ σχηματισμός τῆς Εὐκτικῆς μεμνήμην, ᾧ, ᾧτο κτλ. θεωρεῖται ἀδόκιμος.

Σημ. β'. Ὁ Παθ. Παρακείμενος σπανίως ἀπαντᾷ ἐν τῇ Προστακτικῇ.

Σημ. γ'. Οἱ ἐνεργητ. μέσοι καὶ παθητ. Μέλλοντες α. καὶ β', μὴ ὄντες ἐν χρήσει εἰς τὴν Ὑποτακτικὴν καὶ Προστακτικὴν, ἀναπληροῦνται ὑπὸ τῶν ἀορίστων.

Σημ. δ'. Τὰ Ἀποθετικά ῥήματα (202, β'), ὄντα ἐνεργητικά ἢ οὐδέτερα, ἔχουσιν εὐχρηστους τοὺς μέσους χρόνους. τινὰ ὁμῶς ἔχουσι τοὺς παθητικούς ἀντὶ τῶν μέσων· οἷον, Μемνημαι-μνήσθωμαι-ἐμνήσθην, Διανοέμαι-διανοήσωμαι-διενοήθην, Οὔομαι-οἰήσωμαι-οἰήθην, Βούλομαι-βουλήσωμαι-ἐβούληθην, Δύναμαι-δυνήσωμαι-ἐδυνήθην, Ἐπίσταμαι-ἐπιστήσωμαι-ἐπιστήθην κτλ. τινὰ ὁμῶς ἔχουσιν εὐχρηστους μέσους καὶ παθητικούς, τοὺς μὲν ἐπὶ ἐνεργητικῆς, τοὺς δὲ παθητικῆς ἐπὶ παθητικῆς σημασίας· οἷον, Αἰρέομαι-αἰρήσωμαι-εἰλόμην-αἰρέσθην, ἠρέσθην.

Σημ. ε'. Οἱ Ἀωριεῖς τὸν μέσον α. Μέλλοντα ἐν τιπὶ ῥήμασι σχηματίζουσι κατὰ τὸ β'. περισπώμενον· οἷον, Πλεύσομαι καὶ Ἀωρικῶς πλεύσομαι-εἰ-εἴται κλπ. Κλάσομαι καὶ κλαυσοῦμαι-φεύσομαι καὶ φεύσομαι κτλ.

Σημ. ς'. Ὑπάρχουσι ῥήματα ὑπὲρ τὰ ὀγδοήκοντα. ἅτινα ἐξ ἐνεργητικοῦ ἢ οὐδετέρου Ἐνιστώτος σχηματίζουσι Μέσον Μέλλοντα, φυλάττοντα τὴν διάθεσιν τοῦ Ἐνιστώτος· οἷον, Λαμβάνω-λήψωμαι, Ἀκούω-ἀκούσομαι, Θνήσκω-θανοῦμαι, Πάσχω-πέισσομαι κτλ. Τούτων δὲ τὰ πλεῖστα βλέπομεν ἐν τοῖς ἀνωμαλῶς, τὰ δὲ λοιπὰ διδάσκει βαθμηδὸν ἡ χρῆσις.

	ΟΡΙΣΤΙΚΗ.	ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ.	ΕΥΚ
ἐνεστ.	λείπ ομαι, η, εται. όμεθον, εσθον, εσθον. όμεθα, εσθε, ονται.	λείπ ωμαι, η, ηται. όμεθον, ησθον, ησθον. όμεθα, ησθε, ωνται.	λείπ οίμην. οίμεθον. οίμεθα.
παρ. α.	ἐλείπ ομήν, ου, ετο. όμεθον, εσθον, εσθην. όμεθα, εσθε, οντο.		
μ. α.	λειφθήσ ομαι, η, εται. κτλ. ὡς ὁ ἐνεστώς.		λειφθήσ οίμην. κτλ. ὡς ὁ ἐνεστώς.
μ. β.	λιπήσ ομαι, η, εται. κτλ. ὡς ὁ ἐνεστώς.		λιπήσ οίμην. κτλ. ὡς ὁ ἐνεστώς.
ἀ. α.	ἐλείφ θην, θης, θη. θημεν, θητον, θήτην. θημεν, θητε, θήσαν.	λειφ θῶ, θῆς, θῆ. θῶμεν, θήτον, θήτον. θῶμεν, θήτε, θῶσι.	λειφ θείην. οείτημεν. οείτημεν.
ἀ. β.	ἐλίπ ην, ης, η. κτλ. ὡς ὁ ἀ.	λίπ ὦ, ῆς, ῆ. κτλ. ὡς ὁ ἀ.	λίπ εἶην. κτλ. ὡς ὁ ἀ.
π. α.	λέλει μμαι, ψαι, πται. μμεθον, φθον, φθον. μμεθα, φθε, φαται.	μμένω ῶ, ῆς, ῆ. μμεθον, ῶμεν, ῆτον, ῆτον. μμεθον, ῶμεν, ῆτε, ῶσι.	μμένω μμεθον μμεθον.
ὕπερ.	ἐλελει μμήν, ψο, πτο. μμεθον, φθον, φθην. μμεθα, φθε, φατο.		
μ. α.	λείψ ομαι, η, εται. κτλ. ὡς ὁ ἐνεστώς.		λείψ οίμην. κτλ. ὡς ὁ ἐνεστώς.
μ. β.	λελειψ ομαι, η, εται. κτλ. ὡς ὁ ἐνεστώς.		λελειψ οίμην. κτλ. ὡς ὁ ἐνεστώς.
μ. γ.	λίπ ομαι, η, εται. όμεθον, εσθον, εσθον. όμεθα, εσθε, ονται.		λίπ οίμην. οίμεθον. οίμεθα.
μ. δ.	ἐλείψ ἀμήν, ω, ατο. όμεθον, ασθον, άσθην. όμεθα, ασθε, αντο.	λείψ ωμαι, η, ηται. κτλ. ὡς ὁ ἐνεστώς.	λείψ αίμην. αίμεθον. αίμεθα.
μ. ε.	ἐλίπ ὀμήν, ου, ετο. κτλ. ὡς ὁ παρατατ	λίπ ωμαι, η, ηται. κτλ. ὡς ὁ ἐνεστώς.	λίπ οίμην. κτλ. ὡς ὁ ἐνεστώς.

(*) Οἱ ἐν τῷ παραδείγματι μετ' ἀστερίσκου σεσημειωμένοι τύποι εἰσὶν ἀχρηστοί.

τῆς παθητικῆς φωνῆς.

ΤΙΚΗ.	ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ.	ΑΠΑΡΕΜΦ.	ΜΕΤΟΧΗ.
οιο, οίτο. οισθον, οίσθην. οισθε, οιντό.	οῦ, ἐσθῶ λείπ εσθον, ἐσθῶν. εσθε, ἐσθωσαν. καὶ ἐσθων.	λείπ εσθαι.	λείπ ὁμένος, ομένη, όμενον.
οιο, οίτο. ὁ ἐνεστ.		λειφθῆς εσθαι.	λειφθῆς ὁμένος, ομένη, όμενον.
οιο, οίτο. ὁ ἐνεστ.		λιπήσ εσθαι.	λιπήσ ὁμένος, κτλ.
θεις, θείη. θειτον, θειήτην. θειτε, θείησαν.	θητι, θήτω. λείφ θητον, θήτων. θητε, θήτωσαν.	λείφ θηναι.	θείς, θεῖσα, θέν.
εἷς, εἴη.	λίπ ηθι, ήτω. κτλ. ὡς ὁ ἀ.	λίπ ηναι.	εἷς, εἷσα, έν.
εἴην, εἴης, εἴη. εἴημεν, εἴητον, εἴητην. εἴημεν, εἴητε, εἴησαν.	ψο, φθῶ. λέλει φθον, φθῶν. φθε, φθωσαν. καὶ φθων.	λελει φθαι.	μμένος, μμένη, μμένον.
οιο, οίτο. ὁ ἐνεστ.		λείψ εσθαι.	λείψ ὁμένος, κτλ.
οιο, οίτο. ὁ ἐνεστ.		λελειψ εσθαι.	λελειψ ὁμένος, κτλ.
οῖο, οῖτο. οῖσθον, οῖσθην. οῖσθε, οῖντο.		λιπ εσθαι.	οῦμένος, οῦμένη, οῦμένον.
αῖο, αῖτο. αῖσθον, αῖσθην. αῖσθε, αῖντο.	αι, ἀσθῶ. λειψ ασθον, ἀσθῶν. ασθε, ἀσθωσαν.	λειψ ασθαι.	ἀμένος, ἀμένη, ἀμένον.
οιο, οίτο. ὁ ἐνεστ.	λιπ οῦ, ἐσθῶ. κτλ. ὡς ὁ ἐνεστ.	λιπ ἐσθαι.	ὁμένος, κτλ.

(**) Ὁ δοῖκ. καὶ πληθ. τῆς εὐκτ. τοῦ π. ἀορ. ἀ. καὶ β'. ἀπαντᾷ καὶ κατὰ
συγκοπὴν τοῦ παραλήγοντος ἢ οἶον, λειφθ-εἴμεν, -εἴτον, -εἴτην.—
θ-εἴφθ-εἴμεν, -εἴτλε, -εἴτεν.

MZ'. Συνηρημένα ῥήματα.

§ 285. Τῶν Φωνηεντολήκτων ῥημάτων, τῶν ἐχόντων χαρακτῆρα α, ε, ο, ὁ ἑνεστώς ἐν πάσαις ταῖς ἐγκλίσεσι καὶ τῇ μετοχῇ καὶ ὁ Παρατατικὸς πάσχοι συναιρέσιν. ἤγουν συναίρεται ὁ χαρακτήρ μετὰ τοῦ ἀρχικοῦ φωνήεντος τῆς χρονικῆς καταλήξεως.

§ 286. Ἀπὸ τοῦ χαρακτῆρος τὰ συνηρημένα διακρίνονται εἰς τρεῖς συζυγίας· πρώτην, δευτέραν καὶ τρίτην.

§ 287. Συναίρεσιν πάσχοι καὶ οἱ ἐνεργητικοὶ καὶ μέσοι Μέλλοντες β', καὶ οἱ οἱ ἀττικοὶ καὶ δωρικοὶ Μέλλοντες.

§ 288. Τῆς εἰ, η καὶ οἱ τὸ ι δὲν προξενεῖ σύγχυσιν, ἀλλ' ὑπογράφεται ὑπὸ τὸ ἐκ συναίρέσεως προκύπτων α, η, ω.

§ 289. Ὁ χαρακτήρ τοῦ α. συνηρημένου, ὦν α, συναίρεται μετὰ μὲν τῶν ε καὶ η εἰς ἄ, μετὰ δὲ τῶν ο, ου, ω εἰς ὦ ὅσον, Τίμας-ἄ, τιμάει-ἄς, τιμᾷ-ἄ, τιμῶμεν-ῶμεν, τιμᾷ-ῶ, τιμᾶνσι-ῶσι, τιμῶμι-ῶμι.

Σημ. Τὰς εἰς ἄ συναίρεσις ἐκφέρουσιν εἰς η τὰ ῥήματα Ζάω, Πεινάω, Διψάω καὶ Χράσμαι=μεταχειρίζομαι. Ἔτι δὲ ἀκριδέστερον παρ' Ἀττικῆς καὶ τὸ Κνάω, Σμάω, Ὠάω ὅσον, ζάε-τε-ζή-τε, πεινάε-τε-πεινή-τε, διψάε-τε-διψή-τε, χράε-θε-χρή-σθε. Ὁμοίως συναίρεται καὶ ἡ ὑποτακτικὴ τοῦ α. εἰς μι. Τὸ δὲ Χράω=χορηγῶ καὶ Χράομαι=λαμβάνω χρησμόν, φυλάττουσι τὰς κανονικὰς συναίρεσις· ὅσον, χράειν-χράν, χράε-θαι-χράσθαι.

§ 290. Ὁ χαρακτήρ τοῦ ε. συνηρημένου, ὦν ε, συναίρεται μετὰ μὲν τοῦ ε εἰς εἰ, μετὰ δὲ τοῦ ο εἰς ου, συμπίπτων δὲ πρὸ τῶν μακρῶν καὶ τῶν διφθόγγων ἀποβάλλεται ἢ καταπίνεται ὅσον, Καλέε-τε-εἴτε, καλέομεν-οἴμεν, καλέη-ται-ῆται, καλέω-ῶ, καλέομι-οἴμι, καλέανσι-οῦσι.

Σημ. Τὰ μονοσύλλαβον ῥίζαν ἔχοντα συναίρουσι τὸν χαρακτήρα μετὰ μόνου τοῦ ε καὶ εἰ ὅσον, Πλέ-ω, πλέει-ς-πλεῖς, πλέει-πλεῖ. Τὸ Δέω ὅμως, τὸ σημαῖνον δένω, συναίρετ τὸ ε καὶ μετὰ τοῦ ο, ου καὶ ω ὅσον, Ἀναδέω-ν-ῶν, ἀναδέομαι-οὔμαι, ἀναδέουσι-οὔσι. Τοῦ ἀπρὸςώπου Δεῖν ἡ μετοχὴ δέον συναίρετ τὸ εο εἰς εἰ ἐν ταῖς φράσεσι μικροῦ δεῖν, ὀλίγου δεῖν (ἀντὶ μικροῦ δέον, ὀλίγου δέον)· ὁμοίαν συναίρεσιν πάσχει καὶ ἡ μετοχὴ τοῦ Δοκέει ὅσον, ἐμοὶ δοκεῖν (ἀντὶ ἐμοὶ δοκοῦν)· ἔτι ἴδε καὶ § 475 Σημ. α.

§ 291. Ὁ χαρακτήρ τοῦ γ'. συνηρημένου ὧν οὐ συναίρεται μετὰ μὲν τῶν ε καὶ ο εἰς ου, μετὰ δὲ τῶν η καὶ ω εἰς ω, μετὰ δὲ τῶν ει καὶ η ἐν μὲν τῇ ὀριστικῇ καὶ ὑποτακτικῇ εἰς οι, ἐν δὲ τῇ ἀπαρεμφάτῳ εἰς ου, αὐτοῦ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ καταλήξεως ἐν τῇ ἀπαρεμφάτῳ συμπίπτων δὲ πρὸ τῶν οι καὶ ου καταπίνεται· οἶον, *Δηλότες-οὔτε, δηλόμεν-οῦμεν, δηλόηται-ῶται, δηλώμε-ῶμεν, δηλόεις-οῖς, δηλόη-οῖ, δηλόειν-οῦν, δηλούμι-οῖμι, δηλόουσι-οῦσι.*

Σημ. Τὸ ῥιγ ὅω καὶ ἰδ ὁ ὅω καὶ ἡ ὑποτακτικῇ τοῦ γ'. εἰς οι τὰς εἰς ου καὶ οι συναίρεσεις ποιοῦσιν εἰς ω καὶ φ' οἶον, ῥιγ ὅω καὶ ριγ ὅη (ἀντὶ ριγ ὅω καὶ ριγ ὅη). Διδῶς-διδοῖς (ἀντὶ διδοῖς-διδόσῃ).

Σημ. β'. Ἡ Ἐνικτικῇ παρὰ τὰς συνήθεις προσωπικὰς καταλήξεις ἔχει καὶ τὰς ἄττικὰς ταύτας Ἐνικ. οἶην, οἶης, οἶη· δοῖκ. οἶημεν, οἶητον, οἶητην· πλὴθ. οἶημεν, οἶητε, οἶησαν· οἶον. Τιμᾶοιμι-τιμῶμι καὶ ἄττικῶς τιμῶην, Δοκῶοιμι-οἶμι καὶ ἄττικῶς δοκῶην. Δηλόοιμι-οἶμι καὶ δηλόοην. Οἱ ἄττικοί· οὔτοι σχηματισμοί, εὐχρηστοὶ ὄντες κυρίως ἐν τῇ Ἐνικῇ, ἀπαντῶσιν ἐνίοτε καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις ἀριθμοῖς, πλὴν τοῦ πλὴθ. γ'. προσώπου, ἔχοντος εὐχρηστον μόνον τὸν κοινὸν σχηματισμὸν τιμῶεν, δοκῶτεν, δηλότεν. Αἱ ἄττικαὶ αὗται καταλήξεις ἀπαντῶσι καὶ ἐν τῇ β'. Ἀορίστῳ τοῦ Ἐχῶ, ἔσχον· οἶον, σχοίην, χεῖ, η, κτλ. (ἐν συνθέσει ὁμοῦ φυλάττει τὸν κοινὸν σχηματισμὸν) οἶον, παρὰ σχοίμι κτλ.) καὶ ἐντίσι Παρακειμένοις β'. οἶον, Ἐλήλουθ οἶην, Πέφευγ οἶην, Πέποιθ οἶην καὶ ἐν Μέλλοντι β'. οἶον Ἐροίην, Φανοίην.

Σημ. γ'. Τῶν ἀφωολήκτων καὶ ὑγρολήκτων ῥημάτων οἱ β'. Μέλλοντες καὶ οἱ ἄττικοί τῶν εἰς ἰζω σχηματίζονται κατὰ τὴν δευτέραν συζυγίαν τῶν συνηρημένων· οἱ δὲ ἄττικοί Μέλλοντες σχηματίζονται τῶν μὲν εἰς ἄω κατὰ τὴν πρώτην συζυγίαν, τῶν δὲ εἰς ἑω κατὰ τὴν β'. καὶ τῶν εἰς ὅω κατὰ τὴν γ'. Ἀπαντες δ' οὔτοι ἀσυναίρετοι δὲν ἀπαντῶσιν.

ΟΡΙΣΤΙΚΗ.			ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ.			ΕΥΚΤΗ		
ἐνεστ.	τιμ.	ἄω	-ῶ,	ἄω	-ῶ,	τιμ.	ἀοίμ	-
		ἄεις	-ῆς,	ἄης	-ῆς,	τιμ.	ἀοίς	-
		ἄει	-ῇ,	ἄῃ	-ῇ,	τιμ.	ἄοι	-
	τιμ.	ἀομεν	-ῶμεν,	ἀομεν	-ῶμεν,	τιμ.	ἀοίμεν	-
		ἀετον	-ᾶτον,	ἀήτον	-ᾶτον,	τιμ.	ἀοίτον	-
ο	τιμ.	ἀετον	-ᾶτον,	ἀήτον	-ᾶτον,	τιμ.	ἀοίτην	-
		ἀομεν	-ῶμεν,	ἀοίμεν	-ῶμεν,	τιμ.	ἀοίμεν	-
		ἀετε	-ᾶτε,	ἀήτε	-ᾶτε,	τιμ.	ἀοίτε	-
		ἀουσι	-ῶσι,	ἀώσι	-ῶσι,		ἀοίεν	-

παρκατ. ἐνικ. ἐτίμ. ἀον-ων, ἀεσ-ας, ἀε-α.

δυϊκ. ἐτίμ. ἀομεν-ῶμεν, ἀετον-ᾶτον, ἀοίτην-ᾶτην.

πληθ. ἐτίμ. ἀομεν-ῶμεν, ἀετε-ᾶτε, ἀον-ων.

μέλ.	τιμῇ	σω.	σεις,	σει.	τιμῇ	σοίμῃ	
ἀόρ.	ἐτίμῃ	σα,	σας,	σε.	τιμῇ	σοί,	σεί,
παρκατ.	τετίμῃ	κα,	καε,	κε.	τετίμῃ	κοί,	κει.
ὕπερσ.	ἐτετίμῃ	κιν,	κεις	κεί.	ὁ Παρκατεμένος	ἐν τῇ	ὕποτακτικῇ καί

§ 293.

Παθητικὴ φωνὴ τῆς

ΟΡΙΣΤΙΚΗ.			ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ.			ΕΥΚΤΗ		
ἐνεστ.	τιμ.	ἀομαι	-ῶμαι,	ἀομαι	-ῶμαι,	τιμ.	ἀοίμην	-
		ἄῃ	-ῇ,	ἄῃ	-ῇ,	τιμ.	ἀοίς	-
		ἀεταί	-ᾶται,	ἀήται	-ᾶται,	τιμ.	ἀοίτο	-
	τιμ.	ἀοιμεθον	-ῶμεθον,	ἀοιμεθον	-ῶμεθον,	τιμ.	ἀοίμεθον	-
		ἀεσθον	-ᾶσθον,	ἀήσθον	-ᾶσθον,	τιμ.	ἀοίσθον	-
ο	τιμ.	ἀεσθον	-ᾶσθον,	ἀήσθον	-ᾶσθον,	τιμ.	ἀοίστην	-
		ἀοιμεθα	-ῶμεθα,	ἀοιμεθα	-ῶμεθα,	τιμ.	ἀοίμεθα	-
		ἀεσθε	-ᾶσθε,	ἀήσθε	-ᾶσθε,	τιμ.	ἀοίσθε	-
		ἀόνται	-ῶνται,	ἀώνται	-ῶνται,		ἀοίοντο	-

παρκατ. ἐνικ. ἐτίμ. ἀοιμην-ῶμην, ἀου-ῶ, ἀετο ἄτο.

δυϊκ. ἐτίμ. ἀοιμεθον-ῶμεθον, ἀεσθον-ᾶσθον, ἀοίστην-ᾶστην.

πληθ. ἐτίμ. ἀοιμεθα-ῶμεθα, ἀεσθε-ᾶσθε, ἀόντο-ῶντο.

μέλ.	τιμῇ	θήσομαι,	θήσῃ,		τιμῇ	θησοίμην,
		θήσεται.				
ἀόρ.	ἐτίμῃ	θην,	θηε,	θη.	τιμῇ	θηίμην,
παρκατ.	τετίμῃ	μαι,	σαι,	ται.	τιμῇ	θείμην,
ὕπερσ.	ἐτετίμῃ	μην,	σο,	το.	*	
μέσ. μέλ.	τιμῇ	σομαι,	σῃ,	σεται.	τιμῇ	σοίμην,
μετ' ὀλ.	τετίμῃ	σομαι,	σῃ,	σεται.	τετίμῃ	σοίμην,
μέσ. ἀόρ.	ἐτίμῃ	σάμην,	σω,	σατο.	τιμῇ	σαίμην,

Τὸν σχηματισμὸν τῆς ὑποτακτικῆς καὶ εὐκτικῆς τοῦ παθητ. παρκατ.

ΚΗ	ΠΡΟΣΤΑΚΤ.	ΑΠΑΡΕΜΦ.	ΜΕΤΟΧΗ.
ῥῃμι καὶ ῥῃν.	ἄε -α,		
ῥε, ῥῃς.	τίμ. αἶτω -άτω,	τιμ. ἀειν -αιν.	τιμ. ἄων -ῶν,
ῥι, ῥῃ.			τιμ. ἄουσα-ῶσα
ῥμεν,	ἄετον -ἄτον,		ἄον -ῶν.
ῥτον,	τιμ. αἶτων -ἄτων,		
ῥτην,			
ῥμεν,	ἄετε, -ἄτε,		
ῥτε,	τιμ. αἶτωσαν -ἄτωσαν,		
ῥεν,	καὶ -ῶντων.		

σοις, σοι.		τιμ. σειν.	τιμ. σων.
σαις, σοι.	τίμ. συν, σάτω.	τιμ. σαι.	τιμ. σας.
κοις, κοι.	τετίμη καὶ, κέτω.	τετιμη κέναι.	τετιμη κώς.

εὐκτική κυρίως ἀπαντᾷ περιφραστικῶς (§ 264, ἀ.)

δ. συζυγίας.

ΚΗ	ΠΡΟΣΤΑΚΤ.	ΑΠΑΡΕΜΦ.	ΜΕΤΟΧΗ.
ῥμην,	ἄου -ῶ.		ἀόμενος.
ῥο,	τιμ. αἶσθω -ἄσθω.		τιμ. -ώμενος,
ῥτο,		τιμ. ἄεσθαι-ἄσθαι.	
ῥμεθον,	ἄεσθον -ἄσθον,		κομένη
ῥσθον,	τιμ. αἶσθων -ἄσθων.		τιμ. -ωμένη,
ῥσθην,			
ῥμεθα,	ἄεσθε -ἄσθε,		ἀόμενον
ῥσθε,	τιμ. αἶσθωσαν-ἄσθωσαν,		τιμ. -ώμενον,
ῥντο.	καὶ -ἄσθων		

θήσοιο,		τιμ. θήσεσθαι.	τιμ. θησομε-
θήσοιτο,			νος.
θείης, θείη.	τιμ. θητι, θήτω.	τιμ. θήναι.	τιμ. θείς.
	τετίμη σθ, σθω.	τετιμη θθαι.	τετιμη μένος.
σοιο, σοιτο.		τιμ. σσεσθαι.	τιμ. σόμενος
σοιο, σοιτο.		τετιμη σσεσθαι.	τετιμη σόμενος
σαιο, σαιτο.	τιμ. σαι, σάσθω.	τιμ. σασθαι.	τιμ. σάμενος

γλῶ § 283, ἀ.

ΟΡΙΣΤΙΚΗ.			ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ.			ΕΥΚΤΙ		
ἐνεστ.	ποι	έω -ω, έεις -εις, έει -ει.	ποι	έω -ω, έης -ης, έη -η.	ποι	έομαι -ομαι, έοις -οις, έοι -οι.	-	-
	ποι	έομεν -ομεν, έιτον -ειτον, έιτον -ειτον.	ποι	έωμεν -ωμεν, έητον -ητον, έητον -ητον.	ποι	έοιμεν -οιμεν, έοιτον -οιτον, έοιτην -οιτην.	-	-
	ποι	έστε -ετε, έουσι -οῦσι.	ποι	έωμεν -ωμεν, έητε -ητε, έωσι -ωσι.	ποι	έοιμεν -οιμεν, έοιτε -οιτε, έοιεν -οιεν.	-	-

παρ.τ. ἐνικ. έποι ζον-ουν, ες-εις, εε-ει.

δυϊκ. έποι έομεν-οῦμεν, έιτον-ειτον, ες-ειν-ειτην.

πληθ. έποι έομεν-οῦμεν, έετς-ειτε, ζον-ουν.

μέλ.	ποιή	σαι, σεις, σει.	ποιή	σαι, σεις, σει.
ἀόρ.	έποιή	σα, σης, σε.	ποιή	σαι, σης, σε.
παρ.κ.	πέποιή	κα, κας, κε.	πέποιή	κα, κας, κε.
ὑπερσ.	έπεποιή	κειν, κεις, κει.	έπεποιή	κειν, κεις, κει.

§ 295.

Παθητική γραφή

ΟΡΙΣΤΙΚΗ.			ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ.			ΕΥΚΤΙ		
ἐνεστ.	ποι	έομαι -ομαι, έη -η, έεται -είται.	ποι	έομαι -ομαι, έη -η, έεται -είται.	ποι	έοίμην -οίμην, έοιο -οιο, έοιτο -οιτο.	-	-
	ποι	έομεθον -οῦμεθον, έεσθον -εισθον, έεσθον -εισθον.	ποι	έομεθον -οῦμεθον, έησθον -ησθον, έησθον -ησθον.	ποι	έοίμεθον -οίμεθον, έοίσθον -οίσθον, έοίσθον -οίσθον.	-	-
	ποι	έομεθα -οῦμεθα, έεσθε -εισθε, έονται -οῦνται.	ποι	έομεθα -οῦμεθα, έησθε -ησθε, έωνται -ῶνται.	ποι	έοίμεθα -οίμεθα, έοίσθε -οίσθε, έοιντο -οιντο.	-	-

παρ.τ. ἐνικ. έποι έοίμην-οῦίμην, έου-οῦ, έετο-είτο.

δυϊκ. έποι έομεθον-οῦμεθον, έεσθον-εισθον, ες-ειν-εισθον.

πληθ. έποι έομεθα-οῦμεθα, έεσθε-εισθε, έοντο-οῦντο.

μέλ.	ποιή	θήσομαι, θήσῃ, θήσεται.	ποιή	θῶ, θῆς, θῇ.	ποιή	θούμαι, θούσῃ, θούσεται.
ἀόρ.	έποιή	θην, θης, θη.	ποιή	θῶ, θῆς, θῇ.	ποιή	θούην, θούης, θούη.
παρ.κ.	πέποιή	μαι, σαι, ται.				
ὑπερσ.	έπεποιή	μην, σο, το.	*			
μέσ.μ.	ποιή	σομαι, σῃ, σεται.				
μετ'ἀόρ.	πέποιή	σομαι, σῃ, σεται.				
μέσ.ἀόρ.	έποιή	σάμην, σω, σατο.				

* Τὸν σχηματισμὸν τῆς ὑποτακτικῆς καὶ εὐκτικῆς τοῦ παθητ. παρ.κ.

Δημόσια Βιβλιοθήκη Λευκάδας

ΚΗ.	ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ.	ΑΠΑΡΕΜΦΑΤ.	ΜΕΤΟΧΗ.
οἶμι καὶ οἶην. οἶς, οἶης. οἶ, οἶη.	ποί' εἰ -εἰ. εἴτω -εἴτω.	ποῖ εἶν -εἴν.	εῶν -ῶν, ποῖ εἶουσθαι-οὔσθαι, εῶν -οὔν.
οἶμεν. οἶτον. οἶτην.	ποῖ' ἐσθον -εἴσθον, εἴτων -εἴτων.		
οἶμεν. οἶτε, οἶεν.	ποῖ' ἐστε -εἴτε, εἴτωσαν-εἴτωσαν καὶ -οὔντων.		

οἶς, σοί.	ποί' εἰν.	πεποίη κῶς.
οἶς, σαι.	ποί' σον. σάτω.	ποί' σων.
οἶς, κοί.	πεποίη κε. κέτω.	ποί' σας.

εὐχτική κυρίως ἀπαντᾷ περιφραστικῶς (§ 264, α.)

τῆς β'. συνήγίας.

ΚΗ.	ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ.	ΑΠΑΡΕΜΦΑΤ.	ΜΕΤΟΧΗ.
οἶμην, οἶω, οἶτο.	ποῖ' εἶ -οὔ, εἴσθω -εἴσθω.	ποῖ' ἐσθαι -εἴσθαι.	ποῖ' εἰόμενος -οὔμενος, ποῖ' εομένη -οὔμένη,
οἶμεθον, οἶσθον, οἶσθην.	ποῖ' ἐσθον-εἴσθον, εἴσθων-εἴσθων.		ποῖ' εἰόμενον -οὔμενον.
οἶμεθα, οἶσθε, οἶντο.	ποῖ' ἐσθε -εἴσθε, εἴσθωσαν-εἴσθω- σαν ἔ -εἴσθων.		

οἶσοιο, οἶήσοιο.	ποῖ' οἶσθαι.	ποῖ' οἶσόμενος.
οἶεῖς, οἶεῖν.	ποῖ' οἶτι, οἶτω. πεποίη σα, σθω.	ποῖ' οἶς. πεποῖη μένος.
οἶοιο, οἶοιο.	ποῖ' οἶσθαι.	ποῖ' οἶόμενος.
οἶοιο, οἶοιο.	πεποῖη οἶσθαι.	πεποῖη οἶόμενος.
οἶοιο, οἶοιο.	ποῖ' οἶαι, οἶάσθω.	ποῖ' οἶάμενος.

γδ § 283, α.

ΟΡΙΣΤΙΚΗ.			ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ.			ΕΥΚ.		
ἐνεστ.	δῆλ	ὦ	-ῶ,	δῆλ	ὦ	-ῶ,	δῆλ	οἶμι
		οῖς	-οῖς,		οῖς	-οῖς,		οῖς
		οῖ	-οῖ.		οῖ	-οῖ.		οῖ
	δῆλ	οἶμεν	-οῖμεν,	δῆλ	οἶμεν	-οῖμεν,	δῆλ	οἶμεν
		οἶτον	-οῖτον,		οἶτον	-οῖτον,		οἶτον
		οἶτον	-οῖτον.		οἶτον	-οῖτον.		οἶτην
	δῆλ	οἶμεν	-οῖμεν	δῆλ	οἶμεν	-οῖμεν,	δῆλ	οἶμεν
		οἶτε	-οῖτε,		οἶτε	-οῖτε,		οἶτε
		οῖσι	-οῖσι.		οῖσι	-οῖσι.		οῖσιν

παρ. ἐνικ. ἐδῆλ οὖν-οὖν, οὐς-οὖς, οὐ-οὖν.
 διικ. ἐδῆλ οἶμεν-οῖμεν, οἶτον-οῖτον, οἶτην-οῖτην.
 πληθ. ἐδῆλ οἶμεν-οῖμεν, οἶτε-οῖτε, οὖν-οὖν.

μέλ.	δῆλῶ	σω.	σεῖς, σεῖ.	δῆλῶ	σω.	σεῖς, σεῖ.	δῆλῶ	σοίμι,
ἀόρ.	ἐδῆλῶ	σα,	σας, σε.	δῆλῶ	σα,	σας, σε.	δῆλῶ	σαιμι,
παρ.κ.	δεδῆλῶ	κα,	κας, κε.	δεδῆλῶ	κα,	κας, κε.	δεδῆλῶ	κοίμι,
ὑπερσ.	ἐδεδῆλῶ	κειν,	κεις, κει.	Ο Παρκαείμενος ἐν τῇ ὑποτακτικῇ καὶ				

§ 297.

Παθητικὴ φωνή

ΟΡΙΣΤΙΚΗ.			ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ.			ΕΥΚ.		
ἐνεστ.	δῆλ	οἶμαι	-οῖμαι,	δῆλ	οἶμαι	-οῖμαι,	δῆλ	οἶμην
		οῖ	-οῖ,		οῖ	-οῖ,		οῖοι
		οῖται	-οῖται.		οῖται	-οῖται.		οῖτο
	δῆλ	οἶμεθον	-οῖμεθον,	δῆλ	οἶμεθον	-οῖμεθον,	δῆλ	οἶμεθον
		οῖσθον	-οῖσθον,		οῖσθον	-οῖσθον,		οῖσθον
		οῖσθον	-οῖσθον.		οῖσθον	-οῖσθον.		οῖσθην
	δῆλ	οἶμεθα	-οῖμεθα,	δῆλ	οἶμεθα	-οῖμεθα,	δῆλ	οἶμεθα
		οῖσθε	-οῖσθε,		οῖσθε	-οῖσθε,		οῖσθε
		οῖνται	-οῖνται.		οῖνται	-οῖνται.		οῖντο

παρ.κ. ἐνικ. ἐδῆλ οἶμην-οῖμην, οῖ-οῖ, οῖτο οὔτο.
 διικ. ἐδῆλ οἶμεθον-οῖμεθον, οῖσθον-οῖσθον, οῖσθην-οῖσθην.
 πληθ. ἐδῆλ οἶμεθα-οῖμεθα, οῖσθε-οῖσθε, οῖντο-οῖντο.

μέλ.	δῆλῶ	θῆσομαι, θῆσῃ,	δῆλῶ	θῆσῶμαι, θῆσῃ,	δῆλῶ	θῆσῶμαι, θῆσῃ,
		θῆσεται.		θῆσεται.		θῆσῃ,
ἀόρ.	ἐδῆλῶ	θην, θης, θη.	δῆλῶ	θῶ, θῆς, θῆ.	δῆλῶ	θῆσῃ,
παρ.κ.	δεδῆλῶ	μαι, σαι, ται.				
ὑπερσ.	ἐδεδῆλῶ	μην, σα, το.				
μέσ.μέλ.	δῆλῶ	σομαι, σῃ, σεται.			δῆλῶ	σοίμην,
μετ' ὀλ.μ.	δεδῆλῶ	σομαι, σῃ, σεται.			δεδῆλῶ	σοίμην,
μέσ. ἀόρ.	ἐδῆλῶ	σάμην, σω, σατο.	δῆλῶ	σώμαι, σῃ, σῃται.	δῆλῶ	σάιμην,

* Τὸν σχηματισμὸν τῆς ὑποτακτικῆς καὶ εὐκτικής τοῦ παθητ. παρακείμενου.

ΤΙΚΗ.	ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ.	ΑΠΑΡΕΜΦΑΤ.	ΜΕΤΟΧΗ.
οἶμι, οἶην.			δηλ. ὄων -ὄων,
οἶς, οἶης.	δηλ. ος -ου,	δηλ. ὄειν-οῦν.	όουσα-οὔσα,
οἶ, οἶγ.	οἶτω -οὔτω.		όον -οῦν.
οἶμεν,			
οἶτον,	δηλ. ὄετον -οὔτον,		
οἶτην,	οἶτων -οὔτων.		
οἶμεν,	δηλ. ὄετε -οὔτε,		
οἶτε,	οἶτωσαν -οὔτωσαν		
οἶεν.	καὶ -οὔντων.		

σοῖς, σοῖ.		δηλῶ σσιν.	δηλῶ σων.
σαις, σαι.	δηλῶ σον, σάτω.	δηλῶ σαι.	δηλῶ σας.
κοῖς, κοῖ.	δεδηλῶ κε, κέτω.	δεδηλῶ κέναι.	δεδηλῶ κώς.

ἐγκτικὴ κυρίως ἀπαντᾷ προφραστικῶς (§ 264, α.)

τῆς γ'. συζυγίας.

ΤΙΚΗ.	ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ.	ΑΠΑΡΕΜΦΑΤ.	ΜΕΤΟΧΗ.
οἶμην,		δηλ. ὄεσθαι	δηλ. οὔμενος
οἶο,	δηλ. ὄου -οὔ,	-οὔσθαι.	-οὔμενος,
οἶτο.	οἶσθω -οὔσθω.		δηλ. σομένη
οἶμεθον.			-οιμένη.
οἶσθον,	δηλ. ὄεσθον -οὔσθον,		δηλ. οὔμενον
οἶσθην.	οἶσθων -οὔσθων.		-οὔμενον.
οἶμεθα,	δηλ. ὄεσθε -οὔσθε,		
οἶσθε,	οἶσθωσαν-οὔσθωσαν		
οἶντο.	καὶ -οὔσθων.		

ὀήσοιο, ὀή- σοῖτο.		δηλῶ ὀήσε- σθαι.	δηλῶ ὀησόμενος.
θελίης, θελή.	δηλῶ θητι, θήτω.	δηλῶ ὀῆναι.	δηλῶ θεῖς.
	δεδηλῶ σο, σθω.	δεδηλῶ σθαι.	δεδηλῶ μένος.
σοιο, σοῖτο.		δηλῶ σεσθαι.	δηλῶ σόμενος.
σοιη, σοῖτο.		δεδηλῶ σεσθαι.	δεδηλῶ σόμενος.
σαιο, σαιτο.	δηλῶ σαι, σάσθω.	δηλῶ σκσθαι.	δηλῶ σάμενος.

ἴδε § 253, α.

ΜΗ'. Περὶ τῶν εἰς μι ρημάτων.

§ 298. Τὰ εἰς μι διακρινόμενα τῶν βαρυτόνων καὶ σφηρημένων ρημάτων· διότι προσλαμβάνουσι τὰς προσωπικὰς καταλήξεις εἰς τὴν ῥίζαν ἄνευ ἐγκλιτικοῦ φωνήεντος, διαιροῦνται εἰς ἑσάρδας συζυγίας, ἀπὸ τοῦ χαρακτῆρος διακρινόμενας· ἡ πρώτη ἔχει χαρακτῆρα α, ἡ β'. ε, ἡ γ'. ο, ἡ δ'. τὴν συλλαβὴν νν, ἐπισυναπτομένην σὺν μονῇ μὲν γ εἰς συμφωνολήκτους ῥίζας· οἶον, (δεικ)-δεικνυ-μι, (ζευγ)-ζεόγγνυ-μι, (παρ)-πιδόγγνυ-μι, (δμ)-δμόγγνυ-μι, σὺν διπλῷ δὲ γ εἰς φωνηεντολήκτους, ἐκτεννομένου καὶ τοῦ θεματικοῦ χαρακτῆρος ο εἰς ω· οἶον, (σθε)-σθέγγνυ-μι, (σκεδα)-σκεδάγγνυ-μι, (χο)-χώγγνυ-μι, (χρο)-χρώγγνυ-μι.

Σημ. Τὸ ὄλ-λ-υ-μι δι' εὐφωνίαν προσλαμβάνει εἰς τὴν ὄλ τὴν συλλαβὴν λυ ἀντὶ νν.

§ 299. Τὰ εἰς μι σχηματίζουσιν ἄνευ ἐγκλιτικῷ φωνήεντος μόνον ἐνεστώτα καὶ παρατατικὸν τῆς ἑνερ. παθ. καὶ μέσης φωνῆς, καὶ β'. ἀόριστον τῆς ἑνερ. καὶ μέσης ἐν πάσαις ταῖς ἐγκλίσεσι καὶ τῇ μετοχῇ, ἐκτὸς τῆς ὑποτακτικῆς. διατηρούσης τὰ ἐγκλιτικὰ φωνήεντα ω καὶ η. Τοὺς δὲ ἄλλους χρόνους σχηματίζουσιν ἐκ τῆς θεματικῆς ῥίζης κατὰ τὰ βαρυτόνα καὶ σφηρημένα.

§ 300. Τινὰ τῶν εἰς μι τῶν τριῶν πρώτων συζυγιῶν σχηματίζουσι τὸν ἐνεστώτα καὶ παρατατικόν, προτάσσαντα τῆς ῥίζης τὸ ἀρχαϊκὸν σύμφωνον μετὰ ι, ὅπερ καλοῦμεν ἀναδιπλώσειν· οἶον, (θε)-ω-τί-θη-μι, (δδ)-ω-δί-δω-μι, (χρά)-ω-κί-χρη-μι, ἐὰν ὅμως ἡ ῥίζα ἀρχεται ἀπὸ φωνήεντος ἢ σι ἢ πι, προτάσσεται μόνον ι δασύ· οἶον, (ἐ)-ω-ἱ-η-μι, (στέ)-ω-ῆ-ση-μι, (πεί)-ω-ῖ-σα-μαι.

Σημ. Τὸ Πλάω καὶ Πράω δι' εὐφωνίαν παρεπιθεῖσι μεταξὺ τῆς ἀναδιπλώσεως καὶ τῆς ῥίζης μι, ὅπερ ἀποβάλλεται, ὡς αἰς πρὸ τῆς ἀναδιπλώσεως εὐρίσκεται ἕτερον μ' οἶον, πεί-μ-πλη-μι· ἐμ-πί-πλη-μι, παρ. ἐν-ε-πί-μ-πλη-ν, πεί-μ-πρη-μι· ἐμ-πί-πρη-μι, παρ. ἐν-ε-πί-μ-πρη-ν.

§ 301. Ὁ θεματικὸς χαρακτῆρ τῶν τριῶν πρώτων συζυγιῶν καὶ τὸ ν τῆς συλλαβῆς (ι)νν μετὰ τὴν πρόσληψιν τῶν προσωπικῶν καταλήξεων ἐκτείνεται ἐν τοῖς ἑνικοῖς τρισὶ προσώποις τῆς ὀριστικῆς ἐγκλίσεως τῆς ἐνεργητικῆς φωνῆς, ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις ἀριθμοῖς καὶ ταῖς ἐγκλίσεσι μένει βραχύς· ὁ «ἔστην» ὅμως β'. ἀόρις.

τοῦ ἴσθημι ἐκτείνει τὸν χαρακτῆρα ἐν πᾶσι ταῖς ἀριθμοῖς, τῆς ὁριστικῆς, προστακτικῆς καὶ ἐν τῇ ἀπαρεμφάτῳ.

ΜΘ'. Ἑνεργητικὴ φωνὴ τῶν εἰς μι.

Σχηματισμός τῆς ὁριστικῆς ἐγκλίσεως.

§ 302. Αἱ προσωπικαὶ καταλήξεις τοῦ ἐνεστώτος εἰσὶν αἱ ἑξῆς·

Α'. εἰς μι.

ἴ-στη-μι, ἴ-στη-ς, ἴ-στη-σι
ἴ-στα-μεν, τον, τον
ἴ-στα-μεν, τε, ἴ-στα-σι.

Β'.

τί-θη-μι, τί-θη-ς, τί-θη-σι
τί-θε-μεν, τον, τον
τί-θε-μεν, τε, τί-θεῖ-σι ἢ τιθέασι.

Γ'.

δί-δο-μι, δί-δο-ς, δί-δο-σι
δί-δο-μεν, τον, τον
δί-δο-μεν, τε, δί-δοῦ-σι ἢ διδόασι.

Δ'.

δείκ-νῦ-μι, δείκ-νῦ-ς, δείκ-νῦ-σι.
δείκ-νῦ-μεν, τον, τον.
δείκ-νῦ-μεν, τε, δείκ-νῦ-σι ἢ δεικνύασι.

1 2 3
Ἐν. μι, ς, σι.
Αὐτ. μεν, τον, τον. οἶον,
Πληθ. μεν, τε, ντσι.

Σημ. Τὸ πληθ. γ' πρῶτ. τοῦ ἐνεστώτος τῆς ὁριστικῆς ἐκτὸς τοῦ κοινοῦ σχηματισμοῦ ἔχει καὶ ἄπτικόν γινόμενον, προτασσομένον α πρὸ τῆς καταλήξεως ντσι· οἶον, (τιθέ-ν-τ-σι) κοινῶς τιθεῖ-σι καὶ ἄπτικῶς τιθέα-σι, (διδό-ν-τ-σι)-διδού-σι καὶ διδόα-σι, (δεικνύ-ν-τ-σι)-δεικνύ-σι καὶ δεικνύα-σι, (ἰέν-τ-σι)-ιέσ-σι καὶ ἰᾶσιν ἀντιιέα-σι.

§ 303. Αἱ προσωπικαὶ καταλήξεις τοῦ παρατιχοῦ καὶ β'. ἀορίστου εἰσὶν αἱ ἑξῆς·

1 2 3

Παρατατ. Α'. εἰς μι, Ἀόριστος β'.

Ἐν. ν, ς, — ἴ-στη-ν, ἴ-στη-ς, ἴ-στη, ἴ-στη-ν, ς, —
Αὐτ. μεν, τον, την οἶον ἴ-στα-μεν, τον, την. ἴ-στη-μεν, τον, την.
Πληθ. μεν, τε, σαν ἴ-στα-μεν, τε σαν. ἴ-στη-μεν, τε, σαν.

Παρατατικὸς Β'. εἰς μι.

Ἀόριστος β'.

ἐ-τί-θη-ν, ἐ-τί-θη-ς, ἐ-τί-θη. (ἐ-θη-ν, ἐ-θη-ς, ἐ-θη.)
ἐ-τί-θε-μεν, τον, την. ἐ-θε-μεν, τον, την.
ἐ-τί-θε-μεν, τε, σαν. ἐ-θε-μεν, τε, σαν.

Παρατατικός Γ'. εἰς μι.

Ἀόριστος 6%.

ἐ-δί-δω-ν, ἐ-δί-δω-ς, ἐ-δί-δω		(ἐ-δω-ν, ἐ-δω-ς, ἐ-δω.)
ἐ-δί-δο-μεν, τον,	την.	ἐ-δο-μεν, τον, την.
ἐ-δί-δο-μεν, τε,	σαν.	ἐ-δο-μεν, τε, σαν.

Δ'. εἰς μι.

ἐκ τοῦ φύω.

Ἐνικ. ἐ-δείκ-νῦ-ν. ἐ-δείκ-νῦ-ς, ἐ-δείκ-νῦ	ἔφυν, ὤς, ὤ.
Δυϊκ. ἐ-δείκ-νῦ-μεν, τον,	την, ἔφουμεν, ὤτον, ὤτην.
Πληθ. ἐ-δείκ-νῦ-μεν, τε,	σαν, ἔφουμεν, ὤτε ὤσαν.

Σημ. α'. Τὸ ἐνικὸν δ', καὶ γ'. πρόσωπον τοῦ ἐνεστώτος καὶ τὰ τρία ἐνικά τοῦ παρατατικοῦ πολλάκις σχηματίζονται καὶ συνηρημένως ὡς οἶον, Ἰστέμει, ἰστέες, ἰστέ — Τίθημι, τιθεῖς, τιθεῖ — Δίδωμι, διδοῖς, δίδοι. Παρατ. ἰστών, ἰστέ, — τίθουν ἐτίθεις, εἰ — ἐδίδουν, ἐδίδους, ἐδίδου.

Σημ. β'. Ὁ δ'. ἀόριστος γίνεταί ἐν μὲν τῇ ὀριστικῇ ἀπὸ τοῦ παρατατικοῦ, ἐν δὲ ταῖς λοιπαῖς ἐγγίσσει ἀπὸ τοῦ ἐνεστώτος κατ' ἀποβολὴν τῆς ἀναδιπλώσεως, ἢ τοῦ προτασσομένου ἢ ὅθεν τὸ Δ'. καὶ ὅσα τῶν ἄλλων εἰς μι δὲν σχηματίζονται δι' ἀναδιπλώσεως ἢ διὰ προτασσομένου ἢ δὲν ἔχουσι καὶ δ'. ἀόριστον

Σημ. γ'. Ὁ α' καὶ δ' ἀόριστος παθητικός τῶν βαρυτόνων, συνηρημένων καὶ εἰς μι ῥημάτων σχηματίζεται κατὰ τὸ Β'. εἰς μι. (270), φυλάττων τὸ ἀφ' ἐν πᾶσι τοῖς ἀριθμοῖς τῆς ὀριστικῆς, προστακτικῆς καὶ ἐν τῇ ἀπαρεμφάτῃ ὡς οἶον, ἐτιμήθην, ἤτε, γ. — ἤμεν, ἤτον, ἤτην. — ἤμεν, ἤτε, ἤταν. — Προστ. τιμήθη-τι. — Ἀπαρ. τιμήθη-ναι.

Σημ. δ'. Ὑπάρχουσι ῥήματα βαρυτόνα, ἢ συνηρημένα σχηματίζοντα δ' ἀόριστον κατὰ τὰ εἰς μι ὡς οἶον, βαίνω-ἐβη-ν ἀπὸ τοῦ βῆω, διδάσκω-ἐδρᾶν ἀπὸ τοῦ δρᾶω, σθέννυμι-ἐσθην ἀπὸ τοῦ σθέω, ἀλίσκομαι-ἐάλων ἀπὸ τοῦ ἀλόω, βιβρώσκω-ἐβρων ἀπὸ τοῦ βρώω, βιόω-ἐβίω-ν, γιγνώσκω-ἐγνων ἀπὸ τοῦ γνῶω, ἐδύω-ἐδυν. φύω-ἐφυν. Οἱ τοιοῦτοι δευτέρου ἀόριστοι φυλάττουσι τὴν ἔκτασιν τοῦ χαρακτῆρος ἐν πᾶσι τοῖς ἀριθμοῖς τῆς ὀριστικῆς, τῆς προστακτικῆς καὶ ἐν τῇ ἀπαρεμφάτῃ ὡς οἶον, ἔβην, ἔβης, ἔβη. — ἔβημεν, ἔβητον, ἔβήτην. — ἔβημεν, ἔβητε, ἔβησαν. Προστ. βήτη, βήτην. Ἀπαρ. βήτηναι. — ἔγνων, ἔγnows, ἔγνω. — ἔγνωμεν, ἔγνωπον, ἔγνώτην. — ἔγνωμεν, ἔγνωτε, ἔγνωσαν. Προστ. γνώθη, γνώτω. Ἀπαρ. γνώθηναι. — ἔδυν, ἔδους, ἔδυν. — ἔδουμεν, ἔδουπον, ἔδούτην. — ἔδουμεν, ἔδυτε, ἔδυσαν. Προστ. δύθη, δύτω. Ἀπαρ. δύθηναι.

N'. Σχηματισμός τῶν λοιπῶν ἐγκλίσεων.

§ 304. Ἡ ὑποτακτικὴ τῶν τριῶν πρώτων συζυγιῶν ἀπαντᾷ πάντοτε περισπωμένη, συναιρούσα τὸ μὲν χαρακτηριστικὸν α μετὰ τοῦ η εἰς η (289. Σημ.) τὸ δὲ ο μετὰ τοῦ η εἰς ω (291 ἄ.) οἷον, ἰστώ-ω, ἄησ-ῆς· τιθέω-ω, ἔησ-ῆς· διδῶ-ω, ὄησ-ῶς.

Παράδειγμα.

Α'. εἰς μι.

Ἐνεστώς.

Β'. Ἀόριστος.

Ἐνκ. ἰστώ, ἰστῆς, ἰστῇ	στώ, στῆς, στῇ.
Δυϊκ. ἰστώμεν, ἰστῆτον, ἰστῆτον	στώμεν, στῆτον, στῆτον.
Πληθ. ἰστώμεν, ἰστῆτε, ἰστώσι.	στώμεν, στῆτε, στώσι.

Β'.

Ἐνκ. τιθῶ, τιθῆς, τιθῇ.	θῶ, θῆς, θῇ.
Δυϊκ. τιθώμεν, τιθῆτον, τιθῆτον.	θώμεν, θῆτον, θῆτον.
Πληθ. τιθώμεν, τιθῆτε, τιθῶσι.	θώμεν, θῆτε, θῶσι.

Γ'.

Ἐνκ. διδῶ, διδώς, διδώ.	δῶ, δῶς, δῶ.
Δυϊκ. διδῶμεν, διδώτον, διδώτον.	δῶμεν, δῶτον, δῶτον.
Πληθ. διδῶμεν, διδώτε, διδώσι.	δῶμεν, δῶτε, δῶσι.

Σημ. Τὸ Α' εἰς μι σχηματίζει τὴν ὑποτακτικὴν καὶ εὐκτικὴν βαρυτόνως ἐκ τῆς ἐπιρρημένης διὰ τῆς συλλαβῆς (ν)νυ βίξης· οἷον, ὑποτ. δεικνύω, ἦς, ἡ κλπ. Εὐκτ. δεικνύοιμι, οἷς, οἱ κλπ.

§ 305. Ἡ Εὐκτικὴ ἔχει προσωπικὰς καταλήξεις.

Ἐνκ. ἴην, ἴης, ἴη.—Δυϊκ. ἴμεν, ἴητον, ἴητην.—Πληθ. ἴμεν, ἴητε, ἴησαν, συναιρούσα τὸν χαρακτῆρα ἰ μετὰ τοῦ θεματικοῦ χαρακτῆρος εἰς δίφθογγον οἷον, ἰ-στα-ἴην-ἰστατήν, τι-θε-ἴην-τιθειήν, δι-δο-ἴην-διδοίην· ὃ δὲ δυϊκὸς καὶ πληθυντικὸς ἀπαντᾷ καὶ κατὰ συγκοπὴν τοῦ παραλήγοντος η. ὁπότε τὸ πληθ. γ'. πρόσωπον καταλήγει εἰς ἐν.

Παράδειγμα.

Α'. εἰς μι.

Ἑνεστώς.

Β'. ὁριστός.

Ε. ἰσταῖν, ης, η	σταῖν, ης, η
Α. ἰσάμεν ἢ ἰσαίμεν ἢ ἰσανήτην ἢ ἰσταίμεν ἰσταίτον ἰσάιτην	σάμεν ἢ σαίμεν ἢ σανήτην ἢ σαίμεν σαίτον σαίτην
Π. ἰσάμεν ἢ ἰσαίτε ἢ ἰσάισαν ἢ ἰσταίμεν ἰσταίτε ἰσάιεν	σάμεν ἢ σαίτε ἢ σάισαν ἢ σαίμεν σαίτε σάιεν.

Β'.

Ε. τιθεῖν, ης, γ.	θειν, ης, γ.
Α. τιθέμεν ἢ τιθείμεν ἢ τιθενήτην ἢ τιθεῖμεν τιθείτον τιθείτην	θεῖμεν ἢ θείμεν ἢ θενήτην ἢ θεῖμεν θείτον θείτην
Π. τιθέμεν ἢ τιθείτε ἢ τιθείσαν ἢ τιθεῖμεν τιθείτε τιθείεν	θεῖμεν ἢ θείτε ἢ θείσαν ἢ θεῖμεν θείτε θείεν.

Α'.

Ε. δίδοιεν, ης, γ.	δοῖεν, ης, γ.
Α. δίδομεν ἢ δίδοιμεν ἢ δίδοιήτην ἢ δίδοιμεν δίδοιτον δίδοιτην	δοῖμεν ἢ δοίμεν ἢ δοιήτην ἢ δοῖμεν δοίτον δοίτην
Π. δίδομεν ἢ δίδοιτε ἢ δίδοισαν ἢ δίδοιμεν δίδοιτε δίδοιεν	δοῖμεν ἢ δοίτε ἢ δοίσαν ἢ δοῖμεν δοίτε δοίεν.

Σημ. α'. Οἱ συγνεκωμένοι τύποι εἰσὶν εὐχρηστώτεροι καὶ μάλιστα ὁ τοῦ γ'. πληθ. προσώπου· ἀπαντῶσιν ὅμως τὰ γ'. πληθ. πρόσωπα ῥημάτων τινῶν καὶ ἄνευ συγκοπῆς· οἷον, εἴρησαν, εἰδέθησαν, ἐκέλευσαν, διαβάθησαν, γινώσκων.

Σημ. β'. Ἡ εὐκτική τοῦ εἰς μι καὶ εἰς δύο παρὰ ποιηταῖς, ἀπαντᾷ οὕτως· Ἑνικ. φῦ'ην, φῦ'ης, φῦ'η. Δοικ. φῦ'μεν καὶ φῦ'μεν, φῦ'ητον καὶ φῦ'τον, φῦ'την καὶ φῦ'την. Πληθ. φῦ'μεν καὶ φῦ'μεν, φῦ'ητε καὶ φῦ'τε, φῦ'εν, καταπινομένου τοῦ χαρακτηρισμοῦ ὑπὸ τοῦ υ' διό ἐκτείνεται τὸ οἰ.

§ 306. Ἡ Προστακτική ἔχει κατὰ λέξεις τὰς αὐτὰς ταῖς τῶν βαρυτόνων ῥημάτων· ἀλλὰ τὴν θι κατὰ λέξιν τοῦ ἐν. β', προσώπου ὁ μὲν ἐνεστώς συγκοπτικῶν ἀπαντᾷ συνηρημένως· οἷον, ἴστη (ἵστα-ε), τίθει (τίθε-ε), δίδου (δίδο-ε), δείκνυ (δείκνυ-ε)· ὁ δὲ β', ὁριστός· τρέπει μὲν αὐτὴν εἰς ε, ἐὰν ἔχῃ χαρακτηριστῆρα βαρύν· οἷον, θέ-ε (θέ-τι), δδ-ε (δδ-θι), ἀφε-ε (ἀφε-θι)· φυλάττει δέ, ἐὰν ἔχῃ χα-

ρακτῆρα μακρόν· οἶον, στή-θι, βῆ-θι, ἄλω-θι, γνῶ-θι· ὁμοίως
φωλάττουςιν αὐτήν καὶ οἱ συγκεκομμένοι παρακείμενοι ἔστα-θι,
δέδι-θι καὶ τινες ἐνεστώτες· οἶον, εἶμι, προσ. ἴαθι, εἶμι, προσ.
ἴθι, γρημί, προσ. γάθι.

Παράδειγμα.

Α'. εἰς μι.

Ἐνεστώς.

Β'. ἀορίστος.

Ἐνικ.	ἵσται,	ἵστα'-τω,	στή-θι,	στή-τω,
Αοικ.	ἵστα-τον,	ἵστα'-των,	στή-τον,	στή-των,
Πληθ.	ἵστα-τε,	ἵστα'-τωσαν.	στή-τε,	στή-τωσαν.

Β'.

Ἐνικ.	τίθει,	τιθέ-τω,	θέ-ει,	θέ-τω,
Αοικ.	τίθε-τον,	τιθέ-των,	θέ-τον,	θέ-των,
Πληθ.	τίθε-τε,	τιθέ-τωσαν.	θέ-τε,	θέ-τωσαν.

Γ'.

Ἐνικ.	δίδου,	δίδο-τω,	δύ-ει,	δό-τω,
Αοικ.	δίδο-τον,	δίδο-των,	δύ-τον,	δό-των,
Πληθ.	δίδο-τε,	δίδο-τωσαν.	δύ-τε,	δό-τωσαν.

Δ'.

ἐκ τοῦ φύω.

Ἐνικ.	δείκνυ,	δείκνυ' τω,	φύ-θι,	φύ'-τω,
Αοικ.	δείκνυτον,	δείκνυ'-των,	φύ-τον,	φύ'-των,
Πληθ.	δείκνυ-τε,	δείκνυ' τωσαν.	φύ-τε,	φύ'-τωσαν.

Σημ. Ὁ ἔσται καὶ εἴη ἐν τῷ ἐνικ. β'. προσώπῳ καταλήγουσι καὶ
εἰς α, ἀλλ' ἐν συνθέσει μόνον· οἶον, ἀνάσστηθι καὶ ἀνάστα, ἀνα-
στήτω. — κατὰ βῆθι καὶ κατὰ δῶ, κατὰ δῆτω.

§ 307. Ἡ Ἰπαρμένεος καταλήγει εἰς ραι καὶ ἐν μὲν τῷ
ἐνεστώτι ἔχει τὸν χαρακτῆρα βραχύν· οἶον, ἵστα-ραι, τιθέ-ραι,
δίδο-ραι, δείκνυ-ραι· ἐν δὲ τῷ β'. ἀορίστῳ ἐκτείνει τὸ α εἰς η,
τὸ ε εἰς ει, τὸ ο εἰς ου· οἶον, στή-ραι, θεῖ-ραι, δοῦ-ραι.

§ 308. Ἡ Μετοχή κατὰ ληξίν ἐν τῇ ὀνομαστικῇ ἔχει ης, ρτα,
ρτ, πάσχουσαν τὰς ἐν § 50 μεταβολάς.

Παράδειγμα.

Α'. εἰς μι.

Ἐνεστώς.

Β'. ἀόριστος.

Ῥον. ἰστᾶ'ς, ἰστᾶσα, ἰστᾶ'ν | στᾶ'ς, στᾶσα, στᾶ'ν.
Γεν. ἰστάντος, ἰστάσης, ἰστάντος. | στάντος, στάσης, στάντος.

Β'.

Ῥον. τιθεῖς, τιθεῖσα, τιθέν, | θεῖς, θεῖσα, θέν.
Γεν. τιθέντος, τιθείσης, τιθέντος. | θέντος, θείσης, θέντος.

Γ'.

Ῥον. διδούς, διδοῦσα, διδόν, | δούς, δοῦσα, δόν,
Γεν. διδόντος, διδούσης, διδόντος. | δόντος, δούσης, δόντος.

Δ'.

Ῥον. δεικνύ'ς, δεικνύσα, δεικνύ'ν, | φύ'ς, φύσα, φύ'ν,
Γεν. δεικνύντος, δεικνύσης, δεικνύντος. | φύ'ντος, φύ'σης, φύ'ντος.

ΝΑ'. Σχηματισμός τῆς παθ. καὶ μέσης φωνῆς τῶν εἰς μι.

§ 309. Ἡ παθητικὴ καὶ μέση φωνὴ ἔχει τὸν χαρακτήρα βρα-
χὺν καὶ προσωπικᾶς καταλήξεως τὰς αὐτὰς ταῖς τῶν ἄλλων ῥημα-
των· οἷον,

Ἐνεστώς.

Παρατατικός.

Β'. ἀόριστος.

ἰσταμαι, σαι, ται κλ. ἰστάμην, σο, το κλ. Δὲν ὑπάρχει· διότι ὁ
ἔστη· ἔχει μέσην ση-
μασίαν.
τιθεμαι, σαι, ται κλ. ἐπιθέμην, σο, το κλ. ἐθέμην, σο, το κλ.
διδομαι, σαι, ται κλ. ἐδιδόμην, σο, το κλ. ἐδόμην, σο, το κλ.
δείκνυμαι, σαι, ται κλ. ἐδεικνύ'μην, σο, το κλ. Τὸ Δ' εἰς μι δὲν ἔχει
μέσον ἄρ. Β'.

§ 340. Ἡ ὑποτακτικὴ τονίζεται ἐπὶ τῶν ἐγγλητικῶν φωνηέν-
των, ὡς συναιρουμένων μετὰ τοῦ χαρακτήρος (§ 304)· οἷον,

Ἐνεστώς.

Β'. ἀόριστος.

ἰστώμαι, ἰστῇ, ἰστῇται κτλ.
τιθώμαι, τιθῇ, τιθῇται κτλ. θῶμαι, θῇ, θῇται.
διδώμαι, διδῷ, διδῶται κτλ. δῶμαι, δῷ, δῶται.

§ 341. *Εὐκτική.* Ὁ χαρακτήρ τῆς εὐκτικῆς συναίρεται μετὰ τοῦ θεματικοῦ χαρακτήρος εἰς διφθογγόν καὶ δι' αὐτὸ παντοῦ το- νίζεται ἐπὶ τῆς παραληγουσῆς οἶον,

Ἐνεστώς.

Β'. Ἀόριστος.

ἱσα-ἱμην-ἱσαίμην, ἱταῖο, ἱταίτο κλ.

τιθε-ἱμην-τιθείμην, τιθεῖο, τιθεῖτο κλ.

δίδω-ἱμην-διδόμην, δίδασο, δίδαστο κλ. δο-ἱμην-δοίμην, δοτο, δοίτο κλ.

Σημ. α'. Τὸ Δ'. εἰς μι. σχηματίζει τὴν ὑποτακτικὴν καὶ εὐκτικὴν βα- ρυτόνως ἐκ τῆς ἐπηυξημένης διὰ τῆς συλλαβῆς (ν) ὀρίξης οἶον, ὑποτακτ. δεικνύωμαι, ἦ, ἦται κλ. εὐκτ. δεικνυοίμην, οἶο, οἶτο κλ.

Σημ. β'. Ἡ ὑποτακτικὴ καὶ εὐκτικὴ τῆς πληθυντικῆς καὶ μέσης φωνῆς τῆς β'. καὶ γ'. συζυγίας ἔχει καὶ τινὰς σχηματισμοὺς βαρυτόνους οἶον, ὑποτ. τίθωμαι, ἦ, ἦται κτλ. εὐκτ. τιθεοίμην, οἶο, οἶτο κτλ.—δίδωμαι, ἦ, ἦται κτλ.—διδόμην, οἶο, οἶτο κτλ. μάλιστα τοῦ ἡμί ὁ μίση. ἀόρ. β' ἅπαντα βαρυτόνως πάντοτε οἶον, ὑποτ. πρῶμαι, ἦ, ἦται —πρώμεθον, ἦσθον, ἦσθον—πρώμεθα, ἦσθε, ὄνται—εὐκτ. προσοίμην, οἶο, οἶτο κτλ. Καὶ τὰ Δύνωμαι, Ἐπίσταμαι, Ἐπιδόμην (ἀόρ. τοῦ Ὠνόομαι), καίτοι ὄντα τοῦ Δ'. εἰς μι. τονίζονται ὁμοῦ βαρυτόνως οἶον, ὑποτακτ. Δύνωμαι, ἦ, ἦται κτλ. (ἀντὶ Δυνώμαι, δυνῆ, δυνῆται)· εὐκτ. δυνάμην, δύναιο, δύναιτο κτλ. (ἀντὶ δυ- ναίμην, δυνάτο, δυνάτοτο).

§ 342. Ἡ Προστακτικὴ, ἡ Ἀπαρέμφατος καὶ ἡ Μετοχή, ἔχουσαι καταλήξεις τῆς αὐτῆς ταῖς τῶν βαρυτόνων, προσαρτῶσιν αὐτὰς εἰς τὸ βραχὺν χαρακτήρα οἶον, Ἰστέ-σο, σθω—Ἰστέ-σθαι—Ἰστέ-μενος.—Τίθε-σο, σθω—τίθε-σθαι—τιθέ-μενος.—Δίδω-σο, σθω—δίδω-σθαι—διδό-μενος.—Δεικνύ-σο, σθω—δεικνύ-σθαι—δεικνύ-μενος.

Σημ. α'. Τῆς τοῦ ἐνικοῦ β'. προσώπου καταλήξεως σαι πᾶσι ποτὲ δεν ἐκθίζεται, τῆς δὲ σο πολλάκις καὶ τότε συμβαίνει συναίρεσις (275) οἶον, Ἰστασο-Ἰστασο-ι, προστ. Ἰστασο καὶ Ἰστω. Ἐτίθεσο καὶ τίθου, ἔθεσο καὶ ἔθου, προστ. θέσο καὶ θού.

Σημ. β'. Τὸ Δ'. εἰς μι. ἐκτός τῆς ὑποτακτικῆς καὶ εὐκτικῆς, ἅστινος πάντοτε σχηματίζει βαρυτόνους, ἔχει καὶ τὰς ἄλλας ἐγκλίσεις εὐχρή- στούς καὶ κατὰ τὸν βαρυτόνον σχηματισμὸν οἶον, Δεικνύμι καὶ δει- κνύω, εἰς, εἰ κτλ. μάλιστα ὁ τοῦ πληθυντικῆς γ'. προσώπου βαρυτόνος

σχηματισμός «δεικνύουσιν» εὐχρηστότερός ἐστιν ἢ ὁ ἀπτικός «δεικνύσιν». Παρατ. ἐδείκνυν καὶ ἐδείκνυσιν κτλ. Προστ. δείκνυ καὶ δείκνυε. Ἀπαρέμφ. δείκνυναι καὶ δείκνυε:ν. Μετ. δεικνύς καὶ δεικνύων.

Σημ. γ'. Τινὲς δ'. ἀόριστοι, καίτοι ὄντες τῆς ἐνεργητικῆς φωνῆς, ἀλλ' ὁμῶς ἔχουσι μέσσην σημασίαν· οἶον, Ἔστην=ἔστησα ἐμαυτόν, ἦτοι ἐστάθην, Ἐδύν=ἔδυσσα ἐμαυτόν, ἦτοι ἐδυστήσα. Τοῦτο συμβαίνει ὁσάκις ἀπαντᾷ καὶ ὁ ἄ ἀόριστος εὐχρηστός, ὅστις ἐστὶν ἐνεργητικός (207 Σημ.). Τοῦ δὲ Φύω ὁ δ'. ἀόριστος ἔχει οὐδετέραν σημασίαν· οἶον, Ἐφύην=ὑπήρξα ἐκ φύσεως.

VB'. Παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν κατὰ τὰ βαρύτερα
σχηματιζομένων χρόνων.

§ 343. Τῶν τριῶν πρώτων συζυγιῶν οἱ μὴ σχηματιζόμενοι κατὰ τὰ εἰς μι χρόνοι οἱ μὲν ἐνεργητικοὶ καὶ μέσοι ἐκτείνουσι τὸν χαρακτῆρα, οἱ δὲ παθητικοὶ φυλάττουσιν αὐτὴν βραχύν· οἶον, Δίδωμι, μέλ. (ἀπὸ τοῦ δώω) δώσω, μέσ. δώσομαι, ἀόρ. ἔδωκα, μέσ. ἔδωκάμην, παρακ. ἐνεργ. δέδωκα-ἐδεδώκειν, παθ. παρακ. δέδομαι-ἐδεδόμην, παθ. μέλ. δοθήσομαι, ἀόρ. ἐδόθην· πλὴν τοῦ Τέθειμαι-ἐτεθέμην, Ἡδυνήθην καὶ Ἡπιστήθην.

§ 344. Ὁ ἐνεργ. ἀόρ. ἄ. τοῦ Τίθηναι, Ἰστημι καὶ Δίδωμι ἔχει χαρακτῆρα καὶ οὐχί σ καὶ εὐχρηστός ἐστιν ἐν μόνῃ τῇ ὀριστικῇ καὶ μάλιστα ἐν τῷ ἐνικῷ ἀριθμῷ, διότι ὁ ἐνικός τοῦ δευτέρου ἔθην, ἦν, ἔδωκ ἐστὶν ἄχρηστος· οἶον, ἔθηκα, ἦκα, ἔδωκα. Ἐκ δὲ τῶν μέσων ἀόρ. ἄ. μόνος ὁ ἡκάμην ἀπαντᾷ παρ' ἀπτικαῖς εὐχρηστος.

§ 345. Ὁ Ἐστήκα, παρακείμενος τοῦ Ἰστημι, διασύνει τὴν συλλαβικὴν αὐξήσιν καὶ ἔχει σημασίαν μέσσην καὶ ἐκ ταύτης μεταπίπτει καὶ εἰς παθητικὴν· ὁ δὲ ὑπερσυντελικὸς λαμβάνει ἐνίοτε καὶ χρονικὴν αὐξήσιν· οἶον, ἐστήκειν καὶ εἰστήκειν· ἀντ' αὐτοῦ δὲ εὐχρηστότερός ἐστιν ὁ συγκεκορημένος, σχηματιζόμενος οὕτως.

Παρακ. ἔστηκα, ἀς, ε. Δυῖκ. ἔσταμεν, ἔστατον, ἔστατόν. Πληθ. ἔσταμεν, ἔστάτε, ἔστάσι.—Ἑπερσ. ἐστήκειν, εἰς, εἰ. Δυῖκ. ἔσταμεν, ἔστατον, ἐστάτην. Πληθ. ἔσταμεν, ἔστάτε, ἔστασαν. Ὑποτ. ἔστω, ἦς, ἦ—ἐστώμεν, ἦτον, ἦτον—ἐστώμεν, ἦτε, ὦσι. Εὐκτ. ἔσταίνην, ἦς, ἦ—ἐσταίμεν καὶ ἐσταίμεν, ἐσταίητον καὶ ἐσταίτον,

ἐσταίητην καὶ ἐσταίτην* — ἐσταίημεν καὶ ἐσταίμεν, ἐσταίητε καὶ ἐσταίτε, ἐσταίεν. Προστακτ. ἐστᾶθι*—ἐστᾶ'τω, ἐστᾶτον, ἐστᾶ'των*—ἐστᾶτε, ἐστᾶ'τωσαν. Ἀπαρέμφ. ἐστᾶ'ναι. Μετοχ. ὁ ἐστώς, (ἐσταώς, § 58), ἡ ἐστῶσα (ἀσυναίρετος ἐσταῦια), τὸ ἐστώς (ἐσταός) καὶ ἐστός.

Σημ. Τὸν σχηματισμὸν τοῦτον ἀκολουθοῦσι καὶ οἱ παρακείμενοι Τίθηκα τοῦ Θνήσκω, Βέβηκα τοῦ Βαίνω καὶ Δέδιχα.

§ 316. Ὁ ἐνεργ. καὶ παθ. παρακείμενος τοῦ Τίθημι ἐκτείνει τὸ εἰς εἰ καὶ οὐχὶ εἰς ἡ* οἶον, τέθεικα, τέθειμαι.

ΟΡΙΣΤΙΚΗ.		ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ.
Ἔνεστ.	ἴστ η-μι,-η-ς (ᾱς),-η-σι (ᾱ).	ἴστ ὦ,-ῆς,-ῆ. ὦμεν,-ῆτον,-ῆτον. ὦμεν,-ῆτε,ὦσι.
"	ἄ-μεν,-ἄ-τον,-ἄ-τον.	
"	ἄ-μεν,-ἄ-τε,-ἄ-σι.	
Παρατ.	ἴστ η-ν(ων),-η-ς(ᾱς),-η(ᾱ).	ἴστ ὦμεν,-ῆτον,-ῆτον. ὦμεν,-ῆτε,ὦσι.
"	ἄ-μεν,-ἄ-τον,-ἄ-την.	
"	ἄ-μεν,-ἄ-τε,-ἄ-σαν.	
Μέλ. ἄ.	σθή σω,-εις,-ει.	λείπει.
Ἄόρ. ἄ.	ἔσθη σα,-σας,-σε.	σθή σω,-σης,-ση.

ΜΕΣΑ ΚΑΙ

Ἔνεστ.	ἴστ ἄ-μαι,-σαι,-ται.	ἴσ ὦμαι,-ῆ,-ῆται. ὦμεθον,-ῆσθον,-ῆσθον. ὦμεθα,-ῆσθε,-ῶνται.
"	ἄ'-μεθον,-ἄ-σθον,-ἄ-σθον	
"	ἄ'-μεθα,-ἄ-σθε,-ἄ-νται.	
Παρατ.	ἴστ ἄ-μην,-α-σο (ω),-α-το.	ὦμεθον,-ῆσθον,-ῆσθον. ὦμεθα,-ῆσθε,-ῶνται.
"	ἄ-μεθον,-α-σθον,-ἄ-σθην.	
"	ἄ-μεθα,-α-σθε,-α-ντο.	
Παρακ.	ἔσπῃ κα,-κας,-κε.	} περὶ τοῦ δυῖκ. καὶ πληθ. καὶ τῶν
Ἑπερσ.	ἔ(ι)σῇ κειν,-κεις,-κει.	
Ἄόρ. ὅ' . (*)	ἔστ η-ν,-η-ς,-η.	στ ὦ,-ῆς,-ῆ. ὦμεν,-ῆτον,-ῆτον. ὦμεν, ῆτε,-ῶσι.
"	η-μεν,-η-τον,-ῆ-την.	
"	η-μεν,-η-τε,-η-σαν.	

Παθ. μέλ. στα θήσομαι,-σης,-σεται κτλ.

Παθ. ἄόρ. ἐστάθην,-θης,-θη κτλ.

Μέσ. μέλ. στήσομαι,-σης,-σεται κτλ.

Μέσ. ἄόρ. ἄ. ἐσθήσάμην,-σω,-σατο κτλ.

(*) Ἰδὲ § 312. γ'.

συζυγίας τῶν εἰς μι.

ΤΙΚΑ.

ΕΥΚΤΙΚΗ.	ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ.	ΑΠΑΡ.	ΜΕΤΟΧΗ.
εἰς αἰήν, -αίης, -αίη. αἰήμεν, -αίητον, -αιήτην ζ αἰῖμεν, -αἰῖτον, -αἰῖτην. αἰήμεν, -αίητε, -(αἶησαν) ζ αἰῖμεν, -αἰῖτε, -αἶεν.	εἰς (ἄθι) ἦ, -ἄ'τω. ἄτον, -ἄ'των. ἄτε, -ἄ'τωσαν (καὶ ἀντων.)	εἰς ἄ'ναι.	εἰς ἄς-άντος, ἄσα-άσης, ἀν-άντος.

εἴ σοιμι, -σοις-σοι.	λείπει.	εἴ σειν.	εἴ ῥων-σουσα, -σον.
εἴ παίμι, -σαις καὶ εἰας, - σαι καὶ εἰς.	εἴ ῥον, -σάτω.	εἴσαι.	εἴ ῥας, -σασα, -σαν.

ΠΑΘΗΤΙΚΑ.

εἰς αἰμην, -αῖο, αῖτο. αἰμεθον, -αῖσθον, -αἰσθην. αἰμεθα, -αῖσθε, -αῖντο.	εἰς ασο (καὶ ω), - ἀσθω. ασθον, -ἀσθων. ασθε, -ἀσθωσαν καὶ ἀσθων.	εἰς ἀσθαι	εἰς ἄμενος, ἀμένη, ἀμενον.
--	--	------------------	---

ἄλλων ἐγκλίσεων καὶ τῆς μετοχῆς τοῦ παρακ. καὶ ὑπερσ., ἴδε § 315.

εἰς αἰήν, -αίης, -αίη. αἰήμεν, -αίητον, -αιήτην ζ αἰῖμεν, -αἰῖτον, -αἰῖτην. αἰήμεν, -αίητε, -(αἶησαν) ζ αἰῖμεν, -αἰῖτε, -αἶεν.	εἰς ἦθι, -ήτω. ήτον, -ήτων. ἦτε, -ήτωσαν (καὶ ἀντων.)	εἰς ἦναι.	εἰς ἄς-άντος, ἄσα-άσης, ἀν-άντος.
---	---	------------------	--

.ΗΥΟΓΑΡ	ΟΡΙΣΤΙΚΗ.	ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ.
Ἔνεστ. τιθ	η-μν, η-ς (εἷς), η-σι (εἴ). ε-μεν, ε-τον, ε-των. ε-μεν, ε-τε, εἰσι (εἴσι).	τιθ ὦ, -ῆς, -ῆ. ὠμεν, -ήτον, -ήτων. ὠμεν, -ήτε, -ῶσι.
Παρατ. ἐτιθ	η-ν (οὖν), η-ς (εἷς), η(ει). ε-μεν, ε-τον, ε-την. ε-μεν, ε-τε, ε-σαν.	
Ἄορ. 6'. (ἐθ	η-ν, η-ς, η) ἄχρηστα. ε-μεν, ε-τον, ε-την. ε-μεν, ε-τε, ε-σαν.	θ ὦ, -ῆς, -ῆ. ὠμεν, -ήτον, -ήτων. ὠμεν, -ήτε, -ῶσι.
Μέλ. α.	Θή σω.	
Ἄορ. α.	ἐθ η κα.	(Εὐχρηστος εἰς μόνον τὰ ἐνικά τῆς ὀρίστικῃς)
Παρακ. τέθει κα.		(Τὸν σχηματισμὸν τῆς ὑποτακτικῆς καὶ
Ἑπερσ. ἐτεθεί κειν.		
ΜΕΣΑ ΚΑΙ		
Ἔνεστ. τιθ	ε-μαι, ε-σαι, ε-νται. ε-μεθον, ε-σθον, ε-σθον. ε-μεθα, ε-σθε, ε-νται.	τιθ ὦμαι, -ῆς, -ῆται. ὠμεθον, -ῆσθον, -ῆσθον. ὠμεθα, -ῆσθε, -ῶνται.
Παρατ. ἐτιθ	ε-μην, ε-σο (οὖν), ε-το. ε-μεθον, ε-σθον, ε-σθον. ε-μεθα, ε-σθε, ε-ντο.	
Ἄορ. 6'. ἐθ	ε-μην, ε-σο (οὖν), ε-το. ε-μεθον, ε-σθον, ε-σθον. ε-μεθα, ε-σθε, ε-ντο.	θ ὦμαι, -ῆς, -ῆται. ὠμεθον, -ῆσθον, -ῆσθον. ὠμεθα, -ῆσθε, -ῶνται.

Παθ. μέλ. τε θήσομαι.

Ἄορ. α. ἐτέθην.

Παρακ. τέθειμαι.

Ἑπερσ. ἐτεθείμην.

Μέσ. μέλ. Θήσομαι.

συζυγίας τῶν εἰς μι.

ΤΙΚΑ.

ΕΥΚΤΙΚΗ.	ΠΡΟΣΤΑΚΤ.	ΑΠΑΡ.	ΜΕΤΟΧΗ.
τιθ εἶην,-εἷης,-εἷη. εἶημεν,-εἶητον,-εἶητην εἶημεν,-εἶητε,(εἶησαν.) καὶ συγκαθ'ἡ εἶμεν,-εἶτον,-εἶτην. εἶμεν,-εἶτε,-εἶεν.	τίθ(ετι)ει,-έτω. ετον,-έτων. έτε,-έτωσαν (καὶ έντων).	τιθ έναν.	τιθ εἷς, εἷςη. έν.
0 εἶην,-εἷης,-εἷη κατλ. ὡς 0 ένεστώς.	0 (έτι)ές,-έτω κατλ. ὡς ένες.	0 εἶναι.	0 εἷς,-εἷσα,έν.

καὶ).

εὐκτικαῖς, ἴδε § 264. α).

ΠΑΘΗΤΙΚΑ.

τιθ εἰμην,-εἰο,-εἰτο. εἰμεθον,-εἰσθον,-εἰσθην. εἰμεθα,-εἰσθε,-εἰντο.	τίθεσ(ο),έσθω εσθον,-έσθων. έσθε,-έσθωσαν καὶ έσθων.	τίθ εσθαι.	τιθ έμενος, εμένη, εμενον.
0 εἰμην,-εἰο,-εἰτο. εἰμεθον,-εἰσθον,-εἰσθην. εἰμεθα,-εἰσθε,-εἰντο.	0 έσο(ο),-έσθω έσθον,-έσθων. έσθε,-έσθωσαν καὶ έσθων.	0 έσθαι.	0 έμενος, εμένη, εμενον.

ΟΡΙΣΤΙΚΗ.		ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ.
Ἐνεστ.	διδ ὦ-μι,-ὦ-ς(οῖς);-ὦ-σι(οῖ).	διδ ὦ,-ῶς,-ῶ. ὦμεν,-ῶτον,-ῶτον. ὦμεν,-ῶτε,ὦσι καὶ ὡσαύτι.
	ο-μεν,-ο-τον,-ο-τον.	
	ο-μεν,-ο-τε,οὐσι καὶ ὡσαύτι.	
Παρατ.	ἐδιδ ὦ-ν(ουν),-ὦ-ς(ους),-ὦ(ου)	διδ ὦ,-ῶς,-ῶ. ὦμεν,-ῶτον,-ῶτον. ὦμεν,-ῶτε,ὦσι.
	ο-μεν,-ο-τον,-ό-την.	
	ο-μεν,-ο-τε -ο-σαν.	
Ἀόρ. β'.	(ἐδ ὦ-ν,-ὦ-ς,-ὦ) ἄχρηστα.	δ ὦ,-ῶς,-ῶ. ὦμεν,-ῶτον,-ῶτον. ὦμεν,-ῶτε,-ῶσι.
	ο-μεν,-ο-τον,-ό-την.	
	ο-μεν,-ο-τε,-ο-σαν.	

Μέλ. δώ σω.

Ἀόρ. α'. ἐδω κα.

Παρακ. δέδω κα.

Ὑπερσ. ἐδεδω κειν.

(Ἐχρηστος εἰς μόνα τὰ ἐνικὰ τῆς ὀρίστι

(Τὸν σχηματισμὸν τῆς ὑποτακτικῆς καὶ

ΜΕΣΑ ΚΑΙ

Ἐνεστ.	διδ ο-μαι,-ο-σαι,-ο-ται. ὀ-μεθον,-ὀ-σθον,-ὀ-σθον. ὀ-μεθα,-ὀ-σθε,-ὀ-νται.	διδ ὦμαι,-ῶ, ὦται. ὦμεθον,-ὦσθον,-ὦσθον ὦμεθα,-ὦσθε,-ὦνται.
Παρατ.	ἐδιδ ὀ-μην,-ο-σα (ου), -ο-το. ὀ-μεθον,-ὀ-σθον,-ὀ-σθην. ὀ-μεθα,-ὀ-σθε,-ὀ-ντο.	
Μέσ. αόρ. β'.	ἐδ ὀ-μην,-ο-σα(ου),-ο-το. ὀ-μεθον,-ὀ-σθον,-ὀ-σθην. ὀ-μεθα,-ὀ-σθε,ο-ντο.	

Παθ. μέλ. δο θήσομαι.

Παθ. αόρ. α'. ἐδό θην.

Παθ. μέλ. δέδο μχι.

Ὑπερσ. ἐδεδο μην.

συζυγίας τῶν εἰς μι.

ΤΙΚΑ.

ΕΥΚΤΙΚΗ.	ΠΡΟΣΤΑΚΤ.	ΑΠΑΡ.	ΜΕΤΟΧΗ.
διδ οίην,-οίης,-οίη. οίημεν,-οίητον,-οιήτην οίημεν,-οίητε,-(οίησαν) καὶ οἶμεν,-οἶτον,-οἶτην. οἶμεν,-οἶτε,-οἶεν.	διδ(οθι)ου,-ότω ότον,-ότων. ότε,-ότωσαν καὶ (όντων).	διδ όναι.	διδ ούς, οὔσα, όν.
δ οίην,-οίης,-οίη. οίημεν,-οίητον,-οιήτην οίημεν,-οίητε,-(οίησαν) καὶ οἶμεν,-οἶτον,-οἶτην. οἶμεν,-οἶτε,-οἶεν.	δ(όθι)ός,-ότω. ότον,-ότων. ότε,-ότωσαν (καὶ όντων).	δ οὔναι.	δ ούς,οὔσα,όν.

κῆς).

εὐκτικῆς, ἴδε § 264. α.)

ΠΑΘΗΤΙΚΑ.

διδ οίμην,-οῖο,-οῖτο. οἶμεθον,-οῖσθον,-οῖσθην. οἶμεθα,-οῖσθε,-οῖντο.	διδοσο(ου),-όσθω οσθον,-όσθων. οσθε,-όσθωσαν καὶ όσθων.	διδ οσθαί.	διδ όμενος, ομένη, όμενον.
δ οίμην,-οῖο,-οῖτο. οἶμεθον,-οῖσθον,-οῖσθην. οἶμεθα,-οῖσθε,οῖντο.	δ(όσο)ου,-όσθω. οσθον,-όσθων. όσθε,-όσθωσαν καὶ όσθων.	δ όσθαι.	δ όμενος, ομένη, όμενον.

ΟΡΙΣΤΙΚΗ.	ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ.
Ένεστ. δείκν ὤ-μι, -ῶ-ς, -ῶ-σι. ὤ-μεν, -ῶ-τον, -ῶ-τον. ὤ-μεν, -ῶ-τε, -ῶ σιζύασι.	δείκνύ ω, -ης, -η. κτλ. κατὰ τὰ βαρύνοντα.
Παρατ. ἐδείκν ὤ-ν, -ῶ-ς, -ῶ. ὤ-μεν, -ῶ-πον, -ῶ-την. ὤ-μεν, -ῶ-τε, -ῶ-σαν.	κτλ. κατὰ τὰ βαρύνοντα.
Μέλ. δέι ξω, -εις, -ει.	
Ἄορ. ἐδει ξα, -ας, -ε.	
Παρακ. δέδει χα, -ας, -ε.	κατὰ τὰ βαρύνοντα.
Ὑπερσ. ἐδεδεί χιν, -εις, -ει κτλ.	
ΜΕΣΑ ΚΑΙ	
Ένεστ. δείκν ὤ-μαι, -ῶ-σαι, -ῶ-ται. ὤ'-μεθον, -ῶ-σθον, -ῶ-σθον ὤ'-μεθα, ὤ-σθε, ὤ-νται.	δείκνύ ωμαι, -ης, -ηται. ὠμεθον, ὠσθον, ὠσθον. ὠμεθα, ὠσθε, ὠνται.
Παρατ. ἐδείκν ὤ'-μην, -ῶ-σο, -ῶ-το. ὤ'-μεθον, ὤ-σθον, ὤ'-σθην ὤ'-μεθα, ὤ-σθε, ὤ-ντο.	ὠμεθον, ὠσθον, ὠσθον. ὠμεθα, ὠσθε, ὠνται.
Παθ. μέλ. δειχθ ἡσμαι, -ήση, -σεται.	
Παθ. ὀόρ. ἐδείχθ ην, -ης, η.	
Παρακ. δέδει γμαι, -ξαι, -κται.	
Ὑπερσ. ἐδεδεί γμην, -ξο, -κτο.	κατὰ τὰ βαρύνοντα.
Μέσ. μέλ. δειξ ομαι, -ξη, -ξεται.	
Μέσ. ὀόρ. ἐδειξ άμην, -ω, -ατο κτλ.	

συνήλας τῶν εἰς με.

ΤΙΚΑ.

ΕΥΚΤΙΚΗ.	ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚ.	ΑΠΑΡ.	ΜΕΤΟΧΗ.
δείκνυ αἰμι,-οις,-οι κτλ. ὡς τὰ βαρβητονα.	δείκνυ (ὑθι)ῦ,-ῦ'τω. ῦτον,-ῦ'των. ῦτε,-ῦ'τωσαν (καὶ ὕντων).	δείκνυ'ναι	δείκνυ ὤς. ῦσα, ῦν.

ΠΑΘΗΤΙΚΑ.

δείκνυ οἶμην,-οιο,-οιτο. οἶμεθον,-οισθον,-οίσθην. οἶμεθα,-οισθε,-οιντο.	δείκνυ ὤσο,-ῦ'σθω. ὤσθον,-ῦ'σθων. ὤσθε,-ῦ'σθωσαν καὶ ὤσθων.	δείκνυσθαι	δείκνυμενος, υμένη, υμενον.
---	--	------------	-----------------------------------

ΝΓ'. Ἀνώμαλα καὶ ἑλλιπῆ ῥήματα εἰς μι.

§ 321. Ἐν τοῖς εἰς μι ῥήμασιν, ὧν ὁ τύπος ἐστὶ πάντων ἀρχαιότατος, ὑπάρχουσι καὶ τινὰ ἔχοντα ἀνωμαλίας τινὰς περὶ τὴν κλίσιν. Τοιαῦτα δὲ εἰσι.

Α'. Εἶμι=εἶμαι. Β'. Εἶμι=πορεύομαι. Γ'. Ἰημι=τέμνω. ῥίπτω. Δ'. Φημι=λέγω. Ε'. Κεῖμαι=κοίτομαι. ΣΤ'. Οἶδα=γνωρίζω.

§ 322. Α'. Τὸ Εἶμι, ὃν συνδετικὸν καὶ ὑπαρκτικὸν, διαθήσεως οὐδετέρας, ἔχει ρίζας ἐς, εἰ καὶ γερ.

Παράδειγμα.

Ἐνεστώς.

Ὅριστική. Ἐνικ. Εἶμι (ἐκ τοῦ ἐσμι), (εἰς) εἰ (ἐκ τοῦ μέσ. ἐμαι), ἐσ-τί (ἀνώμαλον τὴν κατάληξιν). Δυϊκ. ἐσ-μέν, ἐσ-τόν, ἐσ-τόν. Πληθ. ἐσ-μέν, ἐσ-τέ, εἰσί (τοῦ ἔασιν ἀχρήστου παρὰ πεζογράφους).

Παρατατικός.

Ἐνικ. Ἦν (καὶ παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς σπανιώτατα ἤμην), ἦσθα (ἦς), ἦ καὶ ἦν. Δυϊκ. ἤμεν, (ἦτον) ἦστον, (ἦτην) ἦστην. Πληθ. ἤμεν, ἦτε (ἦστε), ἦσαν.

ὑποτακτική ἐνικ. ὦ (ἐκ τοῦ ἔω), ᾗς, ᾗ. Δυϊκ. ὤμεν, ᾗτον, ᾗτον. Πληθ. ὤμεν, ᾗτε, ὤσι.

Εὐκτικ. Ἐνικ. εἶην (ἐκ τῆς ἐ), εἶης, εἶη. Δυϊκ. εἶμεν, εἶητον, εἶήτην. Πληθ. εἶμεν, εἶητε, εἶησαν καὶ εἶεν (ἀπαντὰ ἀσύγκοπτος ὁ δυϊκὸς καὶ πληθυντικὸς, ἐκτὸς τοῦ γ'. πληθυντικοῦ) (§ 305. α.)

Προστακτ. Ἐνικ. ἔσ-θι (ἐκ τῆς ἐς) καὶ ἔσο (ἐκ τῆς ἐ), ἔσ-τω καὶ ἦτω. Δυϊκ. ἔσ-τον, ἔσ-των. Πληθ. ἔστε, ἔσ-τωσαν καὶ σπανάως ἔσ-των.

Ἀπαρέμφ. εἶναι (ἐκ τοῦ ἔσ-ναι).

Μετοχ. ὦν, οὔσα, ὄν (σχηματίζει τὴν μετοχὴν ὡς βαρύτονον).

Μέλλων μέσ. Ἐνικ. ἔσομαι (ἐκ τῆς ἐ), ἔση (ει), (ἔσεται) ἔσται. Δυϊκ. ἐσόμεθον, ἔσεσθον, ἔσεσθον. Πληθ. ἐσόμεθα ἔσεσθε, ἔσονται. Εὐκτ. ἐσοίμην ἢ τλ. Ἀπαρ. ἔσεσθαι. Μετ. ἐσόμενος, η, ὄν.

Ἄορ. ἐγενόμην (ἐκ τῆς γεν), ου, εστο κτλ. Παρακείμε. γέ-γον-α.
Ὑπερσ. ἐ-γε-γόν-ειν (ἐκ τῆς γεν).

Σημ. α. Οἱ διὰ μέσου τύποι εἰσὶν ὀλίγον εὐχρηστοί. Ὁ ἐνεστώς τῆς ὀριστικῆς, ἐκτὸς τοῦ ἐνικοῦ ὅ' προσώπου, ἐγκλίνεται μὲν ἐπὶ συνθετικῆς σημασίας, ὀρθοτονεῖται δὲ ἐπὶ ὑπαρκτικῆς. Τὸ ἐν. γ'. «Ἐστὶ» ἀπαντᾷ καὶ παρεξέτονον «Ἐστί»

1) Ἐν ἀρχῇ λόγου,

2) Ἐπὶ ὑπαρκτικῆς σημασίας,

3) Ἐὰν ἔχει πρὸ αὐτοῦ τὰ μόρια οὐ, μὴ, ἀλλὰ, ὡς, εἰ, καί.

Τὸ Εἰμι, συντιθέμενον ἀναδιβάλλει τὸν τόνον ἐπὶ τῆς προθέσεως· οἷον,
Πάρεμι κτλ. Ἐξαιρεῖται

1) Ὁ παρατατικός (παρῆν) διὰ τὴν αὐξησιν.

2) Ἡ ὑποτακτικὴ (παρῶ) διὰ τὴν συναίρεσιν.

3) Ἡ ἀπαρέμφατος (παρεῖναι).

4) Ἡ μετοχὴ (παρών, οὔσα, ὄν).

5) Τὸ συγκεκομμένον πληθ. γ'. τῆς εὐκτικῆς (παρεῖν).

6) Τὸ συγκεκομμένον ἐν. γ'. τοῦ μέλλοντος (παρέσται).

Σημ. β'. Τὸ ἐν. ὅ. τοῦ παρατατικοῦ (ῆς) ἀπαντᾷ εὐχρηστότερον ἄττικῶς (ῆσθα) μετὰ τῆς θ'α καταλήξεως, ἥτις προσαρτᾶται καὶ ἐν τῇ ῥεῖσθα, ῥεῖσθα, οἶσθα (οἶδασθα) καὶ ῥδεῖσθα.

§ 323. Β'. Τὸ Εἶμι=πορεύομαι ἔχει ῥίζαν ι καὶ ἐν ταῖς ἐνικοῖς τῆς ὀριστικῆς ἐκτείνεται εἰς εἰ, ὅπερ ἐν τῷ παρατατικῷ τρέπεται εἰς ῆ (218, 2, α.) ἡ ὑποτακτ. καὶ εὐκτικ. σχηματίζονται βαρυτόνως καὶ ἡ εὐκτικὴ ἔχει εὐχρηστον καὶ τὸν ἄττικὸν τύπον τῆς εὐκτικῆς τῶν συνηρημένων κυρίως ἐν τῷ ἐνικῷ α. προσώπῳ. Ἡ ἀπαρέμφατος παρεντίθησιν ε καὶ ἡ μετοχὴ ἔχει βαρύτονον σχηματισμὸν ἀορίστου ὅ'.

Παράδειγμα.

Ἐνεστώς.

Ὀριστικῆ. Ἐνικ. Εἶμι, (εἶς) εἶ, εἶσι. Δυϊκ. ἔμεν, ἔτον, ἔτον.
Πληθ. ἔμεν, ἔτε, ἔασι (ἀχρήστου τοῦ κοινοῦ τύπου ἴσι).

Παρατ. ἐνικ. ῥεῖν καὶ ῥᾶ, ῥεῖς καὶ ῥεῖσθα, ῥεῖ καὶ ῥεῖν. Δυϊκ. ῥεῖμεν καὶ ῥᾶεν, ῥεῖτον καὶ ῥῆτον, ῥεῖτην καὶ ῥτην. Πληθ. ῥεῖμεν καὶ ῥᾶεν, ῥεῖτε καὶ ῥῆτε, ῥεσαν.

Ὑποτακτ. ἐνικ. ἴω, ἦς, ἴη. Δυϊκ. (ἴωμεν, ἴητον, ἴητον). Πληθ. ἴωμεν, ἴητε, ἴωσι.

Εὐκτικ. ἐνικ. ἴοιμι καὶ ἰοίην (§ 291. 6'), ἴοις, ἴοι. Δυϊκ. (ἴοιμεν, ἴοιτον, ἰοίτην). Πληθ. ἴοιμεν, ἴοιτε, ἴοιεν.

Προστακτ. ἐνικ. ἴθι, ἴτω. Δυϊκ. ἴτον, ἴτων. Πληθ. ἴτε, ἴτωσαν καὶ ἰόντων.

Ἀπαρέμφ. ἰ-έ-ναι. Μετοχ. ἰών, ἰούσα, ἰόν.

Σημ. Ὁ Εἴμι σπανίως μὲν ἔχει σημασίαν ἐνεστώτος, συνηθέστατα δὲ μέλλοντος. Τούτου τὸ μέσον ἴεμαι, ἴέμεν = ἐπινοομαι παρενθίσθηεν, ὡς τὸ ἀπαρέμφατον ἰέναι.

§ 324. Γ'. Τὸ Ἰημι, ἔχον ῥίζαν ἰ, σπανιώτατα μὲν ἀπαντᾷ ἀπλῶς, συνηθέστατα δὲ σύνθετον· οἷον, Ἰφίημι, Μεθίημι, Συντίημι, Προτίημι.

Παράδειγμα.

Φωνή ἐνεργητική.

Ὅριστική ἐνεστώς. Ἐνικ. ἴημι, ἴης, ἴησι. Δυϊκ. ἴεμεν, ἴετον, ἴετον. Πληθ. ἴεμεν, ἴετε, ἴασιν (ἰέισι).

Παρατ. ἐνικ. ἴην καὶ ἴουν, ἴης καὶ ἴεις, ἴη καὶ ἴει. Δυϊκ. ἴεμεν, ἴετον, ἰέτην. Πληθ. ἴεμεν, ἴετε, ἴεσαν.

Ὑποτακτ. ἐνικ. ἰῶ, ἴης, ἴῃ. Δυϊκ. ἰῶμεν, ἰῆτον, ἰῆτον. Πληθ. ἰῶμεν, ἰῆτε, ἰῶσι.

Εὐκτικ. ἰοίην κτλ., ἀπαντᾷ δὲ καὶ βαρύτονον ἴοιμι καὶ γ'. πληθ. ἴοιεν.

Προστακτ. ἴει, ἰέτω κτλ., γ'. πληθυντικὸν ἰέτωσαν καὶ ἰόντων.

Ἀπαρέμφ. ἰέναι. Μετοχ. ἰείς, ἰείσα, ἰέν.

Ἄορ. ἐν μὲν τῷ ἐνικῷ εὐχρηστώς ἐστιν ὁ πρῶτος Ἦκα, ας, ε' ἐν δὲ τῷ δυϊκῷ καὶ πληθυντικῷ ὁ δεύτερος Ἐμεν καὶ συνήθως μετ' αὐξήσεως. Δυϊκ. εἴμεν, εἴτον, εἴτην. Πληθ. εἴμεν, εἴτε, εἴσαν.

Ὑποτ. ὦ, ῥε, ῥ κτλ. Εὐκτ. εἴ-ην, -ης, -η κτλ. Προστακ. εἰς, εἴτω κτλ. Ἀπαρέμφ. εἶναι. Μετ. εἴς, εἴσα, εἶν.

Μέλλ. ῥεω. Παρακείμε. εἴκα. Ὑπερσ. εἴκειν (§ 218. 2. γ').

Φωνή παθητική.

Ὅριστική ἐνεστώς. Ἰεμαι, σαι, ται κτλ. Παρατ. ἰέτην, ἴεσο καὶ ἴου, ἴετο κτλ.

Ὑποτ. ἰώμαι, ἦ, ἦται κτλ. καὶ βαρυτόνως ἰώμαι, ἦ, ἦται κτλ.
 Εὐκτ. ἰέμην, εἶο, εἶτο κτλ. καὶ βαρυτόνως ἰέμην, εἶο, εἶτο κτλ.
 Προστ. ἴεσο καὶ ἴου, ἴεσθω κτλ. Ἀπαρέμφ. ἴεσθαι. Μετοχ. ἰέμε-
 νος, ἦ, ὄν.

Μέσ. ἀόρ. εἶ. εἶμην καὶ συνηθέστατα μετ' αὐξήσεως εἶμην, σο,
 τα κτλ. (§ 218. 2. γ'). Ὑποτακτ. ὤμαι, ἦ, ἦται κτλ., ὦν συνθέ-
 σε· δὲ πάντοτε βαρυτόνως πρόωμαι, ἦ, ἦται κτλ. Εὐκτικ. εἶμην, εἶο,
 εἶτο κτλ., ἐν συνθέσει δὲ βαρυτόνως προαίμην, οἶο, οἶτο κτλ. Προσ-
 τακτ. ἴεσο καὶ οὐ, ἴεσθω κτλ. Ἀπαρ. ἴεσθαι. Μετοχ. ἴεμενος, ἦ, ὄν
 ἀπαντὰ δὲ εὐχρηστος καὶ ὁ ἀ. ἡγάμην (314) ἐν μόνῃ τῇ ὀριστικῇ.

Μέσ. μέλ. ἤσομαι κτλ. Παρακ. εἶμαι. Ὑπερσ. εἶμην κτλ. Παθ.
 μέλ. ἐθήσομαι κτλ. Ἀόρ. ἐθην καὶ μετ' αὐξήσεως συνηθέστατα εἴ-
 θην. Ὑποτ. ἐθῶ κτλ.

Σημ. Ἐκ τῆς αὐτῆς ῥίζης μέν γίνεται καὶ τὸ ἔννομι=ἐνδύω παρὰ
 ποιηταίς, παρὰ δὲ πεζογράφοις ἡμφιέννυμι. Παρατ. ἡμφιέννυν.
 Μέλ. ἡμφιέσω καὶ ἄστικώς ἡμφιῶ. Ἀόρ. ἡμφίεσα. Παρακ. ἡμ-
 φίσαι. Παθ. ἡμφιέσμαι κτλ.

§ 325. Δ'. Τὸ φημί ἔχει ῥίζαν φ, ἐξ ἧς φ=πνέω, καὶ διὰ
 προσλήψεως τοῦ η γίνεται φηι, ἐξ ἧς σχηματίζεται καὶ τὸ φάιτω.
 Τὸ φημί ἐστίν ἑλλειπτικόν· μὴ λαμβάνον ἀναδιπλώσειν τονίζεσθαι
 ἐπὶ τῆς καταλήξεως· διὸ τὸ ἐνικ. φ'. πρόσωπον «φῆς,» ὀξύνεται
 (§ 58).

Παράδειγμα.

Ὅριστικὴ ἐνεστώς. Ἐνικ. φημί, φῆς (καὶ φῆς), φησί. Δυϊκ. φα-
 μέν, φατόν, φατον. Πληθ. φαμέν, φατέ, φασί.

Παρατ. ἐνικ. ἔφην, ἔφης καὶ ἔφησθα, ἔφη καὶ ἔφα. Δυϊκ. ἔφα-
 μέν, ἔφατον, ἐφάτην. Πληθ. ἔφαμεν, ἔφατε, ἔφασαν.

Ὑποτ. ἐνικ. φῶ, φῆς, φῆ. Δυϊκ. φῶμεν, φῆτον, φῆτον. Πληθ.
 φῶμεν, φῆτε, φῶσι.

Εὐκτικ. ἐνικ. φαίην, φῆς, η. Δυϊκ. φαίηνμεν καὶ φαίμεν κτλ. Πληθ.
 φαίηνμεν καὶ φαίμεν, φαίητε καὶ φαίτε, φαίησαν καὶ φαίεν (§ 305. α.)

Προστακτ. ἐνικ. φάθι καὶ φάθι, φάτω. Δυϊκ. φάτον, φάτων κτλ.

Ἀπαρέμφ. φάναι. Μετοχ. (φάς, φᾶσα, φάν)* ἀντ' αὐτῆς εὐχρηστος ἡ Μετοχὴ φάσκων, οὔσα, ον.

Μέλ. φήσω. Ἄορ. ἔφησα.

Μέσσοι.

Ἐνεστώς. Ἀπαρέμφ. φάσθαι. Μετοχ. φάμενος. Παρατ. ἐν. γ'. ἔφατο. Πληθ. γ'. ἔφρατο. Παρακ. Προστακτ. παφάσθω. Μετοχ. πεφασμένος.

Σημ. α'. Ἐκ τῆς «φα» γίνεται καὶ τὸ Φάσκω, οὗ τινος εὐχρηστά εἰσιν ὁ παρατατικὸς «ἐφασκον», ἡ ἀπαρέμφατος «φάσκειν» καὶ ἡ μετοχὴ «φάσκων» ἐπὶ τῆς σημασίας καταφάσκω, βεβαίω. Τὴν αὐτὴν σημασίαν ἔχουσι καὶ οἱ εὐχρηστοὶ μέσοι τύποι τοῦ Φημί.

Σημ. β'. Τὸ Φημί συντιθέμενον ἀναβιβάζει τὸν τόνον· οἷον, Ἀποφήμι=ἄρνούμαι, πλην τοῦ β'. ἀποφής. Εἰς ζωηράν ἐπανάληψιν τοῦ λόγου ἀπαντῶσι καὶ τύποι ἐκ τῆς αά· οἷον, ἡμι=φημί ἐγώ· ἦν, ἡ=ἔφη, ἔφη· ὁμοίως εἰς τὰς φράσεις ἐν ταῖς διαλόγοις «ἦν δ' ἐγώ»=ἔφη ἐγώ, «ἦ δ' ὅς»=ἔφη αὐτός.

§ 326. Ε'. Τὸ *Κεῖμαι*, ἀποθετικὸν οὐδέτερον, ἔχει ρίζαν «κε» ἀναφαινομένην ἐν τῇ ὑποτακτικῇ καὶ εὐκτικῇ, αἵτινες ἔχουσιν εὐχρηστον μόνον τὸ ἐνικὸν καὶ πληθυντικὸν γ' πρόσωπον· τοῦτο συντιθέμενον μετὰ προθέσεως ἀναβιβάζει τὸν τόνον ἐπὶ τῆς προθέσεως· οἷον, πληθ. β', *κατάκεισθε*· ἐκτὸς τῆς ἀπαρεμφάτου· οἷον, *κατακεῖσθαι*.

Παράδειγμα.

Ὅριστικὴ ἐνεστώς. Ἐνικ. κεῖμαι, κεῖσαι, κεῖται. Δυϊκ. κείμεθον, κεῖσθον, κεῖσθον. Πληθ. κείμεθα, κεῖσθε, κεῖνται.

Παρατατ. ἐνικ. ἐκέμην, ἔκεισο, ἔκειτο. Δυϊκ. ἐκέμεθον, ἔκεισθον, ἐκείσθην. Πληθ. ἐκέμεθα, ἔκεισθε, ἔκειντο.

Ὑποτακτ. (κέωμην, ἦ) κέηται. Πληθ. γ'. κέωνται. Εὐκτικ. (κεοίμην, οἶο) κέοιτο. Πληθ. γ'. κέοιντο. Προστακτ. ἐνικ. κεῖσο, κεῖσθω. Δυϊκ. κεῖσθον, κεῖσθων. Πληθ. κεῖσθε, κεῖσθωσαν καὶ κείσθων.

Ἀπαρέμφατος κεῖσθαι.

Μετοχὴ κείμενος, η, ον.

Μέλλον κείσομαι.

§ 327. ΣΤ'. Τὸ Οἶδα=γινωρίζω, ὃν ῥ'. παρακείμενος ἀντὶ ἐνεστώτος, ἔχει ῥίζας *ιδ*, *ειδ*, *εἶδε*. Καὶ τὰ μὲν ἐνικὰ σχηματίζονται ἐκ τῆς *ειδ*, τὰ δὲ δυνικά καὶ πληθυντικά ἐκ τῆς *ιδ* ἄνευ ἐγκλιτικοῦ φωνήεντος, τὸ δὲ γ'. πληθ. προσαρτῇ τὴν κατάληξιν *σασιν*, ἥτις ἀπαντᾷ καὶ ἐν τῷ Ἑοικα, πληθ. γ'. εἰκάσι καὶ παρὰ ποιηταῖς *εἴξουσι* (*εἴκ-σασιν*).

Παράδειγμα.

Παρακείμ. ἐνικ. οἶδα, οἶσθα (οἶδαςθα), οἶδε. Δυν. ἴσμεν, ἴστων, ἴστον. Πληθ. ἴσμεν, ἴστε, ἴσασι.

Ἑπερσυντ. ἐνικ. (ἐκ τῆς *ειδ* κατὰ τροπὴν τοῦ *ει* εἰς *η*, 218, 2, α.). Ἰδεῖν καὶ ἀττικῶς ἦδη, ἦδεις ἢ ἦδης καὶ ἦδειςθα, ἦδει ἢ ἦδεν ἢ ἦδη. Δυν. ἦδμεν καὶ ἦμεν, ἦδεῖτον καὶ ἦστον, ἦδεῖτην καὶ ἦστην. Πληθ. ἦδμεν καὶ ἦμεν, ἦδεῖτε καὶ ἦστε, ἦδεσαν καὶ ἦσαν.

Ἡ ὑποτακτικὴ καὶ εὐκτικὴ ἐκ τῆς *εἶδε* κατὰ τὸ ῥ'. εἰς *μι* οἶον,

Ἑποτακτ. ἐνικὸς *εἰδῶ*, *ἦε*, *ἦ*. Δυν. *εἰδῶμεν*, *ἦτον*, *ἦτον*. Πληθ. *εἰδῶμεν*, *ἦτε*, *ῶσι*.

Εὐκτικ. ἐνικ. *εἰδείη*, *ἦς*, *ἦ*. Δυν. *εἰδείημεν* καὶ *εἰδείμεν*, *εἰδέητον* καὶ *εἰδέετον*, *εἰδείήτην* καὶ *εἰδέήτην*. Πληθ. *εἰδείημεν* καὶ *εἰδείμεν*, *εἰδείητε* καὶ *εἴτε*, *εἴησαν* καὶ *εἴεν* (§ 305. α.).

Ἡ προστακτικὴ ἐκ τῆς *ιδ* ἄνευ ἐγκλιτικοῦ φωνήεντος. Ἐνικ. ἴσθε, ἴστω. Δυν. ἴστον, ἴστων. Πληθ. ἴστε, ἴστωσαν καὶ ἴστων.

Ἀπαρέμφατος. *Εἰδέναι*.

Μετοχῇ. *Εἰδώς*, *νῖα*, *ὄς*.

Μέλλων. *Εἴσομαι* καὶ *εἰδήσω*.

Ἀόριστος. Ἑγνων.

Παρακείμενος. Ἑγνοκα.

Σημ. α. Τὸ Οἶδα συντιθέμενον ἀναδιβάξει τὸν τόνον οἶον, Σύνοιδας ὅθεν δὲν λαμβάνει αὐξησιν.

Σημ. β'. Οὐ μόνον παρὰ ποιηταῖς, ἀλλὰ καὶ παρὰ πεζογράφοις ἀπαντῶσιν ἐνίοτε ἐν τῇ παρακειμένῃ τῆς ὀριστικῆς καὶ οἱ τύποι Οἶδαμεν, Ἰδατε, οἶδασι.

ΝΔ'. Ἀνωμαλία τῶν ῥημάτων.

στος

§ 328. Ἡ τῶν ῥημάτων ἀνωμαλία ἐστὶ διττή, ἡ μὲν περὶ τὴν σημασίαν, ἡ δὲ περὶ τὴν κλίσιν. Καὶ περὶ μὲν τὴν σημασίαν κυριώτεροι ἀνωμαλῖαι εἰσὶν αἱ ἑξῆς.

α) Ἐνεργητικὴ φωνὴ ἔχει παθητικὴν σημασίαν· οἷον, Πάσχω, Ἀλγῶ, Νοσῶ, Φθίρω, Ἐάλω-ἐάλωκα, Ἐαγῶ κτλ.

β) Παθητικὴ φωνὴ ἔχει ἐνεργητικὴν ἢ οὐδετέραν σημασίαν· οἷον, Μηροθήσομαι-ἐμνήσθην, Διαροθήσομαι-διερόθην, Ἡπιωθήην, Ἡδυνήθην, Ἡβουλήθην, Ὠθήην κτλ.

γ) Ὁ ἐξ ἐνεργητικοῦ ἢ οὐδετέρου ἐνεστώτος μέσος μέλλον φυλάττει τὴν διάθεσιν τοῦ ἐνεστώτος· οἷον, Ἀμυδάνω-λήψομαι, Πάσχω-πέσομαι, Βιδῶ-βιώσομαι, Βαίρω-βήσομαι κτλ.

δ) Μετὰ τῆς φωνῆς συμμεταβάλλεται καὶ ἡ σημασία· οἷον, Αἰρέω=κυριεύω, Αἰρέομαι=ἐκλέγω, Διαλέγω=χωρίζω διάφορα εἶδη, Διαλέρομαι=συνομιλῶ, Ἀποκρίνω=χωρίζω, Ἀποκρίνομαι=δίδω ἀποκρίσιν κτλ.

ε) Πολλῶν ῥημάτων ὁ παρακείμενος εὐρεται ἀντὶ ἐνεστώτος, ὄντος ἀχρήστου· οἷον, Δέδοικα=φοβοῦμαι, Οἶδα, Κάθημαι. Ὁσάκις δὲ καὶ ὁ ἐνεστώς ἐστίν εὐχρηστος, ὁ παρακείμενος ἔχει ἄλλην σημασίαν· οἷον, Ἐβρωμαι=ἀκιμᾶζω, ὕγιαίνω, τοῦ ἐνεστώτος Ῥώγνυμι σημαίνοντος δυναμώνω τινά, Πέφυκα=ὑπάρχω ἐκ φύσεως, τοῦ ἐνεστώτος Φύω=σημαίνοντος φυτρῶνω, παράγω κτλ.

ς) Ῥημάτων τινῶν ἀπαντῶσιν ἐν τῇ ἐνεργητικῇ φωνῇ εὐχρηστοὶ ἀόριστοι καὶ παρακείμενοι πρῶτοι καὶ δευτέρω, μεταβάλλομένης τῆς διαθέσεως. Π. χ. τὰ ῥήματα Ἰστημι, Δύω καὶ Φύω ἔχουσι α. καὶ β'. ἀόριστον (312, Σημ. γ'.)· τὰ δὲ Ἐγείρω, Ὀλίθυμι, Πείθω, Φαίρω ἔχουσι α. καὶ β'. παρακείμενου· οἷον, Ἐγήγεργα ἐνεργητικὸν καὶ ἐγγήγορα οὐδέτερον, Ὀλώλεκα ἐνεργητικὸν καὶ ὤλωλα μέσον καὶ παθητικόν, Πέπεικα ἐνεργητικὸν καὶ πέποιθα μέσον, Πέφαργα ἐνεργητικὸν καὶ πέφηνα μέσον.

§ 329. Ἡ δὲ περὶ τὴν κλίσιν ἀνωμαλία γίνεται διὰ προσλήψεως νέων γραμμάτων, αὐξανόντων τὴν ῥίζαν ἢ κατὰ χρόνον, ἢ κατὰ συλλαβὴν, διὰ τροπῆς, συγκοπῆς καὶ μεταθέσεως.

Σημ.) τοιοῦτος μετασχηματισμὸς μεταβάλλει ἔν τισι καὶ τὴν σημασίαν αὐτῶν, Σωφρονέω=εἰμὶ σώφρων, Σωφρονίζω=ποιῶ σώφρονα, Πλουτέω=εἰμὶ πλούσιος, Πλουτίζω=ποιῶ πλούσιον, Ἀνθέω=ἀκμαίζω, Ἀνθίζω=ἀναφύω ἀνθη, Πίνω=ποτίζω ἑμαυτὸν, Πιπίσκω=ποτίζω ἄλλον, Χρυσέω=χρυσάω, Χρυσίζω=φαίνομαι ὡς χρυσός.

NE'. Περὶ τοῦ α καὶ τῶν εἰς αὐτὸ προστιθεμένων.

§ 330. Ἐν ταῖς §§. 214, 215 καὶ τῇ Σημ. τῆς §. 216 εἶδομεν πῶς μετασχηματίζεται ὁ ἐνεστώς καὶ πῶς ἀνευρίσκεται τὸ θέμα. Καὶ διὰ μὲν τοῦ j ἰὼτ μετασχηματίζεται μόνον ὁ ἐνεστώς καὶ παρατατικός, τὸ δὲ αἰολικὸν δίγαμμα F σπανίως μὲν ἀναφαίνεται ἐν τῷ ἐνεστώτι, συγχρότατα δὲ ἐν τοῖς λοιποῖς χρόνοις, ὡς βλέπομεν ἐν τοῖς ἑξῆς.

§ 331. Ὁ θεματικὸς χαρακτὴρ α ἐκτείνεται εἰς αἰ διὰ τοῦ j ἰὼτ οἷον, Κάω-καίω, Κλάω-κλαίω, Νάω-ἀποραίω· πρὸς σχηματισμὸν δὲ τῶν ἄλλων χρόνων ἐκτείνεται εἰς αὐ διὰ τοῦ F δίγαμμα· οἷον, μέλ. Καύσω (κάFσω), Κλαύσω, Χράω-χραύσω.

§ 332. Τὸ αἰολικὸν δίγαμμα καταπίνει τὸ j ἐν τῷ Θρα-θραύω-θραύσω, Ψα-ψαύω ψαύσω, (Αα)-ἀπολαύω-ἀπολαύσω, καὶ ἐν τῷ Ἑλα προσλαμβάνει καὶ r· οἷον, Ἑλαύρω μέλ. ἐλάσω.

§ 333. Προσλαμβάνει r ἐν τῷ Φθα-φθάρω, μέλ. φθῆ-σομαι.

§ 334. Προσλαμβάνει r καὶ ἐκτείνεται διὰ τοῦ j ἰὼτ εἰς αἰ ἐν τοῖς ἑξῆς· θρα-θραίρω, γρα-γραίρω, βα-βαίρω, φα-φαίρω· μέλ. θράσω, γράσω, βήσομαι.

§ 335. Εἰς μακράς τινας ῥίζας προσαρτᾶται ἡ συλλαβὴ ar· οἷον Αἰσθ-αἰσθ-άρ-ομαι, Ἀμαρτ-ἀμαρτ-άρ-ω, Αὐξ-αὐξ-άρ-ω, Βλαστ-βλαστ-άρ-ω, Δαρθ-δαρθ-άρ-ω, Ἀπεχθ-ἀπεχθ-άρ-ομαι· εἰς ἄλλας δὲ προσαρτᾶται ἡ air· οἷον, Ἀζω καὶ αἰζ-αίρ-ω, Ἀλφω καὶ αἰφ-αίρ-ω, Ἑχθ-ἐχθ-αίρ-ω, Τέρσω καὶ τερσ-αίρ-ω, ἄερ. ἐτέρ-σηνα, Κερδ-κερδ-αίρ-ω, μέλ. κερδαῖω.

§ 336. Τὸ Ὀλισθ ἔχει ἀμφοτέρους τοὺς τύπους ὀλισθ-άρ-ω καὶ ὀλισθ-αίχ-ω.

§ 337. Εἰς βραχέα ἀφωνόληκτα θέματα προσαρτᾶται ἡ συλ-

λαβὴ *αν* καὶ πρὸς ἑκτασιν τῆς ρίζης προτάσσεται τοῦ ἀφώνου *κ' π. χ.*
 βραχεῖα ρίζα *πυθ* *ἄδ* *λαβ* *τοχ*
 μετεσχηματισμένη *πυν-θ-άν-ομαι*, *άν-θ-άν-ω*, *λαμ-θ-άν-ω* *τογ-χ-άν-ω*
 Ἐπιτεταμένη διὰ
 τοῦ *ι* ἰώτ (246, δ) *πυθ* *ἡδ* *ληθ* *τευχ*.

Σημ. Τὸ ν ἐπισυνάπτεται οὐ μόνον εἰς τὸ α, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ ε, ι, οἶον, *Κτα-κταν-ἔκτανον*, *κτε-κτεν-κτείν-ω*, *Τε-τε-τετίν-ω*, *τι-τιν-τίν-ω* μελ. τίσω, *Πι-πιν-πίν-ω*, μελ. πίσμαι, ἀόρ. β'. *ἔπιον*, *Πλυ-πλύ-νω* *Κρι-κριν-κρί-νω*.

§ 338. Τὸ εἰς τὸ θέμα προσαρτῶμενον α προσλαμβάνει καὶ θ ἐν τοῖς ἐξῆς· *Ἀμύνω-ἀμυν-ἄθ-ω*, *Διῶκω-διωκ-ἄθ-ω*, *Εἴκω-εἰκ-ἄθ-ω*, *Κίω-κι-ἄθ-ω*.

§ 339. Τὰ θέματα *π.λα*, ἐξ οὗ *Πήμι.λημι*, *πρα*, ἐξ οὗ *Πήμι.πρημι*, προσλαμβάνοντα θ ἐκτείνονται· οἶον, *π.ληθ*, *πρηθ*, ἐξ ὧν σχηματίζονται οἱ ἄλλοι χρόνοι. *Μέλλων* *Π.λήσω*, *Π.ρήσω* κτλ.

§ 340. Τὸ α προστίθεται καὶ εἰς ρίζας ἀρωνολήκτους καὶ ὕρο-λήκτους, ὧν τὸ ρίζικόν ε τρέπεται εἰς ω· οἶον, *Μάκω-μυκ-ά-ω*, *Βρέμω-βρωμ-ά-ω*, *Τρέχω-τρωχ-ά-ω*, *Στρέφω-στροφ-ά-ω*, πλὴν τοῦ *Πετ-πετα-πέτ-α-μαι*.

§ 341. Τὸ ρίζικόν α ἐκτείνεται εἰς η· οἶον, *Δωκ-ἑδακον*, δηκ-δήξω, *Δαθ-ἑλαθον*, *ληθ-λήθωμαι*. Εἰς ἄλλα δὲ θέματα ἐκτείνεται εἰς ω· οἶον, *Τραγ-ἑτραγον*, *τρωγ-τρώγω*, *Ῥάγ-ἑρράγγην*, *ῥωγ-ἑρρωγα*.

· ΝΣΤ'. Περὶ τοῦ ε καὶ τῶν εἰς αὐτὸ προστιθεμένων.

§ 342. Ὁ θεματικὸς χαρακτὴρ ε ἐκτείνεται διὰ τοῦ *ι* ἰώτ εἰς εἰ σπανίως μὲν παρὰ πεζογράφους· οἶον, *Κε-κεῖ-μαι*, *Θε-τέθει-κα*, συχνότατα δὲ παρὰ ποιηταῖς· οἶον, *Πνέ-ω-πνέ-ω*, *Θέ-ης-θεί-ης*, *Φιλέ-ης-φιλεί-ης*.

§ 343. Ἐκτείνεται ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ εἰς *εν* ὑπερισχόντος τοῦ δίγαμμου· οἶον, *Κηδε-κηδεύ-ω*, *Βασιλε-βασιλεύ-α*, *Στιβε-στιβεύ-ω* κτλ.

§ 344. Τὸ δίγαμμα δὲν ἀναφαίνεται πλέον ἐν τῷ ἐνεστώτι καὶ παρατατικῷ, ἀλλ' ἐν ἄλλοις χρόνοις ὡς ἐν τοῖς ἐξῆς· *Πλέω.πλεύ-σο-μαι* (*πλέτσομαι*)-*ἔπλεν-σαν-πέπλεν-κα*, *Πνέω-πνέυ-σω* (*πνέτ-*

σω)-ἐπνευ-σα-πέπνευ-κα, ῥέω-ρέυ-σθαι-(ρέFσθαι)-ἐρευ-σα, θέω-θεύ-σθαι-(θέFσθαι), Χέω-χεύ-σω-(χέFσω).

§ 343. Πρὸς σχηματισμὸν δὲ τινῶν χρόνων μετὰ τὴν συστολήν τῆς ρίζης μένει τὸ δίγαμμα· οἷον, Χε-χευ-χυν-κέχυκα-κέχυμαι-ἐχύθη, ῥε-ρευν-ρύν-ρήσομαι-έρρῳρ, Κλέω=φημίζω κ.λεῦ-κ.λυ-ἐκ.λύθη· ῥηματικὸν κ.λυτός=περίφημος.

§ 346. Προστιθεμένου ε εἰς ρίζαν ἀφωλόγητον ἢ ὑγρόληκτον, τρέπεται τὸ ρίζικόν ε εἰς ο· οἷον, Σκεπ-σκοπ-έ-ω μελ. σκέψομαι, Πεθ-ποθ-έ-ω, Φρῆν-φρεν-φρον-έ-ω, Φερ-φορ-έ-ω, Πεν-(πένης)-πον-έ-ω. Τὰ δὲ τοιοῦτάσχημά εἰσιν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὁμαλά· οἷον, φρονήσω-ἐφρόνησα-πεφρόνηκα.

§ 347. Τὸ ε ὡς καὶ τὸ α (338), προστιθέμενον εἰς τὴν ρίζαν, προσλαμβάνει καὶ θ· οἷον, Φλέγω-φ.λεγ-έθ-ω, Ἀγείρω-ἀγειρ-έθ-ω, Ἀλ-ἀλ-έθ-ω.

§ 348. Τὸ ε προσλαμβάνει πολλῶν ῥημάτων ἢ ρίζα πολλάκις πρὸς εὐχερέστερον σχηματισμὸν τῶν ἄλλων χρόνων ἐκτός τοῦ ἐνεστώτος καὶ παρατατικοῦ· οἷον, Εὐρ-εὐρ-ε-εὐρήσω, τέπτω-τυπτ-ε-τυπτῆσω, Διδάσκω-διδασκ-ε-εδιδάσκησε, Ὀζω-όζ-ε-όζῃσω, Οἰχόμεαι-οἰχ-ε-οἰχήσομαι, Γράφω-γραφ-ε-γεγραφήκως, Θέλω-θελ-ε-θελήσω, Ὀφείλω-οφειλ-ε-οφειλήσω, Μέλλω-μελλ-ε-μελλήσω. Μέλει-μελ-ε-μελήσει, Βούλομαι-βουλ-ε-βουλήσομαι, Χαίρω-χαιρ-ε-χαιρήσω. Κυρίως δὲ προσλαμβάνουσιν ε τὰ ἔχοντα βραχέα ἐν τῷ ἐνεστώτι ρίζαν ὑγρόληκτα· οἷον, Μένω-μεν-ε-μενέμηκα, Νέμω-ρεμ-ε-ρενέμηκα, Βρέμω-βρεμ-ε-βεβρέμηκα.

§ 349. Τὸ ε τρέπεται εἰς α· οἷον, Βελ (βέλως), βαλ (ἐβαλον), Ἐλ (εἶλον), ἄλ (ἄλίσκομαι), Σπερ-σπεῖρω, σπαρ-ἐσπαρκα, Θραφ-τρέφω, θραφ-τέθραμαι, Βρεχ-βρέχω, βραχ-βραχίσομαι, Κλεπ-κλέπτω, κλαπ-κ.λαπήσομαι, Κτεν-κτείνω, κταν-ἐκταρον, Πατέω, ἁ-πατάω.

§ 350. Τὸ ε τρέπεται εἰς ο· οἷον, ῥιγέω καὶ ῥιγώ, Ἀσθε-νέω καὶ ἀσθενόω, Πολεμέω καὶ πολεμώ.

§ 351. Τὸ ε πολλάκις προσλαμβάνον σύμφωνα τρέπεται εἰς ι·

οἶον, *Εἴρε-εὐρέ-σκ-ω*, *Στερέω-στερέ-σκ-ω*, *Τεκ-τίκ-τ-ω*, *Ἀι-θέω-ἀνθι-ζ-ω*, *Κτε-κτέ-ρνν-μι*, *Νέομαι-νέ-σσ-ομαι*.

NZ'. Ἐπέκτασις τῶν θεμάτων διὰ προσλήψεως συμφώνων.

§ 352. Πολλάκις ἐπαναλαμβάνεται ἡ ῥίζικὴ συλλαβὴ βραγυεῖα ἢ ἐκτεινομένη· οἶον, *Ἀγ-άγαγ*, ἐξ ἧς ἡγαγον ἄρ. 6'. τοῦ ἄρω, *Μαρ-μαιρ-μαρμαίρω*, *Ἐδ*, μέλλων *ἐδομαι*, *ἐδεδ*. παρακ. *ἐδή-δοκα-ἐδήδεσμαι* κτλ. *Μα-μαι-μαιμάω*.

§ 353. Πολλάκις ἐπεκτείνεται ἡ ῥίζικὴ δι' ἀναδιπλώσεως, ὡς εἰς τὰ εἰς *μι*· οἶον, *Μνα-μι-μνήσκω*, *Γρο-γρ-γνώσκω*, *Τρο-τι-τρώ-σκω*, *Δα-(δι-δαγ)-δι-δάσκω*. Τὸ δὲ ῥίζικόν αὖ τότε συγκόπτεται· οἶον, *Γεν-(γι-γεν)-γί-γν-ομαι*, *Πετ-(πι-πει)-πί-πι-ω*, *Μεν-(μι-μεν)-μή-μν-ω*, *Σεχ-(σι-σεχ-σί-σχ-ω)-ῖ-σχ-ω*, ἀποβαλλομένου τοῦ ἀρκτικού σ, *Σεδ-(σι-σιδ-σί-σδ-ω)-ῖζ-ω*.

§ 354. Δι' ἀναδιπλασιασμοῦ, ὡς ὁ παρακείμενος, ἐπεκτείνεται ἡ ῥίζικα *Τραιν-τε-τραίνω*.

§ 355. Τὸ εὖ προσλαμβάνει πολλάκις ἡ φωνηεντόληκτος ῥίζικα ῥημάτων τινῶν· οἶον, *Σπά-ω-ἄσπά-ζ-ομαι*, *Βιά-ω-βιά-ζ-ω*, (βα)-*βι-βά-ζ-ω*, *Οικέω-οικι-ζ-ω*, *Ἀνθέω-ἀνθι-ζ-ω*, *Ἀγρόω-ἀρ-μόζ-ω* (*Βρι*)-*βρί-ζ-ω*, (*Κρυ*)-*κρύ-ζ-ω*, μέλ. *Ἀρθήσω*, *Βρίσω*, *Κρήσω*, κτλ.

§ 356. Τὸ ν προστίθεται οὐ μόνον εἰς φωνηεντολήκτους ῥίζικας (337, Σημ.) ἀλλὰ καὶ εἰς ἀφωνολήκτους καὶ ὑγρολήκτους· οἶον, *Δακ-δάκν-ω*, *Λαβ-λά-μ-β-ω*, Ἰωνικ. *Ἐρεκ-ἐρε-γ-κ*, ἐξ ἧς ἡρεγχορ, *Αεχ-λε-γ-χ*, ἐξ ἧς ἡλέλογχα, *Πεθ-πε-ν-θ*, ἐξ ἧς πελισομαι· πέπονθα.

§ 357. Ἡ συλλαβὴ *νε* ἐπισυνάπτεται εἰς τὰ ἐξ ἧς· *Βέω-βυν-νέ-ω*, *κέω-κυν-νέ-ω*, *Ἰκ-ικ-νέ-ομαι*, *Ἰσχ-ισχ-νέ-ομαι* (ἐπισχνέομαι), μέλ. *Βύσω*, *Κύσω*, Ἰξομαι.

§ 358. Ἡ συλλαβὴ *νυ* ἐπισυνάπτεται μεθ' ἑνὸς μὲν ν εἰς συμφωνολήκτους ῥίζικας, μετὰ διπλοῦ δὲ ν εἰς φωνηεντολήκτους· οἶον, *Ἀγ-ἄγ-ρνν-μι*, *Οἶγ-οἶγ-ρνν-μι*, *Ὀρεγ-ὄρεγ-ρνν-μι*, *δεικ-δείκ-ρνν-μι*, *Ὀμνέμ-ρνν-μι*, *Ἀῖρ-ω-ἄρ-ρνν-μι*, *Πταίρω-πτάρ-ρνν-μι*,

Σκεδῶ-σκεδῶ-νν-μι, (Σβε)-σβέ-νν-μι, (Κτε)-κτε-νν-μι,
(Ζο)-ζώ-νν-μι (ἐκτεινόμενου τοῦ ο § 298).

§ 359. Τὸ σκ ἐπισυνάπτεται εἰς πολλὰς ῥίζας καὶ μάλιστα φωνηεντολόηκτους· οἶον, Γηρά-ω-γηρά-σκ-ω, Ἠθά-ω-ἡθά-σκ-ω, Ἰλα-ἰλά-σκ-ομαι, Λιθα-διθά-σκ-ω, Ἀλό-ω-ἀλό-σκ-ω, Εἶρ-εἶρε-εἰρή-σκ-ω, Παθ-(παθσκ)-πάσχω (δασυνόμενου τοῦ κ).

§ 360. Προσλαμβάνομένου τοῦ σκ, ἐκτείνεται τὸ ο εἰς ω· οἶον, (Γνο)-γι-γνώ-σκ-ω, (Τρο)-τι-τρώ-σκ-ω, (Θερ-θρο)-θρώ-σκ-ω, (Μολ-μολο-βλ)-β.ώ-σκ-ω, μέλ. βοροῦμαι, μολοῦμαι. Τὸ δὲ α ἐκτείνεται εἰς η ἐν τῷ (Θαρ-θρα)-θρή-σκ-ω, καὶ (Μρα)-μι-μνή-σκ-ω.

§ 361. Τὸ σ προσλαμβάνεται εἰς τινὰς ἀφωνολόηκτους ῥίζας· οἶον, Ἀλεκ-ἀλέω, Αἰγ-αἶω, Ἐπ-ἔψω, Μιγ-μίσ-γ-ω.

§ 362. Φωνηεντολόηκτοί τινες ῥίζαι ἐπιτείνονται διὰ προσλήψεως διπλοῦ σ· οἶον, Νέ-ομαι-νί-σσομαι, Ἀφν-ἀφύ-σσω.

ΝΗ. Ἑπέντασις θεμάτων διὰ προσλήψεως τῆς καταλήξεως ι ω.

§ 363. Ἡ κατάληξις ιω, ἥς τὸ ι ἐστὶ τὸ j ἰώτ, ἐπιτάσσεται εἰς ῥίζας πρὸς σχηματισμὸν τοῦ ἐνεστώτος καὶ παρατατικοῦ καὶ μετὰ μὲν τοῦ θεματικοῦ χαρακτῆρος δ τὸ ι τρέπεται εἰς ῥ· οἶον, φράδ-φράδ-ιω-φράζω, Κλύδ-(κλύδων)-κλυθ-ιω-κλύζω, Σχιθ-σχιθ-ιω-σχίζω, Ἐδ-εδ-ιω-εἶζω κτλ. Ἐν μυρίοις δὲ ῥήμασιν ἐπιτάσσεται ἡ κατάληξις ιῶ· οἶον, Ἀγρός-ἀγρ-ιῶ, Ἀγών-ἀγων-ιῶ-ομαι, Ἀθρόος-ἄθρο-ιῶ, Δάνος-δανε-ιῶ, Αἷμα-αἷματ-ιῶ-Χρῆζω-(χρη-ιῶ) κτλ.

§ 364. Καὶ μετὰ τοῦ χαρακτῆρος γ τρέπεται ἐν τισὶ ῥήμασιν εἰς ζ· οἶον, Ἀκαγ-(ἀκαγή)-ἀκάγ-ιω-ἀκάζω, Κρα-(κέκραγα)-κράγ-ιω-κράζω, Ἀρπαγ-(ἀρπαγή)-ἀρπάγ-ιω-ἀρπάζω, μέλλων κράζω, ἀρπάζω κτλ.

§ 365. Ἐπιτασσομένη εἰς χειλεόφωνον χαρακτῆρα τρέπει ἐν τισὶ ῥήμασι τὸ ι εἰς τ· οἶον, Κλέπ-(κλοπή)-κλέπ-ιω-κλέπτω, Κάπ-(κάπη=φάνη)-κάπ-ιω-κάπτω, Τύπ-(τύπος)-τύπ-ιω-τύπτω, Βλάβ-(βλάβη)-βλάβ-ιω-βλάπτω, Καλύβ-(καλύβη)-καλύβ-ιω-καλύπτω, Κρυβ-(κρυβή)-κρύβ-ιω-κρύπτω, Ἄφ-(ἄφή)-ἄφ-ιω-ἄπτομαι, Θαφ-(τάφος)-θάφ-ιω-θάπτω, Ραφ-(ῥαφή)-ῥάφ-ιω-ῥάπτω. Τοῦτο συμβαίνει καὶ ἐν τῷ Τεκ-τίκτω.

§ 366. Ὁ οὐρανισκόφωνος χαρακτήρ τρέπεται ἐν τισι ῥήμασι μετὰ τοῦ ι εἰς δύο σ' ἢ δύο τ' οἶον, Ἀλλάγ-(ἀλλαγῆ)-ἀλλάγ-ιω-ἀλλάσσω ἢ ἀλλάττω, Πληγ-(πληγῆ)-πληγ-ιω-πλησσω ἢ πλῆττω, Κηρύκ-(κηρύξ)-κηρύκ-ιω-κηρύσσω ἢ κηρύττω, Φρικ-(φρίκη)-φρίκ-ιω-φρίσσω ἢ φρίττω, Ὀρύγ-(διώρυξ-χρῆ)-ορύγ-ιω-ορύσσω ἢ ορύττω, Ταράγ-(ταραχῆ)-ταράγ-ιω-ταράσσω ἢ ταράττω, Λυκ-(λύκη)-Λευκ, ἐξ ἧς Λευκός, Λεύσσω=λάμπω. Τοῦτο συμβαίνει καὶ ἐν τῷ Πέπ-(πέπων)-πέσσω, μέλλων πείνω.

§ 367. Καὶ ὀδοντόφωνος χαρακτήρ τρέπεται ἐν τισι ῥήμασι μετὰ τοῦ ι εἰς δύο σ' οἶον, Λιτ-(λιτῆ)-λιτ-ιομαι-λίσσομαι, Κορύθ-(κόρυς-υθός)-κορύθ-ιω-κορύσσω, Ἑρετ-(ἐρετμός)-ἐρετ-ιω-ἐρέσσω, Πλάθ-(πλάθ)-ιω-πλάσσω ἢ πλάττω.

§ 368. Ἐν τισιν ἀφωολήκτοις ῥίζαις τὸ ι προτασσόμενον τοῦ χαρακτήρος ἐκτείνει τὸ ῥιζικόν σ εἰς οἰ' οἶον, Ἀγ-οίγ-οίγομαι, τὸ δὲ ι καὶ ν εἰς ι καὶ υ' οἶον, Τρίθ-(τρίθ)-τρίθ-ιω-τρίβω, Φρύγ-φρύγ-ιω-φρύγω, ἢ τρεπόμενον εἰς ε' τάσσεται πρὸ τοῦ ι καὶ υ' οἶον, Λίπ-λίπ-ιω-λείπω, Φύγ-φύγ-ιω-φύγω.

§ 369. Ἐν ταῖς ὑγρολήκτοις ῥήμασιν, εἰ μὲν ὁ χαρακτήρ ἐστὶ λ, τρέπεται τὸ ι εἰς λ' οἶον, Βαλ-βάλ-ιω-βάλλω, Στελ-στέλ-ιω-στέλλω κτλ. εἰ δὲ μ, τρέπεται εἰς ν' οἶον, Καμ-κάμ-ιω-κάμνω, Τεμ-τέμ-ιω-τέμνω κτλ. εἰ δὲ ρ ἢ ρ τὸ ι προτάσσεται τοῦ χαρακτήρος πρὸς ἑκτασιν τοῦ ῥιζικοῦ φωνήεντος οἶον, Φαν-φάν-ιω-φαίρω, Ἀρ-ἄρ-ιω-αἶρω, Τερ-τέρ-ιω-τείνω, Σπερ-σπέρ-ιω-σπείρω, Κρύρ-κρίρ-ιω-κρένω, Ἀμύρ-ἄμύρ-ιω-ἀμύρω, Ὀλοφύρ-όλοφύρ-ιομαι-όλοφύ'ομαι.

Σημ. Ἡ καθωμιλημένη ἐκτείνει πάντα τὰ ὑγρόληκτα διὰ προσλήψεως τοῦ ν' οἶον, Στέλνω, Σπέρνω, Φέρνω, ἐξ οὗ φερνῆ=προῖξ.

ΝΘ'. Συγκοπή καὶ μετάθεσις τῶν ῥιζικῶν γραμμάτων.

§ 370. Ἐκ συγκοπῆς ῥιζικῶν φωνηέντων σχηματίζονται γρόνοι τινές οἶον, Σεχ, ἀόρ. β'. (ἐ-σεχ-ον)-ἐσχη-ον, Σεπ, ἀόρ. β'. (ἐ-σεπ-ον)-ἐσπ-ον, Ἑγερ, ἀόρ. β'. (ἡγερ-όμη)-ἡγρόμη, Πετ, ἀόρ. β'. (ἐ-πετ-όμη)-ἐπτ-όμη, πετάννημι, παρκα. (πε-πέτα-

μαι)-πέπτα-μαι, πίπτω, παρακ. (πετο-πε-πέτω-κα)-πέ-πτωκα,
 "Ηλυθ-ορ-ῆλθ-ορ.

§ 371. Ὡς ἀνωμαλία δύνανται νὰ θεωρηθῇ καὶ ἡ ἑλλειψις ἐγκλιτικῷ φωνήεντος· οἷον, Δύνα-μαι, Κεῖ-μαι, Οἶ-ο-μαι καὶ Οὔ-μαι-ῶ-δ-μην καὶ ῶ-μην.

§ 372. Καὶ ὁ σχηματισμὸς ἀορίστου ῥ'. ἄνευ ἐγκλιτικῷ φωνήεντος ἀνωμαλία ἐστίν· οἷον, Βαίρω-έβη-ρ, Βιδώ-έβιω-ρ, Γεγρώσχω-έγνω-ρ, Δάω-έδῶ-ρ, Φύω-έφυ-ρ.

§ 373. Ἀνωμαλία ἐστὶ καὶ ἡ ἐν ταῖς ρίζαις μετὰθεσις τῶν γραμμάτων· οἷον, Βαλ-έβαλ-ορ, βλα-βέβληκα· Θαρ-έθαρ-ορ, θρα-τέθρηκα· Καμ-έκαμ-ορ, κμα-κέκμηκα· Δερκ-δέρκαω, δρακ-έδρακ-ορ· Ταλ-τάλας, τλα-έτλην-τλήναι· Σεχ-έσχη-οι, σχε-σχή-οω-έσχηκα κτλ.

§ 374. Καὶ ἐξ ἐνκλιταγωγῆς συμφώνων γίνονται ταυτώσημα θέματα· οἷον, Αε-λέγω, ῥε-ῥηθήσομαι-ῥηρήθη-ρα καὶ μετὰ δίγαμμα Φρα, ἐξ ἧς φράζω, Ἀλ-ύλλασκομαι, ἀραιζ-αῖρε-αῖρέω.

§ 375. Ἐν τοῖς θέμασι Σεδ, Σελ καὶ Σεπ πρὸς σχηματισμὸν κυρίως τοῦ ἐνεστώτος ἀποβάλλεται τὸ ἀρκτικὸν σ' οἷον, Ἐζώ, Ἐρω-είλω-ἔξω-έξις-έκτεος· Ἐπω-είπον-ἔπομαι-εἰπόμην.

Ξ'. Κατάλογος τῶν ἀνωμάτων καὶ ἑλλειπῶν ῥημάτων.

§ 376. Ἐν τοῖς ἀνωμαλοῖς ῥήμασι συγκαταλέγονται καὶ τὰ ἑλλειπῆ, ἅτινα, ἀπαρχαιωθέντος τοῦ ἐνεστώτος, ὑπάγονται εἰς ταυτώσημον εὐχρηστον· π. χ. Ἐρχομαι σχηματίζει τοὺς ἄλλους χρόνους ἐκ τοῦ ἀπαρχαιωμένου Ἐλεύθω· οἷον, ἀόρ. ἡλυθ-ορ καὶ ῆλθ-ορ κτλ. Ἐσθω σχηματίζει τοὺς ἄλλους χρόνους ἐκ τοῦ Ἐδω κτλ.

"Ἀγαμαι (θαυμάζω, ἐπαινῶ)· ἀγ-ἄγα (340).

"Ἐνεστ. ἄγαμαι, μέλ. ἀγάσομαι καὶ σπανίως ἀγασθήσομαι, ἀόρ. ἠγάσθην (328, 6').

"Ἀγνυμι (συνητρίβω)· ἀγ-ἄγ-νυ (358).

"Ἐνεστ. ἄγνυμι, μέλ. ἄζω, ἀόρ. ἔαξα, παρακ. ῥ'. μὲ παθ. σημ. ἔαγα (328, 4.), ἀόρ. παθ. ἐάχην (218, 2, δ'). Ἡ αὔξησις πολλάκις φυλάττεται ἐν πάσαις ταῖς ἐγκλίσεσι.

"Ἀγορεύω (δημηγορῶ)· ἄγε-ἄγορ-ε (346), ἀγορεῦ (343), λε

(376), ρε (374), ἐρε (373, 348), εἰπ ἐκ θέματος (Γεπ)-Γε-Γεπ (352) ἐεπ-εἰπ.

Ἔνεστ. ἀγορεύω, μέλ. ἐρῶ, ἀόρ. β'. εἶπον καὶ ἀ. εἶπα καὶ μέσος εἰπάμην (ἐν συνθέσει ἀπειπάμην), παρακ. εἶρηκα, παθ. εἶρημαι (225, ἀ. β'), μέλ. ῥηθήσομαι, ἀόρ. ἐρρήθην.

Ἄγω (δδηγῶ)· ἀγ-ἀγ-αγ. (352).

Ἔνεστ. ἄγω, μέλ. ἄξω, ἀόρ. β'. ἤγαγον, μέσ. ἡγαγόμεν, παρακ. (ἤγα) καὶ ὄωρικ. ἀγήοχα (226 μετὰ παρενθήκης ο), παθ. παρακ. ἀντὶ μέσ. ἤγμαι, μέλ. ἀχθήσομαι κτλ.

Αἰρέω-ῶ (λαμβάνω, κυριεύω)· εἰλ-ἄλ (349), ἀλ-ἄρ-αἰρ-αἰρ-ε (374, 369, 346).

Ἔνεστ. αἰρέω-ῶ, μέλ. αἰρήσω, ἀόρ. β'. εἶλον, παρακ. ῥηκα. Μέσον (328, δ') ἐνεστ. αἰρέομαι-σῶμαι, μέλ. αἰρήσομαι, ἀόρ. εἰλόμην, παρ. ῥρημαι, μετ' ὀλίγ. μέλ. ῥρήσομαι, παθ. μέλ. αἰρεθήσομαι, ἀόρ. ῥρέθην (283, δ').

Ἀλίσκομαι παθητικὸν τοῦ αἰρέω· ἄλ-ἄλ-ε (346), ἄλο (350), ἄλε-ἄλι-σκ (359, 351).

Ἔνεστ. ἀλίσκομαι, μέλ. ἀλώσομαι (283, ε'), ἀόρ. β'. ἐάλων καὶ ἤλων (372, 303, δ'). Ἰπποτ-ακτ. ἄλῶ, ῥε, ῥ κτλ. Εὐκτ. ἀλοῖην κτλ. Προστακτ. ἄλωθι κτλ. Ἀπαρέμφ. ἀλῶμαι· Μετοχ. ἀλούς, οὔσα, ὄν. Παρακ. ἐἴλωκα καὶ ἤλωκα (328, ἀ.).

Αἰσθάνομαι (καταλαμβάνω, ἐννοῶ)· αἰσθ-αἰσθ-ε (348), αἰσθ-αν. (335).

Ἔνεστ. αἰσθάνομαι (καὶ σπανίως αἰσθομαι), μέλ. αἰσθήσομαι, ἀόρ. β'. ἡσθόμην (234, β'), παρακ. ῥσθημαι.

Ἀκούω (ἀκοῶ), μέλ. ἀκούσομαι (283, ε'), ἀόρ. ἤκουσζ, παρακ. ἀκ-ήκοα, ὑπερσ. ἤκηκᾶν, παθ. παρ. ἤκουσμαι, μέλ. ἀκουσθήσομαι, ἀόρ. ἤκουσθην.

Ἀλέξω (ἀποδιώκω, ἀπωθῶ)· ἀλεκ-ἀλεξ (361), ἀλεξ-ε (348).

Ἔνεστ. ἀλέξω, μέλ. ἀλεξήσω, μέσ. ἀλεξήσομαι, ἀόρ. ἀλεξασθαι.

Ἀμαρτάνω (ἀποτυγχάνω)· ἀμαρτ-ἀμαρτ-ε (348), ἀμαρτ-αν (335).

Ἔνεστ. ἀμαρτάνω, μέλ. ἀμαρτήσομαι (283, ε'), ἀόρ. β'. ἡμαρτον, παρακ. ἡμάρτηκα, παθ. παρ-ακ. καὶ ἀόρ. ἐν τῇ ἀπαρεμ-

φάτω καὶ μετοχῇ ἡμαρτήσθαι-ἡμαρτημένα, ἡμαρτηθῆναι-ἡμαρτηθέντα.

Ἀμβλίσκω (ἐξαμβλίωνω)· ἀμελ (ἀ. ἐπιτ. καὶ μελ) ἀμ-β-λε (373, 55), ἀμβλο (350), ἀμβλε-ἀμβλί-σκ (359, 351).

Ἔνεστ. ἀμβλίσκω καὶ ἀμβλώω, μέλ. ἀμβλώσω, ἀόρ. ἡμβλώσα, παρακ. ἡμβλώκα.

Ἀν-αλίσκω (ἐξοδεύω)· ἀν-αλ ἀναλ-ε-ἀναλι-σκ (346, 359, 354), ἀναλε-ἀναλο (350).

Ἔνεστ. ἀναλίσκω καὶ ἀναλώω-ω, μέλ. ἀναλώσω, ἀόρ. ἀνήλω-σα ἠνάλωσα καὶ ἀνᾶ'λωσα, παρ. ἀνήλωκα-ἠνάλωκα καὶ ἀνᾶ'λωκα, παθ. ἀνήλωμαι-ἠνάλωμαι καὶ ἀνᾶ'λωμαι, μέλ. ἀναλωθήσομαι, ἀόρ. ἀναλώθην καὶ ἠναλώθην.

Αὐξάνω· αὐξ-αὐξ (361) αὐξ-ε (348), αὐξ-αν (335).

Ἔνεστ. αὐξώ καὶ αὐξάνω, μέλ. αὐξήσω, μεσ. αὐξήσομαι, παρ. ἠῶξήκα, παθ. ἠῶξήμαι, μέλ. αὐξηθήσομαι, ἀόρ. ἠῶξήθην.

Ἀχθομαι (εἶμαι βαρυφορτωμένος, στενοχωρούμαι)· ἀχθ-ἀχθ-ε (348).

Ἔνεστ. ἄχθομαι, μέλ. μέσ. ἀχθέσομαι, ἀόρ. ἤχθεσθην (283, δ') καὶ παθ. μ. ἀντι μέσ. ἀχθεσθήσομαι.

Βαίνω (πηγαίνω)· βα-βαίν (334).

Ἔνεστ. βαίνω, μέλ. βήσομαι (283, ε'), ἀόρ. β'. ἔβην (372, 303, δ'). Ὑποστακτ. βῶ, ἦε, ἦ. Εὐκτ. βαίην, πληθ. γ'. βαίησαν καὶ βαίεν (305, ἀ.). Προστ. βῆθι. Ἀπαρ. βῆναι. Μετοχ. βάς. Παρακ. βέβηκα (315, Σημ.), ἀόρ. π. ἐβόθην. Ἀπὸ τῆς βα γίνεται ἡ βιβάζ (353, 355), ἐξ ἧς τὸ βιβάζω ἐνεργητικὸν μεταβατικόν, μέλ. βιβάζω καὶ ἀττικ. βιβῶ (245), κατὰ τὰ λοιπὰ ὁμαλῶς ἐκ τῆς βιβα.

Βάλλω (ρίπτω)· βελ-βαλ (349), βλα (373), βαλ-βαλλ (369), βαλλ-ε (348).

Ἔνεστ. βάλλω, μέλ. βαλῶ καὶ βαλλήσω, ἀόρ. β'. ἔβαλον, παρ. βέβληκα βέβλημαι, παθ. μέλ. βληθήσομαι-ἐβλήθην, μετ' ὀλ. μέλ. βεβλήσομαι (ἐν συνθέσει διαβεβλήσομαι).

Βαρύνω (διδῶ βάρος, ἐνοχλῶ)· βάρυ-βαρύν (337, Σημ.) καὶ βαρε.

Ἦνεστ. βαρύνω, μέλ. βαρύνω κυρίως βαρήσω, ἀόρ. ἐβάρυνα καὶ ἐβάρησα, παρακ. παθ. βεβάρημαι, ἀόρ. παθ. ἐβαρύνθην.

Βιβρώσκω (τρύγω)· βορ (ἐξ ἧς βορά), βορ (373), βι-βρω-σκ (353, 359, 360).

Ἦνεστ. βιβρώσκω, μέλ. βρώσομαι (283, ε'), ἀόρ. β'. ἐβρων (303, δ') παρακ. βέβρωκα-βεβρωμαι, ἐβρώθην.

Βιόω (ζῶ, πορίζομαι)· βιο-βιω-σκ (359, 360).

Ἦνεστ. βιόω, (ἀνα)βιώσκομαι, (ζωντανεύω), μέσ. μέλ. βιώσομαι 283, ε'), ἀόρ. α'. ἐβίωσα, ἀόρ. β'. ἐβίων (303, δ') ὑποστ. βιώ, εὐκτ. βιόην, ἀπαρ. βιώναι, μετ. βιούς, παρακ. βεβίωκα.

Βλαστάνω (ἐκβάλλω βλαστόν)· βλαστ-βλαστ-ε (348), βλαστ-αν (335).

Ἦνεστ. βλαστάνω, μέλ. βλαστήσω, ἀόρ. β'. ἐβλαστον (234, Σημ. β'), παρακ. βεβλάστηκα.

Βούλομαι (θέλω)· βολ-βουλ (67), βουλ-ε (348).

Ἦνεστ. βούλομαι, β'. πρόσωπ. βούλει (275, Σημ.), μέλ. βουλῆσομαι, ἀόρ. ἐ(ῃ)βουλῆθην (218, ε' 283, δ'), παρακ. βεβούλημαι. Πύνεω (σπουπώνω)· πυ-βυ-νε (357).

Ἦνεστ. βύνέω (βύνω), μέλ. βύνσω, ἀόρ. ἐβύσα π. παρ. βέβυσμαι.

Γίγνομαι γε-γῶ (349), γε-ν (337, Σημ.), γεν-ε (348), γιγν (353).

Ἦνεστ. γίγνομαι (παρὰ τοῖς μὴ ἀστικοῖς γίνομαι), μέλ. γενήσομαι, ἀόρ. ἐγενόμην (ἐγενήθην), παρακ. γέγονα, γεγένημαι (καὶ παρὰ ποιηταῖς γέγακα, μετ. γεγαώς, γεγαυῖα).

Γινώσκω (γνωρίζω)· νο γνο-γι-γνω-σκ (353, 359, 360).

Ἦνεστ. γινώσκω (καὶ παρὰ τοῖς νεωτέροις γινώσκω), μέλ. γινώσομαι (283, ε'), ἀόρ. β'. ἔγνω (303, δ'). Ὑποστατ. γινῶ. Εὐκτ. γνοίην. Προστ. γνόθι. Ἀπαρ. γνῶναι. Μετοχ. γνούς, παρ. ἔγνωκα, ἔγνωσμαι, μέλ. παθ. γνωσθήσομαι, ἀόρ. ἐγνώσθην.

Δάκνω (δαγκάνω)· δακ-δηκ (341), δάκ-ν (356).

Ἦνεστ. δάκνω, μ. μέλ. δήξομαι (383, ε'), ἀόρ. β'. ἐδακον, παρακ. δέδηχα, παθ. δέδηγμαι, μέλ. δηχθήσομαι, ἀόρ. ἐδήχθην.

Δαμάω (καταδαμάζω)· δαμ-δαμ-νε (357), δαμνα (349), δαμ-α (340), δμα (373).

Ἔνεστ. δαμάω, δαμνάω, δάμνημι, μέλ. δαμάσω, παρακ. (δεδά-
μασμαι), δέδμημαι, ἀόρ. ἐδμήθην (ἐδαμάσθην), ἐδάμην.

Δαρθάνω (ἀποκοιμῶμαι)· δαρθ-δραθ (373), δαρθ-ε (348), δαρθ-
αν (335).

Ἔνεστ. δαρθάνω, μέσ. μέλ. δαρθήσομαι, ἀόρ. ἑ'. ἐδάρθον καὶ
ποιητικῶς ἐδάρθον, παθ. ἀόρ. ἐδάρθην, παρακ. δεδάρθηκα.

Δέδοικα (φοβούμαι, συστέλλομαι)· δειδ-δι (69), φοβε (376).

Πάρκ. ἀντί ἐνεστώτος δέδοικα (ἀντί δέδοιδα. 235), εὐχρηστος
ἐν πᾶσι τοῖς ἀριθμοῖς καὶ ταῖς ἐγκλίσεσι ἑ'. δέδια, αε, ε'—δέδι-
μεν, τον, τον'—δέδιμεν, τε, δεδίξιν. Ὑπερσ. ἐδεδί'ειν, εις, ει'—
ἐδέδιμεν, τον, την'—ἐδέδιμεν, τε, ἐδεδίεσαν καὶ ἐδεδίσαν (315,
Σημ.). Ὑποτακτ. δεδίω. Προστακτ. δέδιθι. Ἀπαρ. δεδιέναι. Μετ.
δεδιώς, μέσ. μέλ. δέισομαι (283, ε'), ἀόρ. ἐδειςσε, παρακ. πεφό-
βημαι.

Διδάσκω· δα-δι-δα-χ (353), διδα-σκ (359), διδασκ-ε (348).

Ἔνεστ. διδάσκω, μέλ. διδάξω, ἀόρ. ἐδίδαξα (παρ' Ἡσιόδῳ ἐδι-
δάσκησ), παρακ. δεδίδαχα, παθ. δεδίδαχμαι κτλ.

Διδράσκω (δραπετεύω)· δρα-δι-δρα-σκ (353, 359).

Ἔνεστ. διδράσκω, μ. μέλ. ὄρασομαι (283, ε'), ἀόρ. ἑ'. ἐδρᾶν
(372, 303 δ'). Ὑποτακτ. δρῶ, δρᾷς, δρᾷ κτλ. Εὐκτ. δραίνην.
Προστακτ. δρᾷθι. Ἀπαρέμφ. δρᾶναι. Μετ. δράς (303, δ') παρ. δέ-
δρακα.

Δοκέω (νομίζω, φαίνομαι)· δεκ-δοκ-δοκ-ε (346).

Ἔνεστ. δοκέω καὶ ἀπροσώπως δοκεῖ, μέλ. δόξω, ἀόρ. ἑδοξα,
παρακ. δεδόκηκα καὶ ἀπροσώπως δέδοκται ὑπερσ. ἐδέδοκτο. Ὑπ.
δεδογμένον ἤ. Εὐκτ. δεδογμένον εἶη. Ἀπαρέμφ. δεδόχθαι. Μετοχ.
δεδογμένον.

Δύναμαι, παρατ. ἐ(ῆ)δυνάμην (περὶ τῆς ὑποτακτ. καὶ εὐκτικ.
ἴδε 341, ἑ'), μέλ. δυνήσομαι, ἀόρ. ἐ(ῆ)δυνήθην (248, ε', 283,
δ').

Δύω (βουτῶ, βυθίζω)· δυ-δυν (337, Σημ.).

Ἔνεστ. δύω (καὶ δύω παρὰ ποιηταῖς), μέλ. δύσω, ἀόρ. α. ἐ-
δύσα, ἑ'. ἐδύν (303, δ'. 305, ἑ'. 312, γ'). κτλ.

Ἐγείρω (σηκώνω, ἀφυπνίζω)· ἐγερ-ἐγαιρ (369), ἐγρ (370)-

Ἔνεστ. ἐγείρω, μέλ. ἐγερῶ. ἀόρ. ἡγείρα, μέσ. ἀόρ. β'. ἡγράμην, παρακ. ἐγήγερα, β'. ἐγρ-ήγορα (328, σ'), παθ. ἐγήγεμαι κτλ.

Ἐλαύνω (ἀπάγω, σπρώχνω μακρὰν) ἐλα-ἐλαυν (332).

Ἔνεστ. ἐλαύνω, μέλ. ἐλᾶ'σω καὶ ἀττικ. ἐλῶ (243), ἀόρ. ἡ-λασα, παρακ. ἐλήλακα-ἐλήλαμαι, παθ. ἀόρ. ἡλάθην, μελ. ἐλαθή-σομαι καὶ ἐλασθήσομαι (244, α.) μ. μ. ἐλάσομαι, ἀόρ. ἡλασάμην.

Εἴωθα (ἔχω συνήθειαν) β'. παρακ. ἀντί ἐνεστώτος (εἴθω) Εἴθ πα-ραι. Εε Εεθα-εεθα-εἴθα καὶ παρενθήκη ω εἴωθα, ὕπερσ. εἰώθειν. Ἀπαντᾷ δὲ εὐχρηστος καὶ ὁ ἑθίζω, σχηματίζομενος ὁμαλῶς, αἶον, παρ. εἰθίζον, μέλ. ἐθίσω καὶ ἀττικ. ἐθίω κτλ.

Ἔοικα (εἰμί ὅμοιος) β'. παρακ. ἀντί ἐνεστώτος, γινόμενος ἐξ ἀχρήστου Εεἴκω-Εεἴοικα-εοικα (248, δ'. 235), πληθ. γ'. εοί-κασι καὶ εἴξασι (327), ὕπερσ. ἐώκειν (248, ε'). Μετοχ. εοικώς, υἷα, εοικός καὶ εικός.

Ἐπίσταμαι (γνωρίζω ἀκριβῶς) (ἐκ τῆς ἐπὶ καὶ στάμαι).

Ἔνεστ. ἐπίσταμαι, παρατ. ἡπιστάμην (220) (περὶ τῆς ὑποτακ. καὶ εὐκτ. ἴδε § 344, β'.) μέλ. ἐπιστήσομαι, ἀόρ. ἡπιστήθην (328, β').

Ἐπὼ (ἐνασχολοῦμαι), ἐπομαι (ἀκολουθῶ) σεπ-ἐπ (375).

Ἔνεστ. ἐπῶ, παρατ. εἶπον, ἀόρ. β'. παρὰ παιηταῖς εὐχρηστος ἐσπον (370).

Ἔνεστ. ἐπομαι, παρατ. εἰπόμεν, μέλ. ἐψομαι, ἀόρ. β'. ἐ-σπ-ά-μην (370). Προστ. σποῦ. Ἀπαρέμφ. σπέσθαι. Μετ. σπόμενος.

Ἐρόμην (ἠρώτησα) μέσ. ἀόρ. β'. καὶ παρατατ. ἐκ τοῦ θέματος (ἐρ) ὑπαγόμενος εἰς ἐνστ. ἐρωτάω, παρατ. ἠρόμην καὶ ἀόρ. β'. ὑπ. ἔρωμαι, εὐκτ. ἐροίμην, προστ. ἐροῦ, ἀπαρ. ἐρέσθαι, μετ. ἐρόμενος, μέλ. ἐρήσομαι.

Ἐρχομαι ἐρχ, ἐλυθ (376), ἐλευθ (368) ελθ (370), ἰ (376).

Ἔνεστ. ἔρχομαι, παρατ. ἔξην (323), μέλ. εἰμι (323, Σημ.) καὶ ἐλεύσομαι (παρὰ μεταγενεστ.), ἀόρ. β'. ἔλυθην καὶ ἦλθον, παρακ. ἐλήλυθα.

Ἐσθίω (τρώγω) ἐσθ, φαγ, ἐδ (376), ἐδ-εδ (352).

Ἔνεστ. ἐσθίω (363), μέλ. ἐδομαι (234, α.), ἀόρ. β'. ἔφαγον, παρακ. ἐδήδοκα, παθ. ἐδήδεσμαι, ἀόρ. ἠδέσθην.

Εὐρίσκω, εὐρ-εὐρ-ε (348), εὐρί-σκ (359, 354).

Ἔνεστ. εὐρίσκω, μέλ. εὐρήσω, ἀόρ. Ἑ'. εὐρόν, εὐρόμην (καὶ παρὰ τοῖς μεταγενεστέροις εὐράμην), παρακ. εὐρηκα, εὐρημαι, παθ. μέλ. εὐρεθήσομαι, ἀόρ. εὐρέθην.

Ἔχω· σεχ-έχ (375), σχε (373), ισχ (353).

Ἔνεστ. ἔχω, ἔσχω, παρατ. εἶχον, μέλ. ἔξω καὶ σχήσω, ἀόρ. Ἑ'. ἔσχον (370). Ὑποτακτ. σχῶ. Εὐκτικ. σχοίην. Προστ. σχές, ἀλλὰ τὰ σύνθετα βαρυτόνως· οἶον, ὑποτακτ. παράσχω. Εὐκτ. παράσχοιμι. Προστ. πάρασχε, (ἐπίσχες, πρόσχες), μέσ. ἐσχόμην, παρακ. ἐσχγκα, ἐσχγμαι, παθ. μέλ. σχεθήσομαι, ἀόρ. ἐσχέθην.

Ἐφω (βράζω)· ἐπ-ἐψ (361), ἐψ-ε (348), (πιθανῶς πρωτ. ρίζ. ἐστὶ πεπ, ἐξ ἧς πέπων).

Ἔνεστ. ἐψω, μέλ. ἐψήσω· ῥηματικὰ ἐφθός, ἐψητός, ἐψητέος.

Ζάω-ῶ ζα (δja) (363), βιο (376).

Ἔνεστ. ζάω (289, Σημ.), μέλ. ζήσομαι, συννηθέστερον βιώσομαι (283, ς'), ἀόρ. Ἑ'. ἐβίων (303, δ'), παρακ. βεβίωκα.

Θνήσκω (ἀποθνήσκω, σκοτώνομαι)· θαν-θνα (373), θνησκ (360).

Ἔνεστ. θνήσκω, μέλ. μέσ. θανοῦμαι (283, ς'), ἀόρ. Ἑ'. ἐθανον, παρακ. τέθνηκα. (Τούτου τοῦς ἄλλους σχηματισμοὺς ἴδε ἐν § 345, Σημ. οἶον, τέθνηκα, ας, ε, —Τέθν-ἄμεν, ἄτον, ἄτον. —Τέθν-ἄμεν, ἄτε, ἄσι, —ὑπερ. ἐτεθνήκειν, εἰς, εἰ. —Ἐτεθν-ἄμεν, ἄτον, ἄ'την. —Ἐτεθν-ἄμεν, ἄτε, ἄσαν. —Ὑποτ. τεθνήκω. —Εὐκτ. τεθνήκην κτλ. —Προστ. τέθνηθι, ἄ'τω κτλ. —Ἀπαρ. τεθνηκέμαι καὶ τεθνήκναι. —Μετ. τεθνηκώς, ὅτι, ὅς καὶ τεθνεώς, τεθνεῶσα, τεθνεώς. [ἄλλος μέλ. τεθνήξω, μέσ. τεθνήξομαι (272, α').]).

Ἰζω· σεθ-ἐθ-ἐζ (363), ιζ (353), ιζ-ε (348).

Ἔνεστ. καθίζω, μέλ. ἀττικ. καθιῶ, ἀόρ. α. καθίσα καὶ ἐκάθισα, παρακ. κακάθισα.

Καθεζομαι· μέσ. μέλ. καθιζήσομαι, καθιοῦμαι (239, καθίσομαι) καὶ καθοδοῦμαι, ἀόρ. ἐκαθίσάμην, παθ. μέλ. καθεσθήσομαι, ἀόρ. ἐκαθέσθην. Ἀπαντᾷ δὲ παρακείμενος ἀντὶ ἐνεστώτος διαθεσεως μέσης, ἐκ τῆς εἰδ, παρὰ μὲν ποιηταῖς ἦμαι (ἡδμαι-ῆ(σ)μαι, φυλαττομένου τοῦ σ ἐν μόνῳ τῷ ἐν. γ'. προσώπῳ ῆσται)· οἶον, ἦμαι, ῆσαι, ῆσαι κτλ. Παρατ. ἦμην, ῆσο, ῆστο κτλ. Προστακτ. ῆσθ, ῆσθω κτλ. Ἀπαρ. ῆσθαι. Μετ. ῆμενος. παρὰ δὲ πεζογράφοις

Κάθηναι, κάθησαι, κάθησαι κτλ., παρατατ. ἐκάθηνην, ἐκάθησο, ἐκάθητο κτλ. καὶ καθήηνην, καθήησο, καθήηστο καὶ καθήητο κτλ.
 Ὑποτακτ. καθώμηναι, ἦ, ἦται κτλ. Εὐκτ. καθοίμην καὶ σπανίως καθήμην, καθῆο, καθῆτο κτλ. Προστ. κἄθησο καὶ κἄθου, ἦθω κτλ.
 Ὑπαρ. καθῆσθαι. Μετ. καθήμενος.

Ἰκνέομαι (ἐρχομαι, φθάνω)* ἰκ-ικ-νε (357), ἰκ-αν (335).

Ἔνεστ. ἰκνέομαι (ικάνω), μέλ. ἴξομαι, ἀόρ. ἴ', ἰκθην, παρακ. ἰγμαι.

Καίω* κα-και-κayu (331).

Ἔνεστ. καίω (κάω), μέλ. καύσω, καύσομαι, ἀόρ. ἔκαυσα, ἔκάνην καὶ ἐκαύθην, παρακ. κέανυμαι.

Καλέω (προσκαλῶ)* καλ-καλ-ε (346), κλα (373).

Ἔνεστ. καλέω, μέλ. καλέσω καὶ ἀττικ. καλῶ, μέσ. μέλ. καλοῦμαι. ἀόρ. ἐκάλεσα, ἐκλήθην, παρακ. κέκληκα, κέκλημαι, παθ. μέλ. κληθήσομαι, μετ' ὅλ. μέλ. κεκλήσομαι.

Κάμνω (ἐργάζομαι, κοπιᾶζω)* κάμ-κμα (373), καμν (369).

Ἔνεστ. κάμνω, μέλ. καμῶμαι (283, ε'), ἀόρ. ἔ', ἔκαμον, παρακ. κέκμηκα (κεμ (349), ἐξ ἧς κόμος-κόσμος).

Κεῖρω (κουρεύω)* κερ-καρ (349), κειρ (369).

Ἔνεστ. κείρω, μέλ. κερῶ, ἀόρ. ἔκειρα, ἐκειράμην, παρακ. κέκαρκα, κέκαρμαι, π. μ. καρήσομαι, ἀόρ. ἐκάρην.

Κεράννυμι (ἀναμειγνύω ὕγρα)* κερ-κερ-α (340), κερα-ννυ (358), κρα (370).

Ἔνεστ. κεράννυμι (κεράω), μέλ. κερᾶ'σω, ἀόρ. ἐκέρᾶσα, ἐκερᾶσάμην, π. ἐκερᾶσθην καὶ (ἐκρᾶ'θην), παρακ. κέκρᾶκα, κέκρᾶμαι καὶ (κεκέρασμαι).

Κλαίω* κλα-κλαι-κlay (331).

Ἔνεστ. κλαίω, μ. μέλ. κλαύσομαι καὶ ὄρω. κλαυσσοῦμαι (283, ε'), μετ' ὅλ. μ. κεκλαύσομαι, ἀόρ. ἔκλαυσα.

Κρεμάννυμι (κρεμῶ)* κρεμ-κρεμ-α (340), κρεμα-ννυ (358).

Ἔνεστ. κρεμάννυμι, κρεμάννυμαι (μέσ. καὶ παθητικῶς), κρεμα-μαι (κρεμῶμαι), μέλ. κρεμάσω καὶ ἀττικ. κρεμῶ (243), μέσ. κρεμήσομαι, παθ. κρεμασθήσομαι, ἀόρ. ἐκρεμάσθην.

Κυνέω (φιλῶ)* κυ-κυ-νε (357).

Ἔνεστ. προσκυνέω, μελ. προσκυνήσομαι (283, ς'), ἀόρ. προσεκύνησα καὶ (προσεκύεσσα).

Λαγχάνω (διὰ κλήρου λαμβάνω)· λεγ-λαχ (349), λε-γ-χ (356), λαχ-ληχ (341), λα-γ-χ-αν (337).

Ἔνεστ. λαγχάνω, μελ. λήξομαι (283, ς'), ἀόρ. ἔ'. ἔλαχον, παρ. εἴληχα (225, Σημ.) καὶ λέλογχα σπανίως.

Λαμβάνω· λαβ-ληβ (341), λα-μ-β-αν (337).

Ἔνεστ. λαμβάνω, μελ. λήψομαι (283, ς'), ἀόρ. ἔ'. ἔλαβον, ἔλαβόμην, παρακ. εἴληφα, εἴλημμαι (225, Σημ.), παθ. μ. ληφθήσομαι, ἀόρ. ἐλήφθην.

Λανθάνω (εἰμι ἄγνωστος)· λαθ-ληθ (341), λα-ν-θ-αν (337).

Ἔνεστ. λανθάνω, μελ. λήσω, ἀόρ. ἔ'. ἔλαθον, παρακ. λέληθα. Τὸ μέσον ἀπαντᾷ μετὰ τῆς ἐπὶ οἶον, ἐπιλανθάνομαι=λησμονῶ, μελ. ἐπιλήσομαι, ἀόρ. ἐπελαθόμην, παρακ. ἐπιλέλημαι.

Λέγω (κατακλίνω)· τοῦτο μὲν μετὰ τῶν προθέσεων (ἐκ, κατὰ, σύν, διὰ) σύνθετον σχηματίζει πάντας τοὺς χρόνους ὁμαλῶς· οἶον, συλλέγω, μελ. συλλέξω, ἀόρ. συνέλεξα, παρακ. συνέλοχα, συνείλεγμα (225, Σημ.), π. μ. συλλεγήσομαι, ἀόρ. συνελέγην. — Διαλέγω (328, δ'). Διαλέγομαι, μελ. διαλέξομαι καὶ σπανίως διαλεχθήσομαι, ἀόρ. διελέχθην (328, ε'), παρακ. διείλεγμα (225, Σημ.). Ἐν τῇ πόδι δὲ τὴν σημασίαν λαλῶ ἔχει ρίζας λε-λεγ (246, α.), ρε (374), ἐρε (373, 348).

Ἔνεστ. λέγω, μελ. λέξω, ἀόρ. ἔλεξα, παρακ. εἴρηκα, παθ. παρακ. λέλεγμαι, μετ' ὅλ. μ. λελέξομαι. Ἔνεστ. ἀπροσώπως λέγεται, μελ. ῥηθήσεται, ἀόρ. ἔρρήθη, παρακ. εἴρηται, μετ' ὅλ. μ. εἰρήσεται, λαμβανόμενος ὡς παθητικός.

Μανθάνω· μαθ-μηθ (341), μαθ-ε (348), μα-ν-θ-αν (337).

Ἔνεστ. μανθάνω, μελ. μαθήσομαι (283, ς'), ἀόρ. ἔ'. ἔμαθον, παρακ. μεμάθηκα.

Μέλει· ἀπόσσωπον (φροντίζει ἐστὶ)· μελ-μελ-ε (348).

Ἔνεστ. μέλει, μελ. μελήσει, ἀόρ. ἐμέλησε, παρακ. μεμέληκε καὶ (παρὰ ποιηταῖς μέμηλα προσωπικόν). Ὡς Προσωπικῶς ἀπαντᾷ μεταμείλουμαι (μετανοῶ), παρακ. μετεμελόμην, μελ. μεταμελήσομαι, ἀόρ. μετεμελήθην (283, δ').

Μέλλω (ἔχω σκοπόν)* μελ-μελλ (369), μελλ-ε (348).

Ἔνεστ. μέλλω, παρατ. ἔ(ῃ)μελλον, μ. μελλήσω, ἀόρ. ἐμέλλησα.

Μίγνυμι (σμίγω)* μιγ-μισγ (364), μιγ-νυ (358).

Ἔνεστ. μίγνυμι καὶ μίσγω. Οἱ λοιποὶ ὁμαλῶς ἐκ τῆς μιγ- — παθ. ἀόρ. ἐμίχθην καὶ ἐμίχην.

Μιμνήσκω (ἐνθυμίζω)* μεν-μνε (373), μνα (349), μι-μνη-σκ (353, 360).

Ἔνεστ. μιμνήσκω, μελ. μνήσω, ἀόρ. ἔμνησα* μέσον μιμνήσκομαι = ἐνθυμοῦμαι, παρακ. ἀντὶ ἐνεστώτος μἐμνημαι, μετ' ὁλ. μ. μεμνήσομαι, μέλ. μνησθήσομαι, ἀόρ. ἐμνήσθην (328 β'. 244, α.) καὶ ἐνεστ. παρὰ ποιηταῖς μινάομαι, ἀπαντῶν καὶ παρὰ πεζογράφοις μὲ διάφορον σημασίαν.

Ὀζω (ἐκπέμπω ὁσμὴν)* ὀδ-ὀζ (363), ὀζ-ε (348).

Ἔνεστ. ὀζω, μελ. ὀζήσω, ἀόρ. ὠζήσα, παρακ. ὀδ'. ὀδ-ὠδα μὲ σημ. ἐνεστώτος.

Οἶγνυμι (ἀνοίγω)* οἶγ-οἶγ-νυ (358), συνήθως ἐν συνθέσει μετὰ τῆς ἀνά καὶ ἀνά.

Ἔνεστ. ἀνοίγνυμι καὶ ἀνοίγω, παρατ. ἤνοιγον καὶ ἀνέωγον, μελ. ἀνοίξω, ἀόρ. ἀνέωξα καὶ ἤνοιξα, ἀνεώχθην, παρακ. ὀδ'. ἀνέωγα, ἀνέωγμα καὶ παρὰ τοῖς μεταγενεστ. ἠνέωξα, ἠνεώχθην, ἠνέωγμα.

Οἶμαι (νομίζω)* ο-ο-οἶ-ε (363, 348).

Ἔνεστ. οἶμαι καὶ οἶμι (371), [ὀδ'. ἐν. πρόσ. οἶμι (275, Σημ.)], παρ. φόμην καὶ ὀμην, μελ. οἶήσομαι, ἀόρ. ὀθην (328, β').

Οἶχομαι (πηγαίνω, ἀπέρχομαι)* ὀχ-οἶχ-οἶχ-ε (368, 348).

Ἔνεστ. οἶχομαι, μελ. οἶχήσομαι, παρακ. ὀχημαι (παρὰ ποιηταῖς οἶχωκα (ωχα-οἶχ-ωκα 226) κατὰ τροπὴν τοῦ δισέως τῆς δευτέρας συλλαβῆς).

Ὀλισθάνω (γλιστρῶ)* ὀλισθ-ὀλισθ-ε (348), ὀλισθ-αν καὶ ὀλισθ-αιν (336).

Ἔνεστ. ὀλισθάνω καὶ ὀλισθαίνω, ἀόρ. ὀδ'. ὤλισθον (231, β') μελ. ὀλισθήσω, ἀόρ. ὤλισθησα, παρακ. ὤλισθηκα.

Ὀλλυμι (ἀφανίζω)* ὀλ-ὀλ-ε (348), ὀλ-λυ- (298, Σημ.).

Ἔνεστ. ὀλλυμι, μελ. ὀλέσω καὶ ἀττ. ὀλῶ, ἀόρ. ὤλεσα, παρακ.

ὀλ-ώλεκα. Μέσ. καὶ παθ. ὀλλυμαι, μελ. ὀλέσσομαι καὶ ἄττ. ὀλοῦμαι, ἄορ. ῥ'. ὀλόμην. παρακ. ῥ'. ὀλ-ῶλα (328, ς').

Ὀρνυμι (ὀρνίζομαι)* ὀρ-ὀρ-ε-ὀμο (348, 353), ὀρ-νυ- (358).

Ἐνεστ. ὀρνυμι, μελ. (ὀρῶσω), εὐχρηστέτερος ὁ μέσ. μ. ἄττ. ὀρῶμαι (245)* ἄορ. ὠμοσα, παρακ. ὀμ-ῶμοκα, ὀμ-ῶμοσμαι (γ'. ὀμῶμοσται καὶ ὀμῶμοται).

Ὀνίνημι (ὠφελῶ)* ὀν-ὀν-α (340) καὶ (κατ' ἐπένθεσιν τῆς νι) ὀ-νι-νυ.

Ἐνεστ. ὀνίνημι, μελ. ὀνήσω, ἄορ. ὠνησα. Μέσ. καὶ παθ. ὀνίναμι, μελ. ὀνήσσομαι, μ. ἄορ. ἄ. ὠνήμην, ὠνησα, ὠνητο* δμαλῶτερος δὲ ὠνάμην, ἐξ οὗ εὐκτ. ἀναίμην, ὄναιο, ὄναιτο, καὶ ἀπαρ. ὄνασθαι, παθ. ὠνήθην.

Ὀράω (ὀλέπω)* ὄρα, ὄπ, ἱδ-ιδ (376).

Ἐνεστ. ὄράω, παρακ. ὄραον καὶ ἑώραον, μελ. ὄφρομαι (283, ς'), ἄορ. ῥ'. εἶδον (218, δ'). Ὑποτ. ἱδῶ κτλ. μέσ. εἰδόμεν, παρακ. ἑώρακα καὶ ἑόρακα, ἑώραμαι καὶ ὄμμαι, ῥ'. ὄπ-ῶπα, μελ. παθ. ὀφθήσομαι, ἄορ. ὄφθην.

Ὀσφραίνομαι (μυρίζω τι)* ὀσφρ-ὀσφρ-α (340), ὀσφρ-αιν (335).

Ἐνεστ. ὀσφραίνομαι, μελ. ὀσφρήσομαι, ἄορ. ὠσφρησάμην καὶ (ὠσφράθην) μέσ. ἄορ. ῥ'. ὠσφράμην.

Ὀφείλω (χρεωστῶ)* ὀφελ-ὀφειλ (342), ὀφειλ-ε (348).

Ἐνεστ. ὀφείλω, μελ. ὀφειλήσω, ἄορ. ῥ'. ὠφελον καὶ ἄ. ὠφείλῃσα.

Ὀφλισκάνω* ὀφελ-ὄφλε (373), ὀφλι-σκ-ὀφλισκ-αν (359, 354, 335). Ἐνεστ. ὀφλισκάνω, μελ. ὀφλήσω (ἄορ. ῥ'. ὠφλον, παρακ. ὠφληκα).

Παίζω* παῖν-παῖδ (376), παῖζ (363).

Ἐνεστ. παίζω, μελ. παίζομαι καὶ παιζοῦμαι (283, ε.), ἄορ. ἔπαισα, παρακ. πέπαισμαι καὶ (πέπαιγμα, ἄορ. ἐπαίχθην).

Πάσχω* πέθ-(πόθος)-παθ-(πᾶθος, 349), πε-ν-θ-(πένθος, 356), πασχ (359).

Ἐνεστ. πάσχω, μελ. πείσομαι (πένθομαι, 283, ς'), ἄορ. ῥ'. ἐπαθον, παρακ. πέπονθα.

Πέσσω (ζυμώνω, χωνεύω)* πεπ-πεσσ (366).

Ἐνεστ. πέσσω, μελ. πέψω, ἄορ. ἐπέψα, παρακ. π. πέπεμμαι, ἄορ. ἐπέφθην.*

Πετάννυμι (ἀπλώνω, ἀνοίγω)* πετ-πετ-α (340), πτα (370), πετα-ννυ (358).

Ἐνεστ. πετάννυμι, μελ. πετάσω, ἄορ. ἐπέτασα, ἐπετάσθην, παρ. πέπαταμαι καὶ παρὰ τοῖς μὴ ἄττικοῖς πεπέτασμαι.

Πέτομαι (πετῶ)* πετ-πετ-α (340), πτα (370).

Ἔνεστ. πέτομαι καὶ παρὰ τοῖς μεταγενεστέροις πέταμαι, πε-
τάομαι, ἵπταμαι, μέλ. πτήσομαι, ἀόρ. β'. ἐπτόμην (370). Ἄπαρ.
πτέσθαι. Μετ. πτόμενος καὶ ἐπτάμην, πτάσθαι, πτάμενος· παρὰ
δὲ ποιηταῖς ἐπτην. Εὔκτ. πταίνην. Ἄπαρ. πτήναι. Μετ. πτάς.

Πήγνυμι (ἐμπήγω, πῆζω)· παγ-πηγ (341), πηγ-νυ (358).

Ἔνεστ. πήγνυμι, μέλ. πῆζω, ἀόρ. ἐπηξα, β'. παθ. ἐπάγην, παρακ.
β'. ἀμετάδεκτος πέπηγα.

Πίνω· πι-πι-ν (337, Σημ.). πο (376).

Ἔνεστ. πίνω, μέλ. πίνωμαι (234, 4.) καὶ πίνωμαι, ἀόρ. β'. ἐπιυν.
Προστατ. τίς καὶ συγκοσμεμένως πίνει, παρακ. πέπωκα, πέπο-
μαι, ἀόρ. ἐπόθην, μέλ. ποθήσομαι (243, 7.).

Πιπίσκω (329, Σημ.) (ποτίζω ἄλλον)· πι-πι-πί-σκ (353, 359).

Ἔνεστ. πιπίσκω, μέλ. πίσω (ἀόρ. ἐπίσα).

Πιπράσκω (πώλω, προδίδω)· περ-πρα (373, 349), πι-πρα-
σκ (353, 359).

Ἔνεστ. πιπράσκω, παρακ. πέπρακα, πεπράμαι, μετ' ὅλ. μ. πε-
πράσομαι, παθ. μ. προθήσομαι, ἀόρ. ἐπράθην.

Πίπτω· πετ-πίπτ (353), πετ-ε-πετο-πτο (348, 350, 370).
πεσ (376).

Ἔνεστ. πίπτω, μέλ. πεσάομαι (283, 5'), ἀόρ. β'. ἐπισόν, παρ.
πέπτοκα (224, 3).

Πλήσσω (πληγώνω)· πλαγ-πληγ (341), πλησά (366).

Ἔνεστ. πλήσσω, μέλ. πλήζω, ἀόρ. ἐπλήξα, παρακ. β'. πέπλα-
γα, παθ. ἐπλήγην, μέλ. πληγήσομαι, ἀόρ. ἐπλήγην καὶ ἐν σην-
θέσει, μεταβλημένης τῆς σημασίας, πληγήσομαι, ἐπλάγην.

Πυνθάνομαι (ἐρωτώ, μανθάνω)· πυθ-πυνθ (368), πυ-ν-θ-άν
(337).

Ἔνεστ. πυνθάνομαι, μέλ. πεύσομαι, ἀόρ. β'. ἐπυθόμην, παρακ.
πέπυσμαι.

Ῥέω (τρέχω ἐπὶ ὕδατων)· ρε-ρευ (344), ρυ (343), ρω (348).

Ἔνεστ. ῥέω, μέλ. ῥεύσομαι καὶ ῥυήσομαι (283, 5'), ἀόρ. β'. ἐρ-
ρύην, παρ. ἔρρυκα.

Ῥήγνυμι (συντρίβω)· ρηγ-ρηγ-ῥωγ (341), ρηγ-νυ (358).

Ἔνεστ. ῥήγνυμι, μέλ. ῥήζω, ἀόρ. ῥρηξα, ῥρηξάμην, παρακ. β'.
παθ. ῥρωγα, παθ. ἀόρ. β'. ῥράγην.

Ῥώννυμι (ἐνδυναμίωνω τινα)· ῥω-ῥω-ννυ (358).

Ἔνεστ. ῥώννυμι, οἱ ἄλλοι χρόνοι ὁμαλῶς ἐκ τῆς ῥω (244, 4.),
τούτου ὁ παρακ. ῥρωμαι ἔχει σημασίαν ἐνεστώτος (328, 4.). οὗ-
τινος ἢ μετοχ. ῥρωμένος λαμβάνεται ἐπιθετικῶς· ὅθεν παραθετική
ῥρωμένος-εστώτος (470, Σημ.).

Σθέννυμι (σθένω)* σθε-σθε-ννυ (358).

Ἔνεστ. σθέννυμι, μέλ. σθέσω, ἀόρ. ἐσθεςα καὶ ῥ'. ἐσθην, πληθ. ῥ'. ἐσθησαν. Ἀπαρ. σθήναι, παθ. ἐσθίσθην, παρακ. ἐσθηκα καὶ παθ. ἐσθесμαι.

Σκεδάννυμι (διασκορπίζω)* σκεδ-σκιδνα (356, 351, 340), σκεδ-α-ννυ (340, 358).

Ἔνεστ. σκεδάννυμι, μέσ. σκεδάννυμαι καὶ σκιδναμαι, μέλ. σκεδάσω καὶ ἀπτ. σκεδῶ (245), κατὰ τὰ λοιπὰ ὁμαλῶς.

Σκοπέω (μετὰ προσοχῆς ἐξετάζω)* σκεπ-σκειπτ (365), σκοπε (346).

Ἔνεστ. σκοπέω καὶ σκέπτομαι, μέλ. σκέψομαι, ἀόρ. ἐσκεψάμην, παρακ. ἐσκεμμαι.

Σπορέννυμι (σπρῶνω, καταβάλλω)* σπορ-στρο (373), σπορ-ε (348), σπορ-νυ-σπρῶ-ννυ-σπορε-ννυ (358).

Ἔνεστ. σπορέννυμι καὶ σπρῶννυμι καὶ σπανίως στόρνυμι, μέλ. σπορέσω καὶ ἀπτ. σπορῶ (245) καὶ σπρώσω, ἀόρ. ἐστόρεσα καὶ ἐστρωσα, παθ. ἐσπορέσθην, παρακ. π. ἐστρωμαι.

Τέμνω (κομματιάζω)* τεμ-ταρ (349), τμε (373), τεμν (369).

Ἔνεστ. τέμνω, μέλ. τεμῶ, ἀόρ. ἐτεμον καὶ ἐταμον, παθ. ἐτμήθην, παρακ. τέτμηκα, παθ. τέτμημαι.

Τίκτω (γεννῶ)* τεκ-τικτ (365, 351).

Ἔνεστ. τίκτω, μέλ. τέξω καὶ συννηέστερον τέξομαι (283, ς'), ἀόρ. ἐτεκον, παρακ. τέθνηκα καὶ παρὰ τοῖς μεταγενεστέροις παθ. ἐτέτευμαι, ἀόρ. ἐτέτευθην.

Τιτράω (τρύπῳ)* τρα-τιτρα (353), τραιν (334), τε-τραιν (354).

Ἔνεστ. τιτράω καὶ τετρινῶ, μέλ. τρήσω, ἀόρ. ᾶ. ἐτρησα καὶ ἐτέτρηνκα, παρακ. τέτρηκα, τέτρημαι.

Τέτληκα (ἀνέχομαι, ὑποφέρω)* τал (τάλας) тла (373).

Παρακ. ἀντ' ἐνεστῶτος τέτληκα, ἀόρ. ῥ'. ἐτλην. Ἀπαρ. тлῆναι.

Τρέχω* θρεχ, δραμ-(376)-δραμ-(349),-δραμ-ε (348).

Ἔνεστ. τρέχω, μέλ. θρέξομαι καὶ εὐχρηστότ. δραμοῦμαι (283, ς'), ἀόρ. ἐθρεξα καὶ εὐχρηστότ ἐδραμον, παρακ. δεδράμηνκα καὶ δεδραμα, παθ. δεδράμηνμαι.

Τρώγω* τραγ-τραγ (341).

Ἔνεστ. τρώγω, μέλ. τρώξομαι (283, ς'), ἀόρ. ῥ'. ἐτραγον.

Τυχάνω (εὐρίσκω, ἐπιτυχίζω)* тυχ-τευχ (368), тυχ-ε (348), ту-γ-χ-ан (337).

Ἔνεστ. тυχάνω, μέλ. τεύξομαι (283, ς'), ἀόρ. ῥ'. ἐтуχον, παρακ. τετύχηκα καὶ ἰωνικῶς τέτευχα, ἀόρ. παρ' Ὀμήρῳ ἐτύχησα.

Τυπῶ (κτυπῶ)* τυп-τυпт (365), τυпт-ε (348).

Ἔνεστ. τύπτω, μέλ. τύψω καὶ ἀττικῶς τυπτήσω, τυπτήσομαι.
μέσ. μετὰ παθ. σημ., παρακ. τετύπτημαι, ἀόρ. β'. ἐτύπην.

Φαίνω (φανερῶν)* φα (325), φαίν (334).

Ἔνεστ. φαίνω, οἱ ἄλλοι χρόνοι ἐκ τῆς φαν, παρακ. β'. πέφηνα
(328, ε'), παθ. πέφασμαι (277, Γ', 2).

Φάσκω (ἴδε 325, α').

Φέρω* φερ, οἱ, ἐνεκ-(376), -ἐνέ-γ-κ (356).

Ἔνεστ. φέρω, μέλ. οἶσω, μέσ. μ. οἶσομαι, παθ. ἐισθήσομαι, ἀόρ. β'. ἤνεγκον καὶ ἄ. ἤνεγκα καὶ μέσ. ἤνεγκάμην, παρακ. ἐν-ήνογα, παθ. ἐν-ήνεγμαί, μέλ. ἐνεχθήσομαι, ἀόρ. ἤνεχθην.

Φεύγω* φυγ-φευγ (368).

Ἔνεστ. φεύγω, μέλ. φεύζομαι (283, ε') καὶ θωρ. φευζομαι, ἀόρ. β'. ἔφυγον, παρακ. β'. πέφευγα, τούτου τὴν εὐκτικὴν ζήτει (291, ε').

Φθάνω (προφθάνω, προλαμβάνω)* φθα-φθα-ν (333).

Ἔνεστ. φθάνω, μέσ. μὲλ. φθήσομαι (283, ε'), (φθάσω), ἀόρ. α'. ἐφθασα καὶ β'. ἐφθην κατὰ τὴν ἔστην, παρακ. ἐφθακα.

Χαίρω* χαρ-χαρ-ε (348), χαίρ (369), χαίρ-ε (348).

Ἔνεστ. χαίρω, μέλ. χαίρήσω καὶ β'. παθ. χαρήσομαι, ἀόρ. β'. π. ἐχάρην, παρακ. κεχάρηκα, παθ. κεχάρημαι καὶ κεχαρμαι.

Χάσκω* χα-χα-σκ (359), χαιν (334).

Ἔνεστ. χάσκω καὶ χαινῶ, μέλ. χανύμαι (283, ε'), ἀόρ. β'. ἔχαναν, παρακ. β'. συνήθως ἀντὶ ἐνεστῶτος κέχρηνα.

Χέω (χύνω)* χε-χεν (344), χυ (345).

Ἔνεστ. χέω, μέλ. χεύσω καὶ χέυμαι, ἀόρ. α'. ἔρεα καὶ ποιητικῶς ἔχευε, μέσ. ἐχεάμην, παρακ. κέχρηκα, παθ. κέχυμαι, ἀόρ. ἐχύθην, μέλ. χυθήσομαι.

Χρῆ (εἶναι χρεῖα, πρέπει)* χερ-(χειρ-ός)-χε (373), χρα (349), εἰς τῆς γίνονται τὸ χράω=χορηγῶ, χράομαι=λαμβάνω χρησμον (φυλάττονται τὰς κανονικὰς συναυρέσεις), χράομαι=μεταχειρίζομαι (289, Σημ.), κίχρημι=δανείζω καὶ χραίνω=λερώνω.

Ἔνεστ. χρῆ (38) ἀπρόσωπον, παρ. ἐχρῆν καὶ χρῆν. Ὑποτακτ. χρῆ. Εὐκτ. χρεῖη. Ἀπαρ. χρῆναι. Μετ. τὸ χρεῶν, μέλ. χρῆσει. Σύνθετον ἀποχρη, παρατ. ἀπέχρη. Ἀπαρέμ. ἀποχρῆναι καὶ ἀποχρῆν, Μετοχ. ἀποχρῶν, ὄσα, ὄν, μέλ. ἀποχρήσει, ἀόρ. ἀπέχρησε.

Ὠθέω (σπρώχνω)* ὠθ-ὠθ-ε (346).

Ἔνεστ. ὠθέω, παρατ. ὠθεον καὶ ἐώθεον, μέλ. ὠσω, ἀόρ. ἔωσα, μέσ. ἔωσάμην, παρακ. ὠθηκα, παθ. ἔωσμαι, ἀόρ. ὠσθην.

Ὠνέομαι (ἀγορεύω)* ὦνε. πρι (376).

Ἔνεστ. ὦνέομαι, παρατ. ὦνεάμην καὶ ἔωνεόμην, μέλ. ὦνήσομαι,

ἀόρ. ἄ. ἐωνησάμην καὶ συνηθέστατα ῥ. ἐπριάμην (344, ῥ.), παρ. ἐώνημαι, ἀόρ. π. ὠνήθην καὶ ἐωνήθην.

ΞΑ'. Περὶ τῶν μορίων.

377. Ὅσαι ἄλλαι παρὰ τὰ πρωτικά καὶ ῥήματα (91) λέξεις χρησιμεύουσιν εἰς συντομίαν, ἀκρίβειαν καὶ συνάφειαν τῶν λόγων ὀνομάζονται μόρια, ἀπαντῶντα κατὰ ἓνα μόνον σχηματισμὸν· διὸ λέγονται ἀκλιτὰ μέρη τοῦ λόγου (90)· εἰσὶ δὲ Προθέσεις (86), Ἐπιρρημα (87), Σύνθεσμος (88), Ἐπιφώρημα (89).

Α'. Περὶ Προθέσεων.

§ 378. Προθέσεις εἰσὶ δεκαοκτώ, ἑξ μὲν μονασάλλαθοι· οἶον, ἐν, εἰς καὶ ἐς, ἐκ καὶ ἐξ, σὺν καὶ ἔν, πρός, πρὸ· δώδεκα δὲ δισάλλαθοι· οἶον, ἀνά, κατὰ, διὰ, μετὰ, παρὰ, ἀντί, ἐπί, περί, ἀμφί, ἀπό, ὑπό, ὑπέρ. Αὗται ἀπαντῶσιν ἐν συνθέσει μετὰ ῥημάτων καὶ ὀνομάτων, ἅτινα τροποποιῶσι καὶ ἐν συντάξει μετὰ πλῶν πτώσεων πρὸς δήλωσιν τῆς πρὸς ἀλλήλα τῶν ἀντικειμένων σχέσεως.

§ 379. Ἐν ταῖς Προθέσει καταλέγουσιν οἱ Ἑλληνισταὶ καὶ τὰ μόρια ταῦτα ἄτερ, ἄνερ, πλήρ, χωρίς (ἐξαιρετικά)· ἄχρη, μέ-
χρη, ὥς, ὡς, τῆλε (τοπικά)· ῥῆ, μὰ (ὁμοτικά)· ἐνεκα, ἐνεκεν (αἰτιολογικά). Ταῦτα συντάσσονται μετὰ γενιῆς, πλὴν τῶν ὡς, ῥῆ, μὰ, συντασσομένων μετ' αἰτιατινῆς. Δὲν συντίθενται μετ' ἄλ-
λων λέξεων, ὡς αἱ Προθέσεις, πλὴν τοῦ τῆλε· οἶον, τηλέγραφος, τηλέμαχος, τηλεβόλος κτλ. καὶ τοῦ πλήρ, συντιθεμένου μετὰ μόνης τῆς λέξεως μέλος· οἶον, πλημμελής, ἐξ ἧς πλημμέλεια, πλημμελῶ.

Β'. Περὶ Ἐπιρρημάτων.

§ 380. Αἱ διάφοροι σχέσεις, τὰς ὁποίας σημαίνουν, τὰ Ἐπιρρηματα, προσδιορίζοντα ῥήματα ἢ ἐπίθετα, ὀνομάζονται Τρόποι.

§ 381. Τῶν Ἐπιρρημάτων τὰ μὲν εἰσὶ πρωτότυπα, τὰ δὲ παράγωγα.

ἁ. Τῶν πρωτότυπων ἐπιρρημάτων τὰ κυριώτατά εἰσι τὰ ἑξῆς·

1) Τοπικά· οἶον, χαμαί, ἐκεῖ, δεῦρο κτλ.

2) Χροτικά· οἶον, νῦν, σήμερον, αὔριον, χθές ἢ ἐχθές, πέρ-
σοι(ν), πρὶν, ὅτε, πάλαι, ἄρτι, πρὶν, εἴτα, ἅμα κτλ.

3) Τροπικά· οἶον, εὖ κτλ.

4) Βεβαρώσεως· οἶον, καί, δῆ, γά, τοί, γέ.

5) Ἀρήσεως· οἶον, οῦ, οὐχί.

6) Ἀπαγορεύσεως· οἶον, μή.

7) Ἐπιτάσεως· οἶον, μίαν, ἄγαν, σφόδρα, πάνυ κτλ.

Β'. Τῶν παραγῶγων ἑπισημάτων τὰ πλεῖστά εἰσι Τροπικά καὶ Τοπικά.

§ 382. Τὰ Τροπικά ἔχουσι κατάληξις· ὄνη, ὄνην, ἰνδην, ἰνδα, δὸν, ἢ ἢ εἰ, ἕ, ὡς.

1) Ἡ κατάληξις ὄνην προσκολλᾶται εἰς ῥίζαν ῥήματος, καὶ ὁ χαρακτήρ, εἰ μὲν ἐστὶ σύμφωνον, συμπνευματίζεται μετὰ τοῦ ὁ (28), εἰδὲ φωνήεν, πᾶσχει τὴν ἐν τῷ παθ. ἀρίστω μεταβολήν· οἶον, γράφω-γράβδην, κρύπτω-κρύβδην, πλέκω-πλέγδην, φε-
 ρρῆθην-διαφρῆθην (ῥητώως), βαίτω-εἰβάδην-βάδην, ἴστημι-ἐστά-
 θην-στάδην, ἀνίσταμι-ἠνέσθην-ἀνέδην (ἀνέτως).

2) Ἡ κατάληξις ἄδην προσκολλᾶται εἰς ῥίζαν ὀνόματος· οἶον, λόγος-λογάδην, σπορόν-σποράδην (κατ' ἐκλογήν, σποραδῶως).

3) Ἡ κατάληξις ἰνδην προσκολλᾶται ὡσαύτως εἰς ῥίζαν ὀνό-
 ματος· οἶον, πλοῦτος-πλουτίδην, ἄριστος-ἀριστινδην (κατ' ἐκ-
 λογὴν ἐκ τῶν πλουσιῶν, ἐκ τῶν ἀρίστων).

4) Ἡ κατάληξις ἰνδα προσκολλωμένη εἰς ὀνομάτων καὶ ῥημά-
 των ῥίζαν, σημαίνει παιγνιδίου εἶδος· οἶον, ἀστραχόν-ἀστρακίνδα,
 γαίρω-γαίρινδα, διελευστός-διελευτινδα.

5) Ἡ κατάληξις δὸν ἢ ἠδὸν προσκολλᾶται εἰς ῥίζαν ὀνομά-
 των καὶ ῥημάτων· οἶον, ἀγέλη-ἀγελδὸν (ἀθρόως), κῶν-κων-
 δόν, τετραπόους-τετραποδηδόν, βάτραχος-βατραχδόν (εἰς στήμα
 βότρου), ἀγαθαίρω-ἀγαθαδόν, διόσταμαι-δισταδόν (χωριστά).

6) Ἡ κατάληξις ἰ ἢ εἰ προσκολλᾶται εἰς ῥημάτων καὶ ὀνομά-
 των ῥίζαν· καὶ 1) Τὰ μὲν ἀπὸ ῥημάτων καταλήγουσιν εἰς τὴν ἢ τει,
 ἀπαντῶντα ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ σύνθετα· οἶον, ὀνομαῖω-ονομαστί,
 ἐργήρορα-ἐργηρορτί, γελῶ-ἀ-γελαστί, μάχουμι-ἀ-μαχητεί,
 κηρίσσω-ἀκηρυκεῖ καὶ τί. ἀσκαρδαμυκεῖ (ἀ. ἐπιτ. σκαρδαμύσ-
 σω), γεωσσί (γεώσσω). Τὰ δὲ καταλήγοντα εἰς ἰστί παράγονται
 ἀπὸ τῶν εἰς ἰζω ῥημάτων καὶ σημαίνουσι μέγαλην τρόπον ἢ ἥθους
 τοῦ ὑπὸ τῆς ῥίζης ὀνομαζομένου ἀνθρώπου, ἔθνους, ζώου· οἶον, φί-
 λιπος-φιλίππίζω-φιλίππιστί. Ἑλληθι-ἐλληθίζω-ἐλληθιστί,
 κῶν-κονίζω-κονιστί. 2) Τὰ δὲ ἐξ ὀνομάτων παραγόμενα προσ-
 κολλῶσι τὴν κατάληξιν εἰς τὴν ῥίζαν τοῦ ὀνόματος· οἶον, ἐδὸν-
 ἐκοντί, ἀτη=βλάβη-ἀν-ατεί, πάροδημος-παροδημί, αὐτορυγί
 (τὴν αὐτὴν νύκτα), πατρυγί (διὰ πάσης τῆς νυκτός), ἀμαχος-
 ἀμαχεῖ κτλ.

7) Ἡ κατάληξις ἐκ προέρχεται ἀπὸ τῆς καταλήξεως καὶ τοῦ οὐρανισκοφώνου χαρακτῆρος τῶν ῥημάτων, εἰς ὧν τὴν ρίζαν προσκολλᾶται· οἶον, ἀγαμίζεσθαι-ἀγαμίζ, παραλλίσσασθαι-παρallιάξ, ὀκλιάω-ὀκλιάξ, λακτίζω-λιάξ, ἐπιτάσσω-ἐπιτάξ κτλ.

Σημ. Πάντα τὰ ἀνωτέρω εἰσι πιθανώτατα πτώσεις ὀνομάτων ἐκλήκωντων.

8) Τὰ εἰς ὡς λήγοντα παράγονται ἀπὸ τῆς γενικῆς πληθυντικῆς ἐπιθέτων, ἀντωνυμιῶν καὶ μετοχῶν κατὰ τροπὴν τοῦ κατακλητικῆς εἰς ε' οἶον, σοφός-σοφῶν-σοφός, χαρίεις-χαριέντων-χαριέντως, ἡδύς-ἡδέων-ἡδέως, οὐτός-τούτων-οὕτως, ἐκείνος-ἐκείνων-ἐκείνως, εἰκός-εἰκότων-εἰκότως, πρέτω-πρεπόντων-πρεπόντως, λεληθώς-λεληθόντων-λεληθόντως κτλ., σωμνόνως, ἡσμέτως, ἐρρωμένως, λεγόμενα καὶ ποιότητος ἢ μεσότητος ἐπιρρήματα.

Σημ. Ὅμοιως σχηματίζονται καὶ ἐκ προσχηματικῶν τροπικῶν ἐπιρρήματα ἀπὸ τῶν ἐξ αὐτῶν παραγομένων εἰς ἑὸς κτητικῶν οἶον, κατὰ τρόπον θεοπύτου-θεοποτικῶς, βασιλέως-βασιλικῶς, ἡγεμόνος-ἡγεμονικῶς κτλ.

§ 383. Ὡς ποιότητος ἐπιρρήματα λαμβάνεται καὶ ἡ αἰτιατικὴ τῶν οὐδετέρων ἐπιθέτων, τῶν μὲν θετικῶν ἡ ἐνικὴ κυρίως παρὰ ποιηταῖς, παρὰ δὲ πεζογράφοις ἡ ἐνικὴ τῶν συγκριτικῶν καὶ ἡ πληθυντικὴ τῶν ὑπερθετικῶν οἶον, θετ. καλῶς, συγκρ. κάλλιον, ὑπερ. κάλλιστα, ἡδέως-ἡδίων-ἡδιστα, χαριέντως-χαριέντερον-χαριστάτα, ἐρρωμένως-ἐρρωμενέτερον-ἐρρωμενέστατα, πολὺ-πολλά-πλεον-πλείστα, τρυφῶσαν-τρίχιστα κτλ.

§ 384. Καὶ πλάγια πτώσεις οὐσιαστικῶν ἢ ἐπιθέτων κατ' ἐλκεῖν οὐσιαστικῶν λαμβάνονται ὡς ἐπιρρήματα, ἅτινα ἀπὸ τῆς καταλήξεως λέγονται γενικοφανῆ, δοτικοφανῆ, αἰτιατικοφανῆ· οἶον, οὐδαιμόν, αὐτοῦ, ἐκυσταχοῦ, αἰφνης, ἐξης κτλ. (γενικοφανῆ)· ἰδία, κοινῇ, βία, περὶ, εἰκῇ, πάντη, πειθοῖ κτλ. (δοτικοφανῆ)· ἐκμῆ, ἀρχῇ, προῦκα, μακρῶν, δίκῃ κτλ. (αἰτιατικοφανῆ).

Σημ. Τὸ καὶ α' τῶν δοτικοφανῶν ὑπογράφεται διὰ τοῦ ι, οὗτος ἐκχρήσας τῇ ὀνομαστικῇ, ἐξ ἧς γίνονται.

§ 385. Καὶ πλάγια πολλάκις πτώσεις μετὰ προθέσεων, μεθ' ὧν συντάσσονται, ἐνωτικῶς γραφόμεναι, λαμβάνονται ἐπιρρηματικῶς· οἶον, παραχρῆμα=παρὰ χρόμα, καθά=καθ' ἃ, διώ, ἐπίσης, προῦργον=πρὸ ἔργου, ἐξαπίρης, ἐπιπολῆς, ἐκποδῶν=ἐκ ποδῶν, ἐμποδῶν κτλ.

§ 386. Τοπικὰ ἐπιρρήματα εἰσι τὰ ἐκ προθέσεων παραγόμενα·

οἶον, ἐν-ἐνδον-ἐνδοθεν-ἐντός, ἐξ-ἐξω-ἐξωθεν-ἐκτός, δε-ἔσω-ἔσωθεν, πρὸς-πρόσω-πρόθεν-(πρόσω)-πρόρρω-πρόρρωθεν, ἀνά-ἀνω-ἀνωθεν, ἐπί-ὀπίσω-ὀπίσθεν, μετὰ-μεταξὺ, παρὰ-πάρεξ-παρεκτός, περὶ-πέριξ, ἀμφὶ-ἀμφίς.

§ 387. Ἐπιρρήματα τοπικὰ σχηματίζονται διὰ τῶν καταλήξεων *θεν, σε, δε, θι, σι*, προσαρτωμένων εἰς τὴν ῥίζαν ἢ τὴν κατάληξιν ὀνομάτων, ἀντωνυμιῶν καὶ ἐπιρρημάτων. Σημαίνουνσι δέ.

1) Τὰ μὲν εἰς *θεν* τὴν ἐκ τινος κίνησιν ἢ καταγωγὴν, ἰσοδυναμοῦντα γενικῇ μετὰ τῆς ἀπὸ ἢ ἐκ οἶον, οὐρανόθεν=ἀπ' οὐρανοῦ, Ἀθήρηθεν=ἐξ Ἀθηνῶν, πατρίθεν, ἀρχήθεν, αὐτόθεν, Ἐλευσινίδεν, οἴκωθεν κτλ.

2) Τὰ δὲ εἰς *δε* ἢ *σε* κίνησιν εἰς τόπον, ἰσοδυναμοῦντα αἰτιατικῇ μετὰ τῆς εἰς ἢ πρὸς ἢ ἐπὶ οἶον, Ἀθήραζε-(Ἀθήνας-δε)=εἰς Ἀθήνας, Θήβαζε=εἰς Θήβας, Μegaraδέ, πεδιονδε, Ἐλευσινίδα, οἴκαδε=εἰς οἶκον, εἰς τὴν πατρίδα, φύγαδε, αὐτόσε, ἄλλοσε, ἐκεῖσε.

Σημ. Τὸ κινήσεως σημαντικὸν ἄδεν προσαρτᾶται εἰς αἰτιατικὴν. Ὑπάρχει δὲ καὶ ἄλλο ἐγγλινόμενον ἄδεν, σημαίνον διείξιν τῶν κατωτέρω οἶον, ἐνθάδε=ἔδω κάτω, ὧδε=κατὰ τὸν ἐξῆς τρόπον.

3) Τὰ δὲ εἰς *θι* ἢ *σι* σημαίνουνσι στάσιν ἐν τόπῳ, ἰσοδυναμοῦντα δοτικῇ μετὰ τῆς ἐν οἶον, αὐτόθι, ἄλλοθι, ἀγρόθι=ἐν ἀγρῷ, Ἀθήρησιν=ἐν Ἀθήναις, Πλαταιᾶσιν=ἐν Πλαταιαῖς, Ὀλυμπίζουσιν=ἐν Ὀλυμπίοις, Θήβησι, θήρασι.

Σημ. α. Τὰ εἰς *σι* παραλήγουσιν εἰς *α*, προηγουμένου φωνήεντος ἢ *ρ* καὶ εἰς *η*, προηγουμένου συμφώνου.

Σημ. β. Στάσιν ἐν τόπῳ σημαίνουνσι καὶ τὰ γενικοφανῆ οὐδάμαυ, πανταχοῦ, αὐτοῦ, οὗ κτλ, ὡσαύτως τὰ ἔχοντα τὴν κατάληξιν τῆς ἀρχαίας δοτικῆς οἶον, ἰσθμοί, Φαληροί, οἴκοι, Πυθοί, κατὰ ταῦτα ἐσχηματίσθη καὶ Μεγαροί=ἐν Μεγάροις, χαμαὶ κτλ.

§ 388. Πολλὰ ἐπιρρήματα καὶ μάλιστα τὰ ποιότητος σημαντικὰ σχηματίζουσι καὶ παραθετικά, προσλαμβάνοντα τὰ μὲν ὀμαλὰς καταλήξεις τέρω, τάτω τὰ δὲ ἀνωμάλους ἰον, ἰστα (383) οἶον,

Θετικά.	Συγκριτικά.	Παραθετικά.
ἐγγύς	{ ἐγγυτέρω ἐγγύτερον ἐγγιον	{ ἐγγυτάτω. ἐγγυτάτα. ἐγγύστα.
ἄνω	{ ἀνωτέρω	{ ἀνωτάτω.
πρόρρω	{ προρρωτέρω	{ προρρωτάτω.

προϋργου	—προϋργαίτερον	—προϋργαίτατα (173.4.).
ὀψέ	—ὀψαίτερον	—ὀψαίτατα (173. 4.).
πέρα	—περαιτέρω (173. 4.)	
πολύ ἢ πολλά	—πλέον	—πλείστα.
ἄγχι	—ἄσσαν (175. 6'.)	—ἄγχιστα.
τάχῳ	—θᾶπτον (175. 6'.)	—τάχιστα.
μᾶλα	—μᾶλλον (175. 6'.)	—μάλιστα.
μικρόν	—(ἥκ) —ἥσσαν (175. 6'.)	—ἥκιστα.

§ 389. Καὶ ῥηματικοὶ τινες σχηματισμοὶ μετέπεσον εἰς ἐπιρρηματικὴν χρῆσιν. Τοιοῦτοι δὲ εἰσι τὰ λεγόμενα ἐπιρρήματα.

- 1) Παρακελευστικά· οἷον, ἄγε, φέρε, ἴθι, δεῦτε.
- 2) Δεικτικά· οἷον, ἴδε, ἰδοῦ, ἠρίδε (ἦν ἴδε), ἠρί (κατ' ἀποκοπὴν τοῦ δε).
- 3) Συγκαταθετικά· οἷον, εἴερ.
- 4) Εὐκτικά· οἷον, ὦφελον.
- 5) Βεβαιωτικά· οἷον, ἀμέλει.

Γ'. Περὶ συνδέσμων.

§ 390. Οἱ σύνδεσμοι ἐκ τοῦ εἶδους τῆς συνδέσεως, εἰς ἣν χρησιμεύουσιν, ὀνομάζονται.

- 1) Συμπλεκτικοί· οἷον, καί, τέ, δέ.
- 2) Ἀντιθετικοί· οἷον, μέν, δέ, ἀλλὰ.
- 3) Διαζευκτικοί· οἷον, ἤτοι, ἢ.
- 4) Ὑποθετικοί· οἷον, εἰ, ἄν, ἐάν, ἤν.
- 5) Δυνητικοί· οἷον, ἄν.
- 6) Αἰτιολογικοί· οἷον, γάρ, ὥς, ὅτι, ἐπεὶ, ἐπειδή.
- 7) Τελικοί· οἷον, ἴσα, ὥς, ὅπως, μή.
- 8) Συλλογιστικοί· οἷον, ἄρα, οὖν, τοίνυν, τοιγαροῦν, ἀλλὰ μὲν.
- 9) Ἐναντιωματικοί· οἷον, ἀλλὰ, καίτοι, καίπερ, ὅμως, καὶ μὲν, εἰ καί.
- 10) Ἀπορηματικοί· οἷον, ἄρα, μὲν, μή.
- 11) Ἐλαττωτικοί· οἷον, ῥοῦν, ῥε.
- 12) Παραπληρωματικοί· οἷον, δὴ, πέρ, τοί, μὲν.

Δ'. Περὶ ἐπιφωνημάτων.

§ 391. Τὰ ἐπιφωνήματα ἐκφράζουσιν αἰσθημά τι ἢ πάθος τῆς ψυχῆς. Τοιαῦτά εἰσι τὸ κλητικόν ὦ καὶ τὰ χαρὰν ἢ λύπην, θαυμασμόν, ἀγανάκτησιν, γέλωτα ἢ θρήνον ἐκφράζοντα· οἷον, ὦ, βαβαί, πᾶ, παπαί, φεῦ, οἶ, οἴμοι, ἰοῦ, οὐαί, ἰαῦ, ἰώ, ἰατταταί, εὐοῖ, εὐάρ, εὐγε, ᾶ, ᾦ, ἀά.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΟΝ.

§ 392. Τὸ ἐτυμολογικὸν πραγματευόμενον περὶ ἐτυμολογίας, ἤτοι περὶ ἀνιχνεύσεως τῆς ἀρχῆς τῶν λέξεων, ἀπ' ὧν διὰ παραγωγῆς ἢ συνθέσεως ἐσχηματίσθησαν ἄλλαι λέξεις, διακρίνεται Α'. εἰς τὸ περὶ παραγωγῆς. Β'. εἰς τὸ περὶ συνθέσεως.

Α'.

ΞΒ'. Περὶ παραγωγῆς.

§ 393. Αἱ ἀρχαιοτάται λέξεις αἱ ἐκφράζουσιν ἰδέαν τινα λέγονται πρωτότυποι, θεματικοὶ ἢ ριζικοί. Αἱ δὲ ἐξ ἄλλων σχηματισθεῖσαι λέγονται παράγωγοι.

§ 394. Αἱ θεματικοὶ ρίζαι ἢ τὸ ἐτυμον τῶν λέξεων εἰσι μοносύλλαβοι βραχεῖαι, ἔχουσαι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀρχικὸν ἢ πελικὸν ἀπλοὺν σύμφωνον· οἶον, δά, δε, δο, λιπ, α, ε, ι. Ἐάν δὲ ἄρχονται ἀπὸ δύο συμφώνων ἢ καταλήγουσιν εἰς δύο, τὸ ἑτερόν ἐστὶν ὑγρόν· οἶον, δραχ, δρεμ, στα, ἐρχ', θελγ, μελπ κτλ., ἐξ ὧν διὰ καταλήξεων ἢ ἀρχικῶν γραμμάτων ἐμορφώθησαν ἀπειραὶ λέξεις, ῥήματα ἢ ὀνόματα· οἶον, δα-διδάσκω-διδάσκαλος-διδασκαλία, δε-δέω-δέος-δαινός-δαινότης - δειλός-δειλία, δο-δίδωμι, λιπ-λείπω, ἀ-φα-φημι-φωνή-φαινω, ἐ-ἵημι, ἐ-εἴμι - ἰς-ἰσχύς-ἰσχυρός, γε-γένος-γίγνομαι κτλ.

Σημ. Αἱ ἀπὸ τοῦ ἐτύμου σχηματιζόμεναι λέξεις λέγονται Πρωτότυποι, αἱ δὲ ἀπ' αὐτῶν σχηματισθεῖσαι λέγονται Παράγωγοι, ἢ δὲ ἀνιχνεύσις τοῦ ἐτύμου λέγεται Ἐτυμολογία.

ΞΓ'. Παράγωγη ῥημάτων.

§ 395. Τῶν ῥημάτων τὰ μὲν γίνονται ἀμέσως ἐκ τοῦ ἐτύμου ἄνευ μεταβολῆς· οἶον, πλεκ-πλέκω, βρεχ-βρέχω, νεμ-νέμω· ἢ ἐκ

τοῦ μετεσχηματισμένου, ὡς ἐν τῷ περὶ ἀνωμαλίας τῶν ῥημάτων εἰδόμεν (380—376)· οἶον, ῥαφ-ῥάπτω, λαβ-λαμβάνω, γνο-γι-γνώσκω· τὰ δὲ παράγονται α) ἐξ ὀνομάτων, β) ἐκ ῥημάτων.

α) Ῥήματα ἐξ ὀνομάτων παραγόμενα.

§ 393. Τὰ ἐξ οὐσιαστικῶν ἢ ἐπιθέτων παραγόμενα ῥήματα σημαίνουνσι τὸ εἶναι, ἔχειν ἢ ποιεῖν τὸ ὑπὸ τοῦ ὀνόματος δηλούμενον, καί.

1.) Τὰ σημαίνοντα τὸ εἶναι ἢ ἔχειν τὸ ὑπὸ τοῦ ὀνόματος δηλούμενον λήγουσιν ἰδίως εἰς ἄω, εἶω, κέω· οἶον, κόμη-κομάω=ἔχω κόμην, λίπος-λιπάω, βασιλεὺς-βασιλεύω=εἰμι βασιλεὺς, θάλαττα-θαλαττεύω=εἰμι ἐν θαλάσσῃ, δούλος-δουλεύω=εἰμι δούλος.

Σημ. Τινὰ τῶν εἰς ἄω σημαίνουνσι ἰσχυρὰ· οἶον, ἔλεφας-ἐλεφαντία-ἐλεφαντι-άω=πάσχω ἐλεφαντίασιν, ὀφθαλμός-ὀφθαλμία-ὀφθαλμι-άω, βούλιμος-βουλιμία-βουλιμι-άω κτλ.

2.) Τὰ σημαίνοντα τὸ ποιεῖν τὰ ὑπὸ τοῦ ὀνόματος δηλούμενον λήγουσιν εἰς ἄξω, ἴξω, ὠω, αἰτρώ, ἴρω· οἶον, ἄγρος-ἀγιάζω, ἀγνός-ἀγνίζω, πτερόν-πετερώω=(ποιῶ ἄγριον, ἀγνόν, πτερά), δούλος-δουλώω=ποιῶ δούλον, χρυσός-χρυσάω=προσάπτω τινὶ χρυσόν, θερμός-θερμαίνω, λευκός-λευκαίνω, ὀξύς-ὀξύω, λαμπρός-λαμπρύνω, σερμνός-σερμύνομαι=ποιῶ σερμνόν κτλ.

Σημ. α. Τὰ εἰς ἔξω παραγόμενα ἐξ ἑθνικῶν ἢ ὀνομάτων κυρίων ἢ ζώων, σημαίνουνσι μέλλειν· οἶον, Ἕλλην-ἐλληνίζω, Μηδός-μηδείζω, Δάτις-δατίζω, Φιλιππος-φιλιππίζω, κύνων-κυνίζω, βοῦς-βούζω, βάρβαρος (ἢ ἑθνικόν· διότι πᾶς μὴ Ἕλλην βάρβαρος)-βαρβαρίζω, κοκκύς-κοκκίζω κτλ.

Σημ. β. Τὰ εἰς ὦω ἢ χαθίω μνησθέντι ἐκφέρει εἰς ὦνω· οἶον, ὑποδουλώω, χρυσάω κτλ.

Σημ. γ. Τινὰ τῶν ἀνιστέρω ἔχουσι μεταβατικὴν καὶ ἀμετάβατον σημασίαν· οἶον, χαλεπός-χαλεπαίνω=ποιῶ χαλεπόν καὶ εἰμι χαλεπός, δυσχερής-δυσχεραίνω=ποιῶ δυσχερὲς καὶ εἰμι δυσχερής κτλ.

§ 397. Τὰ λήγοντα εἰς ὦσσω ἢ ὦππω ἐπαμφοτερίζουσιν· οἶον, νέος-νεώσσω, ὑγρὸς-υγρώσσω=(ποιῶ νέον, ὑγρόν), τυφλός-τυφλώττω=εἰμι τυφλός, λιμός-λιμώττω=ἔχω λιμόν, ὑπνος-ὑπνώττω=εἰμι ἐν ὕπνῳ.

β. Ῥήματα ἐκ ῥημάτων παραγόμενα.

§ 398. Τὰ ἐκ ῥημάτων παραγόμενα ῥήματά εἰσιν εὐάριθμα, κληνόμενα τὰ πλείστα μόνον ἐν τῷ ἐνεστώτι καὶ πρσφατικῇ. Τοιαῦτα δὲ εἰσὶ τὰ λεγόμενα Ἑρετικά, Θαρμυστικά καὶ Ἐραρητικά.

§ 399. Τὰ Ἑφαιτικά σημαίνοντα ἐπιθυμίαν καὶ τάσιν εἰς τὸ ὑπὸ τοῦ ἐξ οὗ παράγονται ῥήματος δηλούμενον, ἔχουσι καταλήξεις εἰώ καὶ ἰώ ἢ ἀω.

ἀ) Ἡ εἰώ ἐπισυνάπτεται εἰς τὴν χρονικὴν ῥίζαν τοῦ μέλλοντος τοῦ ἐξ οὗ παράγονται ῥήματος· οἶον, γελᾷ σ-ω-γελασ-εἶω=ἐπιθυμῶ νᾶ γελῶ, πολεμῆσ-ω-πολεμησ-εἶω, ἐργάζο-μαι-ἐργασ-εἶω, φεύξ-εἶω, ναυμαχῆσ-εἶω κτλ.

β') Ἡ ἀω ἢ ἰώ ἐπισυνάπτεται εἰς ῥίζαν οὐχὶ τοῦ μέλλοντος, ἀλλ' ὀνόματος ῥηματικοῦ· οἶον, θάνατος-(ἐκ τοῦ θνήσκω)-θανατ-ᾶω=ἐπιθυμῶ τὸν θάνατον, ὠνητής-(ἐκ τοῦ ὀνοῦμαι)-ὠνητ-ιάω, κλαύσις-κλαυσι-ᾶω, ὕβριστης-ὕβριστ-ιάω=ἐπιθυμῶ νᾶ ὕβριζω, στρατηγός-στρατηγία-στρατηγι-ᾶω κτλ.

§ 400. Τὰ Θαμιστικά, ἐπισυνάπτοντα τὰς καταλήξεις ἄζω, ἰζω, ὕζω εἰς τὴν ῥίζαν τοῦ ῥήματος, σημαίνουσιν ἐπανάληψιν ἢ ἐπίτασιν τοῦ ὑπὸ τῆς ῥίζης δηλουμένου· οἶον, ῥίπτω-ῥιπτ-ἄζω, στένω-στέν-ἄζω, γέμω-γέμ-ἰζω, ἔρπω-ἐρπύζω.

§ 401. Τὰ Ἑνάρκτικά, ἐπισυνάπτοντα τὴν κατάληξιν σκω εἰς τὴν ῥίζαν τοῦ ῥήματος, σημαίνουσι τὸ ἀρχεσθαι ἢ γίνεσθαι ἐπὶ μᾶλλον ὅ,τι σημαίνει τὸ ῥῆμα. Τοῦτο δὲ συμβαίνει κυρίως ἐν τοῖς σημαίνουσιν ἡλικίαν· οἶον, ἡβάω-ἡβά-σκω, γηράω-γηρά-σκω.

ΞΓ'. Παραγωγή ὀνομάτων.

§ 402. Τὰ παράγωγα ὀνόματά εἰσιν οὐσιαστικά ἢ ῥιπίθετα ἐκ ῥημάτων ἢ ὀνομάτων παραγόμενα.

ἀ) Οὐσιαστικά ἐκ ῥημάτων παραγόμενα.

§ 403. Αἱ καταλήξεις εἰός, τῆς, τήρ, τωρ, ἐπισυναπτόμεναι εἰς τὴν ῥίζαν τῶν ῥημάτων, σχηματίζουσιν οὐσιαστικά, σημαίνοντα τὸν ἐργαζόμενον ἢ μετερχόμενον τὸ ὑπὸ τοῦ ῥήματος δηλούμενον· πάντα δὲ ταῦτα ἰσοδυναμοῦσι τῇ ἐνεργητικῇ μετοχῇ τοῦ ἐξ οὗ παράγονται ῥήματος· οἶον, γράφω-γραφ-εῖς=ὁ γράφων, βάπτω (βαφ)-βαφεύς, γίγνομαι (γεν)-γονεύς, δικάζω-δικασ-τής, φοιτᾷω-φοιτη-τής, εὐρίσκω (εὔρε)-εὔρε-τής, ὀμνυμι(ὄμο)-ὀμό-της (συνωμό-της), ἐλέγχω-ἐλεγκ-τής, σώζω-σω-τήρ, καλέω-κλη-τήρ (καὶ κλή-τωρ), δίδωμι-δο-τήρ, ἀράω-ἀρο-τήρ, βε-(βήθι-σμαι)-βή-τωρ, μνᾶ-(ἐμνήσθην)-μνησ-τήρ.

Σημ. ἀ. Πρὸ τῶν καταλήξεων τ ῆ ς, τ ῆ ρ καὶ τ ω ρ γίνονται τοῦ γαρ-ρακτῆρος αἱ τροπαὶ ὅσαι καὶ ἐν τῷ πάθητικῷ μέλλουσι ἢ ἀρσενικῷ.

Σημ. β'. Τὰ πλεῖστα τούτων εἰσὶ διγενῆ προσηγορικὰ· καὶ τὰ μὲν εἰς

εἰς λήγοντα σχηματίζουσι τὸ θηλυκὸν εἰς εἰς α, ἰς-ἰδος, ἰσπα' οἶον, ἱερεὺς θηλ. ἱέρεια, βασιλεὺς θηλ. βασίλεια, βασιλεὺς καὶ παρὰ τοῖς μεταγενεστέροις βασίλισσα' τὰ δὲ εἰς τῆς, εἰ μὲν παροξύνονται, σχηματίζουσι τὸ θηλυκὸν εἰς τῆς-τιδος' οἶον, προφήτης θηλ. προφήτις, ἐργάτης θηλ. ἐργάτις, ὑπηρέτης θηλ. ὑπηρέτις κτλ. εἰ δὲ ὀξύνονται, εἰς τρις-τριδος καὶ τρις', οἶον, αὐλητής θηλ. αὐλητρίς, ληστής θηλ. ληστρίς, ποιητής θηλ. ποιήτρια' τὰ δὲ εἰς τῆρ καὶ τωρ εἰς πειρα' οἶον, σωτήρ θηλ. σώτειρα, αὐτοκράτωρ θηλ. αὐτοκράτειρα, παιδολέτωρ θηλ. παιδολέτειρα.

§ 404. Ἐάν εἰς τὴν ρίζαν τῶν ῥημάτων ἐπισυναφθῇ ἡ κατάληξις ε, ά, ή, τή, μή, ου, τας, μοι, γίνονται οὐσιαστικά, σημαίνοντα πρᾶγμα ἢ ἀσχημένως τὴν τοῦ ῥήματος ἔννοιαν' καὶ τὰ μὲν εἰς ε, α, η, ου, μοι λήγοντα τρέπουσι τὸ ριζικὸν ε εἰς ο καὶ τὸ εἰ εἰς ου' οἶον, βήχ-ω-ή βήξ-(βήχ-ς), φλέγ-ω-ή φλόξ-(φλέγ-ς), φέρ-ω-φορ-ά, βρέχ-ω-βροχ-ή, αἰδ-ω-χοιδ-ή-ῶδή, αἰεῖφ-ω-αἰοιφ-ή, γίγνομαι-(γεν)-δ γόν-ος, πλέκ-ω-πλοκ-ή-πλόκ-αμος, τί-ω-τί-μή, γινώσκω-(γνο)-γνώ-μη, κείρ-ω-(κερ)-κορ-μός, τέμνω-τομ-ή-τόμος, στέν-ω-σόν-ος, φέρ-ω-φόρ-τος, πίν-ω-(πο)-πό-τος, τελ-ε-τή καὶ μετὰ δίγαμμα τελευ-τή.

Σημ. α'. Τινὰ τῶν εἰς τὴν παράγονται ἐκ τῆς ἐπιτεταμένης διὰ τοῦ ε ρίζης' οἶον, μέλ-ει-(μελε)-μελέ-τη, γεν-(γενε)-γενετή. Ἐπίσης καὶ πολλὰ εἰς τός' οἶον, πηγνυμι-(παγε)-παγε-τός, κόπτομαι-(κοπε)-κοπε-τός, ὕω-(δε)-ὕε-τός, σιελ-ε-τός κτλ. Τούτων δὲ τὰ μὲν ἐκτείνοντα τὸν θεατικὸν χαρακτήρα, ὡς καὶ ἐν τοῖς ῥήμασι, ὀξύνονται' οἶον, τρυγᾷ-ω-τρυγητός, ἀμᾶ-ω-ἀμη-τός, ἀλοᾷ-ω-ἀλοη-τός, τὰ δὲ φυλάττοντα τὸν χαρακτήρα βραχὺν παροξύνονται' οἶον, ἐμέ-ω-ἐμε-τός, πίν-ω-(πο)-πό-τος, ἀρό-ω-ἀρο-τός.

Σημ. β'. Τὰ εἰς ου σφύδτερα δὲν τρέπουσι τὸ ριζικὸν ε εἰς ου' οἶον, γέν-ος, λέχ-ος, τέκ-ος κτλ.

Σημ. γ'. Τὰ εἰς μή καὶ μόις ἐκτείνουσι τὴν ρίζαν, εἰς ἣν ἐπισυναπτούνται' οἶον, ἰσχυμι-(στα)-στά-θ-μη-στα-θ-μός, ἐπίσταμαι-ἐπιστή-μη, δύω-δυ-σ-μαί, εἴμι-(ἴ)-ἴ-σθ-μός, πείρω-(περ)-πόρ-ος-πορ-θ-μός. Τὸ θ παρενθίσκει καὶ πολλὰ καίτοι ἐκτείνοντα τὸν χαρακτήρα' οἶον μοχάω-μυκθ-θ-μός, βρυχάομαι-βρυχθ-θ-μός, βαίνω-(βα)-βα-θ-μός-βαυ-μός, καὶ ἐν τῷ α ὕ-γ-μός παρενθίσκει γ (ἐκ τοῦ α ὕω).

Σημ. δ'. Τοῦ ἀγιογῆ ἐκ τοῦ ἁγιο καὶ ἑδωδῆ ἐκ τοῦ ἑδω παράγονται ἐξ ἐπιτεταμένης ρίζης ἀγιογ καὶ ἑδωδ. Τοῦ δὲ ὁ κω γῆ ἐκ τοῦ ἑ/ω λαμβάνει ἀπὸ τοῦ ἀναδιπλασιασμοῦ.

§ 405. Οὐσιαστικά πρᾶγματα σημαντικά γίνονται, ἐπισυναπτομένης τῆς καταλήξεως ουή καὶ μοιή' οἶον, φημι-(φα)-φα-ονή-φωνή, ἡδομαι-ἡδ-ονή, χαίρω-χαρ-μονή, πλήθω-πλησ-μονή, φλέγω-φλεγ-μονή. Παροξύνονται δὲ τὰ ἀγγ-όνη-(ἄγγω), βελ-όνη-(βάλλω), περ-όνη-(περάω), ἀκ-όνη-(ἀκρόμαι).

§ 406. Οὐσιαστικά πρᾶγματα σημαντικά γίνονται, ἐπισυνα-

πτομένης τῆς καταλήξεως *υῖα*· οἷον, ἀρπῶ-ἀρπ-*υῖα*, αἰθῶ-αἰθ-*υῖα*, ὀρέγω-ὀργ-*υῖα*, ἄγω-ἀγ-*υῖα*.

§ 407. Τὰ σημαίνοντα ἀφρημένως τὴν ἐνέργειαν ἢ τὴν πράξιν ἐπισυνάπτουσι τὴν καταλήξιν *σις* καὶ πολλαὶς συνθεμένοις ἐπισυνάπτουσι τὴν *σία* καὶ κατὰ τὸν χαρακτῆρα τὰ παραγόμενα εἰς φωνηεντολήκτων ἀκολουθοῦσι τὸν παθ. ἀφρ.· οἷον (ρε)-ἐρρήθην-ῤῥησις-παρρησία-(πᾶν)-ῤῥησις, βαίνω-ἐδάθην-βάσις-ἐπίθαισις καὶ ἐπίστασία, ἴστημι-ἐστάθην-στάσις-ἐπίστασις καὶ ἐπιστάσις, ποίω-ἐποιήθην-ποίησις, εὖρεσις-(εὐρέθην), δόσις-(ἐδόθην) κτλ.

Σημ. α'. Τὰ ἐκ τῶν εἰς εὖω ἀφρημένα, καταλήγοντα εἰς εἰω, μακροκαταλήκτουσιν· οἷον, βασιλεύω-βασιλεία, πρεσβεύω-πρεσβεία, πορεύομαι-πορεία κτλ.

Σημ. β'. Τὰ ἐξ ἀφωνολήκτων σχηματίζονται εἰς *σις* καὶ εἰς *σία*· οἷον, εἰκάζω-εἰκάσις καὶ εἰκάσια, γυμνάζω-γυμνάσις καὶ γυμνασία, ἐργάζομαι-ἐργασίη καὶ ἐργασία, λέγω-λέξις, (ἀπ)-ὄψις, μίγνυμι-μίξις-ἐπιμίξις.

Σημ. γ'. Ἐξ ὀρρολήκτων ὀλίγα παράγονται καὶ τὰ εἰς *σία* ἀποβάλλουσι τὸ ν'· οἷον, ἄλλομαι-ἄλσις, ἄλω- (ἀρ)-ἄρσις, θερμαίνω-(θερμαι)-θερμανσις καὶ θερμασία, ἀποταίνομαι-(ἀποταν)-ἀπότανσις καὶ ἀπότασις, ξηραίνω-(ξηραν)-ξήρανσις καὶ ξηρασία.

Σημ. δ'. Ἀφρημένα τινὰ ῥημάτων καταλήγουσιν ἀνομαλῶς· οἷον, δύναμις=δύνασθαι, πειθῶ=πειθεσθαι, πειθῶ=πείθειν, πύσις=πυνθάνεσθαι, δοῦξα=δοκεῖν.

Σημ. ε'. Τὰ τῶν ῥημάτων ἀφρημένα ἰσοδυναμοῦσι τῇ ἀπαρμολογῇ· οἷον, ποιήσις=τὸ ποιεῖν, ἐργασία=τὸ ἐργάζεσθαι, χρήσις=τὸ χρῆσθαι, βασιλεία=τὸ βασιλεύειν κτλ.

§ 408. Τὰ εἰς *μα*, σημαίνοντα τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐνεργείας, ἢν δηλοῦσι τὰ ἀφρημένα, ἰσοδυναμοῦσι τῷ οὐδετέρῳ τῆς μεταγωγῆς τοῦ παθητ. Παρακειμένου· οἷον, ποιῶ-ποίημα=τὸ πεποιημένον, πράσσω-πράγμα=τὸ πεπραγμένον, δοκέω-δόγμα, ἄλλομαι-ἄλμα καὶ ἄρμα, νοέω-νόημα, θύω-θύμα, κύω-κύμα κτλ.

Σημ. Τὰ εἰς *μα*, παραγόμενα ἐκ φωνηεντολήκτων, ἀκολουθοῦσι τὸν παθ. Παρακειμένον κατὰ τὰς μεταβολὰς τῆς ῥίζης· οἷον, εὐρημαι-(εὔρε)-εὐρημα, σχημαι-(σχε)-σχῆμα, τετέλεσμαι-(τελε)-ἀποτέλεσμα· κυρίως οἰλοῦσι ν' ἐκτείνωσι τὸν χαρακτῆρα, καίτοι μὴ ἐκτείνωμενον ἐν τῇ παθ. Παρακ.· οἷον, δίδεμαι-(δε)διδῆμα-υπόδημα, λήυμαι-(λύ)-λήμα· μόνον τὸ δόμα (ἐκ τοῦ δίδωμι), πόμα (ἐκ τοῦ πίνω) καὶ κρίμα (ἐκ τοῦ κρίνω) ἀπαντῶσι μετὰ βραχίους χαρακτῆρος, αἱ ἀρχαιότεροι δὲως ἔχον ἀντὶ τῶν βραχυπαράλληλων τὰ μακροπαράλληλα δῶ ρ ο υ, πῶμα.

§ 409. Τὸν τόπον, ἐν ᾧ, ἢ τὸ ὄργανον, δι' οὗ γίνεται τὸ ὑπὸ τῆς ῥίζης σημαίνόμενον, δηλοῦσιν αἱ καταλήξεις *τήριον*, *τρο-θρον*, *τρα*, *θρα*, ἐπισυναπτόμεναι εἰς τὴν ῥίζαν τῶν ῥημάτων, τροποποιουμένην ὥς καὶ ἐν τῇ παθητ. μέλλουσι· οἷον, ἀκούομαι-ἀ-

κροστήριον, ἐργάζομαι-ἐργαστήριον, χράομαι=λαμβάνω χρησμών-χρηστήριον (χρησθήσομαι), διδασκλήριον, θεάτρον=τόπος, ἐν ᾧ θεώμεθα, ζεῖθρον=στρώμα ποταμοῦ (ἐκ τοῦ ρέω), ἐλυτρον=ρεῖθρον (ἐκ τοῦ ἐλύω), ὀρχήστρα=τόπος, ἐν ᾧ ὀρχούμεθα, κυλινδῆθρα-κλινδῆθρα=κυλίστρα· ποτήριον, θυμιατήριον, πλῆκτρον, κλεῖθρον, ξύστρα, ἀκέστρα, κολυμβήθρα, οὐρήθρα, ἀποβάθρα κτλ.

Σημ. α'. Τῶν εἰς τέτριον ὁ πληθυντικός ἐνίοτε σημαίνει ἐορτήν, ἥ; ἡ ἀρχὴ ἀνάγεται εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ ῥήματος σημασιολογῆν ἱερὰν προαίτιον οἶον, καθυστήρια, χαριστήρια, ἀνακαλυπτήρια κτλ.

Σημ. β'. Τῶν εἰς τρον ὁ πληθυντικός σημαίνει ἀμοιβὴν ἢ μισθόν· οἶον, διδασκτρα, κωμωτρα, λύτρα, θρέπτρα καὶ προφεία, ἀσφάλιστρα κτλ.

β'. Οὐσιαστικά ἐξ ἐπιθέτων παραγόμενα.

§ 410. Τὰ οὐσιαστικά, τὰ σημαίνοντα ποιότητα ἢ ιδιότητα ἀφρημένως, παράγονται ἐξ ἐπιθέτων καὶ καταλήγουσι.

1) Εἰς ἰα, ἐκ δευτεροκλίτων καὶ τριτοκλίτων παραγόμενα· οἶον, σοφός-σοφία, εὐτυχής-εὐτυχία, ἡγεμὼν-ἡγεμονία, ἀμαθής-ἀμαθία, εὐδοκία (ἐξ ἀχρήστου εὐδοκός), ἀνάριστος-ἀναριστία κτλ.

Σημ. Εἰς ἰα ἀφρημένα παράγονται καὶ ἐκ τῶν εἰς τος συνθέτων ῥηματικῶν καὶ εἰς τῆς, ἀλλ' ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τρέπεται τὸ τ εἰς σ' οἶον, ἀκρατος-ἀκρατία καὶ ἀκρασία, κίνητος-κίνησις, εὐδότης-εὐδοκτησία, δύσπεπτος-δυσπεψία, ἀναρίστητος-ἀναριστησία, ἰκέτης-ἰκεσία, ἐργάτης-ἐργασία κτλ. Τὸ τ δὲ τῶν εἰς τος καὶ τοῦ ἀναίσχυτος μένει ἀτρέπτον· οἶον, ἀχρηστος-ἀχρηστία, ἀνείσχυτος-ἀναισχυντία.

2) Εἰς εἰα, ἐὰν προπαροξύνονται· οἶον, βοηθός-βοήθεια (ἀλλὰ βοηθία), υπερήφανος-υπερηφάνεια (ἀλλ' ὑπερηφανία), εὐσεβής-εὐσεβεία, εὐγενής-εὐγένεια κτλ.

3) Εἰς ιαα, ἐκ τῶν εἰς οα-ουα παραγόμενα· οἶον, εὐνους-εὐνοια, εὐπλοῖα, εὐχρῖα, παλίσρῖα κτλ.

4) Εἰς τας γεν. τητος, παραγόμενα ἐκ τῶν εἰς οα καὶ οα ἐπιθέτων κατ' ἀποβολὴν τοῦ α' οἶον, ἴσος-ἰσότης, γλυκὺς-γλυκύτης, ταχὺς-ταχύτης καὶ ταχυτής γεν. ταχυτήτης, βραδύτης καὶ βραδυτής γεν. βραδυτήτης.

5) Εἰς σσῆν μὲν, ἐὰν ἡ πρὸ αὐτῆς συλλαβὴ τοῦ ἐπιθέτου ἐστὶ μακρά φύσει ἢ θέσει οἶον, δίκαιος-δικαι-σσῆν, ἄφρων-ἄφρ-σσῆν· εἰς σσῆν δὲ, ἐὰν ἡ πρὸ αὐτῆς συλλαβὴ ἐστὶ βραχεῖα· οἶον, ἄμιος-ἀμιο-σσῆν, ἱερὸς-ἱερ-σσῆν.

§ 411. Ὡς ἐξ ἐπιθέτων γίνονται κύρια, ἀναβιβάζοντα τὸν τόνο ἀπὸ τῆς λαγούσης εἰς τὴν παραλήγουσαν· οἶον, ἀπὸ τοῦ λαμπρός-Λάμπρος, χρηστός-Χρῆστος, κυριακός-Κυριακός, αμιός-Σῆμος· οὕτως καὶ ἐκ θηλυκῶν ὀξυτόνων ἐπιθέτων γίνονται ἀφρημένα·

οἶον, θερμός-θερμή-θερμη, ἐχθρός-ἐχθρά-ἐχθρα, κακός-κακή-κάκη. Καὶ θηλυκά ἐπίθετα λαμβάνονται ἀντὶ οὐσιαστικῶν οἶον, ἔλκυ-θερία, αἰτία, ἀξία κτλ.

ΞΔ'. Παραγωγή επιθέτων.

§ 412. Ἐκ ῥημάτων γίνονται ἐπίθετα διγενῆ μονοκατάληκτα εἰς ἄς γεν. ἄδος, σημαίνοντα τὰ μὲν τὸν ἐργαζόμενον τὸ ὑπὸ τοῦ ῥήματος σημαίνοντον οἶον, φεύγω-(φυγ)-φυγας, (δρεμ)-δρεμας, φέρβω-φορβάς, νέμω-νομάς, τὰ δὲ τὸν παθόντα οἶον, λέγω-λογάς = ἐκλεκτός.

Σημ. Ταῦτα τρέπουσιν εἰς ο τὸ ε τῆς ρίζης, καὶ τινα μετέπεισον εἰς οὐσιαστικά οἶον, μαίνουμαι-ῆ μαινάτι-(γονή), ἔλκω-ῆ ἑλκός-(ναῦς), πλέκω-ῆ πλοκάς.

§ 413. Ἐκ ῥημάτων γίνονται ἐπίθετα διγενῆ μονοκατάληκτα, ἐὰν εἰς τὴν ρίζαν ἐπισυναφθῇ ἡ κατάληξις μὴν γεν. μόνος· σημαίνουνσι δὲ τὸν πράττοντα ἢ ἐνεργούντα τὸ ὑπὸ τοῦ ῥήματος δηλούμενον καὶ ὀξύνονται μὲν τὰ βραχυπαράληκτοῦντα, παροξύνονται δὲ τὰ μακροπαράληκτοῦντα οἶον, ἡγέρομαι-ῆγερόν, κήδομαι-κηδεμόν, δαίνουμι-δαιτυμόν, νοέω-νοήμων, οἶδα-(εἶδε)-εἰδήμων, φιλήμων, ἐπιλήσμων, φιλαπεχθήμων, γνώμων, στήμιων κτλ.

§ 414. Τὰ πλείστα τῶν παραγῶγων ἐπιθέτων λήγουσιν εἰς ος, πρὸ τοῦ ὁποίου ἔχουσι διάφορα γράμματα. Ὅθεν προκύπτουσιν αἱ ἐξῆς καταλήξεις.

1) *ιος*, προσαρτομένη εἰς ρίζαν οὐσιαστικοῦ ἢ ἐπιθέτου σχηματίζει ἐπίθετα, σημαίνοντα τὸν ἀρμόζοντα ἢ ἀνήκοντα εἰς τὸ ὑπὸ τῆς ρίζης δηλούμενον πρόσωπον ἢ πράγμα· καὶ τῆς ρίζης τὸ μὲν τ τρέπεται πρὸ τοῦ *ι* εἰς *σ*, τὸ δὲ *α*, *ε*, *ο* μετὰ τοῦ *ι* συναίρεται εἰς δίφθογγον· ὅθεν προκύπτουσιν αἱ καταλήξεις αἴος, εἶος, οἶος, ῥος· οἶον, οὐρανός-οὐράνιος, ἐσπέρα-ἐσπερίος, πατρίς-πάτριος, ἐνικυτός-ἐνικύσιος, ἐκίων γεν. ἐκόντ-ος-ἐκούσιος, ἐλεύθερος-ἐλευθερίος, τιμή-τιμῖος, ἀγορά-ἀγοραῖος, βασιλεὺς-βασιλε-ιος, τέλος-τέλε-ιος, ἄλλος-ἀλλό-ιος-ἄλλοιος, αἰδώς γεν. αἰδός-αἰδοῖος, πατήρ γεν. πατρός-πατρός-ιος-πατερῖος, ἔως-ἐφως.

Σημ. α. Γίνονται καὶ ἐκ τοῦ μέλλοντος ῥημάτων τινα ἐπίθετα οἶον, ἄγω-ἄξω-ἄξιος, δέχομαι-δέξομαι-δεξιός.

Σημ. β'. Ἡ ῥος γίνεται ἐκ τῆς οιοσ' οἶον, ἡστος-ῆψος. Ἡ κτητική κατάληξις εἰς ος ἐπισυναπτάται εἰς κύρια ὀνόματα, ἢ εἰς σημαίνοντα ὄντισμὸν εἶδος ζώου· οἶον, Ὅμηρος-ὁμήρειος, εὐριπίδης, πυθαγόρειος, ἀνὴρ-ἀνθρώπιος, γυνή-γυναικείος, ἄνθρωπος-ἀνθρώπιος, ἱππῖος, λύκος κτλ.

Σημ. γ'. Ὁ τανισμός τῶν εἰς αἰος καὶ εἰος δὲν ἀπαντᾷ σταθερὸς οἶον, βίαιος, πηχάτος, θέρετος, θασίλειος, σπονδεῖος, παιδεῖος, ἐταιρεῖος κτλ.

Σημ. δ'. Τὰ εἰς αἰος τῶν ἀριθμητικῶν σημαίνουσι χρόνον οἶον, τριταῖος, πενταταῖος κτλ. ὡσαύτως χρόνον σημαίνουσι καὶ τὰ εἰς αἰτος οἶον, (ἐν καιρῷ σκότητος)-σκατιάτος, (ἀνέμου)-ἀνεμιατός.

2) εος-οὐς, ἢ ἡ α, οὐκ. Αὕτη σημαίνει τὴν ὕλην, ἐξ ἧς ἐγινέ τι οἶον, (δ' ἀπὸ χαλκοῦ)-χάλκεος-οὐς, ἐη-ῆ, εον-οὖν, (δ' ἀπὸ ἀργύρου)-ἀργύρεος-οὐς, έα-α, εον-οὖν καὶ ἀργύρειος κτλ. Περί τοῦ τανισμού τῶν τοιούτων ἴδε § 116.

3) ῥις. Αὕτη ἐπισυναπτομένη εἰς ῥίζαν ὀνομάτων καὶ ῥημάτων σχηματίζει ἐπίθετα, σημαίνοντα τὸν ἀνήκοντα ἢ τὸν ἐπιτήδειον εἰς τὸ ὑπὸ τῆς ῥίζης δηλούμενον οἶον, βασιλεὺς-βασιλικός, κύκλος-κυκλικός, ἀρχω-ἀρχικός, γράφω-γραφικός κτλ.

Σημ. Τὰ Δεκαλεικός, καραμεικός καὶ Δαρεικός παραλήγουσιν εἰς εἰ τὰ δὲ παραγόμενα ἐξ ὀνομάτων, ληρόντων εἰς ος, παραλήγουσιν εἰς ὅ οἶον, θηλος-θηλικός, ἀστρ-αστρικός, λίθος-λιθικός· εἰς ια κὺς δὲ καταλήγουσι τὰ ἐκ τῶν εἰς ιος παραγόμενα οἶον, κύριος-κυριακός, οἰκογένεια-οἰκογενειακός· εἰς αἰ κὺς δὲ καταλήγουσι τὰ ἐκ τῶν εἰς αἰος παραγόμενα οἶον, Εὐρωπαίος-εὐρωπαϊκός, ἀρχαῖος-ἀρχαῖος, τροχάτος-τροχαῖος.

4) ῖνος. Τὰ γινόμενα διὰ προσαρτήσεως τῆς καταλήξεως ταύτης σημαίνουσιν, εἰ μὲν προπαροξύονται, τὴν ὕλην, ἐξ ἧς ἐγινέ τι οἶον, (δ' ἀπὸ ὕλου)-ξύλινος, (λίθου)-λίθινος, (κατὰ ταῦτα καὶ ἀνθρώπινος), εἰ δὲ οἰζύνονται, τὸν χρόνον, καθ' ὃν ἐγινέ τι οἶον, χθές-χθесινός, μεσημέρι-μεσημερινός, θέρος-θεαινός. Ὡς δὲ οἰζυτοῦμενα σημαίνουσι καὶ θαψίλειαν οἶον, πεδίον-πεδινός, ὄρος γενικ. ὄρεος-ὄρε-ινός, δεός-δε-ινός, φάος γεν. φάεος-φασ-ινός, ποθέω-ποθε-ινός.

Σημ. Τῆς καταλήξεως νος προσαρτωμένης εἰς ῥίζαν ῥηματίου, σχηματίζονται ἐπίθετα, σημαίνοντα τὸν παρέχοντα ἢ ἐμποιοῦντα τὸ ὑπὸ τῆς ῥίζης δηλούμενον οἶον, σέβω-σεμ-νός, τέρπω-τερπ-νός, στείλω-στειλ-νός.

5) ῥις, ηῖς, ωῖς. Τὰ διὰ τῶν καταλήξεων τούτων γινόμενα σημαίνουσι τὸν ἔχοντα κλίσιν ἢ ῥέποντα εἰς τὸ ὑπὸ τῆς ῥίζης δηλούμενον οἶον, δέος γεν. δέεος-δει-λός, ἀπατάω-ἀπατ-ηλός, σιγή-σιγ-ηλός, ἀμαρτάνω-ἀμαρτ-ωλός, φείδομαι-φειδ-ωλός.

6) ῖμος. Αὕτη προσαρτωμένη εἰς ῥηματικά σχηματίζει ἐπίθετα, σημαίνοντα τὸν κατάλληλον ἢ ἐπιτήδειον νὰ ἐνεργήσῃ ἢ νὰ πάθῃ τὸ ὑπὸ τῆς ῥίζης δηλούμενον οἶον, τρέφω-τροφή-τρόφ-ιμος, χρῆται-χρήσ-ιμος, ἐδωδῇ-ἐδώδ-ιμος, πότος-πότ-ιμος, πόσις-πόσ-ιμος, θάνατος-θανάσ-ιμος, αἰοδῇ-αἰδῷ-ιμος.

Σημ. Ἡ κατάληξις αὕτη ἐπιτείνεται ἐν τισιν εἰς ιματός οἶον, κλοπή-κλοπιματος, ὑποβολή-υποβολιματος, θνήσκος-θνησιματος.

7) ῥός, κρός, ἡρός, ὕρός. Αἱ καταλήξεις αὗται προσαρτῶμε-
ναι εἰς ῥίζαν ὀνομάτων ἢ ῥημάτων σχηματίζουσιν ἐπίθετα, σημαί-
νοντα τὸν εἰς ἑαυτὸν ἢ εἰς ἄλλον ἐργαζόμενον τὴν ὑπὸ τῆς ῥίζης
δηλουμένην διάθεσιν· οἶον, ἀνία-ἀνιά-ρός, φθόνος-φθον-ρός, πόνος-
πον-ρός, οἶκτος-οἶκτ-ρός, βδελύτομαι-βδελ-ὑρός, ἔγω-ἐχ-ὑρός-
ὄχ-ὑρός, ἰσχύς-ἰσχύ-ρός.

8) αλέος. Τὰ σχηματίζόμενα διὰ προσαρτήσεως τῆς καταλή-
ξεως ταύτης σημαίνουσι τὸν γέροντα ἐκ τοῦ ὑπὸ τῆς ῥίζης δη-
λουμένου· οἶον, ῥώμη-ῥωμ-αλέος, διψα-διψ-αλέος, θάρρος-θαρ-
ρ-αλέος.

9) τός, τέος. Αἱ καταλήξεις αὗται προσαρτῶμεναι εἰς ῥήματα
σχηματίζουσιν ἐπίθετα, ὧν ἡ ῥίζα πιάσκει τὰς αὐτὰς ὕσας καὶ ὁ
παθ. ἀόριστος μεταβολάς· σημαίνουσι δὲ τὰ μὲν εἰς τὸς τὸν πα-
θόντα ἢ δυνάμενον νὰ πάθῃ, τὰ δὲ εἰς τέος τὸν ὀφείλοντα νὰ πά-
θῃ τὸ ὑπὸ τοῦ ῥήματος σημαζόμενον· οἶον, γράφω-γραπ-τός-γρα-
π-τέος, λέγω-λεχ-τός-λεχ-τέος, σπαίρω-σπαρ-(ἐσπαρν)-σπαρ-τός
-σπαρ-τέος, τιμᾶω-(ἐτιμῶθην)-τιμη-τός-τιμη-τέος, μέμνημαι-(ἐ-
μνήσθην)-μνησ-τός-μνησ-τέος, εὐρίσκω-(εὔρέ-θην)-εὔρε-τός-εὔρε-
τέος.

10) εἰς-εσσα-εν. Ἐπισυναπτομένη εἰς ῥίζαν ὀνομάτων οὕτως,
ὥστε νὰ προηγήται αὐτῆς ι, η, ο, σχηματίζει ἐπίθετα, σημαίνοντα
πλησμονὴν τοῦ πρωτοτύπου· οἶον, τόλμη-τολμή-εις, χάρις-χαρί-
εις, πῦρ-γεν. πυρός-πυρό-εις, τιμὴ-τιμὴ-εις, εἶσα, εν. Περὶ δὲ τῆς
συναίρεσεως ἴδε § 123, ζ'.

11) ὠδης-ὠδες. Ἐπισυναπτομένη εἰς οὐσιαστικά σχηματίζει
ἐπίθετα δικατάληκτα, σημαίνοντα τὸν ὁμοιάζοντα τῷ πρωτοτύ-
πῳ, οἶον, ἀνὴρ-γεν. ἀνδρ-ός-ἀνδρώδης, γυναῖκα-γυναικά-δης, σφικνός-
σφικνός-δης. Ἐν πλείστοις δὲ σημαίνει πλησμονὴν· οἶον, χίματῶδης, κινδυνώδης-
ῶδης κτλ.

ΞΕ'. Οὐσιαστικά ἐξ οὐσιαστικῶν παραγόμενα.

§ 415. Οὐσιαστικά ἐξ οὐσιαστικῶν παραγόμενά εἰσι τὰ Ὑπο-
κοριστικά, Μεγεθυντικά, Ἐθνικά, Πατρωνυμικά, Γονεωνυμι-
κά, Περιεκτικά, Τεμενικά, καὶ τὰ σημαίνοντα τὸν ἀνήγοντα εἰς
τὸ ὑπὸ τῆς ῥίζης δηλούμενον.

§ 416. Τὰ Ὑποκοριστικά, σημαίνοντα κολακευτικῶς ἢ κω-
πτικῶς ἐλάττωσιν ἢ σμίκρυνσιν τοῦ ὑπὸ τῆς ῥίζης δηλούμενου,
καταλήγουσι.

α) Τὰ μὲν ἀρσενικά εἰς ἰσκος· οἶον, ἄνθρωπος-ἄνθρωπίσκος, οἶ-
κος-οἰκίσκος, χιτῶν-χιτωνίσκος.

δ') Τὰ δὲ θηλυκὰ εἰς οὐλλίς, ἰς, ἰσκή, ἰχνη· οἶον, ἀκανθα-ἀκανθυλλίς, θεράπαινα-θεραπαινίς, παῖς-παιδίσκη, πόλις-πολίχνη.

γ') Τὰ δὲ οὐδέτερα ἔχουσι διαφορὰς καταλήξεις.

1) ἰορ. Τούτων τὰ τρισύλλαβα, εἰ μὲν ἔχουσι τὴν προπαραλήγουσαν μακράν ὥσει ἢ θέσει, κυρίως προκρίνονται, εἰ δὲ βραχεῖαν, προπροκρίνονται· οἶον, παῖς-παιδίον, θῆρ-θηρίον, βιβλος-βιβλίον, θρόνος-θρόνιον· ἀλλὰ ποιμνιον, δοκίον, ἱχνιον, πεδίον.

Σημ. Πολλά, αποβαλόντα τὴν υποκοριστικὴν σημασίαν, εἰσὶν ἀντὶ τῶν πρωτοτύπων· οἶον, θηρίον, βιβλίον, πεδίον, ἀντὶ θῆρ, βιβλος, πέδον.

2) ἰορ, ἰδίωρ, ἄριορ. Αἱ καταλήξεις αὗται ἐκφράζουσιν υποκοριστικώτερον τὴν σημασίαν τοῦ πρωτοτύπου· οἶον, ἰχθύς-ἰχθύδιον, νῆσος-νησίδιον, ἵππος-ἵππάριον.

Σημ. Τῆς ἰδίου τὸ συναιρείται πολλάκις μετὰ τοῦ λεκτικοῦ τῆς ῥίξης εὐωνήεντος· οἶον, γῆδιον-(γη-ἰδίον), λαγῆδιον-(λαγω-ἰδίον), ἐλάδιον-(ἐλα-ἰδίον), (ἀπαντώντα καὶ ἄνευ τοῦ υπογεγραμμένου) — Τὰ ἀπὸ τῶν εἰς ι ε γεν. εἰς ο παραγόμενα υποκοριστικά, συναιροῦντα τὸ ι μετὰ τοῦ ε ἢ ι, καταλήγουσιν εἰς εἰδίον ἢ εἰδίον· οἶον, ῥῆσις-ῥησιδίον, λέξις-λεξιδίον.

3) οὐλλίωρ, ὄδριον, ἄριον, ἡλιον. Αἱ καταλήξεις αὗται ἐκφράζουσιν υπερβολικὸν υποκορισμὸν· οἶον, εἶδος-εἰδ-ὐλλιον, μέριξ-μεριάν-ιον-μεριαν-ὐλλιον, νῆσος-νησ-ὐδριον, ξύλον-ξύλ-αριον, ζῶς-ζῶν καὶ ζῶν-ζω-ἄριον· τὸ γύναιον (υποκοριστικὸν τοῦ γυνή) γίνεται ἐκ τοῦ δωρικοῦ (γυνά).

§ 417. Τὰ Μεγεθυντικά, σημαίνοντα σκωπτικῶς τὸν ἔχοντα εἰς ἀνώτατον βαθμὸν τὸ ὑπὲρ τοῦ πρωτοτύπου δηλούμενον, εἰσὶ μόνον ἄρσενικά, καταλήγοντα εἰς ωρ γεν. ωτος καὶ ἰας· οἶον, γνάθος-γνάθων, γαστήρ γεν. γαστρος-γάστρον, γλίσχρων, πλάτων, κωφός-κωφίας, μετωπίας, οἰηματίας, γαλαξίας (γαλακτ-ίας).

Σημ. α. Τὰ ἀπατεῶν ἐκ τοῦ ἀπάτῃ καὶ λυμεῶν ἐκ τοῦ λύμῃ παρενθίστηναι τὸ δὲ χεῖμων (χεῖμῶν) παράγεται παρὰ τὸ γέω. Τινὰ δὲ τούτων εἰσὶ κύρια ὀνόματα ἀνδρῶν· οἶον, Φανίας, Δαρμάσις.

Σημ. β. Πολλάκις παράγονται μεγεθυντικὰ μεταπεσόντα εἰς κύρια ὀνόματα ἀνδρῶν ἐκ τῆς Μετοχῆς εὐχρήστων ἢ ἀχρήστων ῥημάτων· τούτων δὲ τὰ μὲν αποβάλλοντα τὸ τ τῆς ῥιζικῆς καταλήξεως ἐκτείνουσι τὸ α εἰς ω· οἶον, φαίδωμαι (φαίδω)-ὁ Φαίδων γεν. ὠνος, φέρω-ὁ Φέρων γεν. ὠνος, αἰθώ-ὁ Αἰθων γεν. ὠνος, χαίρω (χαρῶ)-ὁ Χάρων γεν. ὠνος, (φα)-ὁ Φαίδων γεν. ὠνος, δρύω (δρύσω)-ὁ Βρύσων, λύω (λύσω)-ὁ Λύσων, πείθω (παίτω)-ὁ Πείσων, εἶδωμι (δῶσω)-ὁ Δῶσων κλπ. Τινὰ δὲ εἰσὶ προσηγορικά· οἶον, καίω (καύσω)-ὁ καύσων γεν. ὠνος, κλύω (κλυῶ)-ὁ κλύδων γεν. ὠνος, ἄγω (ἄξω)-ὁ ἄξων γεν. ὠνος, τίκτω (τεκτῶ)-ὁ τέκτων γεν. ὠνος. Τὰ δὲ φυλάττοντα τὸ τ εἰσὶν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον προσηγορικά· φαίθω-Φαίθων γεν. ὠτος, βέρκομαι (βρακ)-ὁ βράκων γεν. ὠτος, θηλ.

δράκαινα, τείνω (τεν)-ὁ τένων γεν. οντος. (γερω)-ὁ γέρων γεν. οντος, (λέω)-ὁ λέων γεν. οντος, θηλ. λέαινα. (θεράπω)-ὁ θεράπων γεν. θεράποντος, θηλ. θεράπεινα.

Σημ. γ'. Ἐξ οὐσιαστικῶν ἢ ἐπιθέτων παράγονται κύρια, καταλήγοντα εἰς ὧν γεν. ωνος, ἅτινα δύνανται νὰ υπαχθῶσιν εἰς τὰ Μεγεθυντικά οἶον, ἀγαθός-Ἀγάθων, ἀγνός-Ἀγνων, (ἄγνων), βᾶθος-Βάθων, θύρ-γεν. θυρός-Θύρων, ἱερός-Ἱέρων, πλάτος-Πλάτων, πλούτος-Πλούτων, ὥρα (φροντίς)-Ὠρίων γεν. ωνος κτλ.

§ 418. Τὰ Ἑθνικά, σημαίνοντα τὸν τόπον, ἐξ οὗ καταγεται τις, εἰσὶ καὶ τῶν τριῶν γενῶν καὶ

α) Τὰ ἀρσενικά καταλήγουσιν εἰς

1) *ιος* καὶ ἐκ πρωτοκλίτων παραγόμενα εἰς *αιος* οἶον, ὁ ἐκ Κορίνθου-Κορίνθιος, (Τροιζήν) Τροιζήνης-Τροιζήνιος, Λαρίσσης-Λαρισαῖος (ἀλλ' ὁ ἐκ Συρακουσῶν Συρακούσιος). Τινὰ τούτων τρέπουσιν τὸ ληκτικὸν *τ* εἰς *σ* οἶον, ὁ ἐκ Μιλήτου-Μιλήσιος. Τὰ παραγόμενα δὲ ἀπὸ τῶν εἰς *ος* γεν. οντος καταλήγουσιν οὐ μόνον εἰς οντίας, ἀλλὰ καὶ εἰς ούσιαις, ἐτι δὲ καὶ εἰς ἰσιος, ἐάν πρὸ τοῦ *ου* ὑπάρχῃ φωνήεν ἢ *ρ* οἶον, ὁ ἐξ (ὀπους)-Ὀπούντος-Ὀπούντιος, (Ἀμαθοῦς) Ἀμαθούντος-Ἀμαθούσιος, Φιλιάσιος, Ἀναργυράσιος.

2) *ητός, ἄκος, ἴκος*. Καταλήγουσι τὰ σημαίνοντα τὸν καταγόμενον ἐκ πόλεων καὶ χωρῶν ἐκτὸς τῆς κυρίως Ἑλλάδος οἶον, ὁ ἐξ Ἀβύδου-Ἀβυδῶντος, Σάρδεων-Σαρδιάνος, Ἀσίας-Ἀσιανός, (Ἀκράγας) Ἀκραγαντος-Ἀκραγαντίνος, (Τάρας) Τάραντος-Ταραντίνος.

3) *ίτης, ἄτης, ῥίτης, ὠτης* οἶον, ὁ ἐξ Ἀδδέρων-Ἀδδερῆτις, Αἰγίνης-Αἰγινήτης, Σπάρτης-Σπαρτιάτης, Ἠπειρῶν-Ἠπειρώτης, Πρακλείας-Πρακλειώτης, Λαυρίου-Λαυρεώτης, Σικελίας-Σικελιώτης.

Σημ. Τὰ εἰς *ίτης*, μὴ ἔχοντα τὸ ἐξ οὗ παράγονται, ὅραχυ παραληπτέον οἶον, Δαλματίας, Σαρματίας.

4) *εύς* οἶον, ὁ ἐκ Μεγάρων-Μεγαρεύς, Πλαταιῶν-Πλαταιεύς, Φωκαίας-Φωκαιεύς ἢ Φωκαεύς, Φωκίδος-Φωκεύς, Πατρῶν-Πατρεύς.

5) Γίνονται Ἑθνικά καὶ κατ' ἀποκοπὴν τῆς καταλήξεως τοῦ τόπου. Τούτων δὲ τὰ μὲν λαμβάνουσιν ὡς δευτεροκλίτον κατὰληξιν οἶον, ὁ ἐκ Βοιωτίας-Βοιωτός, Θεσσαλίας-Θεσσαλός, Λυδίας-Λυδός, Μηδίας-Μηδός κτλ. Τὰ δὲ, προσλαμβάνοντα *ς*, σχηματίζουναι τριτόκλιτα τὰ Ἑθνικά οἶον, ὁ ἐκ Κρήτης-Κρής γεν. Κρητός, Θράκης-Θράξ γεν. Θρακός, Φοινίκης-Φοινίς γεν. Φοίνικος, Μαγνησίας-Μάγνης γεν. Μάγνητος, Ἀραβίας-Ἀραβί γεν. Ἀραβός, Αἰθιοπίας-Αἰθίοψ γεν. Αἰθίοπος κτλ. Ὡσαύτως δὲ τριτόκλιτα εἰσὶ καὶ τὰ ὑγρόληκτα οἶον, ὁ ἐξ Ἀκαρνανίας-Ἀκαρνάν γεν. Ἀκαρνάνος, Λακωνίας-Λάκων γεν. Λάκωνος, Κεφαλληνίας-Κεφαλληνί-ηνος,

Καρίας-Κάρ γεν. Κάρης κτλ. Τινὰ δὲ σχηματίζονται ἀνωμάλως· οἶον, ὁ ἐξ Ἑλλάδος-Ἑλλην γεν. Ἑλληνοσ, Σκυθίας-Σκυθης γεν. Σκυθου, Περσίας-Πέρσης γεν. Πέρσου. Ὁ δὲ Πειραιεύς ἐστὶν ὁμώνυμον τῷ τόπῳ.

β') Τὰ θηλυκά·

1) Τὰ ἐκ τῶν εἰς ὅς ἀρσενικῶν συνήθως σχηματίζονται εἰς ἡ' ἢ α' οἶον, Ἀσιανός-Ἀσιανή, Γερμανός-Γερμανή, Ρωμαίος-Ρωμαία, Χίος Χία. Τινὰ δὲ σχηματίζονται εἰς ια γεν. ἰδος· οἶον, Αἰτωλός-Αἰτωλίς, Τροϊζήνιος-Τροϊζήνις, Ἀχαιοί-Ἀχαιίς. σπανίως δὲ εἰς ἄς γεν. ἄδος· οἶον, Ἀήλιος-Αηλιίς, Τρώς-Τρώας. Τῶν δὲ εἰς εὐς καὶ της σχηματίζονται εἰς ια γεν. ἰδος· οἶον, Πλατατεὺς-Πλατατεῖς, Μεγαρεὺς-Μεγαρίς, Σπαρτιάτης-Σπαρτιάτις, Τεγεαεῖς, Αἰγινήτης κτλ. Τινὰ δὲ σχηματίζονται ἐκ τῶν εἰς ικός κτητικῶν οἶον, Πειραιεύς-Πειραιική, Θηραῖς-Θηραϊκή, Μεγαρεὺς-Μεγαρική.

2) Τὰ ἐκ τριτοκλίτων ἀρσενολήτων ἀρσενικῶν (418, α. 5) σχηματίζονται εἰς σα (κατὰ τροπὴν τοῦ χαρακτηρισμοῦ μετὰ τοῦ ι της ια καταλήξεως, προσαρτωμένης εἰς τὴν ῥίζαν τοῦ ἀρσενικοῦ)· οἶον, Κρήσσα (Κρήτ-ια), Μάγνησσι (Μαγνήτ-ια), Θράσσα (Θράκ-ια), Φοίνισσα (Φοινίκ-ια).

Σημ. α'. Τοῦ Λάκων θηλ. ἐστὶ Λάκκινα, τῶν Πέρσης, Σκυθης καὶ ἰδίως τῶν τριτοκλίτων ὀγκολήτων σχηματίζονται εἰς ις γεν. ἰδος· οἶον, Περσίς, Σκυθίς, Ἑλλανίς, Εὐρυτανίς, Αἰθιοπίς (ἄλλ' εἰς τοὺς μεταγενεστέρους Αἰθιοπίσσα, Ἀράβισσα).

Σημ. β'. Πάντα ταῦτα δηλοῦσιν ὀνομασίαν χώρας ἢ γυνικὸς, ἐνίοτε δὲ καὶ γλώσσης· οἶον, Ἀσιακή (χώρα καὶ γυνή), Ἀθίς (γλώσσα), Ἑλληνίς (γυνή καὶ γλώσσα) κτλ.

γ) Τὰ οὐδέτερα πάντα σχηματίζονται ἐκ τῶν εἰς ικός κτητικῶν οἶον, Ἑλλαν-Ἑλληνίς-Ἑλληνικόν, Ἀσιανός-Ἀσιανή-Ἀσιατικόν, Θράξ-Θράσσα-Θρακικόν κτλ.

§ 419. Τὰ Πατρωνυμικά, δηλοῦντα υἱόν, θυγατέρα, ἢ ἀπόγονον, παράγονται ἐκ κυρίων ὀνομάτων πατρός, ἢ μητρός, ἢ προγόνου. Εἰσὶ δὲ ἀρσενικά καὶ θηλυκά.

α) Τὰ ἀρσενικά ἔχουσι τρεῖς καταλήξεις.

1) ἄδος. Αὕτη προσαρτᾶται εἰς τὴν ῥίζαν τῶν εἰς ἄς ἢ ης πρωτοκλίτων καὶ τῶν εἰς ιός δευτεροκλίτων· οἶον, ὁ υἱὸς Αἰνείου-Αἰνειάδης, ἡ πόλις Ἰπποτάδης, Γεωργίου-Γεωργιάδης, Βασιλείου-Βασιλειάδης, Ἀσκληπιοῦ-Ἀσκληπιάδης.

2) ἰδος. Αὕτη προσαρτᾶται εἰς ῥίζαν δευτεροκλίτων καὶ τριτοκλίτων· οἶον, ὁ υἱὸς τοῦ Κρόνου-Κρονίδης, Κωνσταντίνου-Κωνσταντινίδης, Πέλοπος-Πελοπίδης, Νικολάου-Νικολαΐδης, Πανθοῦ-Πανθοΐδης.

Σημ. α'. Τὸ εἰς τῆς ἰδῆς συναίρεται μετὰ τοῦ εἰς τῶν εἰς τῆς τριτοκλίτων καὶ εὐς εἰς εἰς οἶον, ὁ Πρακλείης-Πρακλείδης, Πηλείης-Πηλείδης.

Σημ. β'. Παρὰ ποιηταῖς ποικίλλουσιν αἱ πατρωνυμικαὶ καταλήξεις οἶον, ὁ υἱὸς τοῦ Ἀγχίσου-Ἀγχισιάδης, Τελαμωνίος-Τελαμωνιάδης, Φερεχτός-Φερεχτιάδης, ὁ (Βάκχης)-Βάκχιδος-Βακχιάδης.

3) ἰων γεν. ἰωρος (σπάνιως ἰορος). Αὕτη ἐστὶ παρὰ ποιηταῖς μᾶλλον εὐχρηστος οἶον, ὁ Κρόνου-Κρονίων, Πηλείος-Πηλείων.

Σημ. Πολλά, ἀποβαλόντα τὴν πατρωνυμικὴν σημασίαν, μετέπεσαν εἰς κῆρυκα ὀνόματα ἀνδρῶν οἶον, Ἀριστείδης, Κῆρυπιδης, Δίων, Φωκίων, Δευκαλίων, Πρακτίων κτλ.

β') Τὰ θηλυκὰ πατρωνυμικὰ γίνονται.

1) Ἐκ τῶν εἰς θης κατ' ἀποκοπὴν τῆς συλλαβῆς θη' οἶον, Γεωργιάδης-Γεωργιάς γεν. ἄδης, Ἀτλαντιάδης-Ἀτλαντίας γεν. ἰδος. Τοῦ Δησιόδης (Ἀπόλλων) θηλ. ἀπαντᾷ Λητωϊάς καὶ Λητωϊάς (Ἀρτεμῖς).

Σημ. Τὰ εἰς εἰδῆς σχηματίζουσι τὸ θηλυκὸν εἰς ηἰδῆ' οἶον, Θησιόδης-Θησιῆς, Νηριόδης-Νηριῆς, Βρισηϊόδης-Βρισηῆς (τοῦ ἥν τῶν πλαγίων πτώσεων παρ' Ἀττικῶς συναίρουμένου εἰς ηἰ' οἶον, Θητηδών, Νηρηδών).

2) Καταλήγουσιν εἰς ῶνῃ καὶ /νῃ, ἅτινα παρὰ ποιηταῖς μᾶλλον εἰσιν εὐχρηστα οἶον, ἡ Ἀκρισίω-Ἀκρισιώνῃ, Ἀμφιτρυώνος-Ἀμφιτρυώνῃ, Ἀδράστου-Ἀδραστίῃ, Ὀκεανού-Ὀκεανίνῃ.

§ 420. Πορρωτυμικά, ἥτοι τὰ σημαίνοντα νεογενὰ ζώων, σχηματίζονται προσαρτήσας τῆς καταλήξεως ἰδεὺς εἰς τὴν ῥίζαν τοῦ δηλοῦντος τὸν γονεῖα ὀνόματος οἶον, λεών-λεοντιδεὺς (ἀλλὰ καὶ σκύμνος), λύκος-λυκιδεὺς, λαγώς-λαγιδεὺς, ἀετός-ἀετιδεὺς (ἀλλὰ καὶ νεοσσοί, τὰ τέκνα τῶν πτηνῶν).

Σημ. Συγγενῇ πρὸς ταῦτα εἰσι καὶ τὰ εἰς δῖος-δοῦς-δέη-ῃ οἶον, ἀδελφιδεύς-οὐς-ἀδελφιδῆ-ῃ, θυγατρίδης-οὐς-θυγατρίδῃ-ῃ.

§ 421. Τῶν Περιεκτικῶν.

1) Τὰ σημαίνοντα τόπον, ἐν ᾧ γίνεται, παρέχεται ἡ ἐπιτηδεύεται τι, παραγόμενα ἐκ ῥηματικῶν ἢ συνθέτων οὐσιαστικῶν, καταλήγουσιν εἰς εἶον καὶ εἰς ἰον προπαροξύτονα οὐδέτερα οἶον, κουρεῖον, γυμνάσιον, ἵπποφορβεῖον, γραμματοφυλαχεῖον, Πανεπιστήμιον καὶ Πανεπιστήμιον, κenoστάφιον, πολυχῆρον.

2) Τὰ σημαίνοντα τόπον, περιέχοντα πολλὰ τῶν προσώπων ἢ πραγμάτων τῶν ὑπὸ τῆς ῥίζης δηλουμένων, καταλήγουσιν εἰς ῶν γεν. ῶρος ἄρσεν. καὶ εἰς ῶνῃ θηλ. οἶον, ἀνὴρ-ἀνδρῶν, γυνή-γυναικῶν, ἐλαιών, Μαραθῶν, ἀγών (ἐκ τοῦ ἄγω), δακνῶν, ῥόδον-ῥοδωνιά, ἰον-ἰωνιά κτλ.

Σημ. Τὸ ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν λέγεται καὶ ἡ ἀνδρωνίτις (ἐκ τοῦ ἀνδρῶν).

της), ἡ γυναικωνίτης (ἐκ τοῦ γυναικωνίτης). Τὸ δὲ περισσεῦον (ἐκ τοῦ περισσεῶν) παρενέθηται.

§ 422. *Τεμερικά* δυνατόν νὰ ὀνομασθῶσι τὰ σημαίνοντα τόπον, καθιερωμένον εἰς Θεὸν ἢ ἥρωα. Ταῦτα δὲ καταλήγουσιν εἰς τὸν οὐδέτ. Τῆς καταλήξεως ταύτης, προσαρτωμένης εἰς τὴν ρίζαν τοῦ Θεοῦ ἢ ἥρωος, τὸ μὲν ἰ μετὰ τοῦ χαρακτήρος α, ε, ω συναρτῶνται εἰς διφθογγον, ὃ δὲ χαρακτήρ τ καὶ ὁ τρέπεται εἰς σ, ὡς οἶον, Ἡρα-Ἡραϊον, Ἡρακλῆς-Ἡράκλειον, Θησεύς-Θησεϊον, Ἀθηναῖον, Αἰτωρῶν, ἡρώων, Ἀρτεμῖς-ιον, Ἀφροδίτα-ιον κτλ.

Σημ. Τὸ τρέπαιον καὶ παρὰ Θουκυδίδῃ τραπεῖον σημαίνει τὸ ἀνηκὸν εἰς τραπεζήν. Ὁ πληθυντικὸς τούτων σημαίνει ἐορτήν ἢ πανήγυριν οἶον, Διονυσία, Παναθήναια, Ὑακύνθια, Κρόνια κτλ.

§ 423. Τὰ σημαίνοντα τὸν ἀνήκοντα εἰς τὸ ὑπὸ τῆς ρίζης δηλούμενον ἢ τὸν φοροῦντα αὐτὸ προσαρτῶσι τὴν ἄρσεν. κατάληξιν της γεν. του καὶ τὴν θηλ. τις γεν. τιδός· οἶον, πόλις-ὁ πολίτης-ἡ πολίτις, πρέσβυς-ὁ πρεσβύτερος-ἡ πρεσβυτίς, γενεῖς-ὁ γενεῖς-ἡ γενεή, φυλή-φυλήτης, στρατιά-ὁ στρατιώτης-ἡ στρατιώτις, ἰδίαι-ιδιώτης κτλ.

Σημ. α. Ταῦτα παραγόμενα ἐκ δευτεροκλίτων βραχυπαραληκτοῦσιν οἶον, ὄχμος-ὀχμότης, ἀγρός-ἀγρότης, ἵππος-ἵππότης, τόξον-τοξότης, πλὴν τοῦ θιασώτης (ἐκ τοῦ θίασος καὶ θιασώτης (ἐκ τοῦ θιασμός).

Σημ. β. Τὰ πνεῦμα τῶν πρωτοτύπων φυλάττουσι τὰ παράγωγα, ἔνα ὅμως μεταβάλλουσι τὸν πνευματισμὸν· ὡς ἴστωρ ἀπὸ τοῦ ἴσθα, ὁ παῖς ἀπὸ τοῦ παῖς, εὐνοῖα ἀπὸ τοῦ εὐδω.

Σημ. γ. Ἐδομεν ὅτι δατυνούνται.

4) Τὰ ἀπο φωνήεντος ἀρχόμενα ἄρθρα.

2) Τὰ ἀριθμητικά εἰς, ἐξ, ἐπτά, ἑκατόν.

3) Ἡ τριτοπρόσωπος καὶ τὰ πληθ. τῆς πρωτοπροσώπου ἀντωνυμίας καὶ τῶν ἐπιμεριστικῶν ἡ ἑτέρος, ἑκάτερος, ἑκαστος.

Ἦτι δὲ αἱ λέξεις κατ' ἀλφαριθμητικὴν τάξιν λέξεις· ἄβρα, ἄβρός, ἄγιος, ἀγρός, ἄλγος, ἄλκος, αἶμα, αἶμος, αἰμύλος, αἰρῶ, ἄλας, ἄλις, ἄλς, ἄλλοκαρνασός, ἄλλισκω, ἄλλομαι, ἄλυσος ἄμαρτάνω, ἄμιλλα, ἄμα, ἄμις (κατ' ἀμῖς), ἄνδάνω, ἄπαλός, ἄπαξ, ἄπλοος, ἄπτοι, ἄρρα, ἄρμίζω, ἀρπάζω, ἄρκος (ἀρτικῶς), ἀψίκορος, ἀψίς· ἔδνον, ἔδος, ἔδρα, ἔδωμαι, ἔξομαι, ἔλῶ, εἰμῶ, εἰμαρμένη, ἐργονυμι. Ἐκάδη, ἐκάς, ἐκών, Ἐλένη, Ἐλενας, Ἐλλή, Ἐλλήν, Ἐλλικόν, ἔλις, ἔλκω, ἔλκος, ἔλμινε, ἔλος, ἔνος (καὶ ἔνος), ἐορτή, ἔπομαι, ἔρκος, ἐρμηγνύω, Ἐρμῆς, ἔρπω, ἔρση (καὶ ἔρση), ἐστία, ἐπὶ, ἑκαίρος, ἑτοίμος, εὐρίσκω, ἐρθός, ἔψω, ἔωλος, ἔως· ἥδη, ἥδός, ἡγάμαι, ἡδοναί, ἡκίστα, ἡκω, ἡλικία, ἡλιος, ἡμέρα, ἡμερος ἡμῖς, ἡμων, ἡπαρ, Ἡρα, Ἡρως, Ἡστόδος, Ἡσυχος, Ἡφαίστος· ἰδρύω, ἰεράς, ἱερός, ἱκανός, ἱκέτης, ἱκνούμαι, ἱλαός, ἱμάς, ἱμερος, ἵνα, ἵππος, ἰδός, ὀλέας, ὀραλός, ὀμιλος, ὀμοιος, ὀμως, ὀμοῦ, ὀπλή, ὀπλον, ὀρίζω, ὄρκος, ὄρος, ὄρω, ὄστις· ὦρα.

B'.

ΞΣΤ'. Περὶ συνθέσεως.

§ 424. Ἐκ συνθέσεως δύο λέξεων, ἐξ ὧν ἡ μία προσδιορίζει τὴν ἄλλην, ἀποτελεῖται ἀνεξάντλητος πηγὴ πρὸς δημιουργίαν νέων λέξεων.

§ 425. Αἱ σύνθετοι λέξεις ἀποτελοῦνται ἐξ ὀργανικῆς συγχω-
νεύσεως καὶ πλειοτέρων μὲν, κυρίως δὲ δύο λέξεων, αἰτινες διὰ
τοῦτο λέγονται συνθετικά μέρη. Καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἐστὶ τὸ προσ-
διορίζον, τὸ δὲ ἑσχατον τὸ προσδιοριζόμενον, ἐνίοτε δὲ τὰν ἀπαι-
ν.

§ 426. Ἐάν τὸ ἕτερον τῶν συνθετικῶν ἐστὶ ῥῆμα, εἴτε προ-
τασσόμενον, εἴτε ἐπιτασσόμενον ἐκφράζει τὴν πρωτεύουσαν ἰδέαν
καὶ τὴν προσδιορίζουμένην οἷον, Θεὸν φιλο-θεοφιλῆς καὶ φιλοθεας,
θυμὸν δάκνω-θυμοδακῆς καὶ δακνέμενος.

§ 427. Πρὸς ὀργανικὴν σύνθεσιν μεσολαβοῦσι διάφορα γράμμα-
τα, ἅτινα διὰ τοῦτο λέγονται ἀρκετικά, καὶ ἡ τοιαύτη σύνθεσις
ἐστὶ κυρία· οἷον, φέρω πόνον=φέρ-ε-πονός, ἵππον τρέφω=ἵππ-ο-
τρέφος. Ὅταν ὅμως ἡ σύνθεσις γίνηται διὰ συγκαλλήσεως τῶν
συνθετικῶν ἀνευ μεταβολῆς τινος τοῦ πρώτου, λέγεται παραθέσις·
οἷον, σὺν ὁδῷ=σύνοδος, κατὰ γράφω=καταγράφω.

§ 428. Καὶ ἐν συνθέσει καὶ ἐν παραθέσει τὸ ἑσχατον συνθετι-
κὸν πάσχει μεταβολὰς τινάς.

α) Τὸ ἀρκτικὸν ρ τοῦ ἑσχατου συνθετικοῦ διπλασιάζεται, ὅταν
τὸ πρῶτον συνθετικὸν καταλήγη εἰς φωνήεν· οἷον, ῥητὴς ἀπό-ρρη-
τος, ῥωστὴς ἄ-ρρωστος, ῥέω κατα-ρρέω κτλ.

β) Ἐάν τὸ ἑσχατον συνθετικὸν ἀρχεται ἀπὸ βραχέος α, ε, ο,
ἐκτείνεται τὸ μὲν α καὶ ε εἰς η, τὸ δὲ ο εἰς ω. Τοῦτο ὅμως δὲν
συμβαίνει ἐν τοῖς ῥήμασι καὶ ἐν τισιν ἐκ συνθέτων ῥημάτων πα-
ραγομένοις· οἷον, ὑπ-ακούω-ὑπ-ήκουος, κατ-αγορεύω-κατ-ήγορος,
εὐ-άνεμος=εὐ-άνεμος, ἐπέρχομαι (ἐλυθ)-ἐπ-ηλυς, στρατιῶ-ἐλαύνω
=στράτ-ηλάτης (ἀλλ' ἀπ-ελαύνω-ἀπ-έλασις), ἐξ-όλλυμι-ἐξ-ώλ-
ης, συν-όμνυμι-συν-ωμότης, ἀ-ὀδύνη=ἀ-ν-ώδυνος, τρεῖς-ὀδοῖαι=
τρι-ώβολ-ον, ἀ-ὀμαλός=ἀ-ν-ώμαλος, ἀκρα ὄρους=ἀκρ-ώρεις, πο-
λὺς ὄνυξ=πολυ-ώνυχος, εἰς ὄνυξ=μόνυξ, διὰ ὄρυσσω=δι-ώρυξ,
δύο ὄροφοι=δι-ώροφος. Συνήθως ἐκτείνουσι τὸ ἀρκτικὸν η γινώ-
μενα ἑσχατα συνθετικά, τὰ ἐξ ἧς· ὀδοῖός, ὀδύνη, ὀλλυμι, ὀλεθρός,
ὀμαλός, ὀμνυμι, ὄνομα, ὄνυξ, ὄρος, ὄροφος, ὀρύσσω, ὄρελος.

Σημ. α. Ὅτι τούτων δὲν ἐκτείνουσι τὸ ἀρκτικὸν ο, ὅτε ἡ πρό-πρῶτος
συλλαβὴ ἢ φέσσει ἢ θέσει μακρά· τοιαῦτά εἰσι τὰ ὄρρωσκα καὶ ὀλε-
θρος· οἷον, ὄψ-ῥωρος, γρύσ-ῥωρος, ψυχ-ῥωρος.

Σημ. δ'. Ἀντὶ τῶν ὀνόμα καὶ ἀγορά, ὅταν γίνωνται ἔσχατα συνθετικά, λαμβάνεται τὸ αἰωλικὸν ὄνομα καὶ ἄγορας οἶον, ἃ ὄνομα= ἄν-ώνυμος, δι-ώνυμος, πᾶν ἀγορά=παν-ήγορας, ὁμοῦ ἀγορά=ὁμ-ήγορας.

§ Ζ'. Πρώτον συνθετικὸν μέρος.

§ 429. Ἐάν τὸ πρῶτον συνθετικὸν ἔστιν ὄνομα καὶ προθίσει τὸ ἔσχατον, ἐν τῇ συνθέσει ὡς συνθετικὸν χρησιμεύει τὸ α, ὅπερ πρὸ φωνήεντος ἀποβάλλεται· οἶον, σῖτα ποιῶ=σιτ-ο-ποιός, δίκην γράφω=δικ-ο-γράφος, ἰχθύας πωλῶ=ἰχθυ-ο-πώλης, νομοῦ ἄρχω=νομ-άρχης, παῖδα ἄγω=παιδ-αγωγός, κακὴ ἐξίς=καχ-εξία, βοῦν ἐλαύνω=βο-ηλάτης κτλ.

Σημ. Τὸ συνθετικὸν ο πολλάκις μένει καὶ πρὸ φωνήεντος ἐν λέξεσιν, ἀπὸ δίγαμμα τὸ πάλαι ἀρχομέναις· οἶον, λευκ-ό-ιον, ἀσθ-ο-επής, ἀγαθ-ο-εργός, Πολλάνης δὲ συναϊρεῖται μετὰ τοῦ ἐπομένου ε' οἶον, δημίου ἔργον=δημιουργός (δημι-ο-εργός), ξίφος ἔλκω=ξισουλός, πόλιν ἔχω=πολιεύχας.

§ 430. Ἐάν ἡ ὀνομαστικὴ τῶν πρώτου συνθετικοῦ καταλήγει εἰς αρας, ιας, ουας, νας, υς, ης ἡ σύνθεσις γίνεται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἄνευ συνθετικοῦ ο ἐκ τῆς ὀνομαστικῆς κατ' ἀποβολὴν τοῦ α· οἶον, ναὺς μάχομαι=ναύ-μαχος, ἀλλὰ καὶ μετὰ συνθετικοῦ· οἶον, νη-ολόγιον, πόλιν πέρωθω=πολι-περσθος, ἀλλὰ πολι-ούχος, βοῦν κέλλομαι=βου-κόλος, βου-φορβός, ἀλλὰ βο-ο-κλόπος, βο-ώτης θηλ. βο-ώπις, εὐθεῖα δίκη=εὐθύ-δικος, ἄστυ νέμω=ἄστυ-νόμος, μέλινα (μέλαν) γολῆ=μελαγ-χολία, πᾶν καλὸς=πάγ-καλος, πᾶν φάγω=παμ-φάγος, ἀλλὰ παντ-ο-πόρος, παντ-ο-δαπός, παντ-ο-πώλης κτλ.

§ 431. Τινὰ τῶν εἰς μα γεν. ματος συντίθενται ἐκ τῆς ὀνομαστικῆς κατὰ τροπὴν τοῦ α εἰς α, ὅπερ πρὸ φωνήεντος ἀποβάλλεται· οἶον, σπῆμα στάζω=αἰμο-σταγής, στόμα ἀλγῶ=στομ-αλγία, αἰμό-φυτός, σωμα-ασκέω κτλ.

§ 432. Ἐάν τὸ πρῶτον συνθετικὸν ἔστιν ὄνομα θηλυκὸν πρωτόκλιτον, ἡ σύνθεσις γίνεται ἐκ τῆς ὀνομαστικῆς κατὰ τροπὴν τοῦ η εἰς α· οἶον, ἀρετὴν λέγω=ἀρετα-λόγος, ἀγγελίαν φέρω=ἀγγε-λια-φέρτος, ἀγορὰ νόμος, σκία-γράφος. Κατὰ ταῦτα συντίθενται καὶ τινὰ δευτεροκλιτὰ· οἶον, βιβλία-γράφος, διδυμα-τικός (ἡ τεκοῦσα διδυμήν).

Σημ. α'. Ὅταν εἰς ἔσχατον συνθετικὸν ἔστι τὸ ἄλλω ἢ φέρω, μετολαμβάνει κυρίως συνθετικὸν η· οἶον, ἐλατ-η-τόλος, χο-η-φόρος, λαμπρ-η-φόρος, ἀνθ-η-φόρος καὶ ἀγθ-ο-φόρος, ξιφ-η-φόρος καὶ ξιφ-ο-φόρος, ψηφ-η-φόρος καὶ ψηφ-ο-φόρος.

Σημ. δ'. Ἐάν ἔσχατον συνθετικὸν ἔστι τὸ πῶρος, τὸ σύνθετον παραλήγει μὲν εἰς ω, πρωτοκλίτου ὄντος τοῦ πρώτου συνθετικοῦ οἶον, τιμῆς οὔρας-τιμωρός (τιμα-ουρός), θυρωρός, πωλωρός· παραλήγει δὲ εἰς ου, δευτεροκλίτου ὄντος τοῦ α, συνθετικοῦ οἶον, οἴκου=οὔρος=οἴκου-α- (οἰκο-ουρός), κηπουρός κτλ.

Σημ. γ'. Ἐνίοτε μεσολαβεῖ συνθετικὸν ω, ὡς περ ἂν ᾤοντο, ἔξ Ἀστικῆς ἢ συνηρημένης κλίσεως· οἶον, νε-ω-κόρος (ναός), νε-ω-λός (ναός) ὄρε-ω-κόμος, (ὄρεός), κρε-ω-πώλης (κρέας). Τὸ γ' ἡ, πρῶτον συνθετικὸν ὂν, γίνεται γεω, ἐνίοτε δὲ γη καὶ σπανίως γαια καὶ γαιη· οἶον, γεω-λόγος, γεω-πόνος, γεω-μέτρης, γη-γενής, γη-λαρος, γαιο-κτῆμων, γαιη-φάγος.

§ 433. Εἰς σύνθεσιν τινων καὶ μάλιστα ποιητικῶν λαμβάνεται ἡ ἐνικ. ἢ ἡ πληθ. ὁστικὴ τοῦ πρώτου συνθετικοῦ κατὰ παράθεσιν· οἶον, πυρί-πνοος, ὄρει-νόμος, γαστρί-μαργος, πασι-δηλος, ναυσί-πορος καὶ συγκοπῇ τοῦ ι τελεσ-φόρος, σακίεσ-παλος.

§ 434. Ποικίλη ἐν τῇ συνθέσει ἀπαντᾷ ἀνωμαλία, οἷότι ἡ σύνθεσις ὅτε μὲν γίνεται κατὰ παράθεσιν ἐκ τῆς ὀνομαστικῆς τοῦ πρώτου οἶον, πυρ-φόρος ἕως-φόρος, θεός-δοτος, λαοσ-σός, στομα-κάκη, στομα-λήμνη, σελασ-φόρος, μελί-κρατος· ὅτε δὲ μεσολαβεῖ συνθετικὸν ι· οἶον, ἀργ-ι-πούς, μυρ-ι-πνοος, χαλκ-ι-οικος, ὄδο-ι-πόρος.

Σημ. Τὸ καλός ὡς πρῶτον συνθετικὸν μετατρέπεται εἰς καλλι (ἐκ τοῦ κάλλος)· οἶον, καλλι-γράφος, καλλι-εργός, καλλι-ετής, καλλι-νικος κτλ. Τὸ δὲ ἡμῖς οὐ γίνεται ἡμι· οἶον, ἡμι-θνής, ἡμι-πλήξ, ἡμι-ανος (ἀλλ' ἡμισ-ελπίς).

§ 435. Ἐάν τὸ ἔσχατον συνθετικὸν ἔστι κτήμα τοῦ πρώτου, ἡ σύνθεσις γίνεται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐκ τῆς γενικῆς τοῦ πρώτου κατὰ παράθεσιν· οἶον, Διὸς κόροι=Διός-κοροι, Ἑλλῆς πόντος=Ἑλλῆς-ποντος, Πέλοπος νῆσος=Πελοπός-νησος=Πελοπόννησος (ἐνῷ χερσ-ό-νησος), κυνὸς ἀργία=κυνός-αργες, Κωνσταντινοῦ-πολις (ἐνῷ μεγαλ-ό-πολις).

§ 436. Ἐάν τὸ πρῶτον συνθετικὸν ἔστιν ἀριθμητικὸν ἀπόλυτον, ἀντὶ τοῦ εἰς, δύο, τρεῖς, τέσσαρες, ἐν τῇ συνθέσει ποιεῖται λαμβάνεται τὸ μονο, δι, τρι, τετρα· οἶον, μονό-πους, δι-δυμος, τρι-γωνος, τετρά-πους· τὰ δὲ λοιπὰ ἀριθμητικά ἢ συγκτιθεντα κατὰ παράθεσιν, ἢ καταλήγουσιν εἰς α ἢ ο· οἶον, ἐκ-πῆχυς, ἐκατόν-γειρ, ἐκατόμ-φυλος, πεντά-μετρον, ἐξά-γωνος, ἑκατοντα-μυαίος, τρι-τηκοντό-φυος, εἰκοσά-εδρον, χίλιο-τάλαντος, μυριά-μετρον κτλ.

Σημ. Τὸ α τῶν τοιούτων πρὸ τοῦ ἔτος, ἢ διατηρεῖται, ἢ ἐκβάλλεται, τὸ δὲ ο μετὰ τοῦ ε συναίρεται εἰς ου· οἶον, ἑπτα-έτης καὶ ἑπτ-ετής, τριακοντα-έτης καὶ τριακοντούτης (τριακοντο-έτης).

§ 437. Ἐάν. τὸ πρῶτον συνθετικόν ἐστὶ ῥῆμα, λαμβανομένης μὲν τῆς τοῦ ἐνεστώτος ῥίζης, μεσολαβεῖ συνδετικόν ϵ ἢ σ καὶ σπα-
νίως ι , λαμβανομένης δὲ τῆς τοῦ μέλλοντος, μεσολαβεῖ συνδετικόν
 ι καὶ σπανίως σ οἷον, ἀρχω κακοῦ=ἀρχ-έ-κακος, ἀρχω νεῶς=
Ἀρχ-έ-νεως καὶ Ἀρχ-ί-νεως, ἐχ-έ-φρων, φερ-έ-πονος, λιπ-ό-νεως,
λιπ-ό-σαρκος, ἀργ-ι-θέωρος, τέρψω χορὸν=τερψ-ί-χορος, παυσ-ι-
λυπος, στρεψ-ό-διζος, μιξ-ο-βάρβαρος.

Σημ. Καὶ ἐν τούτοις τὸ συνδετικὸν πρὸ φωνήεντος ἐκθλίβεται οἷον,
φέρ-ασ-ι, ρίψ-ασπις ὁμοίως ἐκθλίβεται καὶ ἐν τῷ φερέσ-θ-ις (ἐξ
ἀχρήστου μέλλοντος φερέσω), πλὴν τοῦ φερ-έ-σικος ἀξιοσημείωτα ὅ-
τι αἱ τὰ λιπεσ-ήνωρ, ταμεσί-χως (λιπέσω ἀνὴρ, ταμέσω χρώς).

§ 438. Ἐάν τὸ πρῶτον συνθετικόν ἐστὶ μόριον, ἡ σύνθεσις γί-
νεται κατὰ παράθεσιν οἷον, ὑπὸ ἄλα=ὑφ-αλος, πάλαι γίγνομαι
=παλαι-γενής, ἀν-έρχομαι, πλημ-μελής, συμ-δάνει, συλ-λέγω,
συρ-ρά-τω, προ-έχω καὶ προύχω, προύρου, παλίν-στροφος κτλ.

Σημ. Ἡ ἐπὶ ἐν τοῖς ἐπι-ει-κῆς καὶ ἐπί-ο-ρκος, ἡ ὑπὸ μετὰ τοῦ
ἐργω=(ὀποιοργός), ἡ περὶ πάντοτε καὶ ἡ ἀμφοῖν ἐνίοτε πρὸ φω-
νήεντος δὲν πάσχουσιν ἐκθλίψιν ὁμοίως καὶ τὸ ἀγγι μετὰ τοῦ ἄλ-
α οἷον, ἀγγι-αλος.

§ 439. Πρῶτα συνθετικὰ ἀπαντῶσι καὶ τὰ ἐν συνθέσει μόνον
εὐχρηστα καὶ διὰ τοῦτο ἀχώριστα λεγόμενα μόρια, τὰ ἐξῆς.

α) δικ-σημαίνον δυσκολίαν ἢ κακότητα οἷον, δύσ-βατος, δυσ-
μενής, δυσ-τυχής κτλ.

β) α. Τούτῳ ἐστί τριῶν σημασιῶν.

1) Στερητικόν, λαμβάνον πρὸ φωνήεντος ν οἷον, ἀ-ν-άξιος,
ἀ-ν-ίκανος, ἀ-τιμος, ἀ-τυχής, ἀ-ν-ώνυμος· ἐν τισιν ὅμοις δὲν προσ-
λαμβάνει ν διὰ τὸ μεσολαβεῖν δίγαμμα οἷον, ἀ-ωρος (ἄγουρος),
ἀ-ήττητος, ἀ-σπλος, ἀ-λιων (ἀ-Γέκων), ἀργός (ἀ-Γεργός) κτλ.

Σημ. Παρὰ ποιηταῖς ἀπαντᾷ στερητικὸν τὸ ἀχώριστον νη, παραμετ-
νῶ καὶ παρὰ πεζογράφοις, ὅπερ συναίρει τὸ η μετὰ τῆς ἐπομένης φω-
νῆς οἷον, νῆ-παινος, νη-νεμία (ἄνεμος), νη-πενθής, νῆ-πιος (ἔπος), νῶ-
δονος (ὁδὸν), νωδὸς (ὁδός).

2) Ἀφαιματικόν οἷον, ἀ-κοίτης=ὁμοκοίτης, ἀ-δελφός (δελ-
φός), ἀ-κάλουθος (κάλευθος), ἀ-γάστωρ, ἀ-σπάζομαι (σπάω), ἀ-
λογος κτλ.

Σημ. Ἐν τοῖς ἀ-πας, ἀ-παξ, ἀ-πλοῦς δασύνεται τὸ α, ὡς ὅν τὸ
ἀριθμητικὸν τὸν Ἰταλινὸν ἀς=είς.

3) Ἐπιτατικόν οἷον, ἀ-τενής, ἀ-χανής, ἀ-σκελής κτλ.

Σημ. Παρὰ ποιηταῖς ἐπιτατικὰ ἀπαντῶσι καὶ τὰ μόρια ἀρι-, ἐρι-,
θα, παραμεινάντα καὶ παρὰ πεζογράφοις οἷον, ἀρι-πρεπής, ἐρι-τίμος,
ἐρι-τιος, ξι-πλοῦτος.

ΞΗ'. Ἑσχατον συνθετικὸν μέρος.

§ 440. Ἡ κατάληξις τοῦ ἑσχατου συνθετικοῦ μέρους διορίζεται τὴν σύνθετον λέξιν εἰς ὄνομα, ῥῆμα, ἐπίρρημα.

§ 441. Τὰ σύνθετα ὀνόματα ἔχουσιν ἑσχατον συνθετικὸν ῥῆμα ἢ ὄνομα.

α) Ἐάν τὸ ἑσχατον συνθετικὸν ἔσται ῥῆμα, τὸ προτασσόμενον ἔστιν ἀντικείμενον ἢ συμπλήρωμα τοῦ ῥήματος, τὸ δὲ σύνθετον λαμβάνει τὰς ἐξῆς καταλήξεις.

1) ης, ας πρωτόκλιτον προσθηγορικὴν οἶον, νόμον τίθημι=νομ-μ-α-θέτης, βιβλι-ο-πώλης, γεωμέτης, ὄρνεις θηράω=ὄρνιθ-ο-θήρας κτλ.

2) ος δευτερόκλιτον προσθηγορικὴν κυρίως οἶον, δίκην γράφω=δικ-ο-γράφος, ἀγορὰν νέμω=ἀγορ-α-νόμος κτλ.

3) ης τριτόκλιτον ἐπιθετικὴν οἶον, εὐ πείθωμαι=εὐ-πειθής, ἰ-οθαφής, δοξ-ο-μανής (ἐπὶ δοξῇ μαίνομαι) κτλ.

Σημ. Ἐάν ἀμφότερα τὰ συνθετικά εἰσι ῥήματα, τότε τὸ ἑσχατον προσδιορίζει τὸ πρῶτον οἶον, φιλῶ μαρτάνειν, ἀκούειν=φιλομαρτής, φιλήκοος κτλ.

β) Ἐάν τὸ ἑσχατον συνθετικὸν ἔσται οὐσιαστικόν, τὸ σύνθετον μεταπίπτει εἰς ἐπίθετον, σημαίνειν τὸν ἔχοντα σχέσιν τινα πρὸς τὸ ὑπὸ τοῦ οὐσιαστικοῦ δηλούμενον οἶον, ἐνθεος=ὁ ἔχων θεὸν Θεόν (καὶ οὐχὶ ὁ ἐνδον Θεός), ἀτίμος=ὁ μὴ ἔχων τιμὴν, ἀπαις=ὁ μὴ ἔχων παῖδας, ἀποικος, δεισ-ι-δαίμων, φιλ-ό-πολις=ὁ φιλῶν τὴν πόλιν (καὶ οὐχὶ ἡ φιλοῦσα πόλις), λευκ-ό-θριξ=ὁ ἔχων λευκὰς τρίχας (καὶ οὐχὶ αἱ λευκαὶ τρίχες) κτλ.

§ 442. Ὅταν τὸ ἑσχατον συνθετικὸν ἔχῃ κατάληξιν ἐπιτηδείαν πρὸς ἐκφράσιν ἀρσενικοῦ καὶ θηλυκοῦ γένους, τὸ σύνθετον φυλάττει αὐτήν οἶον, ἀπ-οικος, μακρ-ό-χειρ, εὐ-χαρὴς, ἀ-παις, εὐ-ρις καὶ εὐ-ριν· ἄλλως λαμβάνει ἐπιθετικὴν κατάληξιν α, ος, ης γεν. ους, ις γεν. ιδος, ως γεν. ω, ωρ γεν. ορος, ως γεν. ορος οἶον, δάκρυ-ά-δακρυς, δειπνον-τρεχ-έ-δειπνος, φωνή-εὐ-φωνος, κοῦμα-φιλ-ο-χρήματος, ἦθος-χρηστ-ο-ῆθος, ἀλκή-ά-ν-αλκῆς, γῆ-λεπ-ό-γειος, γῆρας-ἀ-γῆρας, φρήν-σώ-φρων, γαστήρ-ἀ-γαστήρ κτλ.

§ 443. Πολλάκις τὸ ἑσχατον συνθετικὸν οὐσιαστικὸν ἢ ἐπίθετον ὄν, μένει ἀμετάβλητον μετὰ τὴν σύνθεσιν, προσδιορίζουσι τὸν ὑπὸ τοῦ προτασσόμενου οἶον, ὁδός-καθόδος, πόλις-ἀκρόπολις, ἰ-σίδουλος, πρόξενος κτλ.· μόνον τὰ εἰς ης ἐπίθετα μεταπίπτει εἰς ης οἶον, ταχύς-ισοταχύς, βαρὺς-οἰνοβαρής (ἀλλὰ φιλό-λογος).

§ 444. Τὸ ῥῆμα ἑσχατον συνθετικὸν ὄν, εἰ μὲν συνθέσται μετὰ

κυρίων προθέσεων, φυλάττει τὴν κλίσιν τοῦ οἶον, συγ-γράφω, ὑπο-διδάσκω, ἐκ-τίθημι· εἰ δὲ μετ' ἄλλης λέξεως, μεταποιεῖται εἰς ἑνὶ παραγόμενον ἐκ συνθέτου ὀνόματος οἶον, εὐ λέγω-εὐλογος-εὐλογέω, καλῶς γράφω-καλλιγράφος-καλλιγραφέω, εὐ πάσχω-εὐπαθής-παθέω, ἄ (στερητ.) φείδομαι-ἄφειδής-ἄφειδέω, ζυγόν ἵσθημι-ζυγοστάτης-ζυγοστατέω, νόμον τίθημι-νομοθέτης-νομοθετέω κτλ. Τοιαύτη δὲ παρασύνθεσις γίνεται καὶ ἐκ κυρίων προθέσεων οἶον, ἐπὶ μέλει-ἐπιμελής-ἐπιμελέομαι καὶ ἐπιμελομαι, ἐνθ' ἅπαρ-ἐνθ' ἅπαρ-ἐνθ' ἅπαρ (ἄ. στερ. καὶ μέλει), σὺν μάχομαι-σὺνμαχος-συμμαχεύω κτλ.

Σημ. α. Μόνον πᾶρά ποιηταῖς ἀπαντᾷ τὸ ἀντικείμενον ἢ ὁ προσδιορισμός τοῦ ῥήματος προτασσόμενα νὰ γράφωνται ἐνωτικῶς οἶον, αὐ-έρυσαν, παλιν-πληγθέντας, θαυρο-χέων, πασι-μέλousα, ἐξ ὧν παρὰ πεζογράφου ἀπαντᾷ τὸ νουν-εχόντως.

ΞΘ'. Τονισμός τῶν συνθέτων.

§ 445. Περί τονισμού τῶν συνθέτων ἐπικρατεῖ ὁ γενικός κανὼν, καθ' ὃν ὁ τόνος ἀναθεβάσσεται μέχρι τῆς προπαραληγουσῆς, ἐάν δὲν ἐμποδίζει μακρὰ λήγουσα οἶον, γαλεπός-παγ-γάλεπος, τιμή-ἄ-τιμος, δῶρον-πολύ-δωρος, γέλως-φιλό-γελως, χρέος-ἄξιό-χρεως, πλὴν τοῦ ἄ-γῆρος (μακροπαραλήκτου ὄντος), ῥήτος-ἄ-ρρητος κτλ. Τροποποιήσεις δὲ τοῦ κανόνος τούτου εἰσὶν αἱ ἑξῆς.

α) Τὰ ἐκ ἧ, ἄ, ἡς, ἥρ, εὐς, εὐς, μοις, ὧν τὸ ἔσχατον συνθετικὸν ἔστι ῥηματικόν, ὅπου τονίζονται ἀπλᾶ τονίζονται καὶ συντιθέμενα οἶον, τομή-ἐπι-τομή, δίκη-κατα-δίκη-καταδικαί, φορὰ-συμφορὰ, δικαστής-συν-δικαστής (ἀλλὰ κριτής-ὄνειρο-κριτής), δότης-προ-δότης-προδότης, κλωτήρ-συν-πλωτήρ, γραφεὺς-συγγραφεὺς, τιμητέος-ἐπι-τιμητέος, συμμὸς-δια-συμμὸς, πλὴν τοῦ δεσμὸς-σύν-δεσμος-ἐπι-δεσμός καὶ σταθμὸς-ναύσταθμος.

β) Τῶν εἰς ος συνθέτων, ὧν τὸ ἔσχατον συνθετικὸν ἔστι ῥηματικόν.

Τὰ ἐκ μακροπαραληκτοῦντα ὀξύνονται οἶον, λογ-ἄγος, στρατηγός (ἄγω), ναυπηγός (πήγνυμι), ἱπποφορβός (φέρω), χοιρὸς-πρόξ (πρόσκω), σιτοποιός (ποιῶ), ξιφουλκός, νεωλκός (ἐλκω), θυμολκός (ἄγω), (ἀλλὰ ἱερόσυλος=(ὁ συλὼν ἱερά), ὡς καὶ τὰ ἐκ ἄλλων ἔσχατον συνθετικὸν τὸ ἄρχω οἶον, ναύαρχος, τριήραρχος, γυμνασιάρχος).

γ) Τὰ ἐκ βραχυπαραληκτοῦντα, εἰ μὲν σημαίνουσιν ἐνέργειαν, ὀξύνονται· εἰ δὲ ἄλλως ἢ κατάστασιν, προπαραξύνονται οἶον, θεολόγος=(ὁ περὶ Θεοῦ λέγων, Θεολόκος=ἡ τεκνούσα Θεόν. ζωο-

κτόνος=ὁ κτείνας ζῶον, ἱπποτρόφος=ὁ τρέφων ἵππους—ζώοκτο-
νος=ὁ ὑπὸ ζώου κτανθείς, θηρότροφος=ὁ ὑπὸ θηρῶν παρα-
τρέφεται, ὑπότροφος=ὁ ὑπὸ ἄλλου τρεφόμενος, ὁμοίως προπαροξύνονται καὶ
τὰ μὴ ἔχοντα τὸ παθητικὸν σημαίνοντων· οἶον, ἡνίοχος, αὐτό-
μολος, πυρίπνοος κτλ.

γ') Τὰ ἔχοντα ἔσχατον συνθετικὸν τὸ σῦρον ὀξύνονται· οἶον,
τιμωρός, οἰκωρός. Τὰ δὲ ἔχοντα τὸ ἔργον ὀξύνονται μὲν, ὅταν
σημαίνωσι σωματικὴν ἐνέργειαν· οἶον, ὑπουργός, παγός, ἀποκαυρ-
γός, γεωργός· προπαροξύνονται δὲ ἡ συναϊρούμενα προπεριστάνονται,
ὅταν σημαίνωσιν ἡθικὴν ἐνέργειαν· οἶον, περίεργος, ῥαδιούργος, κα-
κοῦργος.

δ') Τὰ εἰς ἡς ἐπίθετα συνήθως ὀξύνονται· οἶον, ἰσοπαθής, ἄλη-
θής, δοξομανής, ἐπιφανής, εὐπαθής, ἡμιθνής κτλ. Ἐξαιροῦνται.

1) Τὰ καταλήγοντα εἰς ῥοθης, ὠλης, ἡρης, ὠρη, τὸν ὀξυζόμενα
πάντοτε ἐπὶ τῆς παραληγουσῆς· οἶον, κινδυνώδης-ῶδες, ἑξώλης-
ῶδες (ἐλλυμι), ποδιήρης-ῆρες, νεώρης-ῶρες (αἶρω).

2) Τὰ αὐτάρκης, αὐθάδης (ἀρκέω, ἀνδάνω), καὶ τὰ ἔχοντα
ἔσχατον συνθετικὸν τὸ ἀντάω, ἡθος, μέγεθος, ρῆκος, στελεχος,
τονιζόμενα ἀνωτέρω τῆς ληγουσῆς· οἶον, αὐτάρκης-αὐταρκής, αὐθά-
δης-αὐθαδής, συνήθης-σύνηθες, ὑπερμεγέθης-ὑπερμεγεθής, εὐμήκης-
εὐμηκής, εὐστελέχης-εὐστελεχής.

Σημ. Τὰ ἔχοντα ἔσχατον συνθετικὸν τὸ εἶρος ἀπαντῶσι καὶ ἐπὶ τῆς
ληγουσῆς καὶ ἀνωτέρω αὐτῆς τονιζόμενα· οἶον, ὃ ἡ τριάνονταετής-τὸ
εἶρος καὶ ὁ τριακονταετής-ἡ εἶρος γεν. εἶρος.

ε') Τὰ ἔχοντα ἔσχατον συνθετικὸν τὸ βιβρώσκω, γιγνώσκω καὶ
τιτρώσκω, λήγοντα εἰς ῶς γεν. ὠπος, ὀξύνονται· οἶον, ἡμιβρώς,
ἀγνώς, ἀτρώς. Ἐπίσης ὀξύνονται καὶ τὰ λήγοντα εἰς πλῆξ, ρώξ,
ὧν τὸ ἔσχατον συνθετικὸν ἐστὶ ρηματικὸν· οἶον, ἡμιπλήξ, ἀπορ-
ρώξ. Τὰ δὲ ἔχοντα ἔσχατον συνθετικὸν ὀνοματικὸν μνησύλλαβον
τονίζονται πάντοτε ἐπὶ τῆς παραληγουσῆς· οἶον, μακροχειρ, εὐ-
θύφρων-εὐθύφρων.

Τ Ε Λ Ο Σ.

ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΑ.

Σελ.	Στιγ.	ἀντί	ἀνάγνωθι
5	28	ὑπὸ	διὰ
"	29	ὑπὸ	διὰ
9	24	Ἑλμινς	Ἑλμινς
12	45	καί	μαί
"	57	τεκ	τεμ
26	37	ἀκτίνε	ἀκτίνε
29	45	οἱοί	οἱοί
31	33	συναί, ρύμενον	συναίρεται
"	34	καθαρόν, συναίρεται εἰς α'	καθαρόν εἰς α'
33	4	ὑδός	ὑδός
48	11	ἡδιστος	ἡδιστος
52	8	θηλικῶ	θηλικῶ
65	20	ἔστιν	ἔστι
85	23	διηρημένως	διηρημένως
88	45	κ	μ
94	44	όμενος	όμενος
94	**	θειρ-θεῖμεν, -εἴτε.	λειρ-θεῖμεν, -εἴτε
134	1	ἔρρευσα	ἔρρευσα
152	44	Ἑλευσινάδε	Ἑλευσινάδε.

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δημόσια Βιβλιοθήκη Λευκάδας